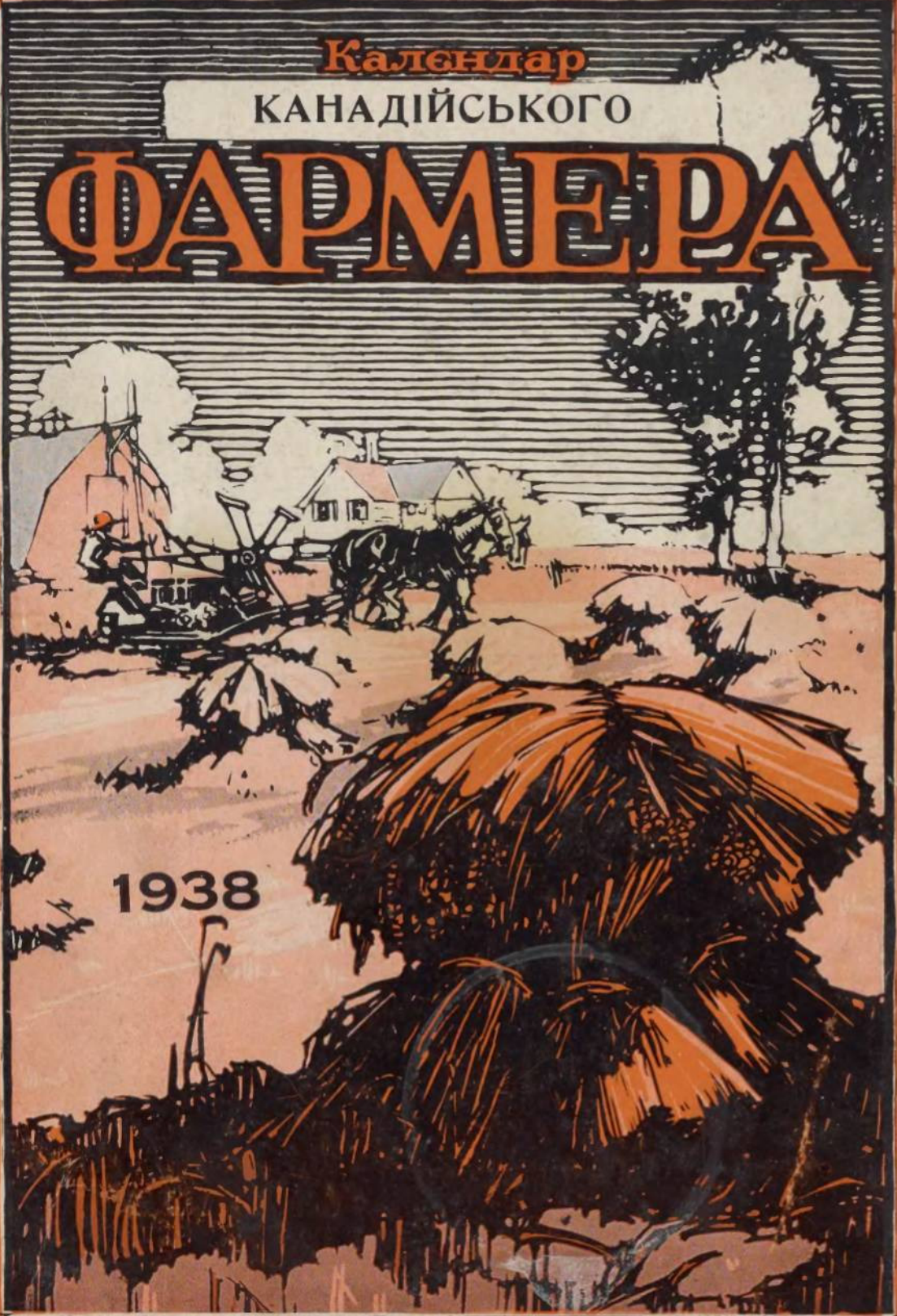

Календар
КАНАДІЙСЬКОГО

ФАРМЕРА

1938

Гроші—

Бібліотека Івана Дутки

Library of IVAN DUTKA

(1922 Pidhir'ya, Ukraine – 2007 Winnipeg, Canada)

• Як Посилати Їх Як Щадити Їх

• Ваші гроші є безпечні в банку. Вони не можуть бути згублені або вкрадені і Ви можете дістати їх коли Вам буде їх потрібно. Гроші в банку забезпечують Вас в часі слабости і безробіття. Отворіть собі щадничий рахунок в Роял Банку "The Royal Bank of Canada" і складайте туди трохи грошей кожного місяця. Кожна філія цього Банку є забезпечена маєтком нашого банку, котрий виносить понад вісімсот мільйонів доларів.

• Коли бажаєте вислати гроші до дому, до Зєдинених Держав або денебудь в Канаді, то Роял Банк вишле їх Вам поштою, каблем або через редіо. Ваші гроші будуть безпечні підчас пересилки і будуть виплачені напевно. Кожна філія цього Банку може вислати гроші до Вашого рідного краю. Коли посилаєте гроші, то ласкаво жадайте аплікаційної картки в свій рідній мові.

• Контракти, довжні скрипти, метрики, пашпорти і другі цінні папери ніколи не треба тримати в дома. Щоби забезпечити їх від вогню, крадіжжі або згуби, то тримайте їх в Роял Банку в своїй власній безпечній скринці. Ви можете винаймати одну за менше як один цент на день. Розвідайтеся про се в своїй найближчій філії цього Банку.

THE ROYAL BANK
OF CANADA

Цілий маєток поверх 800 мільйонів доларів.

Їх Величества Король Юрій VI. і Королева Єлисавета з дочками у коронаційних строях.

Народний Ілюстрований Календар

КАНАДІЙСЬКОГО ФАРМЕРА

На Рік Звичайний

1938

ЦІНА 40 ЦЕНТІВ

ІАКЛАДОМ „КАНАДІЙСЬКОГО ФАРМЕРА”

295 Market Ave.

Winnipeg, Man.

PRINTED IN CANADA

Що є в Календарі?

	Сторона		Сторона
Новий Рік до нас іде	1	Москвини Зимують по Медвежому	128
Історичний Календар	2	Полотно з Людського Волосся	128
Публичні Свята в Канаді	5	Син і Корова (В. Будзиновський)	129
Рік 1938 Астрономічний Календар	6	Культурне й Економічне Положення	
Церковний Календар	7	Українців під Польщею	135
Календарієм	8	Футрова Індустрія Манитоби	143
Церковний Устав на 1938	33	З поезій, яким загрожує знищення	144
Почтові Приписи	45	Такий Приказ	145
Законні Розпорядження і Приписи	53	Скорий Дорібок	147
Натуралізація в Канаді	69	Прічер за Пятку	148
Буряни й їх контролю	70	Честь (Богдан Лепкий)	150
Контроля Молочію	79	Чи Міжзоряний Простір є Порожний	153
Будяки	83	Великі Вожді і Їхні Невдачі	155
Святий Николай і Большевик (Опо-		Вік Землі	158
відання М. Петрівського)	84	Короткі Практичні Поради	160
Без Вини Карані (Драма Ол. Луго-		Розкинені Кости (Ст. Волинець)..	161
вого)	90	Дня . . . Року Божого	165
Свята Прадідів Земля (вірш)	108	Дещо про Виховання Дітей	167
Місточко Вегревил	109	Значіння Рушника	169
На Стрілецьку Могилу	116	Мило—Найкращий Друг Здоров'я	170
Спомини про Перших Галицьких Е-		Держави	172
мігрантів до Канади	117	Порівняння Мір і Ваг	174
Тома Г. Масарик	122	Постійний Календар	176
Кебот чи Жак Картіє	126		

Оголошення

Royal Bank of Canada	Окладинка	Swift Canadian Co., Ltd.	121
RCA Victor	Окладинка	Baby's Own Tablets	123
Standard Brands Ltd.	Окладинка	Pertussin	75, 125
Great West Saddlery Ltd.	11	Keen's Mustard	53, 127
G. F. Stephens & Co., Ltd.	16	Brewery Products Limited	131
Winnipeg Musical Supply	8, 12, 18	Templeton's Ltd.	137
Davis & Lawrence Co.	9, 13, 17, 23	Nugget	44, 135
T. Milburn Co. Ltd.	10, 14, 20, 24	George Fesenko	139
Ukrainska Knyharnia	22, 26	Bile Beans	141
Blue Ribbon Limited	9, 13, 17, 21, 25, 29	Dept. of Natural Resources	143
Canada Starch Co., Ltd.	15, 19, 25, 29	Manitoba Telephone System	147
Home Remedies Sales	30	Ocean Travellers Ass'n of Canada	149
ASCO Pharmacal Co.	27, 28, 31	Luebeck Manufacturing Company	99, 151
D. D. D. Prescription	52	Mecca Ointment	153
The Murine Co., Ltd.	59	Horlick's Malted Milk	157
Cystex	69	The Manitoba Furniture & Exchange Co.	159
Germolene	71	Thermos Bottle Co., Ltd.	133, 161
Northrop & Lyman Co. Ltd.	81	Minard's Liniment Co. Ltd.	163
Hohner	93	Clark, Fruitier & Co., Ltd.	165
Dr. Chase's	87, 105	Beecham's Pills	167
Dr. Peter Fahrney & Sons Co.	111	Canadian Pacific Steamships	169
Saskasal	113	Standard Brands Ltd. (Magic Baking Powder)	171
Jos. Triner & Co.	117	Veno's	173
The Winnipeg Paint & Glass Co.	116, 119	Fruit-a-Tives	175

Новий рік до нас іде...

Новий Рік до нас іде
Із небесного простору—
І з нас кожний його жде
В гості до свого двору.

Чи старець — а чи юнак:
В кожного якісь бажання—
І дівчата сіють мак . . .
Гріють в серці сподівання.

Новий Рік іде до нас,
А старий кудись тікає —
Йде кудись у вічність час . . .
Йде на віки, й не вертає!

І на світі боротьба
Йде за кожну пядь в натурі! —
Йде сівба й молотьба,
Хоч бють громи й виють бурі . . .

Милосердя тут ніде! . . .
Дні летять у даль байдужі —
Перемога тих лиш жде,
Що сильні, відважні й дужі! . . .

Боре лютє зими весна,
Літо дзвонить в срібні сурми —
Юних пісня голосна
Зве на бій в весільні штурми . . .

Хай живе нам Рік Новий!
Хай нам силу дасть, надію,
Щоб ми гордо йшли на бій
За святу, велику мрію!

Василь Хмара.

Історичний Календар

I. Українська Держава за княжих часів 800—1340.

800—1240. Київська Держава.	1113—1125. Володимир Мономах.
800. Початки Київської Держави.	1124—1153. Володимир Галицький.
860. Аскольд і Дир у Києві. Перший похід на Царгород.	1153—1187. Ярослав Осмомисл Галицький.
900—914. Олег.	1169. Руйнування Київа Москалями.
907. Війна з Грецією і перший договір Олега.	1185. Похід Ігоря на Половців.
911. Другий договір Олега з Грецією.	1200—1340. Галицько - Володимирська Держава. Рід Романовичів у Галичині.
914—946. Ігор.	1200—1205. Роман, галицько - володим. князь.
944. Договір Ігоря з Греками.	1205—1264. Данило.
946—960. Ольга.	1223. Перший прихід Татар.
960—972. Святослав.	1240. Другий прихід Татар. Кінець Київської Держави.
971. Договір Святослава з Греками.	1253. Коронація Данила на короля.
979—1015. Володимир Великий.	1264—1300. Лев, галицький князь.
981. Злука Галичини з Київською Державою.	1300—1308. Юрій, галицький король.
988. Хрещення України.	1340. Кінець Галицько - Володимирської Держави. Кінець княжих часів.
1018—1054. Ярослав Мудрий.	
1054. Поділ України на князівства.	
1084—1200. Рід Ростиславичів у Галичині.	

II. Україна під Польщею й Литвою 1340—1648.

1340. Перший похід Поляків на Галичину.	1578. Смерть Івана Підкови у Львові.
1357. Перше прилучення Галичини до Польщі.	1580. Початки Острозької академії.
1413. Городельська унія.	1586. Львівське братство стає Ставропігією. Початки середньої школи у Львові.
1431—1436. Війна Свидригайла з Польщею.	1582—1593. Повстання Криштофа Косинського.
1481. Заговор українсько-литовських князів проти Польщі.	1595—1596. Війна Лободи й Наливайка з Поляками.
1500. Початки козаччини.	1596. Берестейська церковна унія.
1507—1508. Повстання М. Глинського.	1600—1602. Самійло Кішка.
1529. Перший Литовський Статут.	1616—1622. П. Конашевич Сагайдачний.
1550. Дмитро Вишневецький укріплює Січ.	1620. Обновлення православної єрархії.
1566. Другий Литовський Статут.	1621. Битва з Турками під Хотиним.
1569. Люблинська унія.	1625. Повстання Жмайла проти Польщі.
1573. Перша українська друкарня у Львові.	1630. Повстання Тараса Федоровича.
1576. Смерть гетьмана Богдана Ружинського під Аслан Городком.	1632. Початки Київської Академії.
	1635. Іван Сулима добуває Кодак.
	1637—1638. Повстання Павлюка й Остранина.

III. Українська Держава за козацьких часів.

1648—1657. Богдан Хмельницький.	ті Води, Корсунь, Пилявці, Львів, Замосте.
1648. Повстання Б. Хмельницького: Жов	

1649. Зборівська битва і мир.
 1651. Битва під Берестечком і мир під Білою Церквою.
 1652. Битва під Батогом.
 1654. Союз України з Московщиною.
 1655. 2-гий похід Хмельницького під Львів.
 1657. Смерть Богдана Хмельницького.
 1657—1659. Іван Виговський.
 1658. Гадяцька умова.
 1659. Перша війна з Московщиною. Перемога під Конотопом.
 1659—1663. Іван Брюховецький.
 1665—1676. Петро Дорошенко.
 1667. Андрусівський мир. Поділ України між Московщиною й Польщею.
 1668. Друга війна України з Московщиною.
 1668—1672. Дам'ян Многогрішний.
 1672. Похід Дорошенка з Турками під Львів і буцацька умова.
 1672—1687. Іван Самійлович.
 1687. Українська церква віддана московському патріярхатові.
 1687—1709. Іван Мазепа.
 1690. Смерть Івана Сірка.
 1698. Смерть Петра Дорошенка.
 1708. Третя війна з Московщиною.
 1709—1722. Іван Скоропадський.
 1709. Битва під Полтавою. Перше зруйнування Січі. Смерть Мазепи. Пилип Орлик гетьманом.
 1710. Конституція Української Держави П. Орлика.
 1722—1724. П. Полуботок, наказ. гетьм.
 1727—1734. Данило Апостол.
 1734. Обновлення Січі.
 1750—1764. Кирило Розумовський.
 1764. Скасування гетьманства.
 1768. Гайдамацьке повстання. — Коліївщина.
 1772. Галичина переходить до Австрії.
 1775. Друге зруйнування Січі. Прилучення Буковини до Австрії.
 1782. Знесення кріпацтва в Галичині.
 1782. Заведення московського ладу на Україні.

IV. Відродження України 1784—1918.

1793. Правобережна Україна переходить до Росії.
 1798. „Енеїда“ Івана Котляревського.
 1803. Смерть Кальнишевського.
 1804. Початки Харківського університету.
 1814—1861. Т. Шевченко *9. III., † 10. III.
 1834. Початки київського університету.
 1838. „Дністрова Русалка“.
 1840. „Кобзар“ Тараса Шевченка.
 1843. Умер Маркіян Шашкевич, 7. VI.
 1846. Кирило-Методіївське братство.
 1848. Революція й знесення панщини в Австрії. Головна Українська Рада у Львові. Перші товариства й часописи, організація національного війська в Галичині.
 1861. Скасування кріпацтва в Росії.
 1867. Конституція в Австрії; початок свого розвитку українців.
 1868. Заснування Т-ва „Просвіта“ у Львові, 8. XII.
 1873. Заснування Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові, 23. XII.
 1876. Заборона українського письменства в Росії.
 1884. Заснування першого Т-ва українських ремісників і промисловців „Зоря“ у Львові.
 1898. Святкування 100-літніх роковин українського письменства.
 1900. Заснування Української Револьюційної Партії, 11. II.
 1902. Селянські розрухи на Лівобережній Україні.
 1903. Перший хліборобський страйк у Галичині.
 1903. Заснування 1-го українського робітничого Товариства „Воля“ у Львові, 1. III.
 1905. Перша революція в Росії й на Україні.
 1905. Перший український часопис на Україні за царського режиму „Хлібороб“ у Лубнях, 25. XI.
 1906. Перший український щоденник у Києві „Громадська Думка“, 13. I.
 1907. Заснування Українського Наукового Т-ва у Києві, 12. V.
 1908. Акт Мирослава Січинського на намісника Галичини графа А. Потцького, 12. IV.
 1914. Початок світової війни, 25. VII. Московські війська в Галичині.
 1914. Заснування „Союзу визволення України“ у Львові, 4. VIII.
 1916. Посол Семен Вітик заявив в австрійському парламенті, що українці в Австрії бажають зєдинитися

- з вільною Україною царського за-
бору, 11. X.
1917. Друга революція в Росії й на Укра-
їні. Українська Центральна Рада в
Київі, 7. III. — Початок війни з Мо-
сковщиною.
I. Всеукраїнський Національний
Конгрес у Київі, 19. IV.
I. Український військовий Зїзд у
Київі, 18. V.
I. Український селянський Зїзд у
у Київі, 10. VI.
I. Універсал Центр. Ради 23. VI.
II. Універсал Центр. Ради 16. VII.
- (Угода з тимчасовим російським
урядом).
Український робітничий Зїзд у Ки-
їві, 24. VII.
„Зїзд Народів“ у Київі, 21. IX.
Большевицький переворот в Росії,
7. XI.
III. Універсал Центр. Ради, 20. XI.
Проголошення України республі-
кою.
Всеукраїнський Зїзд рад робітни-
чих, селянських і жовнірських де-
путатів, 7. XII. у Харкові.

V. Самостійна Українська Держава від 1918 р. Боротьба за українські землі.

1918. 22. I. Проголошення самостійно-
сти України.
1918. 9. II. Берестейський мир самостій-
ної України з центральними дер-
жавама.
1918. Українські університети в Київі, 6.
X. й Кам'янці, 1. XI. Українська Ака-
демія Наук у Київі, 14. XI.
29. VI. Павло Скоропадський геть-
ман самостійної України. 19. X.
Україн. Національна Рада у Льво-
ві і проголошення З. О. Українсь-
кої Народ. Республіки.
14. IX. Заснування Всеукраїнської
Академії Наук.
Грамота гетьмана Скоропадського
про федерацію з Росією, 15. XI. —
Повстання проти гетьмана Скоро-
падського. Директорія У.Н.Р.
Війська Директорії займають Київ
при допомозі С.С., 14. XII.
1919. I. Трудовий Конгрес у Київі з уча-
стю галицьких делегатів 22—28. I.
22. I. Проголошення зєдинення Со-
борної України в Київі на Софій-
ській площі.
17. III. Мiroва конференція в Па-
рижі признає Закарпатську Укра-
їну Чехословацькій Республіці.
20. VIII. Договір у Севр під Пари-
жем визнає Сх. Галичину окремою
державною територією й означає
її границі між Чехословащиною,
Польщею і Румунією.
10. IX. Договір у Сан Жермен під
Парижем, яким держави антанти
переняли на себе суверенність над
Сх. Галичиною.
6. XI. Умова Української Г. А. з ген.
Денікіном у Ситківцях.
1920. Варшавський договір С. Петлюри
з Польщею, 21. IV.
9. V. Заснування Т-ва „Просвіта“ в
Ужгороді.
Липень - вересень. Большевицькі
війська в Галичині.
1921. 18. III. Мировий трактат у Ризі від-
дає землі на захід від лінії Збруч-
Острого-Сарни — Польщі, на схід
від тої лінії Радянському Союзови.
В той спосіб дісталися Польщі —
Волинь, Полісся, Підляшє і Холм-
щина, а ціла Велика Україна увій-
шла в склад С.Р.С.Р.
Прилучення Закарпатської Украї-
ни („Угорської Руси“) до Чехосло-
ваччини, 8. V.
1922. Вибори до польського Сейму в
Польщі, 5. XI. Українці Галичини
здержалися — з правно-політич-
них причин щодо Галичини — від
виборів, а Українці Волині, Холм-
щини, Полісся і Підляшє віднесли
повну перемогу при виборах.
1923. 13. III. Рада амбасадорів антанти
прилучила Галичину до Польщі. —
Друге отже прилучення Галичини
до Польщі.
Ухвалення Конституції Союзу Ра-
дянських Республік, в тім і Укра-
їни, 6. VII.
1924. 12. II. Замордовання Ольги Беса-
рабової у львівській поліцейній
тюрмі.
31. VII. Польський закон про орга-
нізацію школи на українських зем-
лях а також білоруських.
31. VII. Польський закон про мову,
яким обмежено права української
мови на території Схід. Галичини.
1925. Шкільний плебісцит на українсь-
ких землях під Польщею. Почата

але не проведена утравкізація українських державних гімназій у Львові, Перемишлі та Тернополі польським міністром освіти Стан. Грабським.

14. VII. Повстання Українського національно - Демократичного Об'єднання.

28. XII. Польський сойм прийняв некорисний для Українців закон про земельну реформу.

1926. 25. V. Трагічна смерть б. голови Директорії і б. головн. Отамана військ У.Н.Р. Симона Петлюри а руки жида Шварцбарта на вулиці Парижа.

1928. 4. III. і 11. III. вибори до польських законодавчих установ (до сойму і сенату), в яких у перше взяло участь усе українське населення Східної Галичини.

1929. У серпні загостила до Канади відома українська письменниця й заслужена народня діячка, сенаторка Олена Кисілевська.

Дня 9. вересня Українська Військова Організація урядила у Львові успішний напад на виставу „Таргі Вхосдне”, розбила динамітом головний павільон вистави, підпалила головний залізничний двірець і виконала невдачний бомбовий захват на польського міністра торгівлі, Квятковського й воєводу, графа Голуховського. Свідками сих

подій були запрошені закордонні гості.

1930. Після жнив виконано в Галичині цілий ряд підпалів польського майна й інших актів саботажу. Польське правительство, не могучи винайти дійсних винувників, вислало на українські села численні військові „карні експедиції” котрі понижили там тисячі українських економічних і просвітних установ і побили у звірський спосіб величезну скількість осіб усякого звання, віку й пола. Ще мабути від часу татарських наїздів не переживала Галицька земля такого лихоліття.

При виборах до варшавського сойму Українці стратили 27 мандатів наслідком нечуваних виборчих надужит з боку польської влади.

1933. Смерть М. Скрипника, комісара освіти Радянської України, який не міг дивитися далше на плянове нищення українського народу голодом.

1933—1934. В зимі викликали большевики на Україні штучний голод через то, що ограбили селян зі всего збіжа. Протягом тої зими вмерло з голоду на Україні около 10 мільонів душ. Голодову ситуацію большевицький уряд заострив тим, що на Україну не допустили помочи зза кордону.

Публичні Свята в Канаді

В цілій Канаді святкується такі свята (голідейс): — День Нового Року, Богоявлення, Попелець, Велику Пятницю, Великодний Понеділок, Вознесення Господне, Вікторія Дей (24. мая), Уродини ко-

роля (4. червня, або котрий буде проголошений), Домініон Дей, (1. липня), Лейбор Дей (перший понеділок в вересні), День Подяки; Армистис Дей 11. листопада, День Різдва Христового.

Для зазначення відмін місяця уживаємо в календарі таких знаків:

● — нів (молодик),

☉ — перша чверть (квадра),

☾ — повня,

☽ — Остання чверть (квадра).

РІК 1938.

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЕНДАР

Рік 1938 представляє: рік 6651 Юліанського періоду; рік 5699 жидівської ери, що починається з заходом сонця 25-го вересня; рік 2691 від основання Риму, після Варра; рік 2598 японської

ери; рік 1357 Могомеданської ери, або ери Геджайра, що починається з заходом сонця 2-го марта, 1938.

Перший день січня, 1938, є 2,428,900 днем від початку юліанського періоду.

РАННІ І ВЕЧІРНІ ЗОРІ, 1938

Планета Венера є ранною зорею до 3-го лютого, потім вечірною зорею до 20-го листопада і ранною зорею до кінця року.

Планета Марс є вечірною зорею до 24-го липня, ранною зорею решту року.

Планета Юпітер є вечірною зорею до

29-го січня, потім ранною зорею до 20. серпня і вечірною зорею до кінця року.

Планета Сатурн є вечірною зорею до 29-го марта, потім ранною зорею до 8. жовтня, потім вечірною зорею до кінця року.

ПОРИ РОКУ, 1938

Час 75-го меридіану

Весна починається 21-го марта о 1 г. 43 минут рано.

Літо починається 21-го червня о 9 г. 4 минут вечером.

Осінь починається 23-го вересня о 0 г. 1 минута рано.

Зима починається 22-го грудня о 7 г. 14 минут рано.

ЗАТЬМІННЯ НА 1938

В році 1938 буде чотири затьміння, два затьміння сонця і два затьміння місяця.

1. Цілковите затьміння місяця, 14-го мая. Початок буде видно загально на Атлантийським Океані, з винятком східної часті, в Північній Америці, з винятком найдалшої північної частини, у Східній Австралії, на Тихім Океані, крім північно-західної часті; кінець буде загально видно в середній і західній часті Північної Америки, західній часті Полудневої Америки, на Тихім Океані, в Австралії, і північно-східній часті Азії.

Час затьміння такий:

Час 75-го меридіана.

Місяць входить в тінь 14-го мая о годині 1-ій 57 минут рано.

Затьміння починається 14-го мая о годині 3-ій 18 минут рано.

Середина затьміння 14-го мая о 3-ій годині 43 минут рано.

Затьміння кінчиться 14-го мая о 4-ій годині 9 минут рано.

Місяць виходить з тіни 14-го мая о 5-ій годині 31 минут рано.

Для часу 90-го меридіану відтягнуть 1 годину, 105-го меридіану 2 години, 120-го меридіану 3 години.

2. Цілковите затьміння сонця, 29-го мая, не буде його видно тут.

3. Цілковите затьміння місяця, 7-8 листопада, буде в часті видне тут:

Початок буде видно в Юразії, західній часті Австралії, на Індійським Океані, на Північнім Ледовім Океані, в північно-східній часті Північної Америки і в найдалшій східній часті Полудневої Америки; кінець буде загально видно в середущій і західній Азії, в частині Індійського Океану, в Європі, Африці, Атлантийським Океані, Північній Америці, крім найдалшої західної і північно-західної часті, і в Полудневій Америці.

4. Частинне затьміння сонця, 21-го листопада, тут не буде його видно.

Церковний Календар

ПАСХАЛІЯ

Рік 1938 є 6651-им Юліанського навороту з 7446—7447-им візантійської ери.

В руці літо: до 1 березня (ст. ст.) Г, а від 1-го березня Д.

Буква пасхальна V.

Індикт: 6.

Золоте число: 17, основання: 11, Епакта: 10.

Мясниці тривають від Різдва Христового 7. І. (25. XII. 1937 ст. ст.) до мясного пущення 27. (14. ст. ст.) лютого, т. зн. 7 неділь і 2 дні.

Тріод пісна починається 13. (31. січня ст. ст.) лютого.

Мясне пущення 27. (14. ст. ст.) лютого.

Сирне пущення 6. березня (21. лютого ст. ст.).

Благовіщення Пресв. Богор. дня 7. квітня, п'ятого четверга великого посту.

Середопістя — в середу 30. (17. ст. ст.) березня.

Утрєння четверга п'ятого тижня великого посту в середу вечером дня 6. квітня (24. березня ст. ст.).

Великдень — дня 24. (11. ст. ст.) квітня.

Переполювання празника Пасхи в середу четвертого тижня по Великодні, дня 18. (5. ст. ст.) травня.

Віддання празника Пасхи в середу перед Вознесенням Господним, дня 1. червня (19. травня ст. ст.).

Вознесення Господне — дня 2. червня (10. травня ст. ст.).

Поминальна субота перед Сошествієм св. Духа — дня 11. червня (29. травня ст. ст.).

Сошествіє св. Духа — дня 12. червня (30. травня ст. ст.).

Неділя Всіх Святих — дня 19. (6. ст. ст.) червня.

Празник св. Евхаристії — дня 23. (10. ст. ст.) червня.

Состраданія Пресв. Д. Марії в 10-ту п'ятницю по Пасці — дня 1. липня (18. червня ст. ст.).

Свято Найсолодшого Серця Ісуса дня 1. липня (18. червня ст. ст.).

Святих Апостолів Петра і Павла у вівторок, дня 12. липня (29. червня ст. ст.).

Різдво Христове — в суботу, 7. січня 1939 (25. грудня 1938, ст. ст.).

ПОСТИ

1. В навічєріє Богоявлення Госп. 18. (5. ст. ст.) січня.

2. **Великий Піст** — від понеділка по сиропусній неділі 7. березня (22. лютого ст. ст.) до Великої Суботи 23. (10. ст. ст.) квітня.

3. **Петрівка** — від понеділка по неділі Всіх Святих 20. (7. ст. ст.) червня до навічєріє Св. Апостолів Петра і Павла — 11. липня (28. червня ст. ст.), т. зн. 3 неділі й 1 день.

4. **Спасівка** — від 14. (1. ст. ст.) серпня до 27. (14. ст. ст.) серпня.

5. В день Усікновення Чесної Голови св. Івана Хрестителя 11. вересня (29. серпня ст. ст.).

6. В день Воздвиження Чесного і Животворящего Хреста.

Стопада до Навечєріє Різдва Христового 6. січня 1939 (24. грудня ст. ст.).

8. Кожної середи і п'ятниці крім загальниці.

9. В сирний тиждень (від мясопусної до сиропусної неділі) у всі дні тільки з набілом.

ЗАГАЛЬНИЦІ

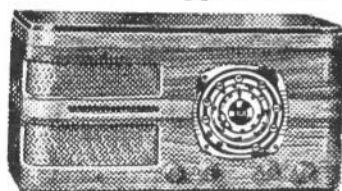
1. Від Різдва Христового до Богоявлення Господнього крім навічєріє Богоявлення Господнього.

2. Від неділі Митаря і Фарисея до неділі Блудного Сина, тобто від 13. лютого (31. січня ст. ст.) до 20. (7. ст. ст.) лютого.

3. Від Великодня до Томиної неділі, тобто від 24. (9. ст. ст.) квітня до 1. травня (18. квітня ст. ст.).

4. Від Сошествія св. Духа до неділі Всіх Святих, тобто від 12. червня (30. травня ст. ст.) до 19. (6. ст. ст.) червня.

ДОСКОНАЛЕ МАЛЕ РЕДІО ДЛЯ ДОМУ

Віктор Редіо Модель 85ТА

ВІКТОР МОДЕЛЬ 85ТА дасть вам таку саму гру як і великий апарат. Прекрасний Магнетонний Кабінет містить славне Віктор Супертетрадайн Редіо, яке видає чудовий тон. Воно приносить вам всі ваші улюблені програми довгих і коротких хвиль. Дуже цінне. — Ціна лише **\$72.50**

НАПИШИТЬ ЗА ПОВНИМ ЦІННИКОМ ВІКТОР РЕДІО
І ЗА УСЛІВ'ЯМИ СПЛАТ.

WINNIPEG MUSICAL SUPPLY COMPANY
660 Main Street Winnipeg, Man.

Січень

МАЄ 31 ДНІВ

January

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	С В Я Т А		Схід і Захід сонця у Манітобі		Схід і Захід сонця у Саскачевані		Схід і Захід сонця у Альберті		Мен. Схід і Захід місяця
			Греко-кат. і Прав.	Римо-кат.	Схід	Захід	Схід	Захід	Схід	Захід	
1	19	С.	Груд. 1937. Вон. ☉	Новий Рік	7 59	4 08	8 19	3 50	8 8	4 0	зах.
2	20	Н.	Н. пер. Р. свмч. Ігн.	Н. 2. по Р., Мак.	7 59	4 09	8 19	3 51	8 8	4 1	5 24
3	21	П.	Юліяни	Геновефи	7 59	4 10	8 19	3 52	8 8	4 2	6 29
4	22	В.	Вмч. Анастасії	Тита, Ізабелі	7 58	4 11	8 18	3 54	8 7	4 3	7 23
5	23	С.	10 муч. у Криті	Емілії, Телесф.	7 58	4 13	8 18	3 55	8 7	4 4	8 30
6	24	Ч.	† Нав. Р. Хр. Евг.	Трьох Королів	7 58	4 14	8 17	3 56	8 7	4 5	9 38
7	25	П.	Різдво Христове	Лукіяна, Вален.	7 57	4 15	8 16	3 58	8 6	4 7	10 48
8	26	С.	Соб. Пр. Бог.. Йос.	Северина	7 57	4 16	8 16	3 59	8 6	4 8	ран.
9	27	Н.	Н. по Р., Стеф. ☿	Н. 1. по 3 К. М.	7 56	4 17	8 15	4 1	8 5	4 10	0 01
10	28	П.	20 тис. муч. в Нік.	Агатона, Павла	7 56	4 19	8 15	4 2	8 5	4 11	1 13
11	29	В.	14 тис. діт. уб. в В.	Гонорати, Ал.	7 56	4 20	8 14	4 3	8 4	4 13	2 29
12	30	С.	Анісії і Теодори	Св. Діви	7 55	4 21	8 14	4 4	8 4	4 15	3 44
13	31	Ч.	Меланії преподоб.	Ілярія	7 55	4 23	8 13	4 6	8 3	4 17	4 56
14	1	П.	Січ. 1938. Н. Рік	Фелікса з Нолі	7 54	4 25	8 12	4 8	8 2	4 19	5 59
15	2	С.	Сильвестра папи	Мавра	7 54	4 26	8 11	4 10	8 1	4 20	схд.
16	3	Н.	Н. пер. Просвіщ. ☉	Н. 2. п. 3 К. М.	7 53	4 27	8 10	4 12	8 0	4 21	6 52
17	4	П.	Собор 70 Апостолів	Антонія	7 52	4 29	8 10	4 14	7 59	4 23	7 58
18	5	В.	† Нав. Богоявлення	Приски д.	7 51	4 30	8 9	4 16	7 58	4 24	8 9
19	6	С.	Богоявлення Господ.	Фердинанда	7 50	4 32	8 8	4 18	7 57	4 26	9 14
20	7	Ч.	† Собор Ів. Хрес.	Фабіяна і Сев.	7 49	4 33	8 6	4 20	7 56	4 28	10 27
21	8	П.	Юрія і Еміліяна	Агнети	7 48	4 35	8 4	4 21	7 55	4 30	11 37
22	9	С.	Полієвкта мч.	Вінкентія і Ан.	7 47	4 36	8 2	4 23	7 54	4 32	ран.
23	10	Н.	Н. по Просв., Гр. ☉	Н. 3. п. 3 К. Ор.	7 46	4 38	8 1	4 25	7 53	4 33	0 45
24	11	П.	† Теодосія В. печ.	Тимотея	7 45	4 40	7 59	4 27	7 51	4 35	1 51
25	12	В.	Татіяни мч.	Нав. ап. Павла	7 44	4 41	7 58	4 29	7 50	4 37	2 52
26	13	С.	Ерміла, Стратон.	Полікарпа еп.	7 43	4 43	7 56	4 30	7 48	4 38	3 50
27	14	Ч.	Св. Отців у Синаї	Івана Золот.	7 41	4 44	7 54	4 32	7 46	4 40	4 41
28	15	П.	Павла Т., Івана	Кароля В., Вал.	7 40	4 46	7 53	4 34	7 45	4 42	5 26
29	16	С.	Гокл. ок. ап. Петра	Франца Сал.	7 38	4 48	7 51	4 36	7 43	4 43	6 18
30	17	Н.	31. по С. † Ант. Вел.	Н. 4. п. 3 К. М.	7 37	4 49	7 49	4 38	7 42	4 45	6 51
31	18	П.	Атанасія і Кир. ☉	Петра з Нолі	7 36	4 51	7 47	4 40	7 41	4 47	зах.

BLUE RIBBON ЧАЙ

**Багатий, Сильний, Пахучий
—Більше Горнят з Фунта**

УЛЮБЛЕНИЙ НА ЗАХОДІ ЧЕРЕЗ 55 РОКІВ

Складайте Купони а Блю Риббон Чаю, Кави, Коко і
Бейсінг Пудер, на партісні премії.
Грошей не треба. Ми оплачуємо поштову пересилку премій.

BLUE RIBBON LIMITED, WINNIPEG Основано 1882

Погода:— 1-3 лагідно; 4-5 грізно; 6-8 бурі, сніг; 9-10 зимно, завер.; 11-13 вохко, лагідно;
14-16 гарно, бурі; 17-20 зим., бурі; 21-23 бурі, змін.; 24-27 бурі; 28-31 бурі, гарно.

НА БІЛЬ ГОРЛА ПРИКЛАДАЙТЕ

Painkiller

(FERRY DAVIS)

На звичайні перестуди

Перед сном влийте одну чайну ложечку Пейнкіллеру (для дітей) дві чайні ложечки (для дорослих) до пів склянки гарячої води. Намочіть в тій кусник флянелі, викрутіть і обвініть нею карк, накриваючи другою флянелею. Мочіть ноги в гарячій воді, до якої додано чистого Пейнкіллеру. Також влийте дві чайні ложечки Пейнкіллеру до гарячої води або молока, засоложеної цукром. Полощіть тим горло кожної години кілька разів. Се злучене лічення витягає біль і zarazом наводить сон.

Фляшки регулярної величини: 35ц., 50ц. і \$1.00

Виріб фірми DAVIS & LAWRENCE CO., Montreal, Que.

Milburn's Health & Nerve Pills

Для тих, що є умучені й обезсилені, яким бракує енергії—які є нервові і дразливі. Для тих, що не можуть добре спати в ночі; що пробуджуються рано з чувством такого умучення, яке мали йдучи до ліжка—які мають лихі сні і змори—для тих, що є пригноблені і знеохочені—слабі й нужденні.

Лютый

МАЄ 28 ДНІВ

February

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	С В Я Т А		Схід і Захід сонця у Манітобі		Схід і Захід сонця у Саскачевані		Схід і Захід сонця у Алберті		Мая. Схід і Захід місяця
			Греко-кат. і Прав.	Римо-кат.	Схід	Захід	Схід	Захід	Схід	Захід	
1	19	В.	С і ч. Пр. Макарія	Ігнатія	7 35	4 53	7 46	4 42	7 40	4 49	6 31
2	20	С.	† Евтимія	М. Б. Громн.	7 33	4 55	7 44	4 44	7 38	4 51	7 30
3	21	Ч.	Максима, Євгенія	Власія	7 32	4 57	7 42	4 46	7 36	4 53	8 39
4	22	П.	Тимотея, Атанасія	Вероніки	7 30	4 58	7 40	4 48	7 34	4 55	9 50
5	23	С.	Климентія	Агафії	7 29	5 00	7 39	4 50	7 33	4 57	11 02
6	24	Н.	32. по С. Ксенії прп.	Н. 5. п. 3 К. Д.	7 28	5 2	7 37	4 52	7 31	4 59	ран.
7	25	П.	† Григ. Богос.	Ромуальда	7 27	5 4	7 35	4 54	7 29	5 1	0 16
8	26	В.	Ксеноф. і Мар.	Івана з Мал.	7 25	5 6	7 33	4 56	7 27	5 3	1 29
9	27	С.	† Івана Золотоуст.	Апольонії	7 23	5 7	7 31	4 58	7 25	5 5	2 40
10	28	Ч.	Єфрема Сир.	Схолястики	7 21	5 8	7 30	5 0	7 24	5 6	3 45
11	29	П.	Ігнатія, Романа	Дезидерія, Ев.	7 20	5 11	7 28	5 2	7 22	5 8	4 40
12	30	С.	Трьох Святителів	Євлялії	7 18	5 12	7 26	5 4	7 20	5 10	5 26
13	31	Н.	Про Мит. і Фар. Кир.	Старозап. Кат.	7 16	5 14	7 24	5 6	7 18	5 12	6 04
14	1	П.	Лют. Трифона	Валентія	7 14	5 16	7 22	5 8	7 16	5 14	схд.
15	2	В.	Стрітєння Господне	Фавстини	7 12	5 17	7 19	5 10	7 14	5 15	6 59
16	3	С.	Симеона й Анни	Юлії діви	7 1	5 19	7 17	5 12	7 12	5 17	8 14
17	4	Ч.	Ізидора	Савина	7 9	5 21	7 14	5 14	7 10	5 19	9 16
18	5	П.	Агафії муч.	Констанції	7 7	5 23	7 12	5 16	7 8	5 21	10 36
19	6	С.	Рукола, Юліяна	Конрада	7 5	5 24	7 10	5 18	7 6	5 23	11 34
20	7	Н.	Про блуд. сина. П.	Мясоп. Евстахія	7 3	5 26	7 7	5 20	7 4	5 24	ран.
21	8	П.	Теодора Страт.	Андрея	7 1	5 27	7 5	5 22	7 2	5 26	0 39
22	9	В.	Іликифора мчн.	Петра ст.	6 59	5 29	7 3	5 24	7 0	5 28	1 39
23	10	С.	Харлампія	Романа	6 57	5 31	7 1	5 26	6 58	5 30	2 33
24	11	Ч.	Іласія, Теод.	Матея ап.	6 55	5 33	6 59	5 28	6 56	5 32	3 21
25	12	П.	Мелетія, Марини	Анастасії	6 53	5 34	6 57	5 30	6 54	5 34	4 02
26	13	С.	Мартиніяна	Александра	6 51	5 36	6 55	5 32	6 52	5 36	4 37
27	14	Н.	Мясоп. Авксентія	Запуст. Нестор.	6 49	5 38	6 53	5 34	6 50	5 38	5 07
28	15	П.	Онисима ап., Євфр.	Теофіля	6 47	5 40	6 50	5 36	6 48	5 40	5 33

Погода:— 1-4 грізно, змінно; 5-7 вохко, зимно; 8-10 грізно; 11-14 буря, сніг; 15-17 бурливо; 18-19 змінна погода; 20-22 зимно; 23-25 гарно; 26-28 змінно.

HORSE SHOE Brand HARNESS

ДЛЯ ВАРТОСТІ

Судить вартість гарнесу на підставі річного кошту. Якщо дешевий сет вартості \$25.00 триває лиш три роки, ваш річний кошт виносить \$8.25 на рік. "Горс Шу" Бренд гарнес може коштувати трошки більше, але він потриває десять років з річним коштом лиш \$4.00 на рік. "Горс Шу" Бренд дає більшу вартість.

ДЛЯ БЕЗПЕЧНОСТІ

Не ризикуйте свого життя і власності їздою на Гайвей вночі зі звичайним гарнесом. "Горс Шу" Бренд гарнес є випражений виключними рефлекторами безпеки на уздечках, які блищать як ясні світла.

ДЛЯ ГАРАНТІЇ

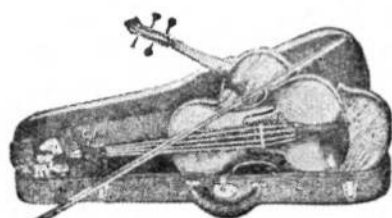

Ви ніколи не газардуєте, коли купуєте "Горс Шу" Бренд. Глядіть за маленькою мосьяжною торговельною маркою на кожному реміні. Ця марка є абсолютною гарантією якості, й є для гарнесу тим чим стерлінг марка є для срібла.

Пишіть за Книжечками

"—And Sudden Death."
"Why Inswell Collar Fits Better".

Department UA-20
The GREAT WEST SADDLERY
COMPANY LIMITED
114 Market St., Winnipeg.

Комплетні Скрипкові Сети

Ч. 10А — ГАРНА СКРИПКА. Сет включає скрипку, смик, пасований футерал, кобилку, живицю, глушник, камертон, 1 сет резервних струн, нопри підбородок і добру скрипкову школу до самопалу. Регулярна ціна \$7.50.

Наша Спеціальна ціна лише **\$5.45**

Ч. 4 — СТРАДІВАРІОС СКРИПКА. Гарна, темно-червоно лакована, добра скрипка до науки, зі смиком (без футерала). — Ціна лише **\$3.75**

WINNIPEG MUSICAL SUPPLY COMPANY 660 Main Street Winnipeg, Man.

Березень

МАЄ 31 ДНІВ

March

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	С В Я Т А		Схід і Захід сонця у Манітобі		Схід і Захід сонця у Саскачевані		Схід і Захід сонця у Альберті		Ман. Схід і Захід місяця
			Греко-кат. і Прав.	Римо-кат.	Схід	Захід	Схід	Захід	Схід	Захід	
1	16	В.	Ліут. Памфила	Альбіна	6 45	5 41	6 48	5 38	6 46	5 42	зах.
2	17	С.	Теодора	† Попелец, Сим.	6 43	5 43	6 45	5 40	6 43	5 43	6 20
3	18	Ч.	Льва папи	Кунегунди	6 40	5 45	6 43	5 42	6 41	5 45	7 51
4	19	П.	Архипа, Теодота	Казимира	6 38	5 47	6 40	5 44	6 39	5 47	9 4
5	20	С.	Льва еп., Агатона	Евсебія, Фрид.	6 36	5 49	6 37	5 46	6 36	5 48	10 05
6	21	Н.	Сироп. Тимотея	1. Вступна. Кол.	6 35	5 50	6 35	5 48	6 34	5 50	11 19
7	22	П.	Петра і Атанасія	Томи з Аквіну	6 33	5 51	6 33	5 50	6 32	5 51	ран.
8	23	В.	Іполікарпа еп.	Івана Божого	6 30	5 53	6 31	5 52	6 29	5 53	0 31
9	24	С.	1. і 2. найд. г. Ів.	Франціски д.	6 28	5 55	6 29	5 54	6 27	5 55	1 36
10	25	Ч.	Тараса еп.	40 мучеників	6 26	5 57	6 27	5 56	6 25	5 57	2 34
11	26	П.	Порфірія, Сев.	Константина	6 24	5 58	6 24	5 58	6 22	5 59	3 22
12	27	С.	Прокопія	Григорія Вел.	6 22	5 59	6 21	5 59	6 20	6 0	4 01
13	28	Н.	1. посту. Василя	2. Суха. Розини	6 19	6 1	6 19	6 1	6 18	6 2	4 34
14	1	П.	Берез. Евдокії	Матильди	6 17	6 3	6 17	6 3	6 16	6 4	5 02
15	2	В.	Теодота	Льонгіна	6 15	6 5	6 15	6 5	6 14	6 6	схд.
16	3	С.	Зенона. Евтроп.	Любина, Герб.	6 13	6 6	6 12	6 7	6 11	6 8	7 5
17	4	Ч.	Гарасима, Юліяна	Гертруди	6 12	6 7	6 9	6 9	6 9	6 9	8 17
18	5	П.	Конона, Марка	Едварда	6 9	6 9	6 7	6 11	6 7	6 11	9 15
19	6	С.	42 муч. в Аморії	Йосифа обруч.	6 7	6 11	6 5	6 13	6 5	6 13	10 22
20	7	Н.	2. посту. Єфрема	3. Глуха. Евфем.	6 5	6 13	6 3	6 15	6 3	6 15	11 24
21	8	П.	Теофілякта	Венедикта	6 3	6 14	6 1	6 17	6 1	6 17	ран.
22	9	В.	† С. С. 40 муч.	7 бол. Пр. Д.	6 1	6 15	5 58	6 19	5 59	6 19	0 22
23	10	С.	Кондрата	Віктора	5 59	6 17	5 55	6 21	5 56	6 20	1 13
24	11	Ч.	Софронія	Гавриїла, Ал.	5 57	6 19	5 52	6 23	5 53	6 22	1 56
25	12	П.	Теофана ісп.	Благов. П. Д. М.	5 55	6 21	5 49	6 25	5 50	6 24	2 34
26	13	С.	Никифора	Теодосія, Ем.	5 52	6 22	5 47	6 26	5 48	6 25	3 06
27	14	Н.	3. посту. Хр. Вен.	4. Середоп. Руп.	5 50	6 23	5 44	6 28	5 46	6 27	3 34
28	15	П.	Агапія	Сикста	5 46	6 25	5 42	6 30	5 44	6 29	3 59
29	16	В.	Савина і Юл.	Кирила	5 44	6 27	5 39	6 32	5 42	6 30	4 22
30	17	С.	Алексія чол. Бож.	Квірина	5 42	6 28	5 37	6 33	5 39	6 31	4 45
31	18	Ч.	Кирила Єрус.	Бальбіни діви	5 40	6 30	5 35	6 35	5 37	6 33	зах.

BLUE RIBBON KAVA

Добра якість кави по уміркованій ціні
Завсідги свіжа — має більше запаху

Складайте Купони з Блю Риббон Чаю, Кави, Коко і
Бейкінг Паудер, на вартісні премії.
Грошей не треба. Ми оплатимо поштову пересилку премій.

BLUE RIBBON LIMITED, WINNIPEG Основано 1882

Погода:— 1-3 зимно; 4-7 змінна погода; 8-9 сильні вітри; 10-12 бурливо і змінно; 13-17 зимно; 18-19 лагідніше; 20-23 мила погода; 24-27 зимно; 28-31 лагідніше, мило.

БЕРІТЬ

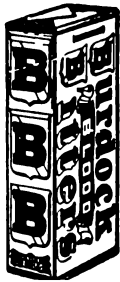
Painkiller

(PERRY DAVIS)

Перед сном мочіть ноги і голінки в гарячій воді, до якої додано кілька чайних ложечок Перрі Дейвіс Пейнкіллеру, і возьміть дозу Пейнкіллеру в повнім горнятку гарячої води або молока, засолоджених цукром. Також натирайте добре груди чистим Пейнкіллером рано й вечір, і будьте в ліжку день або два, як можливо. Се скорі лічення звичайно ломить перестуду в її початку, зменшує дні терпіння й утрату часу.

Фляшки регулярної величини 35ц., 50ц. і \$1.00

Виріб фірми DAVIS & LAWRENCE CO., Montreal, Que.

Burdock Blood Bitters

Усуває Недобру Кров

Дістаньте їх на диспепсію, нестравність, чираки, прищі, плями, екзіму, солений ревматизм, круп, сип на голові, рани і сверблячі й пекучі висипки.

Квітень

МАЄ 30 ДНІВ

April

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	С В Я Т А		Схід і Захід сонця у Манітобі		Схід і Захід сонця у Саскачевані		Схід і Захід сонця у Алберті		Ман. Схід і Захід місяця
			Греко-кат. і Прав.	Римо-кат.	Схід	Захід	Схід	Захід	Схід	Захід	
1	19	П.	Бер. Хризанта	Гугона	5 39	6 30	5 32	6 37	5 34	6 35	7 48
2	20	С.	Івана мч., Сергія	Франца	5 36	6 32	5 30	6 39	5 32	6 37	9 04
3	21	Н.	4. посту. Якова ісп.	5. Чорна. 7 б. П.	5 34	6 34	5 27	6 41	5 29	6 39	10 19
4	22	П.	Василія свмч.	Ісидора	5 32	6 35	5 25	6 43	5 27	6 40	11 28
5	23	В.	Преп. Нікона	Вінкентія	5 30	6 37	5 23	6 44	5 25	6 41	ран.
6	24	С.	Захарія, Якова Пок.	Келестина	5 28	6 38	5 20	6 46	5 22	6 43	0 29
7	25	Ч.	Благовіщ. П. Б.	Германа	5 25	6 40	5 18	6 48	5 20	6 44	1 19
8	26	П.	Собор Арх. Гавриїл.	Діонісія	5 23	6 42	5 15	6 50	5 18	6 46	2 01
9	27	С.	Матрони	Марії Єгип.	5 21	6 43	5 12	6 52	5 15	6 48	2 35
10	28	Н.	5. посту. Іларіона	6. Пальмова. Єз.	5 19	6 45	5 10	6 54	5 13	6 50	3 04
11	29	П.	Марка, Кирила	Льва папи	5 17	6 46	5 7	6 56	5 10	6 52	3 30
12	30	В.	Івана Ліств.	Юлія	5 14	6 48	5 5	6 58	5 8	6 54	3 54
13	31	С.	Ігнатія еп.	Юстини	5 12	6 49	5 2	7 0	5 6	6 56	4 18
14	1	Ч.	Квіт. Марії Є.	Валеріяна	5 10	6 51	5 0	7 2	5 4	6 57	схд.
15	2	П.	Тита преп.	Людвики, Ан.	5 8	6 53	4 58	7 4	5 2	6 59	8 18
16	3	С.	Лазарева суб., Ник.	Лямберта	5 7	6 54	4 56	7 5	5 0	7 0	9 20
17	4	Н.	6. п. Квітна. Йос.	Воскр. Христ.	5 5	6 56	4 54	7 7	4 58	7 2	10 10
18	5	П.	Теодула	Світл. Пон. Ап.	5 3	6 58	4 51	7 9	4 56	7 4	11 04
19	6	В.	Євтихія	Емми вдови	5 1	6 59	4 49	7 11	4 53	7 6	ран.
20	7	С.	Григорія Мел.	Агнети	4 59	7 1	4 46	7 13	4 51	7 8	0 8
21	8	Ч.	Стр. Четв. Іродіона	Анзельма	4 57	7 2	4 44	7 14	4 49	7 9	0 30
22	9	П.	Велика Пятниця	Сотера і Кая	4 55	7 4	4 41	7 16	4 47	7 11	1 04
23	10	С.	Вел. Суб., Терентія	Войтіха еп.	4 53	7 5	4 39	7 18	4 45	7 13	1 33
24	11	Н.	Воскресення Хрис.	1. по В. Біла. Г.	4 51	7 7	4 37	7 20	4 43	7 15	1 59
25	12	П.	Світлий Понед., В.	Марка ев.	4 49	7 9	4 35	7 21	4 41	7 16	2 23
26	13	В.	Світл. Вівт., Арт.	Клита і Марк.	4 47	7 10	4 33	7 23	4 39	7 17	2 46
27	14	С.	Мартина	Перегріна	4 45	7 12	4 31	7 25	4 37	7 18	3 09
28	15	Ч.	Трофима	Віталіса	4 43	7 13	4 28	7 27	4 35	7 20	3 33
29	16	П.	Агафії	Петра мч.	4 41	7 14	4 26	7 29	4 33	7 22	4 01
30	17	С.	Симеона	Катерини сієн.	4 39	7 16	4 24	7 31	4 31	7 24	зах.

Погода:— 1-2 змінно; 3-5 зимно, вохко; 6-8 бурливо; 9-12 лагідніше; 13-14 змінно; 15-18 змінно; 19-22 тепло; 23-26 бурливо; 27 вохко, холодно; 28-30 змінно.

EDWARDSBURG
"CROWN BRAND"
CORN SYRUP

Гостина для цілої родини. Знаменита пожива для доростаючих дітей.
Спробуйте його пині.

THE CANADA STARCH CO., LIMITED, MONTREAL

Заощадить Одну Третю Свого Рахунку За Фарбу

2-разова система Стівенса вимагає лиш:—

● Одну Верству

Kling-Kote

Совершенство верства підстави . . . запечатує і недопускає прошикання оливи... нове відроджене средство на першу верству в кожній роботі мальовання

Зайдіть до свого найближчого Торговця Фарби або напишіть впрост до:

G. F. Stephens & Co. Ltd. Winnipeg

● Одну Верству

Stephens' Paint

Для охорони, краси і довготривалости уживайте — STEPHENS' Ф А Р Б У . . . Гарантовану більше як 50 роками задовольного уживання.

Травень

МАЄ 31 ДНІВ

May

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	С В Я Т А		Схід і Захід сонця у Манітобі		Схід і Захід сонця у Саскачевані		Схід і Захід сонця у Алберті		Ман. Схід і Захід місяця
			Греко-кат. і Прав.	Римо-кат.	Схід	Захід	Схід	Захід	Схід	Захід	
1	18	Н.	Квіт. 1. Том. Ів.	2. по В. Ф. і Як.	4 38	7 17	4 22	7 33	4 29	7 26	9 12
2	19	П.	Івана Ветхоп.	Жигмонта	4 37	7 19	4 20	7 35	4 27	7 28	10 18
3	20	В.	Теодора	Найден. Ч. Хр.	4 35	7 21	4 18	7 37	4 25	7 29	11 15
4	21	С.	Януарія	Фльоріяна	4 33	7 22	4 16	7 39	4 23	7 31	ран.
5	22	Ч.	Теодора еп., Луки	Пія V. папи	4 31	7 24	4 14	7 41	4 21	7 33	0 1
6	23	П.	✠ Юрія Вмч.	Івана в олію	4 29	7 25	4 12	7 43	4 20	7 34	0 37
7	24	С.	Сави	Доміцелі	4 28	7 27	4 10	7 44	4 18	7 36	1 08
8	25	Н.	2. Миронос. ✠ Єв. М.	3. п. В. Станисл.	4 26	7 28	4 8	7 46	4 16	7 38	1 34
9	26	П.	Басилія свмч.	Григорія	4 24	7 30	4 6	7 47	4 14	7 39	1 59
10	27	В.	Симеона ф. Госп.	Ісидора Орача	4 23	7 31	4 4	7 49	4 12	7 41	2 22
11	28	С.	Максима і Ясона	Мамерта	4 21	7 32	4 3	7 51	4 11	7 42	2 46
12	29	Ч.	Милетона, 9 муч.	Панкратія	4 20	7 34	4 1	7 53	4 9	7 44	3 11
13	30	П.	✠ Якова ап. (пер).	Серватія	4 18	7 36	3 59	7 55	4 7	7 46	3 40
14	1	С.	Т р а в. Єремїї пр. ☉	Боніфатія	4 16	7 37	3 57	7 56	4 5	7 47	схд.
15	2	Н.	3. Розсл. ✠ Бор. і Гл.	4. п. В. Софії	4 15	7 38	3 55	7 58	4 3	7 49	9 9
16	3	П.	✠ Теодосія печ.	Івана немом.	4 14	7 39	3 54	7 59	4 2	7 50	9 46
17	4	В.	Пелагії	Пасхаліса	4 12	7 41	3 52	8 1	4 0	7 52	10 28
18	5	С.	Ірини мч.	Фелікса	4 10	7 42	3 50	8 3	3 59	7 53	11 04
19	6	Ч.	Йова многостр.	Петра, Целест.	4 9	7 43	3 49	8 5	3 58	7 55	11 34
20	7	П.	Явл. зн. Ч. Хреста	Бернарда	4 8	7 45	3 47	8 6	3 57	7 56	ран.
21	8	С.	✠ Івана Богослова	Олени кор.	4 7	7 46	3 46	8 7	3 56	7 57	0 1
22	9	Н.	4. Самар. П. мош. ☉	5. п. В. Юлії д.	4 6	7 47	3 45	8 9	3 55	7 59	0 25
23	10	П.	Симеона Зилота	Дезидерія	4 5	7 49	3 43	8 11	3 53	8 0	0 48
24	11	В.	Мокія свм.	Іванни вдови	4 3	7 50	3 42	8 13	3 52	8 2	1 10
25	12	С.	Епіфанія еп.	Урбана І. папи	4 2	7 51	3 41	8 14	3 51	8 3	1 33
26	13	Ч.	Ілікерії мч.	Возн. Госп., Ф.	4 2	7 52	3 40	8 15	3 50	8 4	1 59
27	14	П.	Ізидора, Максима	Івана І. папи	4 1	7 54	3 38	8 17	3 49	8 6	2 29
28	15	С.	Пахомія Вел.	Вільгельма	4 0	7 55	3 37	8 18	3 48	8 7	3 5
29	16	Н.	5. Сліпор. Теод. ☉	6. п. В. Максим.	3 59	7 56	3 36	8 20	3 47	8 8	зах.
30	17	П.	Андроніка	Фелікса	3 58	7 57	3 35	8 21	3 47	8 9	9 15
31	18	В.	Теодота Муч.	Петронелі	3 57	7 58	3 34	8 22	3 46	8 10	9 54

BLUE RIBBON BAKING POWDER

Порошок до печення високого ґрейду, по уміркованій ціні. За-
пакований в новій легко-отвипаючійся бляшанці, яка тримає йо-
го свіжим до послідної ложчини.

Складайте Купони з Блю Риббон Чаю, Капи, Коко і Бейкінг
Паудер на партісн премії. Грошей на
них не треба. Ми оплачуємо поштову пересилку премій.

BLUE RIBBON LIMITED, WINNIPEG

Основао 1882

Погода:— 1-3 мила погода; 4-7 холодно; 8-11 тепло, приємно; 12-13 грізно; 14-17 бурли-
во; 18-21 холодно і вохко; 22-24 змінно; 25-28 тепло; 29-31 душно.

БЕРІТЬ

Painkiller

(FERRY DAVIS')

на жолудкові кольки і корчі

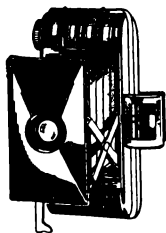
Для дорослих беріть одну чайну ложечку Пейнкіллеру у
пів склянки гарячої засолодженої води і повторіть раз або
два рази по вівгодинних перестанках.

Для дитини у віці один рік, влийте десять до трийцять
крапель в горняк засолодженої води. Давайте одну чай-
ну ложечку сеї розпушеної мішанини шо пять або десять мінут аж стане лекше.

Коли біль є острый, прикладайте до живота гарячі флянелі намочені нерозпушеним
Пейнкіллером.

Фляшки регулярної величини 35ц., 50ц. і \$1.00

Виріб фірми DAVIS & LAWRENCE CO., Montreal, Que.

Кожний потребує мати добрий КОДАК!

ДЖІФІ КОДАК В. Р. — Знаний й улюблений Апарат. З подвійними сочівками, постійно готовими до зняття. Добрі образки величини $1\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ цалів (Фільма ч. 127). — Наша ціна лише **\$5.00**
КОРОНЕТ, НАЙНОВІША УЛІПШЕНА ФОТОГРАФІЧНА КАМЕРА, з особливими меніскус сочівками. Гарні образки можна брати від 9 до 27 ступ. Повні інструкції з кожним апаратом. Величина образків $2\frac{1}{4} \times 3\frac{1}{4}$ цалів. (Фільма ч. 121). **\$6.50**
 Ціна, комплетно

WINNIPEG MUSICAL SUPPLY COMPANY

660 Main Street

Winnipeg, Man.

Червень

МАЄ 30 ДНІВ

June

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	С В Я Т А		Схід і Захід сонця у Манітобі		Схід і Захід сонця у Саскачевані		Схід і Захід сонця у Альберті		Ман. Схід і Захід місяця
			Греко-кат. і Прав.	Римо-кат.	Схід	Захід	Схід	Захід	Схід	Захід	
1	19	С.	Т р а в. Патрикія	Якова	3 56	7 59	3 33	8 23	3 45	8 11	10 36
2	20	Ч.	Вознес. Госп. Тал.	Еразма	3 55	8 0	3 32	8 24	3 44	8 12	11 10
3	21	П.	Константина і Олени	Кльотильди	3 55	8 1	3 32	8 25	3 44	8 13	11 38
4	22	С.	Василиска	Квірина	3 54	8 2	3 31	8 26	3 43	8 14	ран.
5	23	Н.	6. Св. Отців, Мих.	С. Св. Дух., Фл.	3 54	8 3	3 31	8 27	3 43	8 15	0 4
6	24	П.	Симеона стовп.	Пон. Зел. Св., Н.	3 53	8 4	3 30	8 28	3 42	8 16	0 28
7	25	В.	З. Найд. гол. св. Ів.	Роберта	3 52	8 5	3 30	8 29	3 41	8 17	1 51
8	26	С.	Карпа ап.	Медарда	3 52	8 5	3 29	8 30	3 40	8 17	1 16
9	27	Ч.	Терапонта	Прима	3 51	8 6	3 29	8 31	3 40	8 18	1 43
10	28	П.	Никити	Маргарити	3 51	8 7	3 28	8 32	3 39	8 19	2 14
11	29	С.	Теод. мч. (Зад. суб.)	Варнави ап.	3 51	8 7	3 28	8 33	3 39	8 19	2 50
12	30	Н.	Сошествіє Св. Д. ☉	1. п. С. Онуфрія	3 51	8 8	3 27	8 34	3 39	8 20	схд.
13	31	П.	Пресв. Тройці	Антонія з Пад.	3 50	8 9	3 27	8 35	3 39	8 21	8 27
14	1	В.	Ч е р в. Юстина	Василія Вел.	3 50	8 9	3 26	8 35	3 39	8 21	9 5
15	2	С.	Никифора, Івана	Віта і Модеста	3 50	8 10	3 26	8 36	3 38	8 22	9 37
16	3	Ч.	Лукіяна	Боже Тіло	3 50	8 10	3 26	8 36	3 38	8 22	10 05
17	4	П.	Митрофа. еп., Софії	Адольфа	3 50	8 11	3 26	8 36	3 38	8 23	10 30
18	5	С.	Доротея еп.	Марка, Маркел.	3 50	8 11	3 26	8 36	3 38	8 23	10 53
19	6	Н.	1. по Сош. Всіх Св.	2. п. С. Гер. і П.	3 50	8 12	3 26	8 37	3 38	8 24	11 14
20	7	П.	Теодота свмч. ☉	Сильверія	3 50	8 12	3 26	8 37	3 38	8 24	11 36
21	8	В.	Теодора стр.	Альойза Гон.	3 50	8 12	3 26	8 37	3 38	8 24	ран.
22	9	С.	Теклі, Кирила	Павлини	3 50	8 12	3 26	8 37	3 39	8 24	0 1
23	10	Ч.	† Торж. св. Евх., Т.	Зенона	3 50	8 13	3 26	8 37	3 39	8 24	0 27
24	11	П.	Вартоломея, Марти	† Торж. Б. С.	3 51	8 13	3 26	8 37	3 39	8 24	0 59
25	12	С.	† Онуфрія В.	Проспера	3 51	8 13	3 27	8 38	3 40	8 25	1 39
26	13	Н.	2. п. С. Пр. Евхарист.	3. п. С. Ів. і Пав.	3 52	8 13	3 27	8 38	3 40	8 25	2 29
27	14	П.	Єлисея пр. ☉	Владислава	3 52	8 13	3 28	8 38	3 41	8 25	зах.
28	15	В.	Амоса, Єроніма	Льва II. папи	3 53	8 13	3 28	8 38	3 41	8 25	8 42
29	16	С.	Тихона еп.	Петра і Павла	3 53	8 13	3 29	8 38	3 42	8 25	9 8
30	17	Ч.	Мануїла, Кирила	Згад. св. Павла	3 54	8 13	3 30	8 37	3 43	8 24	9 39

Погода:— 1-4 змінна погода; 5-8 змінно; 9-10 мило; 11-13 холодно; 14-18 гарно і мило;
19-22 сухо й гарячо; 23-25 грізно; 26-30 вітри й сухо.

MAZOLA

MAZOLA є найліпшим, найчистішим і найбільше економічним олієм до салат і до смаження, який лише можете купити. Питайте за ним у свого склепара.

THE CANADA STARCH CO., LIMITED, MONTREAL

Dr. Fowler's Ext of Wild Strawberry

Дає пільгу на діярію, дизентерію, корчі й болі в кишках, кольки, холеру морбус, холеру діточу, літні недуги й інші неправильности кишок в дітях і дорослих.

Липень

МАЄ 31 ДНІВ

July

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	С В Я Т А		Схід і Захід сонця у Манітобі		Схід і Захід сонця у Саакачелані		Схід і Захід сонця у Алберті		Ман. Схід і Захід місяця
			Греко-кат. і Прав.	Римо-кат.	Схід	Захід	Схід	Захід	Схід	Захід	
1	18	П.	Черв. † Торж. Б. С.	Теобальда	3 54	8 13	3 30	8 37	3 44	8 24	10 7
2	19	С.	Юди ап., Зосима	Пос. Пр. Д. М.	3 55	8 13	3 31	8 36	3 44	8 24	10 32
3	20	Н.	3. по С. Найсв. С. Іс.	4. п. С. Геліод.	3 55	8 12	3 32	8 35	3 45	8 23	10 56
4	21	П.	Юліяна мч.	Йосифа Кал.	3 56	8 12	3 33	8 35	3 45	8 23	11 21
5	22	В.	І. всевія	Фільомени д.	3 57	8 12	3 34	8 34	3 46	8 22	11 47
6	23	С.	Агрипіни	Ісаї прор.	3 57	8 11	3 35	8 34	3 47	8 22	ран.
7	24	Ч.	Різдво св. Ів. Хрест.	Пульхерії	3 58	8 10	3 36	8 33	3 48	8 21	0 17
8	25	П.	Февронії	Єлисавети	3 59	8 10	3 37	8 32	3 49	8 20	0 51
9	26	С.	Давида	Кирила еп.	4 0	8 9	3 38	8 31	3 50	8 19	1 31
10	27	Н.	4. по С., Самсона	5. по С. Амалії	4 1	8 8	3 40	8 30	3 51	8 18	2 16
11	28	П.	Кира й Івана	Пелагії	4 2	8 7	3 41	8 29	3 52	8 17	3 8
12	29	В.	Ап. Петра і Павла ☉	Ген. і Гв. Ів. з Д.	4 3	8 7	3 42	8 27	3 53	8 16	схд.
13	30	С.	Собор 12 Апост.	Маргарети	4 4	8 6	3 44	8 26	3 55	8 16	8 23
14	1	Ч.	Лип. Косми і Дам.	Бонавентури	4 5	8 5	3 45	8 25	3 56	8 15	8 37
15	2	П.	† Пол. Ризи Пр. Б.	Розісл. Апост.	4 6	8 5	3 46	8 24	3 57	8 14	8 59
16	3	С.	Анатолія і Мокія	Пр. Д. М. Шк.	4 7	8 4	3 47	8 23	3 58	8 13	9 11
17	4	Н.	5. по С. Андрея кр.	6. п. С. Алексія	4 8	8 3	3 48	8 22	3 59	8 12	9 42
18	5	П.	Кирила і Методія	Симеона з Л.	4 9	8 2	3 50	8 21	4 1	8 11	10 5
19	6	В.	Атанасія	Вінкентія з П.	4 10	8 1	3 51	8 20	4 3	8 10	10 30
20	7	С.	Томи преп. ☉	Іллі, Чеслава	4 12	8 0	3 53	8 18	4 4	8 8	10 58
21	8	Ч.	Прокопія мч.	Пракседи д.	4 13	7 59	3 54	8 16	4 5	8 7	11 33
22	9	П.	Панкратія	Марії Магдал.	4 14	7 58	3 56	8 15	4 6	8 6	ран.
23	10	С.	† Антонія п., Леон.	Аполінарія	4 16	7 57	3 58	8 13	4 8	8 4	0 17
24	11	Н.	6. по С. Ольги кн.	7. п. С. Христ.	4 17	7 55	4 0	8 12	4 10	8 2	1 11
25	12	П.	Прокла і Іларія	Якова ап.	4 18	7 54	4 1	8 11	4 11	8 1	2 17
26	13	В.	† Соб. Арх. Гавр. ☉	Анни, м. Пр. Д.	4 20	7 52	4 3	8 9	4 12	7 59	зах.
27	14	С.	Онисима	Наталії діви	4 21	7 51	4 5	8 7	4 14	7 58	7 48
28	15	Ч.	† Володимира Вел.	Інокентія папи	4 23	7 49	4 6	8 5	4 16	7 56	8 19
29	16	П.	Атиногена	Марти діви	4 24	7 48	4 8	8 3	4 17	7 55	8 34
30	17	С.	Марини мч.	Авлоні і Сенні	4 25	7 47	4 9	8 2	4 18	7 54	8 59
31	18	Н.	7. по С. Якин., Ем.	8. п. С. Ігнат. Л.	4 26	7 45	4 10	8 0	4 19	7 53	9 24

BLUE RIBBON ЧАЙ

Багатий, Сильний, Пахучий
—Більше Горнят з Фунта
УЛЮБЛЕНИЙ НА ЗАХОДІ ЧЕРЕЗ 55 РОКІВ

Складайте Купони а Блю Риббон Чаю, Кави, Коко і
 Бейкінг Паудер, на вартісні премії.
 Грошей не треба. Ми оплачуємо поштову пересилку премій.

BLUE RIBBON LIMITED, WINNIPEG Основано 1882

Погода:— 1-3 горячо й грізно; 4-8 буря; 9-13 гарно й тепло; 14-17 змінна погода; 18-23
 холодні ночі і ранки; 24-25 грізно; 26-28 дощ; 29-31 вітер і змінно.

ГАРНІ ЖІНОЧІ НАРУЧНІ ГОДИННИКИ

Ч. 2933—Гарний Монтроз Модель, 15 каменів, з білого золота гравіровані коверти. Ціна **\$18.00**

Ч. 2932—Прекрасний Денті Модель. Дуже улюблена овальна форма, 15 каменів, добрий Анкерверк білим золотом золочені коверти. Ціна..... **\$7.50**

UKRAINSKA KNYHARNIA

658 Main Street, Winnipeg, Man.

Серпень

МАЄ 31 ДНІВ

August

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	СВЯТА		Схід і Захід сонця у Манітобі		Схід і Захід сонця у Саскачевані		Схід і Захід сонця у Альберті		Ман. Схід і Захід місяця
			Греко-кат. і Прав.	Римо-кат.	Схід	Захід	Схід	Захід	Схід	Захід	
1/19	П.	Лип. Мокрини		Петра в оковах	4 28	7 44	4 12	7 58	4 20	7 52	9 51
2/20	В.	† Ілії прор.	☉	Пр. Д. Ангел.	4 29	7 42	4 14	7 56	4 22	7 50	10 20
3/21	С.	Симеона юрод.		Зн. цв. Стефана	4 31	7 41	4 16	7 54	4 24	7 47	10 53
4/22	Ч.	Марії Магд.		Домініка	4 32	7 39	4 18	7 53	4 26	7 45	11 31
5/23	П.	Теофіля, Трофима		Мат. Б. Сніж.	4 34	7 37	4 19	7 51	4 27	7 43	ран.
6/24	С.	† Бориса і Гліба		† Преобр. Госп.	4 35	7 35	4 21	7 49	4 29	7 41	0 14
7/25	Н.	8. по С. † Усп. св. А.		9. п. С. Каєтана	4 37	7 34	4 23	7 47	4 30	7 39	1 4
8/26	П.	Єрмолая, Параск.		Кири́яка	4 38	7 32	4 25	7 45	4 32	7 37	1 59
9/27	В.	† Пантелеймона		Романа і Сек.	4 39	7 31	4 26	7 43	4 34	7 36	2 59
10/28	С.	Прохора		Лаврентія	4 41	7 29	4 28	7 41	4 36	7 34	схд.
11/29	Ч.	Калиніка, Сер.	☉	Зузання діви	4 42	7 27	4 30	7 39	4 38	7 32	7 18
12/30	П.	Сили, Андроніка		Кляри	4 44	7 25	4 32	7 37	4 39	7 30	7 39
13/31	С.	Евдокима правед.		Гіполіта	4 45	7 23	4 34	7 35	4 41	7 28	7 50
14/1	Н.	Серп. 9. п. С. Мак.		10. п. С. Евзебія	4 46	7 22	4 35	7 33	4 42	7 26	8 12
15/2	П.	Перен. мощ. св. Ст.		Успення Пр. Б.	4 49	7 20	4 37	7 31	4 44	7 24	8 36
16/3	В.	Ісаака		Роха Виз.	4 50	7 18	4 39	7 29	4 46	7 22	9 03
17/4	С.	7 отр. в Еф., Евд.		Ліберата	4 52	7 16	4 41	7 26	4 47	7 20	9 35
18/5	Ч.	Евсигнія муч.	☉	Єлени кор.	4 53	7 14	4 43	7 24	4 49	7 18	10 14
19/6	П.	Преображ. Господ.		Бенігни	4 54	7 12	4 44	7 21	4 50	7 16	11 02
20/7	С.	Дометія, Пульхерії		Стефана кор.	4 56	7 10	4 46	7 18	4 52	7 14	ран.
21/8	Н.	10. по С. Еміліяна		11. п. С. Іванни	4 58	7 8	4 48	7 16	4 54	7 12	0 1
22/9	П.	Матая ап.		Філіберта	4 59	7 6	4 50	7 14	4 55	7 10	1 9
23/10	В.	Лаврентія муч.		Филипа сп.	5 0	7 4	4 52	7 12	4 57	7 8	2 25
24/11	С.	Івпла, Клявдії		Вартоломея	5 1	7 2	4 53	7 10	4 58	7 5	3 46
25/12	Ч.	Фотія, Анікити	☉	Людвика кор.	5 3	7 0	4 55	7 8	5 0	7 3	зах.
26/13	П.	Максима		Зефірина п.	5 5	6 58	4 57	7 6	5 1	7 1	7 10
27/14	С.	Михея, Теодосія		Іосифа Кал.	5 7	6 56	4 59	7 3	5 3	6 58	7 25
28/15	Н.	11. п. С. Усп. П. Б.		12. п. С. Август.	5 8	6 54	5 1	7 0	5 5	6 56	7 52
29/16	П.	Перенес. обр. Госп.		Усієн. св. Івана	5 9	6 52	5 2	6 58	5 6	6 54	8 21
30/17	В.	Мирона муч.		Рожі з Лім.	5 10	6 50	5 4	6 56	5 7	6 52	8 53
31/18	С.	Фльора і Лавра		Раймунда	5 13	6 48	5 6	6 53	5 9	6 50	9 29

Погода:— 1-3 душно; 4-8 гарно й холодно; 9-12 змінно й бурливо; 13-14 хмарно; 15-17 вітер, грізно; 18-21 гарячо; 22-26 буря з грозами; 27-31 душно.

ПРИКЛАДАЙТЕ

Painkiller

(PERRY DAVIS')

НА

Вивихнення, Напруження. — Натирайте добре Перрі Дейвіс Пейнкіллером що дві години аж біль устане. Між тим держіть ушкоджені часті в спокою. Потім обвініть бандаж намочений у Пейнкіллері довкола ушкодженої часті і накрийте сухою шматкою. Робіть так два рази на день аж напухнення уступить.

Потовчання. — Як можливо, піднесіть потовчену часті тіла так, щоб кров уступила з неї. Прикладайте перше шматки викручені в ледово зимній воді; змінюйте часто, щоб

були знімі. Потім обвініть бандаж намочений у Перрі Дейвіс Пейнкіллері.

Шттивні мязи і сугави. — Натирайте, рано й вечер, ушкоджені часті чистим Перрі Дейвіс Пейнкіллером.

Фляшки регулярної величини: 35ц., 50ц. і \$1.00

Виріб фірми DAVIS & LAWRENCE CO., Montreal, Que.

УЖИВАЙТЕ—

Dr. Wood's Norway Pine Syrup

на звільнення від

Кашлів, перестуд, бронхиту, й інших клопотів
віддихових проводів.

Вересень

МАЄ 30 ДНІВ

September

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	С В Я Т А		Схід і Захід сонця у Манітобі		Схід і Захід сонця у Саскачевані		Схід і Захід сонця у Альберті		Ман. Схід і Захід місяця	
			Греко-кат. і Прав.	Римо-кат.	Схід	Захід	Схід	Захід	Схід	Захід		
1	19	Ч.	Серп. Ан., Тек.	☿	Егідія	5 13	6 44	5 8	6 50	5 11	6 48	10 11
2	20	П.	Самуїла		Юста	5 15	6 43	5 10	6 48	5 13	6 45	10 59
3	21	С.	Тадєя ап.		Ізабелі, Брон.	5 16	6 42	5 11	6 46	5 15	6 43	11 52
4	22	Н.	12. по С. Агатоніка		13. п. С. Розалії	5 18	6 38	5 13	6 44	5 17	6 41	ран.
5	23	П.	Лупна, Іринєя		Лаврентія	5 29	6 36	5 15	6 42	5 19	6 39	12 50
6	24	В.	Евтихія свм.		Захарії пр.	5 21	6 34	5 17	6 40	5 20	6 36	1 50
7	25	С.	Тита, Вартоломея		Регіни діви	5 22	6 32	5 19	6 37	5 22	6 33	2 53
8	26	Ч.	Адріяна, Наталії		† Різдво Пр. Б.	5 24	6 31	5 20	6 34	5 23	6 31	3 58
9	27	П.	Сави, Пімена	☼	Горгонія	5 26	6 28	5 22	6 32	5 25	6 29	5 4
10	28	С.	Августина		Николая з Т.	5 27	6 26	5 24	6 29	5 27	6 27	схд.
11	29	Н.	13. п. С. † Ус. гл. Ів.		14. п. С. Прота	5 29	6 24	5 26	6 26	5 29	6 25	6 40
12	30	П.	Олександра, Івана		Гвідона	5 30	6 22	5 28	6 23	5 30	6 22	7 8
13	31	В.	Пол. пояса Пр. Б.		Товії	5 31	6 20	5 29	6 21	5 31	6 20	7 39
14	1	С.	Верес. Симеона		Воздв Ч. Хр.	5 33	6 17	5 31	6 19	5 33	6 18	8 16
15	2	Ч.	Маманта, Івана		Нікодима	5 35	6 15	5 33	6 16	5 35	6 16	9 0
16	3	П.	Антима, Теокт.	☾	Людмили діви	5 36	6 12	5 35	6 14	5 37	6 14	9 54
17	4	С.	Завила, Мойсея		Лямберта	5 38	6 10	5 37	6 11	5 38	6 11	10 57
18	5	Н.	14. по С. Захарії . . .		15. п. С. Томи	5 39	6 9	5 38	6 9	5 39	6 8	ран.
19	6	П.	Чудо Арх. Михаїла		Інуарія	5 40	6 6	5 40	6 7	5 41	6 6	12 8
20	7	В.	Созонта		Евстахія	5 42	6 4	5 42	6 4	5 43	6 4	1 24
21	8	С.	Різдво Пр. Богород.		Матея ап.	5 43	6 2	5 44	6 1	5 45	6 1	2 42
22	9	Ч.	Іоакима і Анши		Маврикія	5 45	6 0	5 46	5 58	5 46	5 58	4 1
23	10	П.	Минодори, Митр.	☼	Теклі діви	5 46	5 58	5 47	5 56	5 47	5 56	5 18
24	11	С.	Теодори прп.		Герарда	5 48	5 56	5 49	5 54	5 49	5 54	зах.
25	12	Н.	15. по С. Автонома		16. п. С. Клеофа	5 50	5 53	5 51	5 51	5 51	5 51	6 6
26	13	П.	Корнилія		Кипріяна	5 52	5 51	5 53	5 49	5 53	5 49	6 50
27	14	В.	Воздв. Ч. і Ж. Хреста		Косми і Дамяна	5 53	5 49	5 55	5 46	5 55	5 47	7 26
28	15	С.	Никити		Вячеслава кор.	5 54	5 47	5 56	5 44	5 56	5 44	8 7
29	16	Ч.	Евфимії, Людмили		Михайла арх.	5 55	5 44	5 58	5 42	5 58	5 42	8 53
30	17	П.	Софії, В., Над., Л.		Єроніма	5 57	5 42	6 0	5 40	6 0	5 40	9 44

BLUE RIBBON КАВА

Добра якість кави по уміркованій ціні
Завсїгди свіжа — має більше запаху

Складайте Купони з Блю Риббон Чаю, Кави, Коко і
Бейкінг Паудер, на партієні промії.
Грошей не треба. Ми оплачуємо поштову невесилку премій.

BLUE RIBBON LIMITED, WINNIPEG Основано 1882

Погода:— 1-4 гарна погода; 5-8 грізно, дощ; 9-13 тепла погода; 14-17 сильні вітри; 18-22 холодно; 23-26 грізна й змінна погода; 27-30 гарно.

EDWARDSBURG "CROWN BRAND" CORN SYRUP

За маленьку ціну, найбільше поживний зі солодошів. Дуже
смачний з паланичками або розмащений на хлібови.

THE CANADA STARCH CO., LIMITED, MONTREAL

Содборі Мантиль - Годинники

Гарний Модель, магоневе викінчення, дуже гарна політура, катедральний дзвінок, 6є години і пів години. Йде 8 днів; гарантований. Довжина 21 цалів, висота 10 цалів.

Наша ціна

\$9.25

UKRAINSKA KNYHARNIA

— — 658 Main Street, Winnipeg, Man.

Жовтень

МАЄ 31 ДНІВ

October

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	С В Я Т А		Схід і Захід сонця у Манітобі	Схід і Захід сонця у Саскачевані	Схід і Захід сонця у Алберті	Ман. Схід і Захід місяця
			Греко-кат. і Прав.	Римо-кат.	Схід Захід	Схід Захід	Схід Захід	
1 18	С.	Верес. Евмен.	☉	Ремігія	6 1 5 38	6 2 5 37	6 2 5 38	10 40
2 19	Н.	16. по С. Троф. С.		17. п. С. Леодег.	6 1 5 38	6 4 5 34	6 3 5 35	11 39
3 20	П.	Евстафія, Татіяни		Кандида	6 2 5 36	6 5 5 32	6 4 5 33	ран.
4 21	В.	Кондрата ап.		Франца, Сераф.	6 4 5 33	6 7 5 30	6 6 5 31	12 41
5 22	С.	Фоки, Йони		Плакида	6 5 5 31	6 9 5 27	6 8 5 29	1 44
6 23	Ч.	† Зач. Ів. Христ.		Брунона	6 6 5 29	6 11 5 24	6 10 5 26	2 49
7 24	П.	Теклі мч.		Юстини діви	6 8 5 27	6 13 5 21	6 11 5 24	3 56
8 25	С.	Гвфрозини, Пафн.		Бригіди	6 9 5 25	6 14 5 19	6 12 5 22	5 04
9 26	Н.	17. п. С. П. св. Ів.	☉	18. п. С. Діон.	6 10 5 23	6 16 5 17	6 14 5 20	6 15
10 27	П.	Калістрата		Францішка Бор.	6 13 5 21	6 18 5 14	6 16 5 18	схд.
11 28	В.	Харитона муч.		Плакиди М., Ем.	6 14 5 19	6 20 5 11	6 17 5 16	6 16
12 29	С.	Кири́яка		Максиміліяна	6 15 5 17	6 22 5 9	6 19 5 13	6 59
13 30	Ч.	Григорія свмч.		Едварда кор.	6 17 5 15	6 24 5 6	6 21 5 10	7 51
14 1	П.	Жовт. † Покр. Б.		Калікста п.	6 19 5 13	6 26 5 4	6 23 5 8	8 51
15 2	С.	Кипріяна, Юстини		Тереси	6 21 5 11	6 28 5 2	6 25 5 5	10 0
16 3	Н.	18. п. С. Діоніс.	☉	19. п. С. Галля	6 22 5 9	6 30 5 0	6 27 5 3	11 13
17 4	П.	Єротея		Гедвіги	6 24 5 7	6 32 4 58	6 29 5 1	ран.
18 5	В.	Харитини		Ев. Луки	6 25 5 5	6 34 4 56	6 30 4 59	0 28
19 6	С.	† Томи ап.		Петра з Альк.	6 27 5 3	6 36 4 54	6 32 4 57	1 44
20 7	Ч.	Сергія і Вакха		Феліціяна	6 29 5 1	6 38 4 51	6 33 4 55	3 0
21 8	П.	Пелагії, Ігнатія		Уршулі	6 30 4 59	6 40 4 49	6 35 4 53	4 14
22 9	С.	† Якова ап.		Кордулі	6 31 4 57	6 42 4 47	6 37 4 51	5 28
23 10	Н.	19. п. С. Евламп.	☉	20. п. С. Івана К.	6 33 4 55	6 43 4 45	6 38 4 49	зах.
24 11	П.	Филипа, Теофана		Рафаїла Арх.	6 35 4 52	6 45 4 43	6 40 4 47	5 21
25 12	В.	Прова, Тараха		Івана Кант.	6 37 4 50	6 47 4 40	6 42 4 45	6 0
26 13	С.	Карпа мч.		Івариста	6 38 4 48	6 49 4 38	6 44 4 43	6 45
27 14	Ч.	Параскевії, Назар.		Савини муч.	6 40 4 46	6 51 4 36	6 46 4 41	7 34
28 15	П.	Лукіяна, Евфимія		Симона, Юди	6 43 4 45	6 53 4 34	6 48 4 39	8 29
29 16	С.	Льонгіна сотн.		Нарциза еп.	6 44 4 43	6 55 4 32	6 50 4 37	9 27
30 17	Н.	20. п. С. Андр., Осії		21. п. С. Клявдія	6 46 4 41	6 57 4 30	6 52 4 35	10 28
31 18	П.	Луки ап.		Вольфганга	6 48 4 39	6 59 4 28	6 54 4 33	11 30

Погода:— 1-3 мила погода; 4-7 змінно; 8-12 гарно, холодно; 13-17 змінно; 18-23 холодні вітри; 24-27 мила погода; 28 грізно; 29-31 бурливо і змінно.

КОЛИ ХОЧЕТЕ ЩОСЬ „ЛІПШОГО“

На всякі болі й болізни, мушкульярні болі, Ломбего, Ревматизм, Періодичні Болі, Біль Голови

Нема нічого „ліпшого“ від **ASCO** Скоріші, Безпечніші
Більші, Дешевші

Бо ASCO містить п'ять складників а не лиш один, як це буває в других.

Бо одна ASCO табличка є так доброю як три других.

Бо зложене так ASCO поручають лікарі й уживають шпиталі.

Бо ASCO є дешевше, одна ASCO табличка є комплетною дозою — вам не треба брати 2 або 3 таблички на звільнення болю, як це буває з другими.

ASCO продають всі штори, пуделко 12 табличок .25ц.

Фляшки по 100 табличок \$1.25 і маленькі пачки по .5ц.

УВАГА:—

З фляшкою 100 табличок ви дістанете дарунок вартости \$1.00. Спитайте про то свого шторника. Пишіть по дві пробні пачки даром до: ASCO Pharmacal Co., Dept. M. Winnipeg, Man.

НЕМА ПРЕПАРАТУ

який давав би скорішу або більше тревалу пільгу від якихнебудь болів, мушкульярних болів, ломбего, ревматизму, періодичних болів, болів голови, як дає ASCO. Скоря пільга за 5ц. На продаж у всіх аптиках. З фляшкою 100 табличок ви дістанете дарунок вартости \$1.00. Пишіть за 2 пробними пачками даром.

ASCO PHARMACAL CO., Dept. M. WINNIPEG, MAN.

Листопад

МАЄ 30 ДНІВ

November

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	С В Я Т А		Схід і Захід сонця у Манітобі		Схід і Захід сонця у Саскачевані		Схід і Захід сонця у Алберті		Ман. Схід і Захід місяця
			Греко-кат. і Прав.	Римо-кат.	Схід	Захід	Схід	Захід	Схід	Захід	
1	19	В.	Жовт. Йоїля пр.	Всіх Святих	6 49	4 38	7 1	4 26	6 55	4 31	ран.
2	20	С.	Артемія	† День задуш.	6 50	4 37	7 3	4 24	6 57	4 30	0 34
3	21	Ч.	Іляріона Вел.	Губерта	6 52	4 34	7 5	4 22	6 59	4 28	1 39
4	22	П.	Ілікерії, Аверкія	Кароля Бором.	6 54	4 33	7 7	4 20	7 1	4 26	2 45
5	23	С.	† Якова ап. бр. Г.	Єлисавети	6 56	4 31	7 9	4 18	7 3	4 24	3 54
6	24	Н.	21. п. С. Арет., Ат.	22. п. С. Леона.	6 57	4 30	7 11	4 16	7 5	4 22	5 6
7	25	П.	Маркіяна	Теогата	6 58	4 28	7 12	4 14	7 6	4 21	6 19
8	26	В.	Вмч. Димитрія	4 Коронатів, С.	7 0	4 27	7 14	4 12	7 8	4 19	схд.
9	27	С.	Нестора	Теодора	7 2	4 25	7 16	4 10	7 10	4 17	5 41
10	28	Ч.	† Параскеви, Неон.	Андрея з Ав.	7 4	4 24	7 18	4 9	7 12	4 16	6 42
11	29	П.	Анастасії	Мартина еп.	7 5	4 22	7 20	4 7	7 13	4 14	7 50
12	30	С.	Зеновія, Зеновії	Мартина папи	7 6	4 21	7 22	4 6	7 14	4 13	9 03
13	31	Н.	22. п. С. Ст., Нар.	23. п. С. Евгенья	7 8	4 19	7 24	4 4	7 16	4 11	10 19
14	1	П.	Ли ст. Косми і Д.	Серафима	7 10	4 18	7 26	4 2	7 17	4 9	11 34
15	2	В.	Акиндина	Леопольда	7 12	4 16	7 28	4 1	7 19	4 8	ран.
16	3	С.	Айталя, Йосифа	Отмара	7 14	4 15	7 30	4 0	7 21	4 7	0 49
17	4	Ч.	Йоанікія	Сальомеї	7 15	4 14	7 32	3 58	7 23	4 6	2 2
18	5	П.	Галактіона муч.	Оттона	7 17	4 13	7 34	3 56	7 25	4 4	3 15
19	6	С.	Павла еп., Клявдія	Єлисавети	7 18	4 12	7 36	3 55	7 27	4 3	4 26
20	7	Н.	23. п. С. Єр., Лаз.	24. п. С. Фелікса	7 19	4 11	7 38	3 54	7 29	4 2	5 35
21	8	П.	Соб. св. Мих. Ар.	Оф. Пр. Д. М.	7 20	4 10	7 40	3 52	7 31	4 1	6 41
22	9	В.	Онисифора	Кикилії діви	7 22	4 09	7 41	3 51	7 32	4 0	зах.
23	10	С.	Єраста, Ореста	Климентя	7 24	4 8	7 43	3 50	7 34	3 59	5 24
24	11	Ч.	Міни, Віктора	Івана від Хр.	7 26	4 7	7 45	3 49	7 36	3 58	6 18
25	12	П.	† Йосафата, Ніля	Катерини	7 27	4 6	7 47	3 48	7 38	3 57	7 15
26	13	С.	† Івана Золотоуст.	Конрада	7 28	4 5	7 49	3 47	7 39	3 57	8 15
27	14	Н.	24. п. С. † Филипа	1. Адв. Вал. і В.	7 30	4 4	7 50	3 46	7 40	3 56	9 17
28	15	П.	Гурія, Самсона	Кресцентія	7 31	4 4	7 52	3 45	7 42	3 55	10 19
29	16	В.	Ап. Матея ев.	Сатурніна	7 33	4 3	7 54	3 44	7 44	3 54	11 23
30	17	С.	Григорія новокес.	Андрея ап.	7 34	4 2	7 55	3 44	7 45	3 54	ран.

BLUE RIBBON BAKING POWDER

Порошок до печення високого грейду, по уміркованій ціні. За-
пакований в новій легко-отвираючійся бляшанці, яка тримає йо-
го свіжим до послідної ложчини.

Складайте Купони з В'яло Риббон Чаю, Кави, Коко і Бейкінг Паудер на картісні премії. Грошей на них не треба. Ми оплачуємо поштовою пересиланку премій.

BLUE RIBBON LIMITED, WINNIPEG

Основано 1882

Погода:— 1-2 вохко і холодно; 3-5 бурливо; 6-9 буря; 10-13 зимно; 14-18 бурливо; 19-20 погідніше; 21-23 гарно й холодно; 24-27 змінно; 28-30 зимно й бурливо.

MAZOLA

Сей славний олій є економічний й легко його уживати. MAZOLA робить смачні салатів приправи, а для доброго смаження або печення вона є незрівнана.

THE CANADA STARCH CO., LIMITED, MONTREAL

Здобудьте назад утрачену Енергію і Силу

С.С. & В. ТАБЛИЧКИ діляють прямо через жолудок тим, що збагачують кров, відбудовують нервову систему, витворюють життєву енергію, екіпілюють нерви і надають енергії і сили. Ви повинні мати кілька пуделок під рукою. Ніколи не будьте без С.С. & В. Тонікових Табличок — знамените средство для Вас і Вашої родини. Пуделко 50ц.; Три пуделка \$1.25.

HOME REMEDIES SALES

658 Main Street

Winnipeg, Man.

Грудень

МАЄ 31 ДНІВ

December

Нв. ст.	Ст. ст.	ДНІ	С В Я Т А		Схід і Захід сонця у Манітобі		Схід і Захід сонця у Саскачевані		Схід і Захід сонця у Алберті		Ман. Схід і Захід місяця
			Греко-кат. і Прав.	Римо-кат.	Схід	Захід	Схід	Захід	Схід	Захід	
1	18	Ч.	Лист. Плятона, Ром.	Елігія	7 36	4 1	7 56	3 43	7 46	3 53	12 27
2	19	П.	Авдія, Варлаама	Бібіяни	7 37	4 1	7 57	3 42	7 47	3 52	1 34
3	20	С.	Григорія, Прокла	Франца Ксав.	7 39	4 1	7 59	3 41	7 48	3 52	2 42
4	21	Н.	25. п. С. Введ. П. Б.	2. Адв. Варвари	7 40	4 0	8 0	3 41	7 49	3 51	3 52
5	22	П.	Филимона ап.	Сави еп.	7 41	4 0	8 1	3 40	7 50	3 51	5 6
6	23	В.	Амерілохія, Григ.	Миколая	7 42	3 59	8 3	3 40	7 51	3 51	6 19
7	24	С.	Катерини вмч.	Амвросія	7 43	3 59	8 4	3 39	7 53	3 50	схд.
8	25	Ч.	Климент папи	Неп. Зач. П.Д.М	7 45	3 59	8 5	3 39	7 54	3 50	5 29
9	26	П.	Аліпія Стовп. прп.	Леокадії	7 46	3 59	8 6	3 39	7 55	3 50	6 44
10	27	С.	Якова, Палядія	М. Б. Льорет.	7 47	3 58	8 8	3 39	7 57	3 50	8 2
11	28	Н.	26. по С. Стефана	3. Адв. Дамазія	7 48	3 58	8 9	3 39	7 58	3 50	9 21
12	29	П.	Парамона, Фільом.	Александра	7 49	3 58	8 10	3 38	7 59	3 49	10 38
13	30	В.	† Ап. Андрея пер.	Лукії	7 50	3 58	8 11	3 38	8 0	3 49	11 53
14	1	С.	Груд. Наума ф.	Спіридона	7 50	3 58	8 12	3 38	8 1	3 49	ран.
15	2	Ч.	Авакума прор.	Фортуната Мак.	7 51	3 59	8 13	3 38	8 2	3 49	1 6
16	3	П.	Софонія, Теодула	Аделяйди	7 52	3 59	8 14	3 38	8 2	3 49	2 16
17	4	С.	Варнави, Ів. Дам.	Лазаря	7 53	3 59	8 15	3 38	8 3	3 50	3 25
18	5	Н.	27. п. С. Сави	4. Адв. Граціяна	7 53	3 59	8 16	3 38	8 3	3 50	4 32
19	6	П.	Миколая чудотв.	Немезія	7 54	3 59	8 16	3 38	8 4	3 50	5 34
20	7	В.	Амвросія еп.	Теофіля і Зен.	7 54	4 0	8 17	3 39	8 5	3 51	6 31
21	8	С.	Патапія	Томи ап.	7 55	4 0	8 17	3 39	8 5	3 51	зах.
22	9	Ч.	Неп. Зач. Пр. Бог.	Зенона	7 56	4 1	8 18	3 40	8 6	3 52	5 6
23	10	П.	Міни, Ермогена мч.	Вікторії	7 57	4 1	8 18	3 40	8 6	3 52	6 5
24	11	С.	Даніїла Стовп. пр.	Нав. Р. Адама	7 57	4 3	8 18	3 41	8 7	3 53	7 6
25	12	Н.	Н. Праотців, Спір.	Різдво Хрис.	7 57	4 3	8 18	3 42	8 7	3 54	8 8
26	13	П.	Євстратія, Євгенія	Стефана	7 58	4 4	8 18	3 43	8 7	3 54	9 11
27	14	В.	Тирса, Левкія	Івана св.	7 58	4 4	8 19	3 45	8 8	3 55	10 14
28	15	С.	Елевтерія свмч.	Дітей уб. у В.	7 58	4 5	8 19	3 46	8 8	3 56	11 18
29	16	Ч.	Аггея, Теоф., Тир.	Томи еп.	7 58	4 6	8 19	3 47	8 8	3 57	ран.
30	17	П.	Даніїла, Ананії	Давида, Євгенія	7 59	4 7	8 19	3 48	8 8	3 58	12 24
31	18	С.	Севастіяна і ін. мч.	Сильвестра	7 59	4 8	8 19	3 49	8 8	3 59	1 32

Погода:—

1-4 зимно; 5-7 лагідніше; 8-10 приємно; 11-13 грізно; 14-19 бурливо; 20-23 зимно, змінно; 24-27 вохко, непривітно; 28-31 змінна погода.

Питайте за **ASCO**

ЛІПШУ ТАБЛИЧКУ

Найскоріше, Найпевніше, Найбезпечніше Средство
на

**БОЛІ ГОЛОВИ — ПЕРЕСТУДИ — РЕВМАТИЗМ
НЕВРАЛЬГІЮ — БІЛЬ ЗУБІВ**

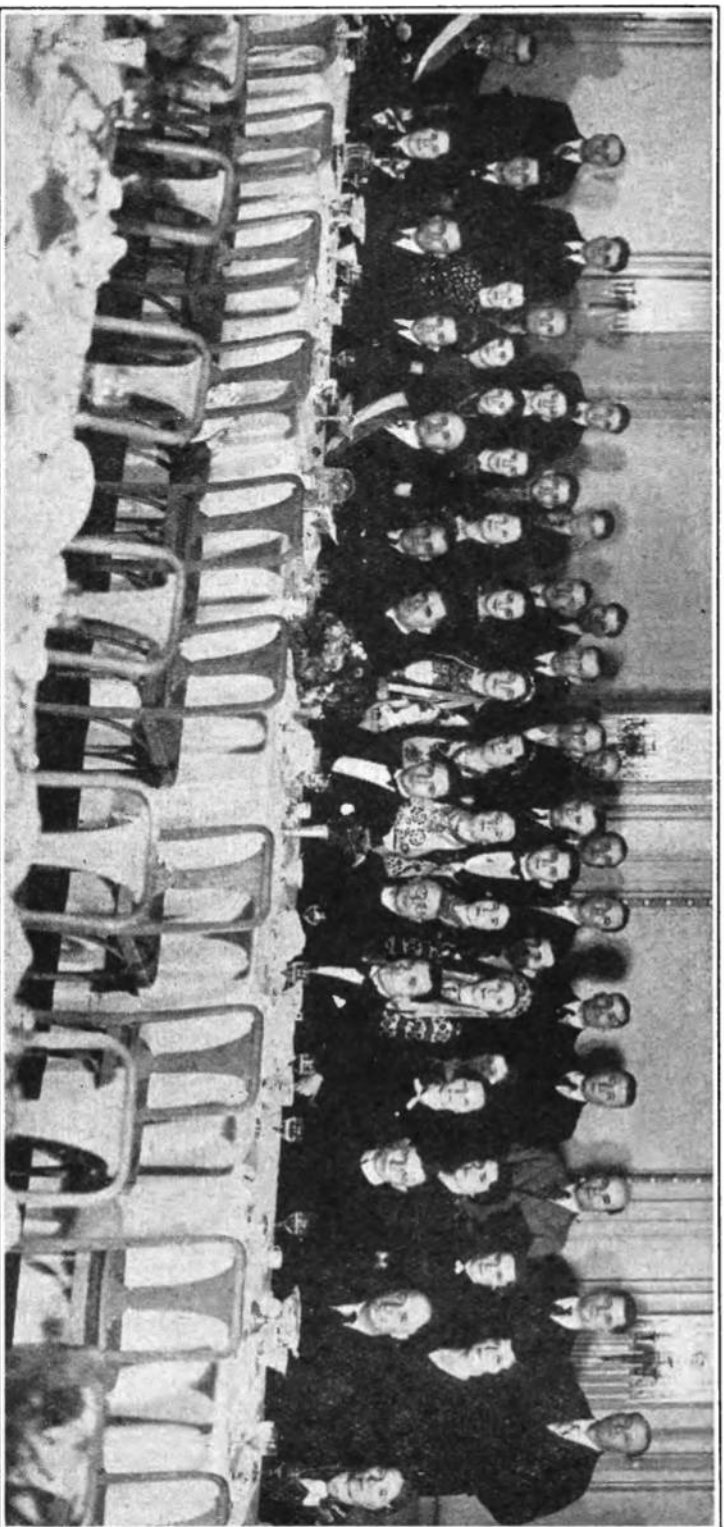
Скора Пільга за 5ц.

Глядіть за **ASCO** карткою у вашім місцевім шторі. Кожна .5ц. пачка **ASCO** містить купон, який можна вимінити за вартісній премії.

Будьте певні, що дістаєте **ASCO**, кожна табличка має вибито на собі **ASCO**. Нема таблички, що продається по .5ц. й є рівною **ASCO**.

ASCO має подвійну величину звичайної таблички й є три рази так успішною, тому вона є дешевшою. Дві дози лиш за 5ц.

Гостина Гетьманча Данила Скоропадського в Оттаві

Гостина відгулася в горіщі Тодіє. На зниклі зображені сільські гості:—
В першій ряді з ліва в центрі п. П. Рибак, осявує коша, пані Рибак, сор-
Червоного Хреста, п. Д. Цимбалюк, п. Никота Пришляк, п. С. Вископанч, ко-
шова, п. М. Герман, год обозаві С.Р.Д. Веч. о. Гринорій Шанкевич,
Міловань, Гетманч Данило Веч. о. Василь Гірецький, панюх Отчан, п.
Володимир Бонік, боюсост Вікарій, п. Никота Паніко, пані П. Остапик.
В другій ряді з права до ліва:— пані М. Рудя, пані Шіверь, пані Лекустя,
пані Панасюк, пані Люба, пані М. Попик, пані Іхкерієвська, пані З. Ва-

сильнич, пані Лучиха, пані Р. Норис, панна Поповичка, пані Тлобін-
ська, пані Люба, панна Рибак, панна Суха, пані Суха, старша сестра па-
рохії, п. Панюк, Третій ряд з ліва:— пан Петро Пенур, боюсост Н. Т., п.
Любидь, п. Рупак, п. Забуч, п. Чигаріаский, п. Василь Вископанч, п. Ан-
тін Попик, п. Никота Гребенський, В сьомій верх з ліва:— п. Скринник, п.
Іван Рудик, п. Рудик, п. Н. Рудик, п. Готко Рубак, п. Яник, п. В. Норис,
п. Меньник, п. Гребель, п. Іср, п. Шіверь, п. Панасюк, п. Остапик.
Гостина відгулася для 25, листопада 1937.

ЦЕРКОВНИЙ УСТАВ НА 1938 РІК

УСТАВ НА СІЧЕНЬ, 1938

1.—Предпразднєство Різдва і Субота перед Різдвом.

На Літургії: Тропар Предпразднєства, Слава: І нині: кондак Предпразднєства. Прокімен, Аллилуя і Причастен дня. Апостол зачало 205; евангеліє Луки зачало 72.

2.—Неділля перед Різдвом: св. Отців і 27 по Сош.:—

Глас 3; еванг. утрєне 6. **На Великій Вечірні:** „Блажен муж”. На „Господи Возвах” 10 стихир, воскресних 4, Предпразднєства 3 і Отцям 3, Слава: Отцям, І нині: Предпразднєства. Стихона воскресна, Слава: Отцям, І нині: Предпразднєства. При кінці Тропар воскресний, Слава: Отцям, І нині: Предпразднєства.

На утрєні:—Тропар воскресний 2 р., Слава: Отцям, І нині: Предпразднєства.

На Літургії:—Тропар воскресний, Отцям і Предпразднєства, Слава: Кондак Отцям, І нині: Кондак Предпразднєства. Прокімен Отцям. Апостол, зач. 328 (Отців) і 250 (н. 28), еванг. Матея зач. 1 (Отців) і Луки зач. 71 (нед. 27). Причастен „Хвалите” і „Радуйтеся праведні”.

Слідє Седмиця 29.

6.—Навечеріє Різдва Христового:—Царські Часи.

На Літургії св. Василя з Вечірнею: Апостол зачало 303; евангеліє Луки зачало 5. (Піст).

7.—Різдво Христове:—Повечеріє Велике з Всєночним.

На Літургії Йоана Золотоустого: Антифони Празника. Місто „Святий Боже” співаєтьсє „Єлици”. Апостол зачало 209; евангеліє Матея зачало 3. **Загальниця до Навечерія Богоявлення, але час заказа-ний.**

8.—Собор Прєсв. Богородици і Св. Йосифа Обручника і Субота по Різдві:—Всєночне.

На Великій Вечірні: „Блажен Муж”. На „Господи Возвах” 8 стихир: 3 Різдва і 5 Обручника, Слава: Обручника, І нині: Різдва. Вход і Прокімен Різдва „Кто Бог

велій”; чтєнія 3; литія. По „Нині отпушєш” Тропар Обручника 2 р. і „Богородице Діво” 1 раз.

На Утрєні: На „Бог Господь” Тропар Різдва 2 р., Слава: Обручника, І нині: Різдва. По Сідалнах „Полиєлей” і Величанія. Степенна „От юности”. Прокімен „Возвєсєлиєтсє” еванг. Матея зачало 2. По Великім Славословію Тропар Обручника, Слава, І нині: Різдва.

На Літургії: Антифони 2 перші Різдва, третій звичайний з припівом Різдва. Тропар Різдва і Обручника, Слава: Кондак Обручника, І нині: Кондак Собора. Прокімен: Суботи по Різдві і Собора; Ап. зач. 288 (Суботи) і 306 (Собора); єв. Матея зач. 46 (Суботи) і 4 (Собора).

9.—Неділля по Різдві, 29 по Сош. і Перв-М.Стефана:—

Глас 4; еванг. утр. 7.

На Великій Вечірні:—На „Гди Возвах” 10 стихир, воск. 3, Празника 4 і Стефана 3; Слава: Стефана, І нині: Догмат гласа 4. — Прокімен „Господь воцарисє”; стиховна воскресна, слава: Стефана, І нині: Празника. Троп.: Воскр., Слава: Стефана, І нині: Празника.

На Великій Утрєні: На Бог Господь: Тропар воскр. 2 р., Слава: Стефана, І нині: Празника. До Канона всьо гласа. По 3-тій пісни Кондак і Ікос Празника і Сідалєн Стефана; по 6-ій пісни Кондак і Ікос Стефана; по 9-ій Світилен воскр., Слава: Стефана, І нині: Празника. На хвалитєх 8 стихир: воскр. 4 і Празника 4, Слава: Стефана, І нині: „Прєблагословєнна”.

На Літургії:—Тропар воскр., Празника і Стефана, Слава: Кондак Стефана, І нині: Празника. Прокімен воскр. і Стефана. Ап. зач. 200 (нед. по Різдві) і 233 (нед. 27), (Стефана під зачало); евангелія Матея зач. 4 (нед. по Різдві) і Луки зач. 85 (нед. 29). (Стефана під зачало).

Слідє Седмиця 30.

14.—Новий Рік. Обрізаннє ГНІХ і Святого Василя:—Всєночне.

На Великій Вечірні: 8 Стихир: Обрізаннє 4 і Василя 4, Слава: Василя, І нині: Обрізаннє. Чтєній 3. Литія. На благо-

словення хлібів Тропар Василя 2 р. і Обрізання 1 р.

На Утрени: Тропар Обрізання 2 р., Слава: Василя, І нині: Обрізання. „Полиелей” і Величання. Степенна „От юности” і Прокімен „Уста моя”. Евангеліє Йоана зач. 36. Ірмоси Обрізання, Катавасія „Глубини” Богоявлення. По Славословію великим Тропар Василя, Слава, І нині: Обрізання.

На Літургії Василя Великого: Тропар Обрізання і Василя, Слава: Кондак Василя, І нині: Обрізання. Прокімен, Аллилуя і Причастен Обрізання і Василя. Апостол зачало 254 і 318, еванг. Луки зач. 6 і Матея з. 11.

15. — Субота перед Просвіщенням і Предпр. Богоявлення: —

На Літургії: Тропар, Слава, І нині: Кондак Предпразднества. Прокімен і Причастен дня. Апост. зач. 284, евангелія Матея зачало 5.

16.—Неділля перед Просвіщенням і 30 по Сош.: Глас 5, ев. утр. 8. Устав той сам що й на неділлю перед Різдом, лиш:

На Літургії: Апостол зач. 298 і 258 (нед. 30) евангеліє Марка зач. 1 і Луки зач. 91 (нед. 30).

Слідує Седмиця 31.

18.—Навечеріє Богоявлення: — Царські Часи.

На Літургії св. Василя з Вечірнею: — Апост. зач. 143, евангеліє Луки зачало 9. (Піст).

19.—Богоявлення ГНІХ: — Повечеріє Велике зі Всеночним, як перед Різдом.

На Літургії Йоана Золотоустого: — Антифони Празника. Місто „Святий Боже” співається „Єлици”. Апостол зачало 302, еванг. Матея зачало 6. По Заамвонній молитві Водосвяття.

20.—† Собор Йоана Предтечі: — Всьо по уставу Святого Полиелейного на будни в пропразденьстві, гляди загальний устав, сторона 32, лиш:

На Вечірні: Стихир 6: Празника 3 і Предтечі 3.

На Утрени: еванг. Матея зач. 5.

На Літургії: Прокімен: „Возвеселится Праведник о Господі, і уповає на него”. Ап. зач. 42; ев. Йоана зач. 3. Причастен: Богоявлення і „В память вічну . . .”

22.—Субота по Просвіщенню: —

На Літургії: — Прокімен, Аллилуя і Причастен Празника. Апостол зач. 233; еванг. Матея зач. 7.

23.—Неділля по Просвіщенню: — гл. 6; еванг. утр. 9.

На Літургії: Антифони 2 перші Богоявлення, 3-ий недільний з припівом Богоявлення. Тропар воскр. Богоявлення, Слава: Кондак воскр.. І нині: Богоявлення. Прокімен і Причастен Нед. по Просвіщенню. Апост. зач. 224, еванг. Матея зач. 8.

Слідує—Седмиця 31.

24.—† Преп. Теодозія: —

Устав святого Полиелейного на будни в Попразденьстві, сторона 32, лише:

На Вечірні: Стихир 6: усі Святого.

На Літургії: Прокімен: „Честна пред Господом . . .” Ап. зач. 176; ев. Матея зач. 43 Причастен: „В память вічну . . .”

27.—Відання Празд. Богоявлення: —

Служба повседневно Празника.

На Літургії: Всьо Празника: Ап. зач. 51. еванг. Марка зач. 45, седмиці 31-ої.

30.—Неділля 31 по Сош. і † Преп. Антонія Великого: —

Глас 7, еванг. утр. 10. Устав загальний святого Полиелейного в неділлю, сторона 33.

На Літургії: — Прок. нед. і „Честна пред Господом . . .” Апп. зач. 280 і 235; еванг. Луки зач. 93 і 24. Причастен нед. і „В память вічну . . .”

Слідує Седмиця 32.

УСТАВ НА ЛЮТИЙ, 1938.

2.—† Преп. Евтимія Великого: — Устав Святого Полиелейного на будни, сторона 32.

На Літургії: Прокімен: „Честна пред Господом . . .” Ап. зач. 335; ев. Луки зач. 24. Причастен: „В память вічну . . .”

6.—Нед. 32 по Сош. о Закхею: — Гл. 8; еванг. утр. 11.

На Літургії: Ап. зач. 285; еванг. Луки зач. 94.

7.—† С. Григорія Богослова: —

На Літургії: „Прокімен: „Уста моя возглаголют премудрость, і поученіє сердца моего разум”. Ап. зач. 151; ев. Йоана зач. 36. Причастен: „В память вічну . . .”

9.—† Перенесення Мощей св. Йоана Золотоустого.

Устав Полиелея на будни.

На Літургії: Прокімен „Уста моя возглаголют . . .” Апп. зач. 318; ев. Йоана зач. 36. Причастен „В память вічну . . .”

12.—Трьох Святителів: —

Устав Святого зі Всеночним на будни, сторона 32.

На Утрени: еванг. Йоана зач. 36.

На Літургії: Апост. зач. 335; ев. Матея зач. 11.

13.—Неділля Митаря і Фарисея: — Гл. 1; еванг. утр. 1.

На Великій Вечірні: Стихир 10: воскресних 7 і Митаря 3, Слава: Митаря, І нині: Догмат гл. 1. Стиховна воскресна, Слава: Митаря, І нині: Богородичен.

На Утрени: До Канона служба воскресна як звичайно, лиш по Псальмі 50 Слава: „Пакаянія отверзи” І нині: „На Спасенія Стези” і по припіві Стихира „Множества”, Канон поскресний, Катавасія „Отверзу” гл. 4. На „Хвалитех” 4 стихири гласа і 4 Митаря, Слава: Митаря, І нині: „Преблагословенна”.

На Літургії: Тропар воскресний, Слава: Кондак Митаря, І нині: Богородичен: Прокімен і Прич. воскресний. Апостол зазало 296, евангеліє Луки зачало 89.

Загальниця до неділі Блудного Сина.
15.—Стрітєння ГНІХ.: — Всеночне.

На Вечірні: Всьо празника. На благословення хлібів Тропар Празника 3 р.

На Утрени: На „Бог Господь” Тропар Празника 2 р. Слава, І нині: Тропар Празника 1 раз. Всьо проче по порядку Празника Евангеліє Луки зачало 8.

На Літургії: Припів до 3-го Антифона є „Молитвами Богородице, Спасе, спаси нас”. Місто „Прийдіте поклонімся” береться лиш в сам день Празника входное. Ап. з. 316, евангеліє Луки зачало 7.

20.—Неділля Блудного Сина і Попразденьство Стрітєння: — Глас 2 еванг. утр. 2.

На Великій Вечірні: 10 Стихир: Воскр. 4, Блуд. Сина 3 і Попразд. 3, Слава: Блуд. Сина, І нині: Догмат гл. 2. Проче як в неділлю Митаря.

На Утрени: По уставу неділли Митаря і Фарисея, з додатком „На ріках Вавилонських”.

На Літургії: Тропар воскр. і Попразд. Слава: Кондак Блудного, І нині: Попразденьства. Апостол зач. 135, еванг. Луки зачало 79.

22.—Відання Стрітєння: — Всьо празника повседневного виду.

На Літургії: Тропарі, Прокімен, аллилуя і Причастен Празника. Ап. і Евангеліє Празника.

26.—Субота Задушна: —

На Вечірні: Єктенія за „Упокой”. На „Господи возвах” Стихир 6: гласа 2-го, і Суботи Мясопустної 3, Слава: Суботи,

І нині: Догмат гласа 2-го. Місто прокімена співається: „Аллилуя”. Стиховна гласа 2-го, Слава: Суботи, І нині: Суботи. При кінці Тропар і Богородичен „За Упокой”.

На Утрени: Місто „Бог Господь” співається „Аллилуя”. Тропар „За Упокой”. Проче всьо до канона як в Парастасі. „Хвалитех” за Упокой. Славословіє мале і Стиховна гласа 2. Слава, І нині: Суботи Задушної. Тропар як на вечірні. Отпуст за Упокой.

На Літургії: Всьо за усоших. Апостол і Евангеліє дня і за усоших.

27.—Неділля Мясопустна: —

Глас 3. еванг. утр. 3.

На Вечірні і Утрени: Устав той сам, що в неділлю Блудного Сина.

На Літургії: Тропар воскресний, Слава: Кондак неділли Мясопустної, І нині: Богородичен, Апостол зачало 140, евангеліє Матея зачало 106.

УСТАВ НА БЕРЕЗЕНЬ, 1938.

6.—Неділля Сиропустна: —

Глас 4; еванг. утр. 4.

На Вечірні і Утрени: Устав той сам, що в неділлю Блудного Сина.

На Літургії: Тропар воскресний. Слава, І нині: Кондак неділли Сиропустної Апостол зачало 112, евангеліє Матея зачало 17.

7.—Понеділок: Початок Великого Посту. В Середи і Пятниці Великого Посту Служба Божя Пржедеосвящених Дарів і Сорокоусти.

Літургія Пржедеосвящених Дарів (на ній Вечірня з слідуючого дня).

Увага. На Літургії Пржедеосвящених дарів убирається священник в усі ризи (фіолетні) причім говорить лише слова: „Господу помолимся . . .” Опісля бере порожну чашу і дискос, накриті покривцем твердим, ложочку і ручничок і виходить перед Престол, де відправляє Літургію після низше поданого взору. Царські двєрі отворені через цілу Літургію. Замкнені лише в часі співання „Да ісправиться”.

Чин Літургії: „Благословенно царство . . .” „Царю небесний . . .” аж до „Прийдіте поклонимся . . .” — Псалом 103. — В часі того Псальма читає священник пять послідних Молитов Вечірні (Світличних). — (Три початкові читає поодинок по кождім з трех антифонів 18-ої Катизми). Катизма 18-та. Три антифони з Ект. малими; і Молитвами ве-

чірними. На „Господи возвах . . .”: Тріоди: 6; Свят. із слідуєчого дня: 4; Слава: Свят. І нині: Богородичен, гласа. Вхід з кадилом. „Світе тихий . . .” Прокімен Тріоди з Стихом 2 р. Чтеніє: Битія. Другий Прокім.: Тріоди зі Стихом. Свящ. бере в руки трійцю і кадилицю, складає їх на хрест і обернений до Престола голосить: „Премудрость прости”. „Світ Христов просвіщаєт всіх”. На ті послідні слова звертається священник лицем до людей. Усі роблять 3 великі поклони. Чтець зачинає відразу: Притечей Чтеніє „Вонь-мим”. Чтеніє. Священик замикає царські двері і по скінченню Чтенія, обкадивши передню часть Престола зачинає: „Да ісправиться”. Священик обкаджує Престіл при кінці кожного стиха, а на кожду сторону переходить тоді, коли клирос зачинає співати: „Воздіяніє . . .” В часі коли священник співає стих, клячить народ, і противно, коли співає народ, клячить священник і встає на „Воздіяніє . . .” По скінченню „Да ісправиться . . .” священник отвирає царські двері — усі роблять три великі поклони і сейчас зачинається Літургія по порядку після Службеника. Ектенії співає священник спеціальним напівом. В часі співання „Нині сили...” священник кадить, як звичайно на Літургії перед Вел. Входом. — По обкадженню священник сам відмавляє „Нині сили” 3 рзи виймає з Кивота Дароносницю, кадить, бере її в руки і з шалем на рамени робить: Вхід. — По Вході священник кладе св. Дари, обкаджує, вибирає освяченого Агнця і Частичі і опісля ховає Дароносницю. Без ніякої Молитви вливає священник вино і воду до чаші, покриває покривцем, опісля робить з усім народом 3 великі поклони і продовжає Літургію. Св. Причастіє відбувається під одним видом. По заамвонній Молитві: „Буди імя Господне . . .” 3 р. Псалом 33. — „Благословеніє Господне на вас . . .” ітд. співає священник напівом звичайним.

9.—† 1 і 2 Обрітєння Голови Йоана Хрестителя: —

Після уставу треба переносити службу на Суботу слідуєчу, цебто на 12-го. Тоді в Пятницю на Літургії Пржедєосвященних Дарів по другім чтенію тріоди всі три чтенія Предтечі. Відтак „Да ісправиться . . .” і проче літургії Пржедєосвященних Дарів.

На Літургії: Прокімен „Возвеселится

праведник . . .” ап. зач. 176; ев. Матея зач. 40. Причастен: „В память вічную . . .”

13.—Нед. 1 Великого Посту: — Глас 5. евангеліє утр. 5.

На Літургії Василя Великого: Тропар Воскресний, Образа, Сл. І нині: Кондак Тріоди. За достойн. „О тебї радується”. Апостол зачало 329, евангеліє Йоана зачало 5.

20.—Нед. 2 Великого Посту: — Глас 6. еванг. утр. 6.

На Літургії Василя Великого: Тропар воскресний, Слава: Кондак Тріоди. І нині: Богородичен. Апост. зачало 304, еванг. Марка з. 7.

22.—† Сорок Мучеників: —

На Вечірні: На „Господи Возвах” 6 стихир: 3 постні і 3 мучеників. По „Світе тихий” будуть два чтенія постні і 3 чтенія Святих Мучеників.

На Літургії: — Прокімен: „Ти Господи сохраниши ни, і соблюдєши ни, от рода сего і вівєки”. Ап. зач. 331; ев. Матея зач. 80. Причастен: „Радуйтеся праведніі. . .”

27.—Нед. 3 Великого Посту, Хрестопоклонна: — Глас 7, ев. утр. 7.

На Великій Вечірні: „Блажен муж”. На „Господи Возвах” 10 стихир: воскресні 6 і Тріоди 4, Слава: Тріоди, І нині: Догмат слава 7. Стиховна гласа, Слава: І нині: Тріоди. При кінці Тропар воскресний, Слава: „Спаси Господи”, І нині: Богородичен. По отпусті винесення Чесного Хреста зі Захристії на великий престіл. Відбувається воно так: Сейчас по отпусті Вечірні священник йде до Захристії, — де вже наперед приготував Чесний Хрест, убравши його в васильки і обвив зі споду „Воздухом” а між васильки і Хрест встроївши Дискос. Відтак, одітий в епірахиль і фелон, покадить Хрест і зачинає „начало обичне” від Благословен Бог наш. „Яко твое єсть царство” бере хрест у руки і прикладаючи собі його до чола висильками, виносить на престіл і кладе його на місце евангелія, а хор підчас того співає Тропар: „Спаси Господи”, Слава, І нині: „Вознесийся”.

На Утрени: В часі Славословія великого священник убраний у всі ризи фіолетні, покадить на престолі Хрест, бере його в руки і обійшовши престіл наоколо, стає перед царськими вратами. Коли скінчиться Славословіє і Трисвятое, священник возглашає: „Премудрость прости!” і заносить хрест на тетрапод а положивши його там кадить з 4 сторін. Хор в тім часі

співає „Спаси Господи”, а по відспіванню робиться 3 поклони співаючи „Кресту Твоєму”. Подібно по кожнім богослуженню в церкві, аж до п'ятниці співається перед Чесним Хрестом 3 рази „Кресту Твоєму” з поклонами. В п'ятницю по богослуженню заносить священник хрест до захристії.

На Літургії Василя Великого: Тропар воскресний і Хреста, Слава, І нині: Конд. Хреста. Місто „Святий Боже” береться „Кресту Твоєму”. Прокімен і Причастен Хреста. Апост. зач. 311 еванг. Марка зачало 37.

УСТАВ НА КВІТЕНЬ, 1938.

3.—Нед. 4. Посту: — Глас 8, еванг. утр. 8.

На Літургії Василя Великого: Апост. зач. 314, еванг. Марка з. 40.

5.—Поклони. Відправляються нині вечером, тому що завтра вечером співається Велика Вечірня Благовіщення.

7.—Благовіщення Пречистої Діви Марії:

На Великій Вечірні: „Блажен муж” нема. На „Господи Возвах” Стихири Тріоди 3 і Благовіщення 5. Чтенія 5: Тріоди 2 і Благовіщення 3 (перші), зараз „Сподоби Господи”. Стиховна Тріоди, Слава, І нині: Благовіщення. По „Нині отпускаєши” Тропар Благовіщення 1 раз.

Якщо відправляється також Літургія Пржедеосв. Дарів, то по постних чтеніях читаються три чтенія Праздника.

Повечеріє Велике зі Всеночним: Правиться рано в день Праздника. Порядок той сам що на Різдво і на Йордан, лиш Тропар і Кондак Благовіщення на своїм місці.

На Утрени: Всьо Праздника. Ев. Луки зач. 4.

На Літургії Йоана Золотоустого: Апостол зачало 306, еванг. Луки з. 3.

8.—Відання Благовіщення.

Літургія Пржедеосв. Дарів як звичайно. Колиж правиться Літургія Йоана Золотоустого, то ап. зач. 306, ев. Луки зач. 3.

10.—Нед. 5 Посту: — Глас 1, ев. утр. 9.

На Літургії Василя Великого: Апост. зач. 321, еванг. Марка зач 47.

17.—Нед. Квітня: — Всеночне. Вся воскресна служба опускається.

На Великій Вечірні: „Блажен муж”. На „Господи Возвах” 10 стихир. Чтенія 3. Литія. На благословення хліба Тропар „Общее воскресіє” 2 рази і „Спогребешся” 1 раз.

На Утрени: Полиелей і Величання”.

„Ангельський Собор” опускається. По псалмі 50 благословення лози, яку роздається на каноні підчас мирования.

На Літургії Йоана Золотоустого: Осібні антифони Квітної Неділли. Ап. зачало 246, еванг. Йоана зач. 41.

21.—Великий Четвер: —

Літургія Василя Великого з Вечірнею: 10 стихир. Чтеній 3 і Апост. зач. 149, еванг. Матея зач. 107. Місто „Іже Херувими”, співається „Вечери твоєя Тайни”. Місто достойно співається Ірмос „Странствія”. Вечером страсти.

22.—Велика П'ятниця: —

Царські часи. По вечірні винесення Плащениці до Божого Гробу. Винесення відбувається так: В часі співання послідної стихири на Стиховні священник одітий в усі ризи (фіолетні) виходить перед престіл з Плащаницею і віддає її 4-ом парохіянам. Відтак виймає Святі Тайни, обкаджує їх, бере в руки і серед співу „Тебе одіящогося” робить 3 рази обхід наоколо церкви. Повернувши до церкви кладе Найсв. Тайни на приготуванім місці над Божим Гробом, обкаджує їх, а плащаницю уміщує у Божім Гробі, головою до своєї лівої руки й кадить її з 4ох сторін. По „Нині отпускаєши” і по „Отче наш”, співається 3 рази „Благообразний Йосиф” з поклонами. Відтак цілує плащаницю а по нім вірні. Отпуст Великої Суботи. Вечером Єрусалимська Утренья при Божім Гробі.

Коли парох має більше церков, то лиш в одній є вечірня, а в прочих саме виставлення плащениці в слідуочий спосіб:— „Благословен Бог наш”. „Прийдіте поклонимся . . .” 3 р. і сейчас Похід з Плащаницею серед співання: „Тебе одіящогося...” По Поході: Отпуст малий. „Благообразний Йосиф...” 3 р. з поклоном і цілованням Плащениці.

Від нині до Неділі Пасхи не вноситься мерців до Церкви.

23.—Велика Субота: — Літ. Василя В. з вечірнею. Ап. зач. 91, Ев. Мат. зач. 115. Замість Аллилуя співають: „Воскресни Господи, суди землі”, підчас чого священник змінє ризи фіолетні на світлі.

24.—Великдень: — Вечером або досвіта правиться в постних ризах перед Б. Гробом Містополунощниця. По ній плащеницю заноситься на в'тар або де є місце, над гарним сідалищем, щоби було видно і там остає аж до Вознесення. Свящ. перебирається у світлі ризи, бере Найсв. Тай-

ни, а люди образ або статую Воскресення і Євангеліє і роблять обхід довкола церкви і дзвонять. Заносить Н. Тайни до церкви і з хрестом виходиться перед двері Церкви, де починається Утреня воскресна. На каноні ектенія по кожній пісні і кадиться на початку канона і на Ангел вопієше. — **Літ. Златоуст.** Євангеліє поділене на 12 частей читається з перестанками, підчас яких дзвониться у всі дзвони. Вечірня у всіх ризах так само в понеділок і вівторок, і на утр. цілий тиждень. Нині на веч. Єв. Йоана зач. 65. На „Да воскресне Бог” ціловання хреста і мировання. Отпуст з хрестом цілий тиждень, а даліше до Воскресення лише в неділі. Празн. Преполовлення і Відання Пасхи. Цей тиждень загальниця. Царські врата цілий тиждень отворені.

Похорон правиться цілий тиждень в ризах світлих, той самий для старших і дітей. — **Час заказаний.** — По Літургії або по Утрени благословлене брашен, як в Літургіконі, або Молитвослові. Через цілий Світлий Тиждень не можна правити заупокойної Сл. Божої.

25. — Світлий Понеділок: —

На Великий Вечірні: Вхід з Євангелієм. По Прокімені читання євангелія Йоана зач. 65.

На Літургії: Антифони Пасхи, які береться через цілий тиждень. Тропарі вечірні. Прокімен „Во всю землю”. Ап. зач. 2, єв. Йоана зач. 2.

26. — Світлий Второк: —

На Великий Вечірні: Вхід з кадилом.

На Літургії: Прокімен „Величить душа моя”. Апост. зач. 4. єванг. Луки зачало 113.

УСТАВ НА ТРАВЕНЬ, 1938.

1. — Неділля Томина: —

На Великий Вечірні: 3 Всеночним: Слава святих...”; „Христос Воскресе...” 3 р. „Прийдіте поклонимся” 3 р. Псалом 103. Ект. вел. „Блажен муж...” На „Господи возвах...”: Стихир 10 з Тріоди. Чтеній нема. Стихири Литії і на Стиховні: Празн. з Тріоди. — На благословлене хлібів: Тропар Празн. „Запечатану гробу...” 3 р. Замість „Буди імя Господне...”: „Христос Воскресе”: Псалом 33. „Благословеніє Господне...” Отпуст великий. „Пришедий по учеником...”

Утрена Велика: „Слава святих...” „Христос воскрес...” 3 р. Шестипсальм. Ект. велика. „Бог Господь”; Тропар. „Запе-

чатану гробу...” 2 р. Слава: І нині: „Запечатану гробу...” 1 р. 2 Сідалні Празн. по 2 рази. Полиелей. Величання (з Слава І нині). — Сідал. попол. Степенна гл. 4 (1 антифон). Прокімен: „Похвали Єрусалиме...” Еванг. воскр. 1-е (Мат. зач 116). „Воскресеніє Христово 3 р. Псалом 40. Стихири воскр. „Спаси Боже...” з возгласом. Канон: Празн. Катав. Пасхи. По 3-ій п.: Іпакой: „Яко посреди учеников...” по 6-тій п.: Кондак - Ікос: Празн. — „Честнійшую” не береться лише Припиви 9 п. Канона. По 9-ій п. „Свят Господь...” Світлен Празн. 2 р. Слава І нині: „Днес весна...” на „Хвалите...” Стихир Празн. 4; Слава: Празн.: І нині: „Преблагословенна...” Славословіє вел. При кінці: Тропар Празника 1 раз. Отпуст по Ектенії, як звичайно великий: „Прийдеши ко учеником...” По Отпусті: Слава І нині: Стихира єванг. 1-а.

На Літургії: Антифони 2 Пасхи, (воскр.) 3-ий звичайний з припівом. воскр. (Пасхи) (так аж до Відання Пасхи на кожній Літургії). Троп. Празника Слава: Кондак Празника. І нині: Кондак: Пасхи. Трисвяте. Всьо Празника. Апостол зачало 65. Задост. Пасхи: „Ангел вопієше” Причастник: Пасхи. По Отпусті з хрестом („Пришедий ко учеником”): розділяється Артос.

Від нині похорон звичайний — лише перед Трисвятим і на місце „Вічная пам'ять...”: „Христос воскрес...” 3 р.

6. — Великомученика Георгія: — Празник цей після собору має переноситись на слідуючу неділлю (Мироносиць, 8 травня). В той день однак припадає Полиелей, Апостола й Євангелиста Марка, якого службу береться нині після устава Полиелея на будни в Попразденьстві, стор. 32.

На Літургії: — Прокімен і Причастен нед. Томиної і ап. Марка: „Во всю землю...” ап. зач. 63, єв. Марка зачало 23.

8. — Неділля Мироносиць і Великомученика Георгія: — Глас 2, єв. утр. 3 Всеночне.

На Великий Вечірні: „Блажен муж”. На „Господи возвах” стихир 10: Воскр. 3. Миронос. 3 і Георгія 4, Слава: Мироносиць, І нині. Догмат гл. 2. Чтенія Георгія. На стиховні і стихири гл. 2. і стих. Пасхи, слава Георгія, І нині: Мирон. На благословення хлібів „Богор. Діво” 2 рази. і Тропар Георгія 1 раз.

На Великий Утрени: По „Бог Господь”

Тропар воскр. і „Благообразний”. Слава, Георгія, І нині: „Мироносицям. „Сідални воскресні. Полиелей. Величання. „Ангельський Собор”, Упакой гласа 2-го і зараз всі 3 сідални Георгія, з припівом „Слава” до 3-го, І нині: Богородичен. Прокімен і еванг. воскр. (де храм св. Георгія то Прокімен його і еванг. Луки з. 63). По 3-ій пісні Канона Конд.-Ікос і Сідален Георгія зі Славою, І нині: Мироносиць. По 6-ій Конд. і Ікос Миронос., на 9-ій „Ангел вопієше”. По 9-ій „Свят Гдь. Бог наш” 3 р. і світилен Пасхи. Слава: Георгія, І нині: Мироносиць. На Хвалитех стихир 8: воскр. 4 і Георгія 4 зі славним, Слава: Мироносиць, І нині: „Преблагословенна”. Всьо проче воскресне.

На Літургії: Тропар воскр. і Георгія, Слава: Кондак Георгія, І нині: Мироносиць. Прокімен, аллилуя і Причастен неділі і Георгія; ап. зач. 16 і 29, ев. Марка 69 і Йоана з. 52.

13.—† Апостола Якова: — Устав Полиелей на будни в Попразд. ст. 32.

На Літургії: Тропар воскр. „Благообразний, Якова і Кондак Мироносиць, Слава: Кондак Якова, І нині: Пасхи. Прок., Аллилуя і Причастен, неділі і Апостола. Ап. зач. 29. ев. Луки зач. 17.

15.—Неділля Розслабленого: — Глас 3, ев. утр. 4.

На Літургії: Апостол зач. 23, ев. Йоана зач. 14.

16.—† Преп. Теодозія Печерського: Устав той сам що на 13-го ц. м.

На Літургії: Апост. зач. 334, ев. Матея зач. 43.

18.—Преполовлення П'ятидесятниці: —

На Літургії: Всьо Преполовлення. Ап. зач. 34, ев. Йоана зач. 26. Отпуст Пасхи з крестом.

21.—Апостола і Евангелиста Йоана Богослова: — Служба його береться завтра, 22-го, в неділлю Самарянки, а служба Перенесення Мощей св. Отця Николая береться нині по уставу Полиелей у будень в Пропразденьстві, як 6. травня.

На Літургії: Тропар воскр. і Николая Слава: Конд. Николая, І нині: Преполовлення. Прокім., Аллилуя і Причастен Преполовлення і Николая, ап. зач. 335, ев. Луки зач. 24.

22.—Неділля Самарянки і Йоана Богослова: — Глас 4, ев. утр. 7. Сл. Преполовлення опускається. Устав той сам що й на 8-го травня.

На Літургії: Ап. зач. 28 і 68. ев. Йоана зач. 12 і 61.

23.—† Апостола Симона Залоти: —

На Літургії: Ап. зач. 131, ев. Матея зач. 56.

25.—Віддання Преполовлення.

29.—Неділля Сліпоуродженого: Глас 5, ев. утр. 8.

На Великій Вечірні: „Блажен муж”. На „Господи возвах” 10 стихир. На стиховні і стихира Сліпоуродженого і Стихири Пасхи з утрени Пасхи. По „Нині отпущаєши” Тропар воскр., Слава І нині: Богородичен.

На Утрени: Сідални Сліпоуродженого. „Ангельський Собор”, і всьо проче воскресне.

На Літургії: Тропар воскр., Слава: Кондак Сліпоуродж., І нині: Кондак Пасхи. Апост. зач. 38, евангеліє Йоана зачало 34. Причастен „Тіло Христово” і „Хвалите”.

УСТАВ НА ЧЕРВЕНЬ, 1938.

1.—Віддання Пасхи.

Вечірня Повседневна: На „Господи возвах” 6 стихир і Слава, І нині. Сліпоуродж. На Стиховні: одна стихира воскресна. (гл. 5), решта Пасхи. „Христос воскрес” 1 раз. При кінці: Тропар воскресний, гл. 4 Слава, І нині: Богородичен гласа 5. Отпуст середній.

На Літургії: Антифони недільні. Тропар воскресний. Гл. 5. Слава: Кондак Сліпоуродж. І нині: Пасхи. Ап. зачало 41, евангеліє Йоана зачало 43. Отпуст Пасхи з крестом. — Нині здійснюється з престоло Плащаницю і ховається в захристії.

2.—Вознесення Господне: Всеночне.

На Вечірні: „Блажен муж” не співається.

На Утрени: Полиелей і величання. Евангелія Марка зачало 71.

На Літургії: Антифони осібні. Апостол зачало 1, евангелія Луки зачало 114. Місто „достойно” Ірмос Празника.

3.—† Равно Ап. Константина і Єлени: — Устав Полиелей на будни в Попразденьстві.

На Літургії: Ап. зач. 200 ев. Йоана зач. 35.

5.—Нед. Святих Отців Вселенського Собору: Глас 6, евангеліє утр. 10.

На Великій Вечірні: „Блажен муж”. Стихир 10. Чтенія 3. При кінці Тропар воскресний. Слава: Отців, І нині: Вознесення.

На Літургії: Тропар воскресний, Воз-

несення і Отців, Слава: Кондак Отців, І нині: Кондак Вознесення. Прокімен і Причастен Отців. Апостол зачало 44, еванг. Йоана зачало 56. Місто „Достойно” Ірмос Вознесення.

7.—† 3-те Обр. Глави Йоана Хрестителя: Служба подібно як 3-го червня.

На Літургії: Ап. зач. 176, ев. Матея зач. 40.

11.—Субота Задушна: Служба за Усопших.

12.—Сошествія Святого Духа: Всеночне. **На Великій Вечірні:** і на кождім богослуженню через цілий тиждень співається „Царю небесний” з коліноприклоненням.

На Утрени: Евангеліє Йоана з. 65. „Воскресеніє Христово” опускається.

На Літургії: По „Благословенно Царство” співається „Царю Небесний” з коліноприклоненням. Антифони особні. Апостол зачало 3, евангеліє Йоана зачало 27. По отпусті сейчас співається Вечірня з коліноприклонними молитвами.

Загальниця через цілий тиждень.

13.—Пресвятої Тройці.

На Літургії: Антифони 2 перші вчерашні, 3-тій звичайний з припівом „Спаси ни Утішителю благий”. Апостол зачало 229 і 197, евангеліє Матея зачало 75 і 116.

19.—Нед. Всіх Святих: — Глас 8, ев. утр. 1. Богослуження виду звичайного воскресного.

На Літургії: Апостоли зачало 330, евангеліє Матея зачало 38.

20. Початок Петрівки, яка триває до 11. липня включно.

23.—Пресвятої Евхаристії: —

Служба ця береться у слідуючу неділю. Попразденьство починається від нині.

24.—† Апп. Вартоломея і Варнави: —

Устав той сам що 3-го червня.

На Літургії: Ап. зач. 28, ев. Луки зач. 51.

25.—† Преп. Онуфрія: Устав той сам що вчора.

На Літургії: Ап. зач. 213, ев. Луки зач. 67.

26.—Нед. 2 по Сошествію і Празник Пресвятої Евхаристії: — Недільна служба опускається, а береться лиш служба Пресв. Евхаристії.

На Літургії: Антифони всі три Празника. Тропар, Слава, І нині: Кондак Празника. Місто Достойно Ірмос Празника. Апостол зач. 149, ев. Йоана зач. 23.

По заамвонній молитві торжественний

Обхід з Найсв. Тайнами. Підчас него читаються при 4-ох приготовлених Престолах Евангелія.

30.—Віддання Пресв. Евхаристії:

Всьо Празника. Служба святого береться в інший день або на Повечерію.

На Літургії: Як в попразденьстві. Ап. з. 98, еванг. зач. 37 дня.

УСТАВ НА ЛИПЕНЬ, 1938.

1.—Пресвятого Серця Христового і Сострадання Пресвятої Богородиці.

Служба Серця Хр. переноситься на слідуючу неділю, а нині береться лиш служба Сострадання.

На Літургії: Тропар і Кондак Сострадання. Місто Апостола От. Книги Юдит чтеніє глава 13, еванг. Йоана зачало 61.

2.—† Ап. Юди: — Устав Полиелея на будні, стор. 32.

На Літургії: Ап. зач. 77, ев. Йоана з. 48.

3.—Нед. 3 по Сошествію і Празник Серця Христового: — Всеночне. Служба недільна опускається, абереться лиш Серця Христового.

На Утрени: Еванг. Йоана з. 36.

На Літургії: Апост. з. 306, ев. Лоана зачало 9 і 10.

7.—Різдво Йоана Хрестителя: — Устав Святого зі Всеночним на будні, сторона 32.

На Великій Утрени: еванг. Луки зач. 1. (з переступками).

На Літургії: Ап. зач. 112, ев. Луки зач. 3. (з переступками).

10.—Неділля 4 по Сошествію: — Глас 3, ев. утр. 4.

На Літургії: Ап. зач. 93, ев. Матея зачало 25.

12.—Верховних Апостолів Петра і Павла: — Всеночне.

На Утрени: Еванг. Йоана з. 67.

На Літургії: Ап. з. 193, еванг. Йоана зачало 67.

13.—† Собор 12 Апостолів: —

На Літургії: Ап. Зач. 131, ев. Марка зачало 12.

15.—† Положення Ризи Пресв. Богородиці: — Устав Полиелея на будні, сторона 32.

На Літургії: Ап. зач. 320, ев. Луки з. 54.

17.—Нед. 5 по Сошествію: — Гл. 4. ев. утр. 5.

На Літургії: Ап. з. 103, ев. Матея зачало 28.

18.—† СС. Кирила і Методія: —

На Літургії: Ап. зач. 318, ев Матея зач. 11.

19.—† Преп. Атаназія Атонського:—

На Літургії: Ап. зач. 213, ев Луки зач. 24.

23.—† Преп. Антонія Печерського: —

На Літургії: Ап. зач. 213, ев Матея зач. 10.

24.— Нед. 6 по Сошествію: Глас 5, ев. утр. 6.

На Літургії: Апостол зачало 110, евангеліє Матея зачало 29.

28.—† Равно Ап. Володимира Великого:

На Літургії: Ап. зач. 200 ев. Йоана зач. 35.

30.— Нед. 7 по Сошествію і Пророка Ілії: —Всеночне, Гл. 6, ев. утр. 7.

Служба Прор. Ілії переноситься з 2-го серпня на цю неділю, бо в слідуючу неділю припадає Успення Святої Анни.

На Вечірні Великий: „Блажен муж”. На „Господи возвах” стихир 10: воскр. (гл. 6) 4 і Пророка 6, Слава: Пророка, І нині: Догмат гл. 6. Вхід і чтеній 3. Литія. Стиховна воскресна. Слава: Пророка, І нині: Богородичен „Творец і Избавитель мой”. На благословення хлібів Богородице Діво 2 р. і Тропар Пророка 1 р.

На Утрени: На „Бог Господь” Тропар воскр. 2. р., Слава: Пророка, І нині: Богородичен „Еже от віка утаєннє”. Сідални воскресні. „Полиелей” і величання Пророка без Слава і нині. „Ангельський Собор”, ектенія мала і Іпакой гласа 6-го. Оба Сідални Пророка, Слава: Сідален полиелейний Пророка, І нині: Богородичен. Степенна гл. 6. Прокімен і еван. воскресне 7-е. Канон воскр. і Пророка, Катавасія „Отверзу”. По 3-ій пісні Кондак, Ікос і Сідален Пророка; по 6-ій Кондак — Ікос воскресний; по 9-ій „Свят Господь Бог” 3 рази і Світилен воскр. 7-ий, Слава: Пророка, І нині: Богородичен воскресного Світилна. На Хвалитех стихири воскресні і 4 Пророка 4, Слава: стихира евангельська, І нині: „Преблагословенна”. По словословію „Воскрес із гроба”.

На Літургії: Тропар воскресний, Пророка: Кондак воскр., Слава: Кондак Пророка. І нині: Богородич. „Всяпаче смисла 55 гл. 2. Прокімен. Причастен і Аллилуя воскр. і Пророка Ап. з. 116 і 37, ев. Матея з. 33 і Луки з. 14.

УСТАВ НА СЕРПЕНЬ, 1938.

2.—Пророка Ілії: — Служба його бра-

лась попередньої неділі. Де храм, то нині і всьо Празника.

6.—† Мучеників Бориса і Гліба: — Устав Полиелей на будни, сторона 32.

На Літургії: Ап. зач. 99, ев. Йоана зач. 52.

7.—Недїля 8 по Сошествію і (Успення Святої Анни.

Устав Полиелей в неділю, сторона 33, Глас 7, ев. утр. 8.

На Літургії: Ап. зач. 125 і 210, ев. Матея зач. 58 і Луки зач. 36.

9.—† Велико Мученика Пантелеймона:— Устав той сам що 6-го серпня.

На Літургії: Ап. зач. 292, ев. Йоана зач. 52.

14.—Недїля 9 по Сошествію і Проісходженіє Чесного Креста: —

Глас 8, ев. утр. 9.

На Великій Вечірні: По отпусті винесення чесного креста з захрестії на великий престіл.

На Великій Утрени: По Славословію великим відбувається занесення Чесного Хреста з великого престолу на тетрапод подібно, як це було в нед. хрестопоклінну, лиш місто Тропара „Спаси Господи” співається „Воскрес із гроба” з утрени. По відспіванню 3 р. „Кресту Твоєму” з поклонами, коли люди цілують святий Хрест, хор співає стихири „Прийдіте вірні”.

На Літургії: Тропар воскресний і Креста, Слава: Кондак воскресний, І нині: Кондак Креста. Прокімен, Аллилуя і Причастен воскресний і Креста. Ап. зач. 128 і 125, ев. Матея зач. 59 і Йоана зач. 60. По заамвонній молитві водосвяття мале на памятку хрещення України, і благословення зілля. Начало обичне, Трисвяте. По „Прийдіте поклонимся...” 3 р. Псалом 142. — „Бог Господь...” на гл. 4. Тропар: „Ко Богородиці”: Слава, І нині: „Не умолчим”. Псалом 50. Стихири освячення: „Яже радість” і т.д. Стихири самогласні Трисвяте. Прокімен. Апостол з. 306; ев. Йоана з. 14. Ектен. Молитва: „Боже Великий і Вишній” і т.д. Благословення зілля після Требника.

15.—Початок Спасівки до 27 включно.

19.—Преображення Господне: — Всеночне.

На Утрени: Ев. Луки з. 45.

На Літургії: Антифони осібні. Ап. з. 65, ев. Матея з. 70. Місто Достойно Ірмос Празника. По заамвонній молитві або по отпусті свячення овочів.

21.—Нед. 10 по Сош.: — Глас 1, еванг. утр. 10.

На Літургії: Ап. з. 131, ев. Мат. зачало 72.

22.—† Апостола Матія: Устав той сам що й 6-го ц. м.

На Літургії: Ап. зач. 2, ев. Луки з. 40.

26.—Віддання Преображення: — Всьо Празника.

На Літургії: Ап. зач. 177, ев. Матея зач. 100 і 103, дня.

28.—Неділля 11 по Сошествію і Успення Пресвятої Богородиці: — гл 2, ев. утр. 11. Всеночне.

На Великій Вечірні: „Блажен муж”. Стихир воскр. 4 і Успення 6, Слава і Нині: Успення. Чтенія 3. Литія. Стиховна воскр. Слава і нині: Успення. На благословення хлібів Тропар Успення 3 рази.

На Утрени: Тропар воскр. 2 р. Слава і нині: Успення. Сідалин воскр. зі своїми Богородичними, „Полиелей”, і величання і „Ангельський Собор”. По Іпакой оба сідалини Успення. Степенна гласа. Прокімен Успення і ев. Успення Луки з. 4. „Воскресеніє Христово” і стихира Успення. Канон воскр., Катавасія „Отверзу”. По 3-тій пісни Кондак і Ікос воскр. і сідален Успення. „Чеснійшую”. Світилен воскр. Слава і Нині: Успення. На хвалитех стихирі воскр. 4. і Успення 4, Слава стихира еванг. 11, і нині: „Преблагословенна”.

На Літургії: Антифони недільні. На „Прийдіте поклонімся” можна брати припів: „Спаси нас Сине Божій, молитвами Богородици, поющія ти, аллилуя”. Тропар воскр. і Успення, Слава: Кондак воскресний, і нині: Кондак Успення. Прокімен, Аллилуя і Причастен воскр. і Успення. Апп. зач. 141 і 240, ев. Матея зач. 77 і Луки зач. 54. По отпусті свячення зілля.

УСТАВ НА ВЕРЕСЕНЬ, 1938.

4. Неділля 12 по Сошествію: — Гл. 3, ев. утр. 1.

На Літургії: Ап. зач. 158, ев. Матея зачало 79.

5.—Віддання Успення: Всьо Празника.

На Літургії: Ап. і ев. Празника.

11.—Неділля 13 по Сошествію і Усікновення Глави Йоана Хрестителя: — Всеночне. Глас 4, ев. утр. 2. Устав той сам, що й на Прор. Ілії, в неділлю 31-го липня.

На Літургії: Апп. зач. 166 і 33, ев. Матея зач. 87 і Марка зач. 24.

В цей день піст.

13.—† Положення Пояса Пресвятої Богородиці: —

Устав Полиелея на будни.

На Літургії: Ап. зач. 320, еванг. Луки зач. 54.

14.—†Начало літа і Преп. Симеона: —

Устав як вчера.

На Літургії: Ап. зач. 282 і 258, ев. Луки зач. 13 і Матея зач. 43.

18.— Нед. 14 по Сошествію: Глас 5, ев. утр. 3.

На Літургії: Ап. зач. 170, ев. Матея зач. 89.

21.—Різдво Пресвятої Богородиці: —

Всеночне. Всьо Празника.

На Літургії: Апост. зач. 240, ев. Луки зач. 54.

24.—Субота перед Воздвиженням: —

На Літургії: Апост. зач. 126, ев. Матея зач. 39.

25.—Неділля 15 по Сошествію, перед Воздвиженням і віддання Різдва Пресв. Богородиці: —

Глас 6, ев. утр. 4.

На Літургії: Тропар воскр. і Празника, Слава: Кондак воскр., і нині: Празника: Ап. зач. 215, ев. Йоана зач. 9. Ап. і ев. рядової неділля опускається, або береться під зачало.

26.—Предпр. Воздвиження і Обновлення Храму:—

На Літургії: Тропар Обновлення і Предпр., Слава: Кондак Обновлення, і нині: Предпр. Апост. зач. 307, ев. Матея зач. 67. (Служба Обновлення знаходиться в Служебниках в Общині).

27.—Воздвиження Чесного Хреста: —

Всеночне. Перед Вечірнею зі всеночним виносить Чесний Хрест із захристії на головний престіл подібно, як в нед. Хрестопоклінну, а на Утрени підчас Славословія переноситься його на тетрапод, де по Трисвятім відбуваються „поклонення” при співанню ектенії „Помилуй нас Боже”, а на кожний її член хор співає (по нинішньому звичаю) 24 рази „Господи Помилуй”.

На Літургії: Ап. зач. 123, ев. Йоана зачало 60.

В цей день піст.

УСТАВ НА ЖОВТЕНЬ, 1938.

1.—Субота по Воздвиженню: —

На Літургії: Ап. зач. 125, ев. Йоана зач. 30.

2.—Неділля 16 по Сошествію і по Воздвиженню: Глас 7. ев. утр. 5.

На Великій Вечірні: „Блажен муж”. Стихири воскр. 4. Воздв. 3 і Святого 3, Слава: Святого, І нині: Догмат. Стиховна воскр., Слава: Святого, І нині: Воздвиження. При кінці Тропар воскр., Слава: Святого, І нині: Воздвиження.

На Утрени: Тропар воскр. (гл. 7): Дві рядові Катизми з малими Ектеніями: Сідалні воскр. з Богород. Непорочні. (Кат. 17-а) „Ангельський Собор”: Ект. мала. Іпакой гл. 7. Прокімен. Ев. 5-ге); стихири по ним: воскр. Канони: воскр. і Воздв. Кат.: „Крест начертав”. По 3-тій п.: Кондак — Ікос: Празн.: Кондак: Свят, Слава: Сідален: Свят.: І нині: Празн. По 6-тій: Кондак — Ікос: воскр. На 9-тій пісні „Честнійшую.” По 9-тій: Свят Господь Бог наш” 3 р. Світилен.; воскр. 5-тий; Слава: Свят, І нині: Празн. Стихира хвилитні: восткр. 4; Празн. 4; Слава: стихири евангельська 5-та; І нині: „Преблагословенна” По Славословію великим: „Днесь спасеніє.”

На Літургії: Два перші антифони: Празн. 3-тий звич з припівом Празника. Тропар: воскр. і Празн.; Слава: Кондак: воскр.; І нині: Празн. Прокімен, Аллилуя: Празн. Задостойник: Праз. Апостол з. 203, ев. Марка з. 37. Причастен „Хвалите” і Воздвиження.

4.—Віддання Воздвиження: — Всьо Празника.

На Літургії: Ап. — ев. дня. Нині по отпусті відноситься крест з тетрапода до захристії.

6.—Зачаття Йоана Хрестителя: Хотяй ця служба не є Полиелейна, то однак на Літургії треба брати Хрестителя. Ап. зач. 210, ев. Луки зач. 2.

9.—Неділля 17 по Сошествію і Ап. і Евангелиста Йоана Богослова:.....

Глас 8, ев. утр. 6. Всеночне. Устав той сам що й на Прор. Ілії, 31. липня.

На Літургії: Апп. зач. 182 і 73, ев. Матея зач. 62 і Йоана зач. 61.

11.—† Преп. Харитона: — Устав Полиелея на будни.

На Літургії: Ап. зач. 170, еванг. уки зач. 24.

14.—Покров. Пресв. Богородиці: —

Святкується в неділлю 16-го жовтня.

16.—Неділля 18 по Сошествію і Покров Пресвятої Богородиці: — Всеночне.

Глас 1, ев. (утр. 7) Покрова, Луки зач. 4. Устав той сам що й на Успення, 28 серпня.

На Літургії: Апп. зач. 188 і 320, ев. Луки зач. 17 і 54.

19.—† Ап. Томи: — Устав Полиелея на будни.

На Літургії: Ап. зач. 131, еванг. Йоана зач. 65.

22.—† Ап. Якова Алфеїва: — Устав Полиелея на будни.

На Літургії: Ап. зач. 131, еванг. Луки зач. 51.

23.—Неділля 19 по Сошествію: — Глас 2, ев. утр. 8.

На Літургії: Ап. зач. 194, ев. Луки зач. 26.

30.—Неділля 20 по Сошествію: Глас 3, ев. утр. 9.

На Літургії: Ап. зач. 200, ев. Луки зач. 30.

31.—† Ап. і Евангелиста Луки: Устав Полиелея на будни.

На Літургії: Ап. зач. 260, ев. Луки зачало 51.

УСТАВ НА ЛИСТОПАД, 1938.

5.—† Ап. Якова Брата Господня: — Устав Полиелея на будни.

На Літургії: Ап. зач. 200, ев. Матея зачало 56.

6.—Неділля 21 по Сошествію: — Глас 4, ев. утр. 10.

На літургії: Ап. зач. 203, ев. Луки зачало 35.

8.—Великомученика Димитрія: — Всеночне. Ев. утр. Матея зач. 36.

На Літургії: Ап. зач. 292, ев. Йоана зачало 52.

13.—Неділля 22 по Сошествію: Глас 5, ев. утр. 11.

На Літургії: Ап. зач. 215, ев. Луки зач. 83.

20.—Неділля 23 по Сошествію: Глас 6, ев. утр. 1.

На Літургії: Ап. зач. 220, ев. Луки з. 38.

21.—Архистратига Михаїла: —

Всеночне. Ев. утр. Матея зач. 52.

На Літургії: Ап. зач. 305, ев. Луки зач. 51.

25.—Священномученика Йосафата: —

Служба береться в слідуючу неділлю, 27 листопада, а що тоді припадає Полиелей, Ап. Филипа, то береться служба св. Филипа нині подібно, як 21 травня.

На Літургії: Ап. зач. 131, ев. Йоана зач. 5.

26.—† Йоана Золотоустого: Устав Полиелея на будни.

На Літургії: Ап. зач. 318, еванг. Йоана зач. 36.

27.—Нед. 24. по Сошествію і Свящм. Йо-

сафата: — Всеночне. Глас 7, еванг. утр. 2. Устав той сам, що 31 липня.

На Літургії: Апостол зач. 221 і 311, еванг. Луки зач. 39 і Йоана зач. 36.

Початок Пилипівки. Час заказаний.

29.—† Ап. і Ев. Матея: — Устав Полиелея на будни.

На Літургії: Ап. зач. 131, ев. Матея зач. 30.

УСТАВ НА ГРУДЕНЬ, 1938.

4.—Неділля 25 по Сошествію і Введення в Храм Преч. Діви Марії:—

Глас 8, ев. (утр. 3) Луки зач. 4. Устав Успення в неділлю 28-го серпня. Всеночне.

На Літургії: Ап. зач. 224 і 320, ев. Луки зач. 53 і 54.

8.—Віддання Входа: — Всьо Празника, також і на Літургії Ап. і Еванг.

11.—Неділля 26 по Сошествію: — Глас 1, ев. утр. 4.

На Літургії: Ап. зач. 229, ев. Луки з. 66.

13.—† Ап. Андрея Первозванного: — Устав Полиелея на будни.

На Літургії: Ап. зач. 131, ев. Йоана з. 4.

18.—Неділля 27 по Сошествію і †Преп. Сави Освященного: — Глас 2, ев. утр.

5. Устав Полиелея в неділлю, сторона 33.

На Літургії: Ап. зач. 233 і 213, ев. Луки зач. 71 і Матея зач. 43.

19.—Святого Чудотворця Николая: — Всеночне. Еванг. утр. Йоана зач. 36.

На Літургії: Ап. зач. 335, ев. Луки зач. 24.

22. Непорочне Зачаття Преч. Діви Марії: Всеночне.

На Утрени: Еванг. Луки зач. 4.

На Літургії: Апост. зач. 320, ев. Луки зач. 3.

25.—Неділля Праотців: — Глас 3, ев. утр. 6.

На Великій Вечірні: „Блажен муж”. На „Господи возвах”, 10 стихир, воскр. 3. Зачаття (перші 3 з Вечірні) 3 і Праотців 4. Слава: Праотців, І нині: догмат гласа 3. Стиховна воскр., Слава: Праотців, І нині: Зачаття „І без порока зачату...” По „Нині отпускаєши” Тропар восткр., Слава: Праотців, І нині: Зачаття.

На Утрени: Тропар воскр. 2 рази, Слава: Праотців, І нині: Зачаття. Сідални воскр., Полиелей, „Ангельський Собор” і Упакій; Сідален Праотців, Слава, І нині: Зачаття. До Канона всьо воскресне. На Хвалитех 8 стихир: 4 воскресні і 4 Праотців, Слава: Праотців, І нині: „Преблагословенна”.

На Літургії: Тропар воскр. Зачаття і Праотців, Слава: Кондак Праотців, І нині: Кондак Зачаття, Прокімен і Аллилуя лиш Праотців. Ап. зач. 257, ев. Луки зач. 76. Праотців. Причастен воскр. і Праотців.

26.—† Муч. Евстратія, Авксентія і пр.

Устав Полиелея на будни в Попразденьстві, стор. 32.

На Літургії: Ап. зач. 233, ев. Луки зач. 106.

29.—Віддання Непор. Зачаття: Всьо Празника.

На Літургії: Ап. зач. 320, ев. Луки зач. 3. Празника.

31.—Субота перед Різдвом Хр.:—

На Літургії: Всьо дня крім Ап. зач. 205 і ев. Луки зач. 72

Чи Ви Вичистили Шварцом

“NUGGET”

Свої Черевики Нині Рано?

Іван Гавірко.

Почтові Приписи

ПОЧТА ЛИСТОВА

Перша Кляса.

Оплата листова в місці 2 центи за першу унцію, 1ц. за кожен наступний унцію. За листи в Канаді до Зєдинених Держав, Мєксика, Великої Британії та до всіх частей Бритийської Імперії, Полудневої Америки, Аргентини, Бразилії і до всіх місцевостей належачих до північного та полудневого американського континенту, як також до Франції — 3 центи за першу унцію і 2 центи за кожен наступний унцію. З винятком повище наведених країв до всіх заграничних держав 5 центів за кожен першу унцію і 3ц. за кожен наступний унцію.

Пересилка листова — крім Канади, Зєдинених Держав і Мєксика — не може важити більше як 4 фунти і 6 унцій і не може бути довша (крім Канади) як 24 цалі, однак її довжина разом з обємом грубости, не може мати більше як 3 фіти. Коли в рульоні, що може бути 32 цалі довга а її довжина разом два рази міри проміння, не може перевищати 3 фіти і 3 цалі.

ПОЧТОВІ КАРТКИ.

Карти кореспонденційні в Канаді, до Зєдинених Держав, Мєксика, Полудневої Америки і до всіх країв, котрі граничать з північною та полудневою Америкою, до Великої Британії та до її посілостей і до Франції 2 центи. До всіх заграничних країв (крім повище наведених) — 3 центи. Карти з видами, на котрих нема більше як п'ять святочних жєлань, написані рукою, оплата однакова всюди — 1 цент. Сі картки з видами не можуть бути більші як 6х4 цалі, ані менші як 4х3 цалі. Оплата за картки в отвертих ковертах — 1 цент за кожен 2 унцій.

Друга Кляса.

Часописи, журнали і всякі дневні та періодичні видання. Тільки сі видавництва можуть користати з дешевої опла-

ти, накопи міністерство почт в Оттаві дасть на се окреме позволення. Без сего позволення як для видавництва так і для загалу 1ц. за кожен 2 унцій. Звичайна оплата за всякі часописи та журнали в Канаді, до Зєдинених Держав, Мєксика, Великої Британії та декотрих її посілостей 1ц. за кожен 4 унцій, а до всіх заграничних країв (крім повище наведених) 1ц. за кожен 2 унцій. Вага і міра така сама як в третій клясі.

Трета Кляса.

Всякі друки, книжки, брошури, фотографії, карти з видами і т. и., повинні бути добре опаковані, завязані шнурком, а на адресовій стороні, в розі виписати:— „Прінтед Меттер”, або „Фото”, залежно від посилки. В тих посилках не вільно залучувати листів або річей, котрі не входять в обсяг сеї кляси.

Оплати за друки в Канаді і до всіх заграничних країв:— 1 цнт за кожен дві унцій. Тягар пакунків з друками в Канаді ограничений до 5 фунтів. Одна книжка 11 фунтів. Пакунок друків в Канаді може бути 3½ фітів довгий, однак довжина разом з обємом грубости не може виносити більше як 6 фітів.

До всіх заграничних країв пакунок друків не може важити більше як 4 фунти і 6 унцій — одна книжка 6 фунтів і 9 унцій, — та не може бути довший як 2 фіти, а не може мати більше як 3 фіти. В рульоні довжина з додатком два рази міри проміння, не може мати більше як 3 фіти і 3 цалі.

Торговельні та правні документи як:— контракти, рукописи, листи зі старої дати, шкільні свідоцтва, рахункові справоздання і т. и., 5 центів за перших 10 унцій і 1 цент за кожен наступний 2 унцій. Сі посилки — крім рукописей — підлягають листовій оплаті в Канаді.

До третої кляси входять циркулярі, написані рукою, або на ручній машині, котрі є механічно помножені. Сі циркурі мусять бути в отвертих ковертах і їх треба дати почтовому урядникові в руки, що найменше 20 однакових примір-

ників. Оплата за циркулярі всюди однакова, а то: 1 цент за кожних 2 унції.

ПАКУНКОВА ПЕРЕСИЛКА

„Парсел Пост” в Канаді

Пакунковою оплатою можна висилати через пошту фабричні вироби та фермерські продукти і все, що тільки входить в третю класу, а то: книжки, образи фотографії іт. п.

Кожна пакункова посилка повинна бути добре опакована. Коли в пакунку знаходяться крихкі річі, або плини в фляшках, то надавець повинен написати на пакунку „FRAGILE” і вручити сей пакунок почтареві і звернути йому увагу, щоби сему пакункови дати осторожну услугу. Коли в пакунку знаходяться річі, котрі скоро псуються, то треба написати на пакунку „PERISHABLE”.

Всякі плини у фляшках повинні бути обвинені полотном, чи ватою, щоби вразі розбиття, сей плин був втягнений, та не ушкодив других посилок.

Пакунок не може важити більше як 15 фунтів і не може бути довший як 3½ фітів, а довжина пакунка, разом з обємом грубости, не може мати більше як 6 фітів.

Пакункова Асекурація

Если надавець бажає, щоби його пакунок був заасекурований, то повинен

заявити се на почті і зажадати посвідки. Асекурація за пакунки в Канаді, котрі не мають більше вартости як 50 доларів, не коштує нічо, однак, коли пакунок має вартість поверх 50 доларів а не більше як 100 доларів, то оплата за асекурацію коштує 12 центів.

Є річі, котрих не можна асекуувати, як: годинники, золоті перстені, фонтанові пера і т. п. Сі річі треба добре опакувати, запечатати і зареєструвати.

Пакунки в котрих знаходяться крихкі річі або котрі скоро псуються не можна асекуувати від ушкодження або зіпсуття. Оплата за асекурацію до Зєдинених Держав:

До 5 дол. 3ц.

До 10 дол. 6ц.

До 50 дол. 12ц.

До 100 дол. 30ц.

Асекурація до всіх заграничних та європейських країв, крім Зєдинених Держав однакова, а то:

До 50 дол. 12ц.

До 100 дол. 30ц.

Коли асекурована посилка затратилася і надавець має лист від адресата, що посилка не була доручена, то треба зголоситися на почту з посвідкою і зробити аплікацію о відшкодовання. Сю аплікацію треба зробити в протягу 6 місяців від надання посилки.

ТАБЛИЦІ ОПЛАТ ЗА ПАКУНКИ ДО ПООДИНОКИХ ПРОВІНЦІЙ

М А Н И Т О Б А .

Оплата за пакунки і число фунтів.

Де посилаєсь.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11-15
Кругом 20 миль*)	0.05	0.06	0.07	0.08	0.10	0.12	0.14	0.16	0.18	0.20	0.25
Поза 20 милями в Манитобі	.10	.15	.20	.25	.30	.35	.40	.45	.50	.55	.55
До Саскачевану або Онтеріо	.10	.17	.24	.31	.38	.45	.52	.59	.66	.73	.75
До Алберти або Квебеку	.12	.21	.30	.39	.48	.57	.66	.75	.84	.93	1.15
До Бр. Колумбії або Примор. Пров.	.12	.24	.36	.47	.58	.69	.80	.91	1.02	1.13	1.35
До Юкону	.12	.24	.36	.48	.60	.72	.84	.96	1.08	1.20	1.50

*)20 миль числиться кругом почти з котрої пакунок висилається і вони можуть сягати поза границі провінції.

Малі пакунки, котрі важуть від одної до трох унцій, платиться 3ц., накопи па-

кунок перевисшає 3 унції, то дальша оплата 1ц. за кожную сліднуючу унцію аж до оплати цілого фунта.

Взірець:— Пакунок з Виннипегу до Ванкувер, 2 фунти і 2 унції, оплата 26ц.

САСКАЧЕВАН.**Оплата за пакунки і число фунтів.**

Де посилаєсь	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11-15
Кругом 20 миль.....	0.05	0.06	0.07	0.08	0.10	0.12	0.14	0.16	0.18	0.20	0.25
Поза 20 милями в Саскачевані	.10	.15	.20	.25	.30	.35	.40	.45	.50	.55	.55
До Манитоби або Алберти	.10	.17	.24	.31	.38	.45	.52	.59	.66	.73	.75
До Онтеріо або Бр. Коломбії	.12	.21	.30	.39	.48	.57	.66	.75	.84	.93	1.15
До Квебеку або Юкону	.12	.24	.36	.47	.58	.69	.80	.91	1.02	1.13	1.35
До Приморських Провінцій	.12	.24	.36	.48	.60	.72	.84	.96	1.08	1.20	1.50

А Л Б Е Р Т А.**Оплата за пакунки і число фунтів.**

Де посилаєсь	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11-15
Кругом 20 миль.....	0.05	0.06	0.07	0.08	0.10	0.12	0.14	0.16	0.18	0.20	0.25
Поза 20 милями в Алберті	.10	.15	.20	.25	.30	.35	.40	.45	.50	.55	.55
До Саскачевану або Бр. Коломбії	.10	.17	.24	.31	.38	.45	.52	.59	.66	.73	.75
До Манитоби або Юкону	.12	.21	.30	.39	.48	.57	.66	.75	.84	.93	1.15
До Онтеріо	.12	.24	.36	.47	.58	.69	.80	.91	1.02	1.13	1.35
До Квебеку або Примор Пров.	.12	.24	.36	.48	.60	.72	.84	.96	1.08	1.20	1.50

Б Р И Т И Ш К О Л О М Б І Я .**Оплата за пакунки і число фунтів.**

Де посилаєсь	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11-15
Кругом 20 миль.....	0.05	0.06	0.07	0.08	0.10	0.12	0.14	0.16	0.18	0.20	0.25
Поза 20 милями в Бр. Коломбії	.10	.15	.20	.25	.30	.35	.40	.45	.50	.55	.55
До Алберти або Юкону	.10	.17	.24	.31	.38	.45	.52	.59	.66	.73	.75
До Саскачевану	.12	.21	.30	.39	.48	.57	.66	.75	.84	.93	1.15
До Манитоби	.12	.24	.36	.47	.58	.69	.80	.91	1.02	1.13	1.35
До Онтеріо, Квебе- ку і Прим. Пров.	.12	.24	.36	.48	.60	.72	.84	.96	1.08	1.20	1.50

ОНТЕРІО.**Оплата за пакунки і число фунтів.**

Де посилаєсь.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11-15
Кругом 20 миль.....	0.05	0.06	0.07	0.08	0.10	0.12	0.14	0.16	0.18	0.20	0.25
Поза 20 милями в границях Онтеріо	.10	.15	.20	.25	.30	.35	.40	.45	.50	.55	.55
До Манитоби або Квебеку	.10	.17	.24	.31	.38	.45	.52	.59	.66	.73	.75
До Саскачевану або Прим. Пров.	.12	.21	.30	.39	.48	.57	.66	.75	.84	.93	1.15
До Алберти	.12	.24	.36	.47	.58	.69	.80	.91	1.02	1.13	1.35
До Бр. Коломбії або Юкону	.12	.24	.36	.48	.60	.72	.84	.96	1.08	1.20	1.50

КВЕБЕК.**Оплата за пакунки і число фунтів.**

Де посилаєсь.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11-15
Кругом 20 миль.....	0.05	0.06	0.07	0.08	0.10	0.12	0.14	0.16	0.18	0.20	0.25
Поза 20 милями в границях Квебеку	.10	.15	.20	.25	.30	.35	.40	.45	.50	.55	.55
До Онтеріо або Прим. Пров.	.10	.17	.24	.31	.38	.45	.52	.59	.66	.73	.75
До Манитоби.....	.12	.21	.30	.39	.48	.57	.66	.75	.84	.93	1.15
До Саскачевану.....	.12	.24	.36	.47	.58	.69	.80	.91	1.02	1.13	1.35
До Алберти Бр. Кол. або Юкону.....	.12	.24	.36	.48	.60	.72	.84	.96	1.08	1.20	1.50

ПРИМОРСЬКІ ПРОВІНЦІІ.**Оплата за пакунки і число фунтів.**

Де посилаєсь.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11-15
Кругом 20 миль.....	0.05	0.06	0.07	0.08	0.10	0.12	0.14	0.16	0.18	0.20	0.25
Поза 20 милями в границях пров.	.10	.15	.20	.25	.30	.35	.40	.45	.50	.55	.55
До Квебеку	.10	.17	.24	.31	.38	.45	.52	.59	.66	.73	.75
До Онтеріо.....	.12	.21	.30	.39	.48	.57	.66	.75	.84	.93	1.15
До Манитоби.....	.12	.24	.36	.47	.58	.69	.80	.91	1.02	1.13	1.35
До Саскач. Алберти, Б. Кол. або Юкону	.12	.24	.36	.48	.60	.72	.84	.96	1.08	1.20	1.50

Ю К О Н.

Оплата за пакунки і число фунтів.

Де посилаєсь.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11-15
Кругом 20 миль.....	0.05	0.06	0.07	0.08	0.10	0.12	0.14	0.16	0.18	0.20	0.25
Поза 20 милями в границях Юкону...	.10	.15	.20	.25	.30	.35	.40	.45	.50	.55	.55
До Бр. Колонбії	.10	.17	.24	.31	.38	.45	.52	.59	.66	.73	.75
До Алберти	.12	.21	.30	.39	.48	.57	.66	.75	.84	.93	1.15
До Саскачевану.....	.12	.24	.36	.47	.58	.69	.80	.91	1.02	1.13	1.35
До Ман., Онт., Квеб. або Прим. Пров.....	.12	.24	.36	.48	.60	.72	.84	.96	1.08	1.20	1.50

ПОСЛПЛАТА „КЕШ ОН ДЕЛИВЕРІ” — C.O.D.

Кожна постова посилка (тільки в Канаді), може бути вислана через „Кеш он Деливері”, „C.O.D.”, однак можна вислати тільки з тої пошти, на котрій можна купити „Моні Ордер”. Посилка може бути вислана до кожної пошти в Канаді.

Посилка через „Кеш он Деливері” мусить бути замовлена адресатом, а сума до сколектовання, за одну посилку не може вносити більше як 100 доларів. Оплата, крім звичайної вносить: 15ц. до 50 дол., 30ц. до 100 дол.

ПОСИЛКИ ПОРУЧЕНІ — РЕГІСТРОВАНІ”.

Пост” можна реєструвати, за котру надавець дістає на пошті посвідку, або ресіт. Оплата за саму реєстрацію в границях Канади числиться після вартости посилки і наколи би посилка затратилась, надавець, або адресат може жадати відшкодження дійсної вартости посилки. Оплата за Реєстрацію в Канаді:

До 25 дол. — 10ц.; висше 25 дол. до 50 дол. — 20ц.; висше 50 дол. до 75 дол. — 30ц.; висше 75 дол. до 100 дол. — 40ц.

Оплата за саму реєстрацію до всіх заграничних країв 10 центів, однак відшкодження за затрачену посилку до Зєдинених Держав не може бути більше як 25 доларів, а всіх інших країв 9 дол. і 65 центів. Відшкодження до заграничних країв є ограничене, позаяк наколи регі-

стрована посилка затратилась і неможливо було запобічи сему, то жадного відшкодження не платиться. Тому ніхто не повинен посилати грошей у реєстрованім листі поза границі Канади.

Декотрі люде вірять, що до Старого Краю листову посилку можна асекурувати. Покищо, такої асекурації ще нема.

Єсли надавець хоче знати чи його реєстрована посилка була доручена, повинен зажадати при наданню посилки зворотної посвідки, „Екналеджмент Ресіт”, або в скороченню „A.R.”, за котру при наданню посилки, треба зокрема заплатити 10ц. Після надання, коли небудь 20 центів.

Регістровані листи можна реклямувати, се значить, зажадати від пошти, що би вона розслідила, що сталося з посилкою. Реклямацію треба вносити до року від дня надання посилки. За реклямацію платиться 20 центів.

ОКРЕМІ ДОРУЧЕННЯ.**„Спешел Деливері”.**

Експресові посилки мусять бути оплачені листовою оплатою і висилаються тільки до тих місцевостей, де листоноші доручають пошту. „Спешел Деливері” посилки приймаєсь тільки в Канаді та до Зєдинених Держав. Оплата, крім звичайної, 20 центів.

ВОЗДУШНА ПОЧТА.

Воздушною поштою можна вислати всякі посилки, як в Канаді, так майже до всіх заморських країв.

Оплата за воздушну посылку.

1. В Канаді, до Великої Британії, Ірландії: 6ц. за першу унцію; 5ц. за кожну слідуочу унцію.

2. До Зєдинених Держав: 6ц. за кожну унцію.

3. До Європи: 10ц. за кожну унцію.

4. До Західних Індій, Мексика, Куби, Центральної Америки, Азії і Африки: 25 центів за кожну пів унцію.

5. До Полудневої Америки, Аргентини і Бразилії: 70ц. за кожну пів унцію.

ПАКУНКОВА ПЕРЕСИЛКА ДО ЗЄДИНЕНИХ ДЕРЖАВ І ЄВРОПИ.

Майже до всіх заграничних та європейських держав пакунок може важити 15 фунтів. До Польщі 20 фунтів, однак пакунок не може бути довший як $3\frac{1}{2}$ фі-

тів, а його довжина, разом з обємом грубости не може переходити 6 фітів. Всі пакункові пересилки до заграничних країв мусять мати митову декларацію „Костом Деклерейшен”, на котрій мусить бути описана кожна річ, яка знаходиться в пакунку, та її вартість.

Малі пакунки до Зєдинених Держав до трох унцій, оплата 3ц., повисше 3 унцій до 8 унцій 1ц. за кожну унцію.

Майже до всіх заграничних країв можна вислати малі пакунки поручені „регістровані”, однак вони мусять бути оплачені листовою оплатою.

В такий пакунок можна вложити лист і є пожаданим, щоби додати достовірний опис річей, та вартість кожної річі.

Така посылка повинна бути добре запечатана і не може важити більше як 4 фунти і 6 унцій.

ЗА ВАГУ ФУНТІВ:

ЛЕ ПОСИЛАЄСЬ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	15	20
До Зєдинених Держав	.14	.28	.42	.56	.70	.84	.98	1.12	1.26	1.40	1.75	
ДО ПОЛЬЩІ Прямою дорогою	.20	.30	.55	.65	.75	.85	.95	1.05	1.15	1.25	1.75	2.25
Через Англію і Гданьск	.45	.55	.90	1.00	1.10	1.20	1.30	1.60	1.70	1.80	2.50	3.00
Через Англію, Бельгію і Німеччину	.60	.70	1.00	1.10	1.20	1.30	1.40	1.70	1.80	1.90	2.75	3.25
ДО РУМУНІЇ, ВУКОВИНИ												
Через Англію, Німеччину і Чехословаччину	.65	.75	1.20	1.30	1.40	1.50	1.60	1.75	1.85	1.95	3.00	3.50
Через Францію, Німеччину і Чехословаччину ..	.47	.59	.91	1.03	1.15	1.27	1.39	1.51	1.63	1.75	2.50	2.75
ДО РОСІЇ — УКРАЇНИ												
Через Англію і Естонію	.96	1.08	1.32	1.44	1.56	1.68	1.80	2.04	2.16	2.28	3.50	3.75
Через Англію, Бельгію і Німеччину	1.20	1.30	1.70	1.80	1.90	2.00	2.10	2.30	2.40	2.50	4.00	4.50
Через Німеччину і Литву	.82	.94	1.26	1.38	1.50	1.62	1.74	1.86	1.98	2.10	3.25	3.56
ДО РОСІЇ В АЗІЇ												
Через Францію, Німеччину і Литву	1.22	1.34	1.66	1.78	1.90	2.02	2.14	2.26	2.38	2.50	4.25	4.50
ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ												
Через Англію і Німеччину	.45	.55	.90	1.00	1.10	1.20	1.30	1.50	1.60	1.70	2.50	3.00
Через Францію і Німеччину	.30	.42	.66	.78	.90	1.02	1.14	1.26	1.38	1.50	2.25	2.50

ПОСИЛКА ГРОШЕЙ.

Гроші в Канаді можна вислати через „Моні Ордер” або „Постал Нот”, однак поза границі Канади тільки через „Моні Ордер”.

При посилці грошей в Канаді, до Зєдинених Держав, Франції, Великої Британії та декотрих її кольоній, „Моні Ордер” треба вложити в лист і вислати до

адресата а посвідку треба задержати. До других країв, як до Польщі, Румунії, других, почта висилає „Моні Ордер” тільки задержати собі ресіт, однак щоби вислати гроші до тих країв, то треба зажадати на почті аплікації на заграничний „Моні Ордер”. Сі форми звуться „Апликейшен фор Моні Ордер” або „М. О. No. 1.” Сю аплікацію повинен випов-

нити надавець і дати її урядникові поштовому, позаяк ці аплікації висилаються з „Моні Ордер” до тої держави, де вислані гроші.

Оплата за пересилку грошей в Канаді і до Зєдинених Держав:

До 5 долярів	8ц.
Висше 5 дол. до 10 дол.	10ц.
Висше 10 дол. до 30 дол.	15ц.
Висше 30 дол. до 50 дол.	18ц.
Висше 50 дол. до 60 дол.	23ц.
Висше 60 дол. до 100 дол.	28ц.

Майже до всіх заграничних країв — крім Зєдинених Держав:

До 5 долярів	8ц.
Висше 5 дол. до 10 дол.	13ц.
Висше 10 дол. до 20 дол.	23ц.
Висше 20 дол. до 30 дол.	33ц.
Висше 30 дол. до 40 дол.	43ц.
Висше 40 дол. до 50 дол.	53ц.
Висше 50 дол. до 60 дол.	63ц.
Висше 60 дол. до 70 дол.	73ц.
Висше 70 дол. до 80 дол.	83ц.
Висше 80 дол. до 90 дол.	93ц.
Висше 90 дол. до 100 дол.	\$1.03

Если лист з „Моні Ордер” затратився, а надавець має листи від адресата, що він не отримав грошей, ані листа, то надавець повинен зголоситись на котру небудь пошту, там де продають „Моні Ордер” і зробити аплікацію о дуплікат. Се нічого не коштує. До заграничних країв треба зажадати від пошти, щоби Се нічого не коштує. До заграничних країв треба зажадати від пошти, щоби вона розвідала, що сталось з грішми.

ПОЧТОВА ЩАДНИЦЯ.

Почтова каса щаднича платить 2 процент, однак одна особа не може вложити до каси більше, як 1,500 долярів в фіскальнім році, а загальна вкладка не може бути більша як 5,000 долярів, не вчисляючи проценту.

Депозитор повинен уважати завжди, щоби отримав потвердження з Оттави за кожну вкладку, а що року, того місяця в котрім були перший раз вложені гроші вислати книжочку до Оттави, щоби зачислити процент.

Від \$1 до \$50 депозитор може вибрати з пошти, коли небудь, однак на більшу суму грошей мусить писати до Оттави.

ПОЧТОВІ НОТИ — „ПОСТАЛ НОТС”.

Почтові ноти можна вислати тільки в Канаді і до Нової Фунляндії, однак вони дешевші чим „Моні Ордер”, тому на ма-

лу суму, лучше вислати ноти. При висилці грошей через почтові ноти, треба уважати, щоби сей нот був виповнений, а то: в першій горішній рубриці написати назву пошти, в слідуячій імя і назвиско того кому посилається, а в долішній частині, на другій лінії імя і назвиско надавця. Опісля відірвати посвідку, котру треба задержати а почтовий нот вислати в листі до адресата.

Почтові ноти мусять бути виповнені тому, що за невиповнений нот почта не відповідає. Наколи почтовий нот затратиться, то почтовий департамент в Оттаві видає дуплікат і се нічо не коштує.

Оплата за почтові ноти:

За 10ц.	1ц.	За 80ц.	3ц.
За 20ц.	2ц.	За 90ц.	3ц.
За 25ц.	2ц.	За \$1.00	3ц.
За 30ц.	2ц.	За \$1.50	5ц.
За 40ц.	2ц.	За \$2.00	6ц.
За 50ц.	3ц.	За \$2.50	6ц.
За 60ц.	3ц.	За \$3.00	6ц.
За 70ц.	3ц.	За \$4.00	6ц.
За 75ц.	3ц.	За \$5.00	6ц.
За \$10.00	8ц.		

На „Постал Нот” можна наліпити окремі на се марки „постал нотс стемпс”, однак не більше як на 9 центів до одного адресата, за котрі при виміні, почта заплатить.

ЗАГАЛЬНІ ПОЧТОВІ ІНФОРМАЦІЇ.

Наколи надавець хоче, щоби його реєстрований лист був доручений до рук адресата, то повинен написати на коверті: „Деливер то ди адресі онлі”.

Если адресат не може йти на пошту, по реєстровану посилку, то повинен дати писемне позволення другому чоловікові. Чоловіки, котрі працюють, повинні уповажнити своїх жінок до відбору листів.

Адреси на всіх посилках повинні бути написані чорнилом, латинською азбукою і знаходитися в долішній частині, на правій стороні посилки в слідуячій порядку:

Імя і назвище адресата

Почта, Провінція

Край.

Зворотна адреса повинна знаходитися в горішній частині, на лівій стороні посилки.

Всякі українські організації, котрі висилають запрошення і т. и. в українській мові, повинні писати зворотною адресу латинською азбукою.

Сверблячка -

Стримайте Терпіння в Одній Мінуті

Для скорої підлги від свербіння екзими, плям, прищів, атлетичної ноги, луски, висипки й інших викидів шкіри, приложіть Дра. Денніса чисте, холодне, антисептичне, плинне средство D.D.D. PRESCRIPTION. Його лагідні олії успокоюють подразнену шкіру. Чисте, немасне і не плямить — сохне скоро. Стримує найспильніше свербіння відразу. Одна 35-центова пробна фляшка, в аптиках, докаже сего — або звернеться гроші. — Питайте за

D. D. D. PRESCRIPTION

Висилка грошей повинна бути завсідди через: „Моні Ордер” або „Поста́л Нот”, ніколи в звичайнім листі.

Оплата за відчинені листи така сама як за листи, котрі є запечатані.

Кожна посилка повинна бути цілковито оплачена, за неоплачені, або недостатньо оплачені листи, платить адресат подвійну оплату, або подвійне те, що недостає до цілої оплати.

Всі пакунки повинні бути добре опаковані і цілковито оплачені.

Коли надавець бажає, щоби його реґістрований лист був доручений до рук адресата, то повинен написати на адресовій стороні листа: „Деливер ту ди адресі онлі”.

Если адресат не може йти на пошту по реґістровану посилку, то повинен дати писемне позволення другому, котрий дасть позволення почтареві і зможе вибрати його лист.

Чоловіки, котрі працюють, повинні уповажити своїх жінок, або когонебудь, до відбору поручених посилок.

„Дженерал Деливері”. — Ся услуга є тільки по більших містах, де листоноші доручують пошту і то лише для подорожуючих людей, або тих, котрі не мають сталої адреси і бажають, щоби їхні листи, чи другі посилки, задержалися на почті. Сі посилки мусять бути адресовані: „Дженерал Деливері”, та мати ім'я і назвиско адресата і назву почти. Посилки, на котрих ім'я і назвиско складається з поодиноких букв, не будуть доручені,

але будуть звернені задля недостаточної адреси. Всякі посилки, котрі можуть бути доручені задержуються через 15 днів. з Європи 30 днів.

Если адресат не може явитися на почті в протягу сказаного часу, то повинен написати лист до почтаря і попросити його, щоби він задержав його пошту на означений час, не довше як 90 днів.

По кольоніях, та фармах, всякі поштові посилки задержуються на почті через 15 днів, з Європи 30 днів, а відтак звертаються. По містах, де листоноші доручають пошту, всі посилки, котрі не можуть бути доручені, звертаються сейчас до надавця, а часописи нищать.

Если адресат перенісся з одного місця на друге, чи має переноситись, то повинен змінити адресу на почті. Така зміна адреси є важною через 90 днів. Її можна відновити.

Наліплення на пересилку уживаної поштової марки, підлягає грошовій карі.

Легко запальні — вибухові річи є заказані посилати поштою.

За всякі неморальні вислови в листах є строга кара.

Если надавець листа бажає оплатити відповідь на свій лист, то може купити на почті купон „Інтернешонал Реплай Купон”, котрий треба вложити в лист і заслати до адресата. Сей Купон коштує 12 центів і його міняють на кожній почті всіх країв, за котрий дають поштову марку на оплату листа.

ЗАКОННІ РОЗПОРЯДЖЕННЯ І ПРИПИСИ ВСЯКОГО РОДА

ДЕРЖАВНІ ЗЕМЛІ У ЗАХІДНИХ ПРОВІНЦІЯХ.

Через то, що Домінія перед кількома лігами відступила державні землі поодиноким провінціям, поодинокі уряди західних провінцій видали особні закони, які управильнюють справи державних земель у тих провінціях.

З огляду на то, що нам неможливо всі ті закони подати у Календарі "К. Ф.", ми подаємо адреси дотичних урядів, до яких треба звертатися за інформаціями у справі земель (гомстедів). Акресні є слідуєчі:

Government of the Province of Manitoba,
Dept. of Natural Resources,
Winnipeg, Manitoba.

Government of the Province of Saskatchewan,
Dept. of Natural Resources,
Regina, Saskatchewan.

Government of the Province of Alberta,
Dept. of Natural Resources,
Edmonton, Alberta.

Приписи у справі державних земель у Манитобі.

Департамент природних багатств у Вінніпегу проголосив отсі правила для тих, що хотять набути від провінції землі на поселення.

Гомстедів вже нема. Від коли провінція перебрала державні землі від домініяльного уряду, перестало обовязувати старе право про гомстеди. Всі землі, які є в посіданню провінції Манитоби, можна від тоді набувати в дорозі купна. Уряд Манитоби продає землі на поселення, які лежать у зорганізованих муніципалах або у

тих околицях, де вже є дороги або де вже мешкає певна скількість поселенців, що вже мають достаточну скількість виробленої землі. Уряд Манитоби не думає тепер про таке поселення, яке би вимагало великих видатків на розбудову доріг, шкіл, і т. д. Через то уряд продає лише такі землі, де вже є дороги, школи і т. д.

Перед тим, заки уряд рішиться на продаж землі на поселення, департамент мусить провирити, на що дотичні землі пайліпше надаються і яка би була справедлива ціна за ці землі.

Услівя продажі: Поселенець, який купить землю, має вичистити і зорати що року таку скількість землі, як це рішить директор або його помічник. Поселенець має обгородити землю згідно з рішенням директора. Поселенець має побудувати дім і стайню.

У кожнім випадку департамент може установити інші услівя.

Департамент природних багатств може давати дозволи на кошення сіна на державних землях — за ціну 25 центів від тони в таких випадках, де сіно має бути зужите на корм для скота того чоловіка, що бере дозвіл. Хто однак хоче брати дозвіл на кошення сіна для продажі, виніми або для експорту, той за тону мусить заплатити одного доляра. В обох випадках за дозвіл треба заплатити з гори одного доляра а крім того треба також з гори заплатити по 25 центів від тони зглядно по одному долярови від тони. Департамент видає дозволи не більше як на кводер секції землі. Хто хоче дозволу на більше землі, ніж на кводер секції, той мусить постаратися о дальші дозволи. Департамент видає дозволи на уживання державної землі на пасовиско, на протяг одного року або арендує землю на протяг кількох ліг. При дозволі на однорічне уживання землі на пасо-

Для Економії купуйте —

KEEN'S MUSTARD

„Се є Цілком Чиста Муштарда“

виско платиться один долар за перміт і чотири центи від акра. При вирентованню державної землі на пасовиско на довший протяг літ, платиться п'ять доларів за перміт і чотири центи за один акер пасовиска.

Хто одержав однорічний перміт або вирентував землю на довший протяг часу, мусить на двайцятьох акрах землі пасти бодай одну штуку власного скота. Він не сміє приймати на випас чужої худоби.

Ті, що одержують перміт на пасовиско, можуть на тій самій землі косити сіно, потрібне для їх власного ужитку. Коли би хто хотів сіно продавати або вимінювати, то мусить заплатити до департаменту по одному доларови за тону.

Приписи що до державних земель в Саскачевані.

Саскачеванський уряд видав отсі зарядження в справі державних земель в провінції. Приписи, про які ніше буде мова, відносяться до всіх земель ще незанихтих, котрі не є зарезервовані на пасовиска або на інші цілі.

Хто може набути землю на поселення. Землю на поселення може набути британський горожанин, що досягнув вісімнадцятих років життя. Вимагається, щоб аплікант перед внесенням своєї просьби о землю, жив у провінції через чотири роки. Аплікацію можна внести особисто або через пошту на приписаних формулярах. Аплікації треба вручити або післати до того дистриктового офісу, у яким лежить дотична земля.

Ціна за землю. За кводер землі треба заплатити мінімальну ціну в сумі \$160.00. Десять процент ціни купна муситься заплатити з гори. Решту ціни поселенець має заплатити рівними радами у протягу десяти літ, починаючи три роки після довершеного купна.

Коли є більше аплікацій на ту саму землю.

Колиб того самого дня до дистриктового офісу вплинуло більше аплікацій на одну і ту саму землю, тоді офіс має на відповідних формулярах повідомити заінтересованих, що вони мають предложити офісови свої конкуренційні ціни (тендерс).

Услівя поселення. У перших трох роках аплікант мусить що року жити на купленій землі через протяг чотирох місяців. В тім часі він мусить виробити не менше як двайцять акрів землі.

Уліпшення землі. Хто бажає купити землю державну, то він має вже перед тим особисто ту землю оглянути і переконатися, чи хто slučajно на тій землі вже не сидить. Він далі має ствердити всі уліпшення на землі і ті уліпшення оцінити, бо уряд буде від нього вимагати присяги на обставину, що на дотичній землі ніхто не жие. Крім того той, що старається о державну землю, має подати попередні уліпшення на землі і вартість тих уліпшень. Вартість уліпшень він має урядови заплатити. Про висоту заплати остаточно рішає дистриктовий офіс.

Збіжка на засів. В разі, коли б на тій самій землі залягали довги за попередні засіви, або за допомогою попереднім мешканцям, то аплікант має підписати заяву, що він згадані довги

виплатить у протягу чотирох літ. Ту справу треба предложити Сід Грейн Аджастмент Бордови.

Продаж державних земель відбувається при узгодженню застережень умовий Провінціал Лендс Акту.

Увага: Аплікацію муситься виповнити перед урядником департаменту або перед особою, що має право відбирати присягу.

Так як уряд має право продавати землю на поселення, так само уряд має право землю арендувати на довший або коротший час. Хто інтересується справою аренди державної землі, нехай звернеться до департаменту природних багатств до відділу публичних земель. Як відомо, секція 11 і секція 29 кожного тавнішпу у Саскачевані є так званою шкільною секцією. Шкільні землі є в посіданню провінціального уряду, який тою землею заряджує або її продає відповідно до потреб дотичної школи.

Земельні дистрикти. Провінція Саскачеван є поділена на п'ять земельних дистриктів і кожний з них на своїй території має право землю продавати або рентувати, так, як про це више сказано. Ті дистрикти є в слідуєчих місцевостях: Реджайна, Мус Джо, Принс Алберт, Голсон Бей Джонкшен і Медов Лейк.

Коли провінція продає державні землі, то ті мінерали і метали, які на тій землі можуть находитися, є зарезервовані для провінції. Провінція також застерігає собі право до вільного вступу на землю для пошукуваннями за металами і мінералами. Під словом метали і мінерали треба розуміти золото, срібло, рідкі або шляхотні каміння, мідь, залізо, цина або другі мінерали, сіль, нафта, природний газ, олива, уголь, граніт, мармор і другі каміння, далі гіпс, пісок і інші.

Щодо дерева на державній землі, яке має комерційну вартість, то провінція задержує собі право розпоряджатися тим деревом згідно з Форест Акт, 1931.

Ті, що набули державну землю, без особного дозволу міністра, не сміють вирубувати дерева на просторі 60 стіп по обох боках публичної дороги.

Провінція Альберта.

Провінція Альберта видала в 1931 році закон, що відноситься до державних земель. До сего закону ухвалений додаток в р. 1933. Приписи тих законів є слідуєчі:

1. Всі, вже вимірені державні землі в границях земельних агенцій Едмонтону, Піс Рівер і Гренд Прері можуть бути заселені як гомстеди. Ті, що хочать набути державні землі, мусять мешкати в Альберті у протягу трох літ, перед внесенням аплікації, мусять мати найменше 18 літ життя, і мусять бути британськими горожанами або висловити намір, що хочать набути британське горожанство. Згідно з приписом альбертського земельного закону ті особи, які дня 1-го січня 1935 року мали право титулу до гомстеду або які титул до гомстеду вже набули, такі особи мають право набути другий раз гомстед.

2. Всі вимірені землі в провінції, які лежать поза в горі означеними земельними агентурами, можна надавати як гомстеди, як другі гомстеди, або так зване поселення жовніврів.

3. Аплікант має заплатити десять доларів при кожній аплікації о гомстед, другий гомстед,

або о т. зв. землю на поселення жовнірів. Кромі того дотичний чоловік має заплатити сорок доларів перед осягненням титулу посідання.

Вільне дерево для поселенців Канади.

Кожний справдішній поселенець Канади, що самий не має дерева на фермі, може дістати для свого ужитку позволення (перміт) рубати дрова на державній землі, на сухі чвертки.

Властитель гомстеду, що самий не має на своїй фермі дров одержує, коли о те просить, позволення зрубати для свого власного ужитку слідує скільки будівельного дерева: 3000 рівних стіп будівельного дерева, не грубшого як на 12 цалів на грубшому кінці; щодо сухо-го дерева, то дозволяється якунебудь грубість; далі 400 кроків кізлів, а 200 слупків на огорожу; сі можуть бути по 7 стіп довгі, а не грубіші як на 5 цалів на тонкому кінці. Позволення виставляє "Кравн Тимбер Агент" або земельний уряд по заплаченню 25 центів належності.

Не сміється давати жадних дров як заплату за пилення; вони мають бути зужиті лише на гомстеді того, що одержав на них позволення. Поселенець на непоміряній землі може зрубати ту саму скількість дров на підставі, що він заявляє охоту вписатися, щоби одержати землю, коли її лише поміряється.

Властитель гомстеду не сміє продавати дерева, що рубается на його гомстеді, другим поселенцям для їх власної користі — з виїмком коли ті заплатять належність по 25 центів за 1000 стіп дошкової міри. Ті належності можуть звернути, як виставитися патент на ту землю. В сей спосіб він може дістати позволення зрубати і продати п'ятьдесят кортів дров зі свого гомстеду.

Поселенці й особи, що живуть у містах, містечках і селах, можуть що року одержати таке позволення без застереження, щоби зрубати 100 кортів дров на продаж.

Спекулянтам і перекупцям не дається жадного позволення. Коли властитель гомстеду продає дерево на своїй фермі другим приватним особам для власної користі, ним він одержав титул посілості, підпадає грошовій карі не вишій як 100 доларів або шістьмісячній тюрмі і губить разом всякі права до своєї землі.

Хто бере без позволення з державного ліса дрова, підлягає грошовій карі в сумі трох доларів за кожне зрубане дерево.

Зазначення границь.

Коли властитель землі хоче означити звичайну межу, то мусить повідомити о тім писемно всі інтересуючі особи, опісля по упливі одного місяця він може спровадити землеміра до затвердження межі, а всі межуючі з ним властители поносять свою частку коштів. Жадного плота, що стоїть на межі, не сміється забрати без згоди сусіда. Коли ставить хтось на межі пліт, то сусід, що його земля припірає до даної межі, поносить також частину коштів. Щоби вдержати такий пліт у порядку, — лежить в обов'язку обох сусідів. Граничного плота, що заключає також землю сусіда, не сміється забрати, якщо не повідомилося о тім сусіда на

письмі щонайменше 12 місяців перед тим. Спори за межі полагаджують три судді, яких вибирається до кожної такої справи; вони рішають більшістю голосів. Поняття "законний фенс" означене додатковим законом муніципалів.

Шкільні розпорядження.

В Манитобі може рада кожного муніципалу перемінити часті поодиноких муніципалів, де немає шкіл, на шкільні дистрикти. Такий шкільний округ не сміє займати більше як двацять квадратних миль (виключаючи публичні дороги) і мусить мати найменше десятеро дітей, що обов'язані ходити до школи. Для кожного провінціального шкільного дистрикту вибирають податковці даного округу трох тростісів, котрих обов'язком наглядати над школою, вибудувавши її та придбавши для ньої учителя; далішим обов'язком тростісів наглядати над управою школи, установляти податкові рати і т. д. Провінціоальний уряд доплачує 65 доларів що пів року до платні кожного учителя такого шкільного дистрикту, — коли учитель був попередних шість місяців занятий учительованням. Муніципальна рада має видати для кожного шкільного дистрикту двацять доларів Галя 3. Законні розпорядження.

кожного місяця, в котрім відбувалася шкільна наука.

Усі публичні школи мають бути чисто безконфесійні і не сміють там відбуватися жадні інші релігійні виклади, крім тих, на які дозволяють тростісі і шкільна управа. Шкільний вік включає дітей від 5—16 років, але до школи може ходити молодіж аж до 21. року життя, як що в школі є досить місця. Легальні свята Канади, крім суботи (яка все є вільна від науки), є всі шкільними святами.

Коли до публичної школи ходить на науку 25 католицьких дітей, там може управа прийняти католицького учителя; а в місті тоді, коли до публичної школи учашає 40 католицьких дітей. Всі учителі публичних шкіл мусять бути екзаміновані департаментом освіти.

В Алберті й Саскачевані є мішані школи з дітей католицьких і протестантських родичів; тому й управа школи складається з двох католицьких і двох протестантських урядовців.

Трох людей, що платять в данім окрузі податок, можуть подати просьбу о утворення шкільного округу. Шкільний дистрикт не сміє займати більше як 20 квадратних миль (виключаючи публичні дороги), і мусить в тому дистрикті мешкати що найменше чотирох людей, які платять податок і найменше десятеро дітей у віці від 5 до 16 років. Коли такий дистрикт вже сформовано, вибирають люде, що платять в данім дистрикті податок, на публичному мітингу трох тростісів, котрі мають управляти школою, постаратись о учителя, назначити податкові рати і т. д. Шкільний будинок нового дистрикту не сміє коштувати більше як п'ять тисяч доларів, яку то суму можна визначити, доки не напливуть податки.

Коли у зорганізованому шкільному дистрикті меншість податковців (католиків чи протестантів), бажає окремої (сепаратної) школи, то вони можуть дістати на це позволення, коли є потрібне число податковців і дітей зобов'язаних ходити до школи. Тоді податковці мають пла-

тити податок лише за свою сепаратну школу.

Коли податковці бажають, щоб у їхній школі учено науки релігії, тоді по розпорядженню тростісів така наука має обмежитися до пів години при кінці шкільної науки.

Урядова допомога для публичних шкіл не переходить суми 70 процент платні учителя даної школи. Шкільна управа якоїнебудь школи, чи вона зорганізована по мисли закона, чи ні, може просити уряд о спеціальний грент. В такому разі грент платити провінціальний уряд зі своїх фондів. Шкільний податок не сміє бути вищий як 12 милсів на доляра. Всі учителі публичних шкіл мусять бути іспитовані властями і виказатися свідоцтвом здібности.

ЗАКОН ПРАЦІ.

МАНІТОБА. — Властители, що посідають посілости на 200 доларів під оподаткування, є зобов'язані на один день праці на дорогах, ті, що посідають на 500 доларів до оподаткування — на два дні, а за кожних дальших п'ятьсот доларів вартости маєтку або частину з нього, на один день більше. Праця на дорогах має відбуватися в границях трох миль від землі власителя і то в часі між 1. травня а 1. серпня; в разі, коли рада муніципалу не дасть іншого розпорядження. Хто до першого жовтня не сповнить свого обов'язку, може бути покараний сумою у висоті 150 доларів за кожний невідроблений день. Муніципальна рада може замінити обов'язок праці при дорогах на додатковий податок, який в такому разі не сміє бути вищий як один долар і п'ятьдесят центів за день. Гроші стягнені у формі податку за роботу при дорогах, мають бути ужиті лише на напругу доріг.

В Саскачевані та Алберті називають на англійськи цей закон дорогових робіт "Локал Імпрูвмент Ординенс", який вважав північно-західний сойм ще в 1903 році, а який увійшов в силу з днем 1 січня 1904 року.

Відносно сього розпорядження може кабінет міністрів установляти дорогові дистрикти (Локал Імпрúвмент Дистриктс); такі дистрикти можуть займати найменше 108, а не більше як 216 квадратних миль. Сей простір має замешкувати найменше один мешканець на дві квадратні милі. Кабінет міністрів має означувати границі таких дистриктів і давати їм числа, та настановляти в них дорогових радних.

На просьбу мешканців певного обсягу землі може лефтенант-говернор створити дистрикт згаданої величини, і в такому разі може на три квадратні милі припадати лише один мешканець. Просьба мусить бути зроблена на формі приписаній міністром публичних робіт і повинна приблизно подати число мешканців в даному дистрикті. Коли в протязі одного місяця не було жадного спротиву на створення такого дистрикту, — то кабінет міністрів може такий дистрикт створити.

Кожним дороговим дистриктом управляє рада, яку творить не більше як шість а не менше як три члени, з котрих по одному вибирають всі повіти дистрикту, які кабінет вже заздалегідь має на увазі.

На члена дорогової ради може бути вибраний кожний, що досягнув 21. рік життя і опла-

чує податок за землю, яку посідає в тому дистрикті. Коли вибраний член ради не мешкає в дистрикті, не сміє домагатися жадної винагороди щодо мильового за те, що брав участь в засіданнях ради за ту частє дороги, яка лежить поза дистриктом.

Вибраним до ради або зіставати в раді не може бути ніхто, що бере участь в користях з контракту, заключеного з радою, або що був караний тюрмою до трох літ або більше, або що має ще відсиджувати свою кару. Зате поессії, купна землі, всякі угоди дотикаючі купни землі або продажі, або позичок чи контрактів, котрі заключила якась інкорпорована компанія для своєї власної користи, або контракт що дотикає газетного оголошення — не мають уважатися за річи, які можуть когонебудь виключити з права бути вибраним до угоди у справах доріг.

Уряд члена або председателя дорогової ради тратить силу:

1. Коли він був нездібний або є нездібний;
 2. Коли він не брав участі більше як через три слідуючі по собі рази на засіданнях ради;
 3. Коли засуд суддів відібрав йому уряд;
- Член або председатель може заявити свій виступ з дорогової ради, заявляючи це на письмі секретареві такої ради; зложення такого уряду входить в силу з днем, коли секретар ради одержав ту писемну заяву виступу.

Коли мешканці повіту відтягаються і спізняють ся дати свій голос на кандидата до згаданої ради, — то кабінет міністрів може вибрати одного; кабінет має також право призначити урядника на кілька повітів і запорядити його платню з фондів дорогового дистрикту.

Проти вибору якогонебудь члена дорогової ради або председателя можна внести протест, зложивши 25 доларів, але не пізніше як місяць по виборах, коли такий член після розпорядження не мав права бути вибраним.

Обставина, що неправильно вибраний член дорогової ради брав участь в якійсь постанові ради, не робить тої постанови неважною.

Вибраним може бути кожний, що має 21 років життя, що має в дистрикті свою власну землю й платить податок.

По зложенню уряду зі сторони якогось члена дорогової ради, треба зарядити новий вибір.

Члени такої ради мають — в часі першого засідання після свого вибору, котре має відбутися найпізнійше два місяці після того — вибрати одного зпоміж себе за председателя.

Дорогова рада має право настановляти платних урядників. Такого рода уряди не сміють сповняти члени ради в справах доріг за виїском секретаря.

Секретар-скарбник повинен перед 15. травня кожного року предложити лісту податку.

Для перепровадження розпоряджень відносно нищення бурянів, може дорогова рада назначити спеціального урядника.

В спільних справах повинні такі ради кількох дистриктів сходитися на спільні наради.

Дорогова рада може накладати податок, який може виносити оден і чверть а найвище п'ять милсів. Закон податковий ухвалюється постановою ради.

Проти наложення податку можна внести відклик у мирового судді, якого рішення є рішачим. До плачення податку рада в справах доріг

може кожного присилувати. Податок в справі доріг має право першинства перед всіма іншими вимогами державних чинників.

Від оподаткування звільнені:

1. Індіанські резерви;
 2. До два акри землі, які знаходяться при публичній або сепаратній школі;
 3. Аж до одного акра в посіданню церкви, або одного будинку, що належить до церкви.
 4. Аж до 50 акрів, які уживається на цвинтар.
- Дорогова рада має право установляти нагороди за працю на шляхах. Плату дається за 10-годинний день праці і не висшу як у сусідньому дистрикті і в жадному разі (без дозволу міністра публичних робіт) не більше як два долари денно чоловікові, а чотири долари за фіру. Та платня не відноситься до "чодей", що працюють як надзирателі, формани, або при будові мостів чи при водопроводах.

ЛОВЕЦЬКІ ЗАКОНИ.

Тому, що ловецькі закони в західних провінціях дуже часто змінюються, радимо всякому, хто в них заінтересований, постаратися з департаменту рільництва дотичної провінції о відбитку ловецьких законів (гейм лавс). Уряди всіх трох провінцій дають ті поодинокі відбитки ловецького закону безплатно. Додаємо, що ті приписи, які ми містимо в календарі "Канадійського Фармера" не є повні. Звертаємо також увагу, що ті мешканці Канади, які не мають горожанських прав, без дозволу поліції не сміють держати у себе ніякого оружжя.

МАНИТОБА. Ловецький закон Манитоби забороняє ловити звірину межі одною годиною по заході сонця в суботу і одною годиною перед сходом сонця у слідуючий понеділок.

Не вільно ні ловити ні полювати на звірину на чужій землі без дозволу властителя або посідача.

Коли лови в Манитобі заборонені.

Не вільно на полюванні уживати автоматичної рушниці на шріт.

При ловах на качки не вільно уживати рушниць, якою можна також стріляти кулями.

На полюванні не вільно уживати рушниць з більшою ціvkю як 10.

Не вільно возити з собою наладованої рушниць.

Не вільно стріляти з літака, автомобіля або з якогонебудь воза.

Не вільно мати в посіданню убитих диких качок після 31-го марта.

Не вільно уживати як приман живучих сотворінь або живучих птахів.

Не вільно купувати або продавати упольованої звірини, ані частини забитої звірини.

Не вільно забивати ніяких птахів з виїмкою курячих яструбів, білих совів, ворон, сорок та воробців.

Не вільно забирати ані нищити яєць пташні, яка є охоронена законом.

Не вільно без дозволу (лайсенсу) ані полювати, ані стріляти, ані ловити.

В часі полювання треба мати дозвіл коло себе.

Не вільно без дозволу експортувати дикої у-

битої звірини, ані сирих, ані виправлених шкірок зі звірят.

Не вільно висилати забитої грубої звірини пізніше, ніж сім днів після сезону польовання. На полюванні на велику звірину не вільно уживати пса.

Не вільно полювати на велику звірину, не маючи поверх звичайного одіння білого плаща.

У лісових кемпах або у інших складах, призначених до комерційних цілей, не вільно держати дикої звірини.

Не вільно бути провідником на полюванні без особіного дозволу.

Провідник не сміє ні брати звірини, ні її убивати на полюванні.

Не вільно нищити хаток москретів і бобрів, і нищити тамі бобрів.

Москретів, бобрів і видрів не вільно стріляти.

Не вільно ні нищити ні ушкоджувати ям ані місця перебування звірят, що на них полюється із-за їх шкірок, за виїмкою вовків.

Не вільно уживати псів при пошукуванні і полюванні москретів.

Не вільно мати зі собою пса у багнистих околицях в часі отвореного сезону на москретів.

Не вільно більше як одного пса приучувати до ловів, хиба мається на це особіний дозвіл.

Без дозволу не можна торгувати шкірками диких звірят.

Не вільно під ніяким услів'ям ні продавати, ні виправляти шкірок, які не є зрілі (анпрайт).

Десять днів по закінченню сезону ніхто не має права посідати сирі шкірки без особіного на це дозволу.

Особи, що не живуть в Манитобі через шість місяців, вважаються законом, що вони тут не є замешкалі.

На дикі гуси, дикі качки й іншу водну птицю, не вільно полювати від 1-го січня до 19-го вересня і від 1-го грудня до 31-го грудня.

На так звані птаміген (снігові курочки), від 1-го січня до 30-го вересня і від 21-го жовтня до 31-го грудня.

На диких голубів, журавлів різного рода, лебедів, та пташок, помічних в рільництві, на прибережні птахи, на лісові качки, на фазани, перепелиці і на дикі індіки не вільно полювати через цілий рік.

На лісові курочки, на степові курочки й на патриджі не вільно полювати від 1-го січня до 5-го жовтня і від 10-го жовтня до 31-го грудня.

На самців карібу, мусів, ренів, і оленів не вільно полювати від 1-го січня до 15-го листопада і від 5-го грудня до 31-го грудня.

На самичок карібу, мусів і оленів і на самців, що не мають одного року, не вільно взагалі полювати.

Не вільно взагалі полювати на антельопи, кабрів, і вапітів.

На видру не вільно полювати від 1-го травня до 31-го жовтня.

На бобри, мардир, рекуни, борсуки, і бофало, не вільно полювати цілий рік.

На пекани, соболі і мінки вільно полювати від 15-го марта до 31-го жовтня.

На різного рода лисів вільно полювати від 15-го лютого до 31-го жовтня.

На сині й білі лиси полювання дозволене від 1-го квітня до 31-го жовтня.

Москрати вільно ловити від 1-го січня до 31 марта і від 15-го травня до 31-го грудня.

Кілько можна у полювати звірини або пташні.

Гусей десять штук на день, а 50 в цілім сезоні. Нараз можна мати в своїм посіданню не більше як 15 штук.

Качок 15 денно перед 1-го жовтня. Після того 30 штук денно. В цілім сезоні не більше як 150 штук. Нараз в посіданню не можна мати більше як 50 штук.

Так званих снігових курочок (птеміген) 15 на день і не більше як 50 в цілім сезоні.

Лісових курей, степових курей і патриджів 10 на день. В цілім сезоні не більше як 20 штук.

Оленів можна вбити тільки одного самця.

САСКАЧЕВАН І АЛБЕРТА.

Коли не вільно полювати в Саскачевані.

На мусів, оленів і карібу тільки на північ від 34-го тавнішу від 17-го січня до 15. листопада і від 15-го грудня до 31-го грудня. Можна убивати тільки самців. Один ловець може застрілити тільки одного муса або одного оленя і одного карібу або два олені.

На качки, гуси, снігові курочки і т. зв. "джек снапс": на північ від тавнішу 60-го від 1-го січня до 1-го листопада і від 31-го жовтня до 31-го грудня. На полудне від 60-го тавнішу від 1-го січня до 15-го вересня і від 15. листопада до 31-го грудня.

Вільно в полювати 15 качок, 5 гусок, 30 снігових курочок денно.

При собі вільно мати найбільше подвійне число птахів, яких закон дозволяє вбивати, протягом одного дня.

На угорські патриджі від 1-го січня до 15-го вересня і від 15-го листопада до 31-го грудня. Можна застрілити 15 штук денно і нараз не сміється посідати більше як 30 штук.

Степові курочки від 1-го січня до 31-го вересня і від 1-го листопада до кінця грудня. Вільно застрілити п'ять штук і вільно мати при собі нараз не більше як 10 штук.

На лісові курочки тільки на північ від 30-го тавніша від 15-го січня до 30-го вересня включно і від 1-го листопада до кінця року. Вільно застрілити денно п'ять штук.

На лиси і рекуни від 15-го січня до 20-го жовтня.

На бурсуки від 1-го лютого до 1-го грудня.

На мінки, мардер і линкси від 1-го квітня до 31-го жовтня.

На видри від 1-го травня до 31-го жовтня.

На москритів, на північ від тавніша 52, від 1-го січня до 31-го марта і від 15-го травня до 31-го грудня.

На полудне від 52 тавніша від 1-го січня до 31-го марта і від 15-го квітня до 31-го грудня.

На бобри вільно полювати на північ від 55. тавніша. Можна полювати тільки в квітні. Один трепер може зловити найбільше десять штук бобрів.

Круглий рік не вільно полювати на антелюпи, на самички мусів, оленів, на птеміген, на журавлів, на пеліканів, на меві, на фазани і на другі птиці, що кормляться хробаками й комахами. В неділю ніхто не сміє в Саскачевані полювати. Хто в неділю несе рушницю, то тим дає доказ, що він полює.

ВАЖНІ ЛОВЕЦЬКІ ПРИПИСИ.

Взагалі не вільно убивати бофало, антилюпи, елк і вапіти.

При польованню диких птахів не вільно уживати: отруї, опіюм, наркотиків, ліхтарень, лапок, сіток, стричків, автоматичних і машинових шротівих рушниць.

На ловах не вільно штучно ослаблювати силу вистрілу (голосу), не вільно уживати живих приман ані живих птахів як примани.

Качок, гусей і взагалі водних птахів не вільно ловити ані стріляти з парусників, (з човнів з вітрилами), з яхтів, з газолінових і парових човнів, і човнів та возів, що їх гонять електрична сила.

Не вільно убивати, ловити ані ранили дику звірину на чужій землі, що є обгороджена в який небудь спосіб. Ані на землі, що є під управою або на якій є будинки. На таких землях не вільно уживати ловчих псів.

Не вільно ні полювати, ні ловити дикої звірини по заході сонця і одну годину перед сходом сонця.

Не вільно ані забирати ані нищити яєць диких пташні.

Не вільно полювати без дозволу, однак власитель землі має право польовання на своїй власности без позволення у дозволенім на це часі.

Коли заборонене польовання в Алберті.

Один ловець має право в полювати одного гірського баранця, одного оленя, одного муса і одного карібу, одну гірську козу, одного медведя, десять гусок на день, а 25 у цілім сезоні, 15 качок на день, перед першим жовтня, а 25 денно після 1-го жовтня. Не більше як 100 штук в цілім сезоні. 25 снігових курочок денно, а найбільше 100 в цілім сезоні. П'ять лісових курочок денно, а 50 в цілім сезоні на північ від сипярської лінії Лекомб-Кероберт а 25 на полудне від тої лінії. Угорських патриджів 15 на день а найбільше 200 штук в сезоні.

Не вільно ловити гірських овець і гірських кіз від 1-го січня до 31-го серпня і від 1-го листопада до 31-го грудня.

На бофало, антелюпи, вапіти не вільно полювати круглий рік.

На оленів, мусів і карібу польовання не дозволене від 1-го січня до 31-го жовтня і від 15-го грудня до 31-го грудня.

На медведів не вільно полювати від 15-го червня до 31-го серпня. На медведиць з малими і на медведят не вільно полювати.

На кури, гуси, на лісові курочки не вільно полювати від 1-го січня до 15-го вересня і від 15-го листопада до 31-го грудня на просторі, що лежить на полудне від Клівотер і Атабаска ріки. На північ від тої лінії не вільно полювати від 1-го січня до 31-го серпня і від 15-го травня до 31-го грудня.

На вапіти можна полювати тільки на особний перміт в резерві Пембіна-Браглан межі 1-го жовтня і 15-го грудня.

На фазанів, лебедів, лісові курочки, на журавлів не вільно полювати круглий рік.

На інших лісових курочок і на патриджів не

MURINE

ДЛЯ ВАШИХ ОЧЕЙ

Канадійський Продукт

Уживайте Мюрін, щоби скоро і безпечно злагодити очі подразнені через виставлення на блеск сонця, на вітер, порох і зимно.

Ужуйте кілька крапель Мюрін кожного вечера й ранку, щоби удержати чистий, здоровий стан.

УЖИВАЙТЕ МЮРІН НА УМУЧЕНІ ОЧІ
ЧЕРВОНІ ОЧІ

ПОДРАЗНЕНІ ОЧІ
СВЕРБЛЯЧІ ОЧІ

Лагодить

Чистить

Відсвіжує

Впроваджений в 1895, Мюрін все ще виробляється під проводом Дра Г. В. МекФетрича, визначного Спеціаліста Очей в Шікаго, який уживав Мюрін в своїй приватній практиці заки подав його публіці. Він мав успіх з самого початку, і нині уживають це средство міліони мужчин і жінок по цілім світі.

Вагу відповідного дбання про очі розуміє загальна публіка більше й більше кожного дня. Але, по причині чутливости ока, треба уживати великого розрізнення щодо вибору плин до очей. Найзагальніше вибирають люди Мюрін ізза його професійних окружень і факту, що він перебув пробу часу протягом минувших 37 літ.

Мюрін не містить кокаїни, морфіни, алькоголю, белладонни, або інших шкідних складників. Мюрін є **алькалічним** — не квасом, і тому можна його безпечно й свобідно уживати для очей малих дітей так само як і старих.

Мюрін є легким до запускання при помочі санітарної рурки, яка знаходиться в кожній пляшці й яку уживається як комбінації рурки й корка. Рурка, будучи все вложена в Мюрін, тримається совершенно чистою.

Мюрін продають аптикарі, аптики,
і загальні купці.

THE MURINE COMPANY, INC.
Toronto, Ontario.

вільно полювати від 1-го січня до 30-го вересня і від 15-го жовтня до 31-го грудня.

На так звані степові кури з острими хвостами можна полювати в жовтні. Однак на полудне від сіпярської лінії Лекомб-Керроген і лінії Ред Дір рівер можна полювати від 1-го до 15-го жовтня.

На угорських патриджів не вільно полювати від 1-го січня до 15-го вересня і від 1-го грудня до 31-го грудня.

Слідуючі птахи не підлягають під охорону закона: ворони, яструби, орли, сови, блекбїрдс, сороки і воробіи.

Бобрів в Алберті взагалі не вільно ловити.

Лисів не вільно ловити від 1-го лютого до 31-го жовтня.

Мінків, видрів і червоних вивірок не вільно ловити від 1-го квітня до 31-го жовтня.

Москритів не вільно ловити (на північ від 90. тавншипа) від 1-го січня до кінця лютого і від 15-го травня до 31-го грудня. Межі рікою Норт Саскачеван Ривер і тавншип 91, від 1-го січня до кінця лютого і від 1-го травня до кінця року. На полудне від Норт Саскачеван Ривер не вільно ловити через цілий рік.

Загальні ловецькі приписи в Алберті.

Без дозволу не вільно полювати ні на дику пташню ні на звірину. Хто полює на велику звірину, той на польованню мусить носити плащ і шапку з червоної матерії.

Ні на возі, ні на автомобілі не вільно мати наладованої рушниці. Польовання в неділю заборонене. На чужій обгородженій землі не вільно полювати без дозволу власителя. Не вільно забивати звірини, що не має року, або що не має рогів, довгих на чотири ціли.

Не вільно торгувати забоюго звіриною і пташнею. На польованню не сміється уживати ловчого пса. Без дозволу не вільно трепувати. Без дозволу не вільно торгувати шкірками.

РИБАЦЬКІ ПРИПИСИ В МАНІТОБІ, САСКАЧЕВАНІ І В АЛБЕРТІ.

Кожний фермер, поселенець, або той, що ловить вудкою, індіанець або пів-індіанець, що дійсно мешке в данім окрузі, має право на дозвіл ловити рибу. Сітей не вільно уживати на просторі пів милі перед впливом ріки до озера, або перед впливом потоку чи ріки. Величина сіток не більша як 300 ярдів.

На сторджен 300 ярдові сіти, 12 цалеві дірки.

На білу рибу і форелі 5-цалеві дірки. На ріці Ред Ривер можна уживати сіти о 3 цалевих дірках. Для тих, що мешкають у дистрикті, дозвіл на ловлення риби коштує \$25.00.

Хто при ловлі риб сітими молодих рибок не кине назад до води, і то сейчас після витягнення з води, той підлягає карі. Не вільно ловити межі 15-го квітня а 15-го травня: пітерс фіш, голд айс, джекфіш, маскі. Сторджен не вільно ловити від 15-го травня до 30-го червня. Форелів не вільно ловити від 15-го березня до 15-го травня. Морських форелів або тулібі не вільно ловити від 5-го жовтня до 15-го грудня. На озері Вінніпег не вільно ловити від 5-го жовтня до 15-го листопада. А в Саскачевані від Норт Саскачеван від 15-го жовтня до 15-го листопада, а

на полудне від Саскачеван Ривер від 15-го жовтня до 15-го грудня.

При ловлі риб не вільно уживати списів, вибухових матеріалів, гаків ані пального оружжя.

ЗАКОН ДОТИЧНИЙ ВОГНЮ.

Хто ставить на вільній прерії стирту сіна, то мусить обвести її навкруги 60 стіп яким 8 стіп широким зораним або перепаленим колом, котрий для більшої безпеки можна перепалити в присутності кількох мужчин. Таку саму осто рогу треба предприняти при створенню більших огневих перепон. Хто цьому противиться, підлягає карі двіста доларів або однорічний в'язниця.

Такий самий карі підлягає кожний, що розложити на преріях або в корчах огонь, який може розширяться і наробити шкоди сусідам.

Хто для самооборони запалить противний огонь, який поширяється, не підлягає карі.

Коли вибухає степовий або лісовий пожар, то найблищий сторож вогню, мировий суддя, вїйт чи громадський радник мусить скоро скликати всіх мешканців дистрикту, що лише можуть робити, до безпроводочного поборювання пожару. Хто відтягається від праці — підлягає карі п'яти доларів за кожний переступок.

У Саскачевані й Алберті можна розложувати вогні для чищення землі й то лиш перед семим травня кожного року. Площа, яку треба очистити вогнем, не сміє бути більша як 320 акрів і мусить бути обмежена на 10 стіп широким ораним колом, щоб вогонь не перейшов на сусідний простір. Такий вогонь мусять стерегти три дорослі мужчини. Хто буде робити противно, підпадає карі в сумі сто доларів.

1. Хто запалює на полі чи в лісі вогонь або кладе вогонь, щоби розпикати п'ятна на худобу, а потім того вогню не згасить, підлягає карі у висоті сто доларів, коли такий вогонь йому докажеться.

2. Хто розкладає вогонь для самооборони, може це робити лише в присутності трох мужчин і то лише тоді, коли його власність є обмежена колом виораним на 20 стіп широко. За спротивлення сього розпорядження сто доларів карі.

3. Залізнодорожні компанії можуть чисто поспалювати всякі буряни на залізній дорозі, але всеж такий вогонь мусить стерегти чотирі особи з потрібними апаратами до гашення вогню.

Котел молотільні мусить бути віддалений 13 стіп від стирти або від якогонебудь будинка. Водю наповнена металева посудина мусить знаходитися під кітлом, щоби кидати в ню попіл.

Нім розкладеться в кітлі вогонь і протягом цілого часу, як котел працює, мусить посудина в комні бути наповнена водою.

Все вугля, потім і іскри мусяться погасити нім відіде молотільня.

Біля машини мусить стояти тенка з водою дві пунті, щоби в разі потреби згасити вогонь. Коли машина працює, мусить апаратник, що стримує іскри, все бути запертим.

Хто противиться цим приписам, платить п'ять доларів карі.

У всякому разі вдповідає за вчинені вогнем

з машини шкоди сторож машини до молочення; він оминає кару, коли дотримується повичих приписів.

ЗГОЛОШЕННЯ НАРОДЖЕНЬ І Т. Д.

В Манитобі.

Всі народження, шлюби та похорони мусить зголошувати в муніципального писаря в протягу 30 днів.

Про народження мають повідомити батько, мати, лікар або повитуха, які були помічними при народженню.

Звідомлення про шлюб має подати урядуючий священик чи проповідник.

Про смерть має дати відомість батько родини або властитель дому. Лікар, що обходить хворого, має подати причину смерті, при похороні має подати про те відомість урядуючий священик.

Формулярі на такі річі можна одержати у начальника почти або у муніципального писаря. Хто відтягається або спізниться у таких справах підпадає карі не висшій як 25 доларів.

Алберті і Саскачевані.

Всі народження, шлюби, смерті припадки мусить зголосити у муніципального писаря у протягу 30 днів.

Про народження має зголосити батько або мама. Коли цього не може зробити батько або мама, то мусять це зробити ті, що щось знають про народження.

Звідомлення про шлюб має подати урядуючий священик або проповідник.

Про припадок смерті має донести батько родини або властитель дому; в таких випадках, коли хтось вмер поза домом — особа, котра про те щось знає. Лікар, що обходить хворого, мусить подати причину смерті; також при похороні урядуючий священик мусить внести про це звіт.

Формулярі на такі звідомлення можна одержати в начальника почти або в муніципального секретаря.

Хто спізниться або не хоче виповнити таких звідомлень — підлягає карі грошевій, але не висшій як 50 доларів.

НАБУТТЯ ПРАВА ГОРОЖАНСТВА.

Кожний уроженець за границею може набути право горожанства, коли він мешкає цілком бездоганно вже 5 літ на цій землі, володіє англійською або французькою мовою і може доказати, що він від початку війни (1. серпня, 1914 року) був безперестанно горожанином коїроїнебудь з Британією в союзі стоячої держави, або був горожанином неутральної держави, коли йому минуло 21 рік життя і коли він присяг королеві Англії вірність. Котрий небув суддя, — що належить до "Кінгс Бенч Корт" або "Кавнті Корт" в Манитобі; хи "Супрім Корт" або "Кавнті Корт" в Бритиш Колумбії, — має право рішати чи прохаючий може дістати і чи має право на горожанськ пачери. Про це рішення повідомляється держав-

ного секретаря в Оттаві, котрий виставляє остаточне рішення чи прохаючий дістане свій горожанський документ — коли той передше підписав присягу вірності власноручно і виповнив — або ні, за що має заплатити судовому секретареві пять долярів. На батьковому документі горожанства можуть бути виповнені імена всіх його дітей навіть неповнолітніх; так вони разом з батьком одержують право горожанства.

ЗАКОН ВИНЯТКОВИЙ.

В Манитобі увільняється слідуючі власности від заставлення; вони є законом хоронені:

Ліжка, домашнє знаряддя у висоті 500 долярів а також конечна одіж для довжника та його родини. Потрібна пожива для родини на 11 місяців, припускаючи, що знаходиться тільки або більше середників поживи підчас фантовання. Книжки професіоналіста. Ручнє знаряддя або фармерські прибори до вартости 50 долярів. Гомстед висоти 160 акрів, на котрому мешкає довжник, дальше дім, стайня, стодала, огорожа на землі, збіжжа на засів тої землі у висоті 80 акрів. Три коні, мули або воли, шість коров, 10 овець, 10 свиней, 50 штук дробу, включаючи для того всього поживу на 11 місяців; поверх чотири роки старі коні виключаються лише тоді від зафантовання, коли вони потрібні до вдержання життя довжника. Для не-фармера хоронить закон домівство у вартости тисячу пятьсот долярів від зафантовання. Контракти і всякі заклчення, після яких довжник зрікається таких прав, є неважними. Збіжжа на пни не можна ані заставляти ані фантувати. Повисші розпорядження відносяться лише до довгів, котрі поповнено по 1. марті 1894 року. Відносно давніших довгів остається в силі старий закон, котрий мало що обороняє від зафантовання.

В Саскачевані й Алберті хорониться перед зафантованям: Домашнє знаряддя і т. д. у вартости 500 долярів, а також конечна одіж і пожива на протяг 6 місяців. Книжки професіоналіста. Ручнє знаряддя та інструменти у вартости 200 долярів. Гомстед у висоті 160 акрів разом з будинками, чотири воли, коні або мули, 6 коров, 6 овець, 4 свині, 50 штук дробу, а також пожива для них від листіпада до квітня; упряж для трох штук до тягла, один великий віз або дві карі, одна косарка або одна коса, два плуги ріжного роду, одна борона, одна грабарка, сівачка, байндер, сани, машиновий сверлик, насіння на 80 акрів, рахуючи два бушлі на кожний акер, і 14 бушлів бараболі. Для не-фармера виключається від фантовання домівство у вартости 3,000 долярів.

В Манитобі а також в Саскачевані і Алберті не виключається від фантовання в горі наведених річей (за виїмком одежі і ліжок), коли предметом судового поступовання є ціна їх купна.

СІ, ЩО ПОТРЕБУЮТЬ РОБІТНИКІВ І РОБІТНИКИ, САМІ.

Щоби зробити контракт праці важним, мусить зробити писемну або устну угоду, при

якій одна сторона годиться платити, а друга сповняти службу на протязі певно означеного часу. Коли господар платить своему робітникові так довго, кільки той в нього робить, без означеного часу на виповідження з будь котрої сторони, тоді контракту не треба.

Контракт праці, чи писемний чи устний, між господарем і робітником, є в кожному ремеслі і в кожному занятті обов'язуючим, коли він виставлений не на довший час як на один рік.

Коли він відноситься до довшого часу, тоді він мусить бути на письмі і мусить бути підписаний обома сторонами. Коли він відноситься на коротший час, але припадає так, що він не може скінчитися одного року, тоді маєється його зробити також на письмі.

Добровільний контракт, заключений обома сторонами, не може бути для них довше зобов'язуючий, як на 9 років, починаючи з днем заключення тої угоди.

Коли контракт найму між сторонами не є зроблений виразно, то його вважається за зроблений, коли виповняється працю; виключаються такі випадки, коли вони мають місце між родиною, як пр. вуйком, або родичами.

Як службу сповнювано без заплати, то закон припускає, що вони погодилися за таку плату, яку платиться загально в тій громаді. Але закон не признає жадного подібного контракту між близькими рідними або родичами. В такому разі наймлення мусить бути точно означене і контрактом доказане, доки позиваючий може внести скаргу.

Коли інакше в контракті не зазначено, то гроші платяться на кінці уплилого часу.

Жадна особа, що стоїть в роботі або в уряді, не може бути присилувана докінчити свою угоду, але вона може бути оскаржена о відшкодування зломання контракту.

Той, що дає комусь роботу, і що наймає когось на день, на тиждень або на місяць, не може бути спонуканим давати роботу, але коли хтось вже впросьється в роботу, то має жадати за те плати і йому маєється заплатити.

Контракт для орударів.

Урядник мусить свою угоду виповнити на кожний спосіб, а щоби добре сповняти свою службу має він бути не лише пильним, але також працювати з цілою своєю здібністю і увагою. Знаряддя, машини чи яке інше майно, за допомогою яких він працює, або які стоять під його контролею, має він не то що вживати в порядку, але повинен вважати, щоб їх не украдено. За коні і худобу, яку дають йому до розпорядку, має совісно старатися. Його господар чи шеф платить йому за роботу так само як і за його здібність та його дбайливість. Від нього очікується точности й чемности супроти його роботодавця і щоби він працював кожного дня за виїмкою неділі в свят. Його свавільне недотримання згоди може привести до того, що його віддалять з роботи, а крім цього можуть зажадати ще й відшкодування.

Відправа зі служби, або виповідження.

Коли хтось стає на службу на означений час, на день, на тиждень, на місяць або рік, — по упливі певного часу він може опустити службу,

або його роботодавець може йому виповісти роботу.

Як контракт робиться на неограничений час а плату виплачується денно, тижнево, місячно чи річно і одна зі сторін хоче закінчити угоду, то друга сторона оправдана на час виповідження.

При тижневій платні виповідається тиждень наперед.

При місячній платні виповідається місяць наперед.

При річній платні виповідається три місяці наперед.

Виповідження не мусить бути писемне, але, коли тичиться більшого часу, як тиждень, то краще дати писемну заяву виповідження.

Орударя (робітника чи урядника) можна відпустити зі служби без виповідження, коли тому дається плату тижнево, місячно, відповідно як справа маєється.

Відпущення зі служби без виповідження.

Орудар має як найточніше сповняти свій обов'язок мусить бути точним і слухняним, а всі шкоди, які поповнить, має старатися напратити. Коли він цього не зробить — то його можуть віддалити зі служби без жадного попереднього виповідження, коли йому заплатиться належито заслужену платню; віддалити можна за:—

1. Непослух супроти законного припоручення свого роботодавця.
2. Грубе, неморальне поведіння.
3. Постійне недбалство у заняттях, торзі, чи підприємствах та коли він своїм захованням шкодить у торзі своему роботодавцю.
4. Нездібність до вищого становища, де вимагається надзвичайних здібностей та знання, або постійне недомагання з причини хвороби. Перемінаюча хвороба не може бути підставою, щоб віддалено кого з роботи, коли праця того не вимагає.

Плата, яку в таких випадках виплачується, не потребує стояти в пропорції до часу праці орударя.

Остаюча надгорода муситься також виплатити, але платня незаслужена не мусить бути виплаченою.

Коли в Алберті або в північно-західних територіях поводитьсь орудар неприлично, п'янить, або віддалюється без відома роботодавця, не повинується приказам, або нищить майно роботодавця, то може його покарати поліційний суддя сумою 30 доларів; коли він цього не може заплатити, може бути покараний тюремю аж до 30 днів.

Неправне відпущення зі служби.

Коли орудар (робітник, урядник) зістане неправною дорогою усунений зі служби, то має право скажити свого роботодавця за зломання контракту й угоди. Коли цей не може подати певної причини, на підставі якої видалив орударя з роботи; тоді може орудар оскаржити свого роботодавця і вимагати від нього заплати за цілий час, але орудар мусить старатися у протязі того часу дістати десь в іншому місці посаду чи заняття, а коли йому це вдасться, тоді відтягнеться суму, яку він заробить, від відшкодування. Так отже одержить він дійсну

суму відшкодовання, яку втратив через усунення зі служби.

Причина до опущення служби.

Прикази роботодавця мусять при заключенні контракту бути розважними, законними і такі, щоби могли бути робітниками виконані. Машини і знаряддя мусять знаходитись в порядку і без жадного побоювання брати до вживання. Колиж до того роботодавець дає нерозважні припоручення і старається, щоби їх перепроваджено, то орудар має повне право опустити свою службу.

Коли робітник на рілі опускає свою службу навмисно, то тим самим губить право на заплату, яка йому могла б належатися від останнього дня виплати.

Для кожного орударя, що опускає свою службу перед впливом означеного часу, а має на се причини, або як його неправно відправляють, має право домагатися за той час платні, який він працював. А коли він не може подати певної причини, або коли його правно відправиться, тоді він не може домагатися платні т. зв. "про рата".

Коли орудар не одержить платні по заключеній угоді, тоді він може домагатися відпущення з роботи, а також остаточної платні, передаючи цю справу мировому судді, який має в сьому рішачий голос.

Орударі і свята.

Чи орудар може бути примушений працювати в неділі і свята, залежить від заключеного контракту праці. Ріжні праці мусяться сповняти кожного дня, як напр. годовання й поєння худоби і т. п., коли нема зробленої угоди, що це виключається.

Це саме тичиться й хатних слуг.

Коли не зробиться виразного контракту, то орударі не можуть бути спонуканні працювати у законні свята, а також не вільно їх віддалити зі служби за то, що вони в такі дні можуть десь віддалитися від господарства.

Люде, що стоять в службі тиждень, місяць чи рік, мають право на платню і за свята, хіба що їх контракт звучить інакше.

Кілько триває праця дня.

Для фермерських робітників нема стало визначеної довжини праці законом. Коли нема назначеної довжини праці дня для робітника в контракті, то час праці означається після звичаю. До того треба взяти під розвагу пору року і спосіб праці. Коли орудар не хоче робити, як що час праці зістав розумно означений — тоді можна його віддалити зі служби.

Законне поступовання.

Коли межі роботодавцем а орударем приходить до непорозуміння, тоді може мировий суддя рішати справу.

Коли мировий суддя приймає свідчення орударя то разом мусить приймати їх і зі сторони оскарженого роботодавця.

Як присуджена платня повинна бути сколекована, то мусить це статися в Онтеріо місяць по скінченню праці. Подібно річ мається у других провінціях.

Але в Алберті, Саскачевані і північно-західних територіях дається на це три місяці. Коли роботодавець спізниться платити довше як три місяці і коли його оскаржиться, або коли він зле трактує орударя або не по законі віддаляє зі служби, тоді може орудар внести скаргу на роботодавця до мирового судді або до поліційного суду. Цей перепитає справу і прикаже щоби орударя віддалити і щоби дати йому остяочу платню — не висше двох місяців. Але скарга мусить відбуватися або в протягу трох місяців по скінченню праці або в бігу трох місяців по послідній виплаті. В Саскачевані, Алберті і в північних територіях мають робітники першенство перед усім на жадання збіжжа аж до висоти 75 доларів.

В Алберті, Саскачевані та північних територіях приписує зміна з 1904 року, що мировий суддя, коли після його осуду віддалено орударя з роботи неправно, може зарядити, що крім остяочної платні мається орудареви заплатити чотири тижні наперед.

Коли з переслухання виходить, що роботодавець має противимоги і право на вільну скаргу — тоді мусить мировий суддя відіслати всі папери клеркови Найвищого Суду, де справу рішиться.

Додаток з 1902 року признає для Бритійської Коломбії, що коли працює 20 або більше робітників в одного роботодавця і домагається відтягнення їм місячної певної суми з грошей для лікарського лічення, то роботодавець мусить в цьому разі сповнити це бажання. Кожен робітник може іма лікаря, котрий його обходить і суму, яку йому повиннося відтягнути, записувати в книжку. Коли роботодавець відтягнеться від сього закону, тоді підпадає він грошовій карі в сумі 50 доларів.

Відвічальність роботодавця за ушкодження.

Коли робітник при злій будові якогось будинку або при устрою машини і при браку охоронного пристрою при машині ушкодиться, тоді має він право жадати від свого роботодавця відшкодовання.

Коли робітник ушкодиться припадково без жадної вини роботодавця, тоді не може він вимагати ні відшкодовання ні платні за той час, коли він не працював, ані вимагати, щоби за нього заплачено лікаря.

Як яканебудь машина або часть машини уважається робітником не досить безпечною, а він зробить на те уважним роботодавця, який все таки вимагає, щоби при тій небезпечній машині працювати, то це може бути причиною лишити роботу.

Коли станеться в такому разі якесь нещастя, тоді роботодавець мусить відповідати відшкодованням.

Як орудар користується машиною, про яку він знає, що вона не є досить безпечною, а роботодавцеві він цього не заявить, то він не може по нещасливому припадкові вимагати відшкодовання.

"MORTGAGES"

"Моргедж" (гіпотeka) — се законне право врителя на власність посілости свого довжника;

коли віддасться довг, це право тратить своє значіння.

Вірителя називають "Mortgagee" а довжника "Mortgagee". Гіпотеку повинно виповнятися завжди у двох примірниках, з котрих одну дістає віритель.

Нім визичиться гроші на таку гіпотеку треба передовсім оглянути, чи титул посілості, що називається "Торенс Тайтел або Дід" є вільний від всяких правних обтяжень. Коли такі є, то перше муситься їх усунути.

Регістрація. Гіпотeka є зобов'язуючою, коли вона є зареєстрована, і гіпотeka, котра є перша зареєстрована, має також перше право до власності. Примірник такої гіпотеки остається в "Titles Office" дотичного краю де та гіпотeka зістала зареєстрованою, доки вона не сгратить значіння (доки її не вимажеться).

Точки угоди в такій гіпотекі є наступні:—

1. Треба віддати всі гроші гіпотеки і відсотки.
2. Добрий титул посілості.
3. Право продавати, міняти і т. д.
4. Що віритель перебирає посілість без перепони, коли не заплатиться довгу.
5. Власності не сміється обтяжувати дальшими довгами.
6. Що довжник має заасекурувати свої будинки так, як лише вважає конечним.
7. Що довжник не зробить нічого, що може дальше задовжувати його землі.

Позичкові компанії і приватні особи застерігають для себе деколи ще й другі точки угоди, котрі опісля докладніше переводиться.

ОСОБОВА ТОЧКА УГОДИ. (Personal Covenant)

Майже у всіх гіпотеках зобов'язується довжник виплатити вірителеві всю позичену суму разом з відсотками. Коли якась посілість зятягнена на гіпотеку, продається, то не вистарчає, що разом з тим перебирається й гіпотеку. Попередній власитель остається дальше відвільним за довги, а не лише новий власитель посілості. Тому гіпотeka мусить бути або віддана, або під печаткою перенесена на нового власителя (Release).

Відсотки гіпотеки якоїсь посілості можуть бути зазначені для кожної чиншової стопи. Коли про чиншову стопу не згадується, то вона виноситься п'ять процентів. Коли процентів не заплатиться, то віритель може забрати землю або заявити її пропавшою або продати її або заскаржити за процента.

Коли це де може торкається і товарів або рухомого майна, які також знаходяться і належать до задоволеної посілості, то віритель може їх забрати на покриття процентів.

Лише ті проценти, що не старші року, можна вимагати законною дорогою.

Платення гіпотеки.

Кдязвуля платення мусить бути точно контрольована; коли гіпотeka є платною, то вона може бути заплачена без попередньої примітки.

Коли вона є захопленою, а віритель жадає одної частини з ньої, то довжник може заплатити цілу суму. Колиж платиться лише одну частку відсотками і так приписується у гіпотекі, то

довжник може цілу суму лише тоді заплатити, як він шість місяців передтим повідомив про те свого вірителя, або заплатив відсотки шість місяців наперед.

Платення наперед гіпотеки.

Віритель не може бути спонуканим прийняти цілу платню скоріше, як це призначено в гіпотекі. Лише два випадки творять виїмки:—

1. Коли гіпотeka триває довше як п'ять років, крім платення трьохмісячних окремих відсотків.

2. Коли віритель оскаржив довжника за остачу заплату капіталу або відсотків.

Права вірителя при терміні платності гіпотеки.

Як гіпотeka при терміні платності не виплатиться, то віритель може підприняти наступні кроки:

1. Він може заскаржити довжника за суму і за проценти.

2. Він може його заскаржити і рішенням судовим держати так довго його майно у користуванні посідання, доки довжник не виплатить йому цілої суми і відсотків.

3. Він може його заскаржити, щоб заявити гіпотеку платною, в цьому випадку він стає абсолютним власителем землі.

4. Як гіпотeka (моргедж) має право продажі, то він може зробити законні кроки зглядом продажі і як цього в тім не заключається, то може продати землю судовою дорогою.

Перенесення гіпотеки.

"Моргедж" може бути перенесений; тоді документ перенесення муситься передати до уряду, де моргедж зареєстровано. Той, що перебирає моргедж мусить зарозум перебрати всі зобов'язання і сповнити всі умови.

Змазання гіпотеки.

Як "моргедж" вже заплачено, то віритель мусить дати доказ змазання документу, або, коли цього вимагають, документу перенесення, який довжник мусить зареєструвати. Вірителя законно спонукується видати їх, а також віддати всі документи, які він держав відносно "моргеджу".

Право продажі.

Кожна гіпотeka займає рубрику, що земля може бути проданою, коли плата стоїть в залеглості в бігу десятих місяців. Крім того муситься прислати довжникові примітку, в якій дається йому ще десять місяців часу. Аж тоді як сей час промине, а він довгу не віддасть, можна землю продати.

Продаж другим вірителям.

Коли землю продасть другий віритель маючи право продажі (Павер оф Сейл), але не викупивши першого моргеджу, тоді стає той, що купив, на місце довжника, винявши "Personal Covenant".

Заява платності „моргеджу” (Foreclosure).

Як не наступить у „моргеджу” назначена виплата, то суд може по внесеній скарзі приписати землю вірителеві. Звичайно дається довжникowi шість місяців часу заплатити всі довги разом з відсотками. Крім того може він також продати землю, щоби виповнити свої повинності супроти вірителя. Коли цього не станеться, то він стратить свою землю, яку йому забере віритель.

Не повно виплачені „моргеджі”

Коли якусь землю на якій тяжить „моргедж” продасться, а продаж не принесе потрібної суми, тоді віритель може свого довжника записати до „Персонал Ковенент”, щоби його першество перенесли ще й на другі власності довжника.

Chattel Mortgages.

Так званий „Четел Моргедж” є законним першеством до особистого рухомого майна. Се є гіпотека перенесення або зафантовання тигулу посілости, не посілости власності, котра по запланенню довгу тратить значіння. Віритель може забрати власність у посідання, як довжник не дотримує услів зазначеного у „Четел Моргеджу”, або коли йому предложена безпечність не видається для него достаточною. У моргеджу мусять бути предмети так описані, щоби усяка заміна була виключена.

Регістрація.

Щоби охоронити майно перед судовим ореченням (джаджмент) пізнішими купцями та „моргеджом”, треба той „Четел Моргедж” зареєструвати, значить, зарепортувати таку справу клеркови в „Кавнті Корт” в дистрикті, де знаходиться власність, і то в Манитобі в протягу 20 днів а в Саскачевані й Алберті у протягу 30 днів. „Четел Моргедж” має в Манитобі 2 роки значіння, а в других провінціях лише рік. Коли його тоді не вимагється, то муситься все що року, а в Манитобі все що два роки, відновлювати.

„Моргеджі” відносні до жнив мають право лише на заплату насіння.

Удалення зафантованих дібр.

Зафантоване добро можеється лише тоді переносити на друге місце, коли зложиться довірену відпись „Четел Моргедж-у” в суді, де лежить та місцевість, і дистанється зізволєння вірителя на таке удалення.

Час платності.

Коли „Четел Моргедж” промине, а заплачен-ня не відбулося, може віритель предприняти слі-дуючі кроки:—

1. Може зайнятися продажею зафантованих предметів самий, або за його припорученням може це зробити „бейліф”.

Потім мусить він продати ті предмети, а над-вишку й готівку „моргеджу” вислати власите-леві.

2. Він (віритель) може заскаржити свого дов-жника за готівку „моргеджу”.

3. Він може продовжати „Четел Моргедж” аж до 20 років, але завше мусить реєструвати від-новлення.

Підстави до загорнення майна. (Займанщина).

Віритель може лише тоді забрати зафантова-ні предмети у посілість, як „моргедж” є плат-ний або як не додержалося якоїсь певної уго-ди, приміром:

1. Запізнєння платні.
2. Удалення предметів з реєстраційного ди-стрикту без писемного зізволєння.
3. Займанщина предметів на виплачення й по-датки.
4. Виповнення судового оречення супроти предметів.
5. Коли довжник старається продати деякі предмети без позволення вірителя і без віддан-ня своєму вірителеві його зиску з такої про-дажи.

Відновлення.

„Четел Моргедж” задержує право на 20 ро-ків. Але коли його не заплатиться у призначе-ному часі, і тим самим може він вязати вже третю партію, муситься його все відновляти.

Перенесення.

„Четел Моргедж” можна переносити. Доку-мент перенесення (Assignment) муситься заре-єструвати в тому самому уряді, де зареєстро-вано „моргедж”.

Трачення значіння.

Коли „Четел Моргедж” виплатиться, то по-винно се зареєструватися у документі страче-них значінь (Discharge).

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ДОТИЧНО ЖЕ-РЕБЦІВ І БУГАІВ.

Короткий правний титул.

1. Се розпорядження треба коротко називати: „The Entire Animals Ordinance.”

Судова інтерпретація.

2. Де в сьому розпорядженню лучаються слі-дуючі вирази, повиннося їх після слідуячого способу вияснити:

(а) Вираз „властитель” означає особу, що посідає жеребця або бугая, яких саме це роз-порядження доторкається.

Вираз „піймач” означає всякого, що зпаає бугая або жеребця (огера), або запре їх на безпечне місце відповідно до цього припису.

Вираз „пустопашем” означає не бути під контролею властителя, або під прямим постій-ним надзором пастуха, ані під дахом ні в ого-рожі, однаково чи огорожа зроблена законно чи ні. Щодо „законно зробленої огорожі” — гляди „Розпорядження про огорожі”.

Коли вільно пускати „пустопашем” жеребця і бугаїв?

3. Не дозволено пускати пустопашем (в цілому Саскачевані й Алберті) жеребця, що має більше як один рік.

4. З винятком пізніше наведених випадків не дозволяється ніколи пускати пустопашем бугая, що має дев'ять місяців або більше (в Саскачевані й Алберті).

5. Не вільно також, щоб ходили пустопашем кнурі й барани, що мають понад чотири місяці і то від 1-го квітня до 31-го липня. Мусить їх тримати у відповідно загороджених кошарах, стайнях і т. п. або щоби їх стеріг пастух.

(а) Міністер рільництва може в двох звідомленнях, поочередно слідуючих, виданих в офіційній „Газеті”, дозволити, що в дистриктах, котрих описується у звідомленнях, можна пустити бугая пустопашем в часі між 1-им червня в році і 31-им грудня того самого року, обидві дати вчисляється.

Бугаїв і жеребців, що ходять „пустопашем” можна лапати.

5. (а). Хто бачить бугая або жеребця, яких бугая або жеребця і заперти, та як найскорше проти в горі наведених законів пущено „пустопашем” — з винятком коли вони знаходяться в дистрикті череди — має право злапати такого повідомити про це власника, коли він йому відомий, і коли такий власник в протягу 3-х днів, коли він одержав таке повідомлення, не забере свого жеребця або бугая, а тому, що залав, не заплатити п'ять доларів за труд, а по 25 центів за кожний день за поживу, то маєтсья вважати такого власника як провиненого проти закону; його повинносья покарати грошевою карою у висоті 20 доларів крім належитостей заплата і годовавання такого жеребця чи бугая. Належитости повинносья заплатити, коли вже їх набудеться, тому, що залав жеребця чи бугая.

6. Коли власник такого бугая чи жеребця, котрого заплалося після права і законів, незнакомий піймачеві, тоді повинен дотичний піймач в протягу 48 годин по запланню дати оголошення, після форми „А”, яку залучено в цьому розпорядженню, в трох офіційних місцевостях сусідства, поприбивавши такі оголошення, а відпис їх заславши до департаменту рільництва до розголошення в двох поочередно слідуючих виданнях офіційної газети, а власник такого бугая чи жеребця має мати право одержати свою худобу назад, коли він заплатити піймачеві п'ять доларів за труд а по 25 центів за кожний день в якому годувалося те звіря і за кошта, що він подав до газети.

(а) Крім подання цього зголошення, що заплано бугая чи жеребця, як тут приписано, має піймач також право подати це оголошення у трох посередно виходячих тижневиках; такий тижневик має видаватися в найближшій місцевості місця знайдення. Заплата може виносити близько долара. Коли вона не виносить понад долара, то в такому разі повинен власник віддати й ті гроші піймачеві. Коли в такий спосіб запланий жеребець або бугай опиниться знова в руках свого власника, який забере їх, або після продажі суддею такого бугая чи же-

ребця, на доказ, що видатки зробилися, треба їх звернути піймачеві.

Коли можна продати запане звіря.

7. Коли до 20 днів по першому оголошенню в газеті власник такого жеребця чи бугая не з'явиться, або не дасть належної заплати, про яку в цьому розпорядженню згадується, тоді може мировий суддя на прохання зроблене після форми „В” прилученого пляну, який мусить ся оправдати присягою по упливів вісім днів як зробилося розголошення про продаж з поданням часу на трох різних видних місцях було розліплене близько місцевості знайдення (одно з цих оголошень має знаходитися на найближшій почті) згаданого жеребця або бугая продати або дати їх на публичну ліценцію, а з приходу продажі маєтсья заплатити всі кошта за годовавання, маєтсья звернути піймачеві п'ять доларів за зловлення, а що останеться, треба віддати міністрові рільництва.

(в) Мировий суддя має безпосередно по продажі повідомити в цій справі департамент рільництва, подаючи докладний опис звіряти, яке продалося, та день продажі, а також подати суму грошей, за яку продалося звіря, та що з тими грошми зробилося.

8. Всі гроші, які віддасться міністрові рільництва після приписів сегого параграфу, мають вручитися власникові проданого звіряти, коли він може досить точно доказати міністрові або його урядникам, що продане звіря належало до него, і коли зробити апликацію в тій справі до генерального губернатора в протягу 12 місяців по продажі, в противному разі ті гроші входять в касу якогось доходного фонду.

Хто сміє продавати запане звіря.

9. Суддя, до якого засилається прохання о уповажнення продати запаного жеребця чи бугая після приписів цього розпорядження, може або самий продати звіря або через сторожа, котрий держить в управі стайні для знайденої худоби, і який не знаходиться далеко від того місця, де знайдено те звіря, або коли такого нема, то суддя може повідомити когось писемно, щоби продати таке звіря. Особа, що дістала такий приказ, не потребує більше жадного дозволу.

10. Суддя, або яканебудь особа, що дістала приказ після цього розпорядження продати жеребця чи бугая має право взяти собі з тої продажі для свого хісна два і пів процент комісового з кожного зиску.

Стайня заставу і дистрикти черед.

11. В якійнебудь стайні заставу або дистрикті, яку ставиться після розпорядження дотично території, не сміється ні заперти ні продати ані жеребця ані бугая після приписів цього розпорядження. Коли піймач приведе звіря до такої стайні там маєтсья його прийняти й трактувати законом як звірят, котрими займається закон про згублених звірят.

Призначення кари і належитостей.

12. Коли власник такого жеребця або бугая зістане повідомлений зі сторони мирового

судді, що його жеребець чи бугай ходить “пустопашем” проти приписів закону і коли його спонукують, щоби забрав свої звірята і запер, а він того не робить, або відтягається зробити в протязі 48 годин по цьому наказі, тоді потягає він за собою вину і має бути мировим суддею покараний у висоті п'ятьох долярів, коли жеребець або бугай по часі згаданого часу зістають ще на волі.

ЗАКОН ДОТИЧНИЙ ОГОРОЖІ В ПРОВІНЦІЯХ САСКАЧЕВАНІ Й АЛБЕРТІ.

Короткий заголовок.

1. Як короткий заголовок цього закону має мати назву “Fence Ordinance”.

Брак законно достаточного плота.

2. В разі коли земля не є обгороджена законно достаточним плотом, тоді не дозволено вносити скаргу на когось, що от чиясь худоба наробила шкоди, хоч би як велика та шкода була. Також такої худоби не вільно займати.

Що значить ‘законно достаточний’ пліт?

3. Повиннося вважати кожний пліт, який описується в слідуючих параграфах “законно достаточним плотом”.

(1). Кожний потужний пліт, найменше 4 стопи високий, коли лише складається з слідуючої будови:

(а) Жердок або дошок, не менше як чотири в числі, яких найнижша часть має мати при землі не вище як 18 цалів, а кожна жердка чи дошка на 12 стіп довга.

(б) Прямо стоячих стовпців, дошок і жердок, котрі найвище стоять на шість цалів одні від других.

(в) Колючого дроту і сильної лати верх дров, найменше двох числом, найнижший віддалений від землі на 20 цалів. Злучуючі палі не можуть бути дальше віддалені як на 16½ стіп.

(г) З трох або більше колючих дров. Найнижший найвище 20 цалів від землі, злучуючі палі не дальше як 16½ стіп.

(д) З неменше як трох дров, коли такі злучені палями, що стоять від себе віддалені на 50 стіп, коли межі ними все що сім стіп стоять деревляні підпори, котрі найменше є два цілі широкі а 1 цаль грубі, або лозина або інші колики, котрі найменше мають два цілі ширини а 1 цаль грубости, або лозини і коли, котрих промір вносить найменше один цаль на найтоншому кінці.

(е) З двох коликів, які в горі злучені і виглядають так як “А”, спочиваючи на землі своїми розкріпленими кінцями. Їх маєть споліти або гаком або скобкою, або підпорою, яка при землі є кріпко прищавкована, трома жердками, щоби те “А” укріпити з одного боку; горішня жердка (поперечка) 4 стопи а долішня не менше як 18 цалів від землі, крім того треба прибрати ще з одного боку одну жердку до “А”, а жердка та має стояти не вище як 20 цалів від землі.

(е) З дротяної ливви, що злучена з палями, які не стоять від себе дальше як на 35 стіп.

(ж) Кожний берег ріки або инша природна границя, що вистарчить аби здержати худобу.

Огорожа збіжжя.

4. Пліт, що огорожує збіжжя на пні або готове на жаття, можесть лиш тоді вважати “законно достаточний”, коли він віддалений щонайменше 8 стіп від збіжжя і відповідає повишим законам.

Огорожа стирти — стогів.

5. Кожний пліт, яким обгороджено стіг сіна або стирту соломи, можесть вважати за “законно достаточний”, коли його зроблено після точки ч. 3. і коли він віддалений найменше 10 стіп від стирти чи стога.

Хто платить за граничні плоти?

Коли два властители хотять поставити на межі між своїми власностями пліт, то повинні вони дати кошта по половині. Так само повинні вони робити при направі таких плотів, чи вони властители чи рентівники — все по половині мають поносити такі кошта.

Коли властитель чи посідач землі поставить на межі пліт, то властитель чи посідач сусіднього кавалка землі, коли він має якусь користь або вигоду з того плота, повинен відповідно понести кошта. Так само повинні робити при репаратурі таких плотів, чи вони властители чи ні, та через огороження свого ґрунту або части тогож, або у інший спосіб, повинен заплатити вище згаданому посідачеві або властителю означену часть тодішньої вартости граничного плота і кошта удержання у добрім стані і направи таких плотів через обох сусідів повинні бути завше рівно поладжені.

Відвічальність властителів за те, що їх худоба ходить по чужих землях.

7. Властитель домашнього звіряти, що заходить на сусідню посілість, яка є обгороджена законно достаточним плотом є зобовязаний коли така звірина наробить шкоди всю ту шкоду своєму сусідові винагородити.

Суперечки, що доторкають справ наробленої шкоди і граничного плота.

8. Коли властитель або посідач посваряться в справі положення “законно достаточного” плота або про те де той пліт повинен стояти, або про висоту суми кошту на той пліт, — зі своїм сусідом; або коли між ними зайде непорозуміння зібрання грошей на направу або поставлення такого плота, або про суму, якої бажає один в другого як відшкодовання за поставлення плота на межі, або коли обі сторони не можуть погодитися через великі шкоди накоєні звірятами, що вдерлися через “законно достаточний пліт”, — повинні обидва вибрати собі суддів, яких обовязком було би ті справи поладити а спори усунути. Ці суді повинні перше в означений час подати незгідливим партіям відомість про час і місце, де то і коли ті повинні зійтися, щоб залагодити свої спори. В призначений час мають вони зійтися, вислухати партій

і їх свідків і рішити справу; в разі коли роз'ємчі суді не можуть погодитися, тоді повинні вони вибрати якогось безпартійного розсудця, котрий має рішити справу; коли одна з партій вагає погодитися, або залишає вибрати розсудця в протязі 48 годин, коли йому далось на це завізвання від другої змагаючоїся партії, тоді ся друга невдоволена партія може вдатися до мирового судді; тоді той, коли переконається на підставі присяги одного з довірочних свідків, що таке завізвання було зроблене без жадного успіху, тоді має він призначити розсудця замість особи, яка передше на це не годилася або залишила таку справу; той розсудця має поводитися рішучо, предприняти всі кроки після тут наведених приписів і маєтись все до чиста подати, як би той другий розсудця був вибраний партією, яка відтягалася від вибрання, або не хотіла вибрати.

(а) Цю вказівку номінувати розсудця греба вважати як рубрику розпорядження в справі розсудця (Арбітрейшен Ордіненс), а приписи такого розпорядження зістають для нього в значінню.

(б) Рішення розсудця, відносно певного місця для поля, який малобся поставити або котрий вже поставлено, не може мати на титул посілости дотично землі жадного впливу і може бути звязуючим лише на час, де сумнівний граничний пліт існує як дійсно "законно достаточний" пліт.

Виймки для дистриктів стайні заставу і черед.

9. Жадне услів'я в попередних приписах не сміє бути так виложене, щоби могло виглядати, що воно ограничує якимсь способом комусь право забирати худобу з якогось дистрикту стайнів заставу і черед, або заводити в стайню заставу худоби; дальше не сміється ограничувати вимагати або побирати відшкодовання наведеного способом сього розпорядження.

Плоти почерез замкнені дороги.

10. Є обовязком кожного, що буде впоперек дротяний пліт почерез дорогу, яка б була в офіціальному користуванні безпосередно найменше три місяці перед збудованням дороги, треба положити на цей пліт жердку там де дорога перехрещується. Ся жердка повинна простиратися на дві лозини на боки від середини дороги.

11. Заголовок 77 консолидованих розпоряджень в 1898, заголовок 21 розпоряджень з р. 1899 і заголовок 23 розпоряджень з 1900 року, — сим стають скасовані.

Заразливі хвороби.

1. Се розпорядження треба коротко називати: "The Public Health Ordinance of Alberta."

2. Заразливі хвороби такі: віспа, вітрова віспа, шарлатина, дифтерія, азійська холера і всі ті хвороби, які заявив заразливими кабінет міністрів на раді.

3. Дім в якому живе особа, що терпить на заразливую хворобу, може бути обходжений лише лікарем або людьми, які ходять коло хорих. Інші особи, що не стоять під квантанною можуть це лише тоді робити, коли одержуть на це позволення від урядника здоровля.

(а) Дім, в котрому лучився випадок заразливої хвороби, не може бути ні проданим ні винаймленим, доки в ньому не відбудеться дезінфекція.

(б) Діти, що слабували на заразливую хворобу, або мешкали в домі, де була якась з осіб заразливо хора, не сміють йти до школи, хіба учитель дістав від лікаря посвідку що ті діти й їх одежа були у відповідний спосіб переведені через десінфекцію.

Хто таким розпорядженням міг би противитися, зістане покараний грішми в сумі 100 долярів і всіми коштами, або три-місячною тюрмою, або також грішми й тюрмою. З сього виключається всі особи, котрі удаляються з дому з тою цілею, щоби закликати лікаря.

(в) Лікар, що ходить коло зараженої особи, або урядник здоровля, може передати ту особу до шпиталю або ізолюваний дім.

4. Мешканець дому, в якому лучиться випадок заразливої хвороби, мусить зараз на приказ лікаря або урядника здоровля прибити картку на зовнішніх дверях, зазначаючи назву хвороби. Карта не сміє бути меншою як 4 до 6 цалів і мусить зістатися доти, доки не перепровадять в хаті дезінфекції. Хто в цьому не буде повинуватися, підпаде грошевій карі у висоті 50 долярів.

Розпорядження відносно шкідливих бурянів.

1. Це розпорядження титулується коротко як: "The Noxious Weeds Ordinance."

2. Слідуючі рослини вважаються за шкідливий бурян: Тамблінг Мастард, Фальшивий лен, Тенсі Мастард, Вормсід, Балл Мастард, Канадійське та Російське перекотиполе, Блю Бар. Дикий овес, волохач, "Королівський бурян" і тим подібні.

3. Комісар Департаменту Рільництва буде від часу до часу назначувати урядників та інспекторів, котрі за тим будуть глядіти, щоби сього розпорядження всі притримувалися. Комісар означає також обовязки та винагороди для тих урядників і інспекторів.

4. Кожний властитель або пахтяр мусить буряни на своїх посіlostях чисто винищувати. Хто сьому буде противитися, буде підлягати грошевій карі у висоті 100 долярів, а також буде спонуканий заплатити всі кошта.

(а) Коли офіціальна дорога тичиться якоїсь посіlosti, то властитель чи пахтяр є зобовязаний вичистити від бурянів половину тої дороги.

5. Коли інспектор запримітить в засіяному полі буряни, то може спонукати властителя скосити все збіжжа у протязі певного часу (15 днів по такому спостереженню) і спалити його, або обгородити поле 10 днів по молоченню збіжжа, або спалити солом, висіане збіжжа і буряни.

(а) Бурян на незасіяному полі мусить властитель до п'ять днів по замітці інспектора знищити цілковито.

(б) Коли і залізна дорога заросла буряном — тоді інспектор повідомляє о сім формана, котрому віддано певний кусень дороги під контролю, щоби знищити весь бурян, що форман до п'ять днів мусить зробити.

В усіх випадках непослух зарядженню ін-

спектора карається грішми до 100 доларів і коштами.

6. Торговля збіжжам, насінням травки й трави, в яких знаходиться бурян, недозволена.

7. Молотільники мусять свої машини, коли вони перемолотили на одному місці, чисто перечистити, нім вони перевезуть машину на інше поле. Крім цього мусяться на кожну машину наліпити картку, на котрій мають бути написані дотичні закони і то так, щоби кожний міг їх виразно бачити.

НАТУРАЛІЗАЦІЯ В КАНАДІ.

Існуючий Натуралізаційний Акт увійшов в силу 1-го січня 1915. Він є знаний як Імперіяльний Натуралізаційний Акт тому, що у всіх важних точках він є подібний до закону в Злученім Королівстві і Домініях. Державний Секретар Канади має тепер право видавати сертифікати натуралізації, які мають ширшу силу. Перше сертифікати надавали горожанство лише в Канаді.

Кваліфікації й услівя натуралізації є такі: — 1. Резиденція в Домініях Його Величства через не менше як п'ять літ, або державна служба через такий самий час в останніх вісьмох літах перед апікацією, то значить:

Резиденція в Канаді не менше як один рік безпосередно перед апікацією й попередна резиденція будьто в Канаді, будьто в якійсь іншій часті домінії Його Величства через чотири роки в останніх вісьмох літах перед апікацією;

Час проведений в державній службі вважається за час резиденції.

2. Добрий характер.

3. Достаточне знання англійської мови.

Під достаточним знанням мови треба розуміти здібність апіканта зрозуміти себе зрозумілим в тій мові.

4. Намір мешкати в домініях Його Величства, або увійти до державної служби або продовжати таку службу.

5. Після секції 4-ої замужня жінка, малолітні, люнатки або ідіоти не можуть набути права горожанства.

Апікацію о натуралізацію, крім означених випадків, вноситься до клерка Суду в дистрикті, в яким апікант мешкає. Суддя переслухує їх за три місяці і дає звіт Державному Секретареві про кваліфікації апікантів. Коли Державний Секретар одобрить апікацію, то видає сертифікат по зложенню апікантом присяги приналежності.

Особи натуралізовані після попереднього закону можуть внести подання о сертифікати після існуючого закону. Апікації треба вносити просто до Державного Секретаря Канади, формулярі на такі апікації достарчить на жадання Департамент, по справдженню попередньої натуралізації.

Жінки.

Жінка британського підданого вважається загально британською підданою а жінка чужинця вважається чужинкою.

Після поправки Натуралізаційного Акту, яка увійшла в силу 15-го січня 1932, британська жінщина, яка вийшла заміж за не Бритійця, остає британською підданою, хіба що через супруже-

НИРКИ МУСЯТЬ ВИЧИСТИТИ КВАСИ

Ваше тіло вичищує надмір квасів й отруйних зужитих матерій в вашій крові через 9 міліонів маленьких делікатних руток або фільтрів. Якщо зародки в нирках або міхурі змушують вас терпіти від вставання в ночі, нервовости, болів в ногах, кругів під очима, завороту, болю крижей, спухлих сугавів, квасности, або лєкучих проводів, не спускайтеся на звичайні медичини. Поборюйте такі зародки і клопоти рецептою лікаря званою **Cystex**.

Cystex зачинає працювати в 3 годинах і мусить доказати, що є вповні вдоволяючим в 1 тижні, і мусить бути точно медичиною, якої вам треба або звернемо назад гроші. Попросіть свого апікаря о **Cystex** сьогодні. Гарантія звернення грошей охороняє вас.

ство набула національності свого чоловіка. Коли протягом супружого життя її чоловік перестане бути британським підданим, вона не перестане бути британською підданою, хіба що набула національності свого чоловіка. Однак, коли вона перестане бути британською підданою, вона має право внести до Державного Секретаря декларацію, що бажає задержати свою британську національність. Державний Секретар може тоді видати її Сертифікат Задержання британської національності.

Заки поправка Натуралізаційного Акту увійшла в силу 15-го січня 1932, натуралізація чужинця мала в собі силу натуралізації його жінки, але від тої дати жінка чужинка, щоби стати британською підданою, мусить протягом шість місяців від видання сертифікату її мужови зробити декларацію, що бажає стати британською підданою. Тоді Державний Секретар може видати їй сертифікат, що вона набула британське горожанство.

Діти

Після Натуралізаційного Акту в силі перед 1. січня 1915, малолітні діти ставали британськими підданими через натуралізацію їх батьків, коли мешкали з ними. Від коли Натуралізаційний Акт з 1915 увійшов в силу, малолітні діти стають британськими підданими лише тоді, коли їх імена є записані на батьковим сертифікаті. А се діється лише тоді, коли вони мешкають в Канаді.

Оплата.

При усіх апікаціях натуралізації, які вислухує Суд, оплата вносить 5 доларів й є платною Клеркови згаданого Суду.

При всіх інших апікаціях або деклараціях ціля сего Акту, оплата також вносить 5 доларів й є платною Генеральному Рєсєрєви Канади.

Буряни й їх Контроля

Г. П. МекРості, Л. Е. Кірк, Гео. Гodel, В. Г. Смит, Дж. М. Мансон.

Комітет Контролі Бурянів перевів недавно дослід, які виказують сильне поширення бурянів і тяжкі страти, які з того походять. Найгірші буряни є добре приноврені до землі і клімату, і поступенно поширюються навіть у недавно заселених околицях таких як Піс Ривер й остаточно запанують в них, коли не поробиться успішних кроків до їх знищення.

Експерименти комітету показують, що пшениця з занецижених бурянами піль видає 19 до 44% менше. Взяти 18% як низьке обрахования страти в зборах наслідком бурянів у степових провінціях, то по біжучих цінах за пшеницю, овес й ячмінь ся страта виносила б поверх сорок мільонів долярів для пересічних зборів. До того треба додати високий кошт додаткової управи на стримування бурянів, кошт молочення доставки і висилки до Порт Артур або Форт Вілліам річно до 96 потягів по 60 вагонів насіння бурянів, прямий кошт докеджу і багато інших страт наслідком бурянів.

Що до річних бурянів, то осередною точкою їх нищення повинно бути недопущення до висипання їх насіння. На дуже занецижених полях гірчиця видасть до 900 фунтів насіння а смердючка до 1,200 фунтів насіння на акер. Сі два буряни можна взяти під контролю скропленням 4½% розпуском сіркового квасу (sulphuric acid) уживаючи 75 до 100 гальонів на акер. Вівсюгу треба контролювати управою землі. Вона кільчить ся свобідно до глибини 12 цалів. Мілка управа землі є доброю, передовсім за теплої сухої погоди, коли вівсюга підросла 4 до 6 цалів. Збір сіна і паші, ячменю або зеленої годівлі заки вівсюга достигне, є позиточним в контрольованню сего буряну.

Що до многолітних бурянів, то їх коріння треба знищити голодом недопускаючи до росту верхів, як також не допустити до висипання насіння. Малі латки можна знищити найлекше уживаючи

1 до 2½ фунтів содіум клорейт (чистого або змішаного з плинном на буряни) на 100 квадратних стіп, при уживанню Содіум Клорейт треба дуже обережно поступати, щоб не спричинити вогню. На більші поля він є надто коштовним. Буряни на більших полях треба нищити управою.

Для контролі бурянів, землю треба зорати при кінці червня і держати її чорною аж до осени верхною управою при помочі таких знарядів як „Дак фут колтивейтор” і „Ровд Відер”. Нема користи з глибокої управи, бо головного коріння не можна досягнути. Трошки пізніше можна орати в случаю молочію. Сей бурян має більшість свого коріння ближше до поверхні і коріння тратить свою живучість далеко скорше під впливом чорної паренини.

Найліпшу контролю перію досягнеться тоді, коли зачнеється паренину перед половиною травня і виправляється її часто боронами із sprужиновими зубами, які витягнуть коріння на поверхню де вони будуть виставлені на сухе ділання сонця і вітру. Є небезпека, що можна впровадити перій з насінням трав „Вестерн рай” і „Бром Гресс”, хіба уживається посвідченого насіння. Бурян бідноти ще навіть тяжче від бурянів викоринити управою, може вимагати більше паренини ніж в однім сезоні. На щастя він не є розповсюднений, а малі латки можна легко знищити при помочі содіум клорейт.

Придорожний молочій, мохнатий крес і російський васильок є новими бурянами, на які треба дуже вважати, бо вони такі вперті, що вимагають двох наступних по собі паренин, щоб їх викоринити. Содіум клорейт повинно бути особливо ужиточним тут.

В осени 1929 Національна Рада Дослідів Канади зарядила конференцію в Едмонтоні, Алберта, в справі знищення бурянів при помочі хемікалів. На ту конференцію були запрошені представники

ріжних провінціональних і домініяльних ганізацій, які є впрост заінтересовані контролею бурянів, головнo в степових провінціях.

Наслідком нарад тих зборів було то, що іменували Злучений Комітет Контролі Бурянів з підкомітетом для хемічних експеріментів. Ті тіла беруть живу участь в контролі бурянів, що видно зі складу комітету. Комітет підприняв задачу вироблення підпорядкованої програми, що покривала б всі роди дослідів бурянів.

Регулярні мітінги комітету і підкомітету відбулися в 1930, 1931, і 1932. Звіти предложені на тих мітінгах, особливо в 1932, вказували, що назбирано досить інформацій на видрукування короткого памфлету, який дав би огляд практичного примінення здобутків в справі контролі бурянів.

Лиш мале число переведених дослідів буде обговорене, і вони будуть згадані в бесіді про контролю кількох наших найгірших річних і многолітних бурянів.

Поширення бурянів і страти.

П о ш и р е н н я .

Огляди переведі протягом послідних трох років потверджують широке поширення бурянів і величезні річні страти, які з того походять.

Хотят деякі буряни мають певний нахил лучитися з якоюсь спеціальною землею або кліматичними полосами, то зарівно наглядним є, що більшість бурянів можуть приноровитися до ріжних округаючих їх відносин. Сей факт може легко пояснити многолітний молочій, один з найбільше поширених многолітних бурянів в провінції Манитоба.

Давніше в початках занечищення піль буряном, про який говорить ся, люди вірили, що лиш тяжші землі з достаточною вохкостою підлягали б занечищенню. Недавні досліді однак дали доказ, що многолітний молочій приноровиться до багато більше родів землі ніж зразу думали. Не лиш тяжші вохкі землі, але й легкі і сухі землі зістали занечищені. В дійстости дуже мало родів землі уйшли перед занечищенням до якоїсь міри.

Многолітний молочій є поширений

Germolene
ASEPTIC OINTMENT

Велика Англійська Мазь “Лагодить Дотиком”

Джермолін є домашною мастею на врізання, рани, попечення, попарення, болі, висипку, екзему, боляки, слабі ноги і всі слабости шкіри. Повинна бути в кожному домашнім кабінеті медицини — особливо в домах де є діти.

ЦІНА 15 ЦЕНТІВ І 50 ЦЕНТІВ ЗА ПУДЕЛКО

скрізь по степових провінціях, найгірше в Манитобі і північно - східнім Саскачевані. В Алберті найбільше його є в наводнених околицях.

Бодяки є навіть ще більше поширені, найгірші занечищення знаходяться в Манитобі і східнім Саскачевані, і в наводнених околицях і других сторонах полуднево - західної Алберти.

Пирій є згідно рідкий в сухих околицях Алберти і Саскачевану. Сей бурян знаходиться малими латками в многих місцях але більше занечищення ним подібється часто в Манитобі і центральній Алберті.

Про бурян бідноти нема згадки в Манитобі але багато його є на глиняних землях в многих місцях в центральній Саскачевані і в кількох місцях в Алберті.

Вівсюга знаходиться скрізь по фармах але найбільше її є там, де родиться добре овес. Смердючка є також поширена, найгірше занечищені нею є давніше заселені околиці. Мало околиць є вільних від вівсюги і смердючки. Занечищення дикою гірчицею можуть бути розділені далекими віддалями. Найгірше занечищені сим буряном поля знаходяться в Манитобі і на рівнині Реджайни.

Загально сказати, то зі степових околиць Піс Ривер є найменше занечищений бурянами. Однак всі висше згадані буряни і много інших найдено навіть там і треба буде поробити острійші кроки в сій околиці, щоб придержати її в теперішнім стані згідної свободи від бурянів.

Страти від бурянів.

Численні й різні бувають обрахування страт, які повстають що року в наслідок бурянів в наших зборах. Зсумовання обрахувань переведених великим числом поодиноких фермерів розкинутих скрізь по канадійських степах ставить страти в зборах від бурянів на 16 і 20 процент.

Точні експерименти переведені протягом минулого року показують, що грядки полені руками видали пересічно більший збір о 19% від сусідних грядок, на яких буряни лишилися. Де багаторічний молочій був добре поширений, полені руками грядки видали поверх 44% більше пшениці від сусідних неполених грядок.

Де досліджували вплив поодиноких бурянів на видаток зборів, там найшли, що багаторічний молочій обнижує видат-

ки пшеничних рослин докруги себе в більшій мірі ніж який інший бурян. Пересічне обниження видатку пшеничних рослин шість целів докруги здорової рослини молочію виносить 75%, а докруги інших бурянів навіть так мало як 8%.

Досліди наведені до сьогодні показують, що 18% є дуже малим обрахуванням страти в зборах наслідком бурянів. Взяти пересічний видаток пшениці на степах в округлім числі триста мільйонів бушлів пшениці, віска двіста мільйонів бушлів, а ячменю сто мільйонів бушлів, то страта від бурянів є застрашуючою. Навіть по теперішніх цінах за збіжжя, страта лишень у видатку виносила б поверх сорок мільйонів доларів — сума, яку степові фермери ледви можуть стратити. Велика додаткова ще страта походить з більшого кошту орудування і перевозу насіння бурянів дуже часто включеною у збіжжю, яке відходить з фарми. В трох роках зборів до 1928 обраховано, що насіння бурянів вислане до Порт Артур і Форт Вілліам виносило 173,302 тони річно. Серівняється 96 збіжжєвим потягам по 60 вагонів кожний.

Ще інша важна страта, яку треба поставити на рахунок бурянів, є кошт далеко більшої праці при управі землі в наслідок присутности бурянів.

Природа Бурянів.

Буряни є рослинами, які приноровилися до свого оточення з таким успіхом, що заглушують і спиняють ріст наших управлюваних зборів. Всі вони мають свої характеристики, які ми повинні старатися зрозуміти. Їх спосіб множення з насіння або з частей рослини, або з обох. Поширення з частей рослин є звичайно ограничене до нового росту з підземних частин рослини. Та в деяких случаях новий ріст може зачатись з частин з бадиль над землею також,

Коріння є звичайно складом поживи для рослини. А що пожива витворюється в частях рослин над землею, то склад її не може нагромаджуватись, як що верхній ріст стинається. Се й є головною причиною, чому методи, обраховані на знищення системи коріння голодом, поручають чорну парнину.

Коли рослина не росте зверху, то підземний її розвій поступає коштом захованої резерви поживи, яка вкінці вичерпається. Треба памятати факт, що важ-

ним пунктом атаку на всі багаторічні бур'яни методами управи, є їх заховані резерви поживи.

У більшості річних бур'янів розвій насіння є кінцевим для їх дальшого існування. Недопущення до насіння є тому головною точкою атаки на рослину цього роду. Раз насіння досягне, то воно може бути перенесене з місця на місце різними способами, але коли не допустить до витворення насіння, то шкоди не буде.

КОНТРОЛЬ БУР'ЯНІВ.

Загальний Погляд.

Стара приповідка, що одна унція недопущення слабости є варті цілий фунт лікування, ніколи не була більше правдивою як в случаю контролі бур'янів. А що насіння бур'янів є добрим жерелом заневищення, то ясним є, що всякі кроки контролі мусять йти в парі з як найбільшою охороною в цілі недопущення поширення такого насіння. Брудне насіння або годівля, заневищені пасовиска, і гної є всі поширячами насіння бур'янів. Уживання чистого насіння, мелення годівлі і скидання гною на купу або розкинення його на пасовиску або а поли перед сомерфалов значно допоможе недопустити заневищення з тих жерел.

Природа часами значно помагає в контролі бур'янів через вимноження наскокомик і шкідливих хоріб, які забирають велику даїну від бур'янів. Експерименти переведені дотепер вказують, що воно не є безпечним спускатися на такі способи контролі, бо вони бувають ограничені до малих просторів і бувають спазмодичними в їх появи.

Певне, розумне змагання зі сторони чоловіка здається бути самотнім задовільним способом атаки. Оружжя, яке дає найбільшу надію, є різні типи управи машинерії і в деяких случаях заглушення зборів і хемічні вбивачі бур'янів. Деякі з хемікаліїв ділають лиш на рослині часті, яких дотикають, інші знов ділають ще до того через землю. Послідній тип є більше постійним в своїм наслідку і загально уживається до контролі малих вибухів багаторічних бур'янів.

Успіх котроїнебудь системи залежить від докладности, з якою ся робота буде переведена.

Осторожність є кінцевою при уживанні хемікаліїв.

Уживання содіум хлорейт на нищення рослин може спричинити серйозну шкоду від вогню, хіба що будеться дуже осторожно поступати при орудуванні сего хемікалію. Чистий сухий содіум хлорейт не є вибуховим, але домішка його до органічної матерії видає матеріял, який є легко запальним від іскри, гарячі або тертя. Органічний порошок одіння, рослині матеріяли, дерево, ітд., на яким розпуск содіум хлорейт засох, є всі небезпечні зогляду на вогонь. Більшість средств на вбивання бур'янів містять хлорейт, посідають ту небезпеку вогню в більшій або меншій мірі.

Слідуючі осторожности треба заховувати при орудуванні всіх таких средств, що містять хлорейт:

1. Носіть роберові чоботи і тримайте одіння сухим.
2. Коли одіння стане вохким від розпуску, виперіть сейчас.
3. Не дайте розпускови впасти на дерево, одіння або органічну матерію, таку як сіно, солома або гній.
4. Завсігди переховуйте в щільно закритих посудах, щоб недопустити до зміцнення порошку з хлорейтом.

Хлорейтові вбивачі бур'янів, коли ужиється їх в достаточних кількостях на знищення багаторічних бур'янів, зроблять ті місця неплідними на протяг років залежно від кількості вохкості в землі. Хлорейтові соли входять з дощем в землю і остануть в глибині, до якої заведе їх вохкість землі. Як довго часу треба на розложення тих солей, ще не є знаним.

Сіркова кислота — солфорик есид — є також небезпечною в деяких обставинах. Добре буде запам'ятати собі, що хочай сей хемікалій не експлодує ані не займиться, він може серйозно ушкодити шкіру або одіння, з якими прийде в стичність.

Завсігди лийте сіркову кислоту до води, ніколи не лийте води до кислоти.

На торзі знаходяться поливачі вилужені оловом. Вони є опірні на ділання кислоти. Де уживається такого апарату і досить осторожно поступається в орудуванні хемікалію, то ніякої невиноди не буде з уживання сіркової кислоти.

РІЧНІ БУРЯНИ.

Вівсюга.

Мало є околиць в Західній Канаді де вівсюга не є добре поширеною і мало є фармів, на яких її не сіють у великій кількості разом зі збіжжям кожного року. Хотят воно тяжко приготувати

Wild Oats

насіння, яке зовсім не мало б вівсюги, треба старатися зменшити її число як найбільше, а як сего не можна зробити, то купити чисте насіння і розмножити його на чистій землі. Треба також уважати, щоб не дати їй поширитися через підстилку, соломі, неперегнитий гній, вози або машинерію або через уживання нечистої зеленої паші або немеленої нечистої годівлі. Доки не візьметься під увагу всіх тих чинників, які поширюють насіння, успіх управи буде обмежений.

Вівсюгу, яка вже знаходиться в землі, треба заохочувати, щоб росла, щоб через управу усунути її. Дуже догідним є то, що глибина в якій вона найліпше кильчиться є у верстві, яку звичайно ореться. Вівсюга зійде навіть у глибині 12 цалів, і тому заходи поховати її глибоко управою і там держати є безкорисні.

Де є кінечним сіяти збіжжя на землі занечищеній сим буряном, то добре буде здискувати її вчасно в осени, і коли час

дозволяє, перейти валком. Се заохочує кильчення і рослини, які виростуть в осени, впадуть від молозу.

Тому що ячмінь й овес дозрівають ранше, то вони є найліпшим збором на зелену пашу в таких обставинах. Приготовляючи землю на збір, орати треба зараз перед сівбою. Орку можна замінити в деяких случаях на одну або дві управи. На тяжких землях, де ореться в осени по причині впливу на склад землі, весняна управа перед сівбою є пожаданою. Добрий вплив сеї системи на контролі вівсюги буде значно зменшений, хіба збір вівса й ячменю буде скошений досить вчасно, щоб недопустити до дозріття вівсюги у великій кількості. Вівсюга може скільчитися навіть коли не цілком допіла і вона висипеться хочби як старанно її збирати.

Сей спосіб має на цілі знищення одного збору скільченої вівсюги в осени, а другого перед сівбою. Сіяння збіжжя сейчас по останній управі повинно дати йому розмах перед вівсюгою.

Збори сіна й паші є успішними в контролі вівсюги, бо її забирається з пашею або сіном тоді, коли вона ще не достигла. Осіннє жито також має свої користи. Воно росте скоро на весні й успішно конкурує з бурянами. Де осіннє жито не випередить бурянів в дозріванню, можна його скошити на сіно.

Способи вимірені більше або менше до контролі річних бурянів як групи, повинні помочі в контролі вівсюги. Вони включають періодичну паренину. При сомерфалі на вівсюгу, добре є дозволити її вирости на чотири до шість цалів перед оранням і управляти мілко і то радше в часі сухої теплої погоди.

Контроля вівсюги хемікаліями у збіжжю не є можливою тепер, бо хемікалії вбиваючи вівсюгу вбили би також збіжжя.

Смердючка й дика гірчиця (Стінквід і Вайлд Мостард).

З річних бурянів, смердючка, звичайна дика гірчиця і близько споріднені роди, індіанська гірчиця, „гедж” гірчиця, „бйрд рейп” і дика редька завдають найбільше клопоту у збіжжєвих дистриктах. Тому що вони є вчасні, витворюють тінь й є спосібні конкурувати, то спричиняють річно велику страту у видатку збіжжя. Особливо лихими вони є тому, що витво-

рюють велику кількість насіння, яке кільчиться дуже нерегулярно і може лежати в землі літами без утрати своєї сили. Експерименти дійсно виказали видаток 900 фунтів чистого насіння гірчиці а 1,200 фунтів чистого насіння смердючки з акра на тяжко занечищених полях.

Раз дика гірчиця або смердючка зістане впроваджена на фарму, то цілковите викорінення їх управою або способами зборів є майже неможливим. Тому то треба старатися всіма способами охоронити від занечищення землі, які є тепер вільні від тих бурянів. Уживання чистого насіння, полення руками поодиноких розкинутих рослин і кошення малих латок помагає в контролі легких занечищень.

В околицях вже занечищених ся проблема є більше скомплікованою. Хотяй до цілковитого викорінення ніколи не можна б дійти, можна прийняти успішні способи в цілі держання тих бурянів під контролею й у великій мірі зменшити їх шкоду. З огляду управи дуже важним є, щоб поле було вільне від молоденьких

рослин гірчиці і смердючки, коли сіється збіжжя. Чиста паренина і коротші переміни зборів зменшать до певної міри кількість насіння в землі.

Збіжжя на нечистім поли повинно дістати всяку можливу нагоду в конкуренції з бурянами. Сего можна діпняти збільшенням кількості насіння, уживанням фосфатових навозів, щоб дати збіжжю більший розгін. Сильний ріст збіжжя стримує смердючку далеко лекше ніж гірчицю.

Гірчицю і смердючку в засівах можна легко контролювати при допомозі хемічних зливачів. Сей спосіб випробовується основно в Західній Канаді, щоб означити його партість у напів сухих відносінах. Дійшли до слідуючих заключень:

1. Звичайну дику гірчицю і смердючку легко контролювати в засівах при допомозі хемічних зливачів.

2. Примінювати се можна у всіх засівах але найменше шкідним воно є для пшениці і вівса.

3. Зернисте збіжжя завсігди терпить до якоїсь міри від хемічного зливання але

Pertussin

Помагає скоро при кожному кашлю

ПРИПИСУВАНЕ ЛІКАРЯМИ ПОВЕРХ 30 РОКІВ.

Ніколи не занедбуйте кашлю. Він може розвинутися в поважну хворобу. Проженіть кашель сейчас уживаючи **PERTUSSIN**. Дивіться, щоб ви завсігди мали одну фляшку сего средства вдома. До набуття у всіх аптеках.

РЕГУЛЯРНА ФЛЯШКА 57ц. РОДИННА ФЛЯШКА \$1.35

ушкодження буває найменшим і відновлення найскорійшим, коли се робиться заки засіви підуть в колос. Найвідповіднішим часом на зливання є та пора, коли засіви мають по три або чотири листки.

4. Багато хемікалій можна уживати до контролі річних бурянів, але сіркова кислота показується найліпшою. Розпуск $4\frac{1}{2}\%$ (в обемі) сіркової кислоти контролює гірчицю, смердючку і кілька інших бурянів. Уживати 75 до 100 гальонів на акер.

5. Хіба занечищення є надзвичайно тяжким, зливання не повинно уживатись потім як збіжжя пішло в колос, або коли засіви потерпіли від здуття землі наслідком посухи.

6. Вчасне зливання тяжко занечищених засівів спричиняє звичайно більший видаток збіжжя, що вистарчає на покриття коштів такого зливання.

7. Хемічне зливання гірчиці і смердючки в засівах не має впливу на продуктивність землі.

МНОГОЛІТНІ БУРЯНИ.

Перій (Кавч Гресс).

Перій є надто добре знаним на канадських степах і не потребує широкого опису в сій розвідці. Вистарчить підкреслити факт, що він шириться так з насіння як і з коріння. В нові дистрикти він заходить звичайно при допомозі насіння, яке лучається як занечищення в деяких наших управлюваних травах. Насіння трави Вестерн Рай і трави Авнлесс Бром найбільше провинилися в тім згляді. Раз впровадженій, перій шириться даліше при допомозі сильного росту коріння. Один узол з добре розвиненим пупінком, посаджений на експериментальній грядці Рільничої Колегії Манитоби в червні 1931, до осені того самого року розрісся на 270 стіп.

Всякий спосіб контролі повинен мати на цілі недопущення до дальшого ширення чи то з насіння чи з коріння. Тепер можна купити насіння згаданих трав, яке є посвідчене інспекторами Домініальної Галузи Насіння, як вільне від насіння перію. Для засіву занечищених просторів купно сего посвідченого насіння є дуже пожаданим й є одним з найпевніших способів держати землю вільною від перію.

Другою справою є викорінення сего буряну там де він занечистив поля.

Малі латки можна усунути викопуючи їх руками або стинаючи верхні часті острою сапою або іншим відповідним знарядом. Треба витревало і докладно працювати в обох тих случаях. Вдоволяючись викорінення таких латок можна досягнути далеко легше уживанням чистого содіюм хлорейт або хлоритових средств на буряни. Ужиття двох фунтів хлориту на 100 квадратних стіп основно вбе сей бурян. Хотай поручається його на малі латки, уживання його для більших піль було б надто кошовним.

Поширений перій на велику скалю можна успішно викорінити управою при допомозі відповідних знарядів. Одним з найліпших знарядів є борони з гнучкого роду спружиновими зубами, які викопують коріння з землі і лишають їх на верху землі де сонце і вітер їх висушує і нищить.

Нові досліди виказують, що для найліпших наслідків роботу над такою контролею треба б зачати перед половиною місяця мая. По сій даті ріст нового коріння вже зачався й його викорінення є тому більше трудним. Чиста управа протягом одного сезону згаданим знарядом, звичайно вистарчить цілком усунути перій.

Коли б вироблено такий знаряд, що стинав би ріст над землею не чіпаючи коріння, то можна б сподіватися зарівно добрих наслідків через невпинне його уживання через один сезон. В сім случаю резерва поживи рослини вичерпалась би.

Бурян Бідноти — „Поверті Від”.

Бурян бідноти є глибоко закоріненою родимою многолітною рослиною, що росте на всіх землях але загально знаходиться на алькалічній землі. Сей бурян є дуже впертим і спричиняє великі страти в зборах а навіть неврожай. Поширюється головню при допомозі підземного коріння, якого система є подібною до системи коріння канадських бодяків. Коріння його однак є багато тонше, далеко більше деревляне в тканках, й є покрите грубою корковою верствою. На полях, більшість коріння знаходиться у глибинах 6 до 12 цалів.

Нові рослини розташовуються вчасно на весні, але їх злука з матірною рослиною скоро переривається і се поясняє, чому воно тяжко найти два буряни бідноти злучених корінням. Пересічна гли-

бина прямовісного коріння є від сім до вісім стіп.

Тепер переводиться експерименти, щоб означити релятивну вартість взірцевих метод управи для контролі буряну бідноти. Воно вже стало ясным, що методи звичайної паренини мало що допоможуть, і виглядає, що цілковите викорінення буряну бідноти потребує більше як один рік основного чорного сомерфалу.

Бурян бідноти в малих латках можна легко викорінити хемікаліями й ужиття одного фунта чистого содіюм хлорейт на 100 квадратних стіп дасть вдовольнічі наслідки.

Нові Буряни.

Всі звичайні буряни сьогодні були рідкими і малого значіння в початках західного рільництва. Величезні страти в наслідок заневищення бурянів є результатом занедбання запровадити контролю або поробити кроки проти поширення звичайних бурянів таки зараз на початку.

Ми повинні зрозуміти з гіркого досвіду конечність познакомлення з усіма новими бурянами доки їх ще легко поробувати. Про найгірші три з нових бурянів говориться понизше в тій надії, що здобуте в сей спосіб знання допоможе не допустити до дальшого їх поширення.

Всіх проситься сердечно, щоби кожний хто прийде в стичність з сими або іншими мало знаними бурянами післяв їх на показ до своєї найближшої Рільничої Колегії або Експерименталь. Стації або Департаменту Рільництва для розпізнання. В сей спосіб вони значно допоможуть до певного означення місць заневищення й більш успішного викорінення тих бурянів.

Придорожній Молочій — „Юфорбія Есуля”.

Придорожній молочій є знаний подекуди на канадійських степах десятки літ. Але лиш недавними часами пізнали можливість серйозність сего буряну. Про него доносять з більшого числа розкинутих околиць всіх трох степових провінцій. Хотяй поширення сего буряну ніколи не було скорим, то все таки воно було постійним і впертим.

Сама рослина є багаторічною, закорінюється дуже глибоко і має вузьке блідо зелене листя, подібне до листя лему. Ба-

дилля є твердаве і деревисте і при зломанню видає молочко подібне до молочка буряну „милквід”. Цвіти, що знаходяться в китиці подібні до парасолі, мають дуже визначний жовтаво - зелений кольор, який є одною з характеристик, по якій придорожній молочій легко пізнати.

Худоба звичайно не їсть сего буряну але занотовано кілька небезпек отруї. Головною небажаною прикметою придорожного молочію є його дуже велика впертість і факт, що коли він не є в дійсності отруйним то є дуже несмачним для худоби. Він також забирає місце, яке корисно могли б заповнити рослини на пашу.

Для контролі сего буряну на великих просторах радиться перевести основну паренину, і то через два літа за порядком. Малі латки добре викопувати руками або уживати содіюм хлорейт щонайменше два фунти на 100 квадратних стіп. Хемічне трактовання є значно дешевше і легше до переведення.

Мохнатий Крес — „Лепідіюм драба Л.”

Про кілька розкинутих появ мохнатого кресу доносять з далеко віддалених від себе околиць степових провінцій. Його дуже небажаний характер в околицях де він є численним, показує на потребу пороблення кроків проти дальшого його поширення в Західній Канаді.

Ся рослина закорінюється глибоко, є багаторічною з розгалуженим бадиллям, має коротке стебло, подовгасте листя і малі білі цвіти. Частини мохнатого кресу, які знаходяться над землею, є міцні і часто покриті ніжним пухом. Коріння є тонке і майже подібне до шнура. Сей бурян шириться так з коріння, як і з насіння. Для контролі його через управу треба регулярно і часто усувати верхні частини рослини над землею, щоб вичерпати резервну поживу в коріннях, і не допустити до витворення насіння.

Два роки сомерфала буде потрібним для успішного його викорінення.

Хемічні скроплювання, що вбивають верхній ріст а коріння лишають цілими, є прямо безкорисні. Більше успішну контролю малих латок можна одержати уживанням содіюм хлорейт в такій кількості, як для придорожного молочію, бо се вбиває також коріння.

Білолист, Васильок, (Russian Knapweed)

Білолист є одним з кількох мохнатих бурянів, які мають густе сіре волосся або пух на білах, особливо молодих рослин. Цвіт має кольор бозу й є в малих круглих головках і доросла рослина має порізаний вигляд. Туге многолітнє коріння є темно брунатне або чорне. Листя на дорослій рослині є мале, вузке і гладке, без визначного середнього рубця або кінчика, й є поступенно менше в напрямі вершка рослини.

Короткі штивні волоски покривають листя й бадилля так, що рослина в дотик є липкою. Коли усунути се волосінне покриття з низшої части великого бадилля, то видно темnobрунатний або порпуровий кольор. Се продовжується в долину до підземної частини бадилля, яке є такого самого кольору як коріння. Система коріння рослини є подібною до системи канадійських бодяків а що нові рослини скоро розвиваються з відтятих кусників коріння, то сей бурян може легко поширитися через управу.

Контроля сего буряну вимагає недопущення рослини до витворення насіння й уживання метод подібних до тих, що уживається на канадійські бодяки. Показалося, що один рік сомерфала може не знищити сего буряну цілком.

Насіння бурянів у квашенині, годівлі і гною.

В часах посухи буряни часто становлять велику частину матеріалу, який йде до сайла. В дійсности мало є квашенин, які не містили б бурянів. Розходиться о то, чи включене насіння бурянів задержує свою життєву силу під такими обставинами. Переведені недавно експерименти показують, що навіть по кількох тижнях відносини в сайлі знищують життєву силу майже всіх насінє бурянів. Нищення насінє в сім случаю не походить від тепла, але від стичности з соками витвореними в часі процесу квашення. Тому дуже мало занечищення можна сподіватися з того жерела.

Насіння бурянів у немеленій годівлі дуже правдоподібно перейде через жолудок звірини без серйозного ушкодження. Як що відпадів звірят не скинеться на купу і не дозволиться їм грітись через довгий протяг часу, то насіння бурянів, які вони містять, задержать свою життєву силу і будуть жерелом занечищення, коли розкинеться їх на полі з гною.

Безпечно можна сказати, що так годівля як і гній причиняються значно до поширення ріжних бурянів.

Влучне питання.

Мамо, — питається малий Петрусь. — Чи може стати поліційним псом такий пес, що колись украв ковбасу?

— Мій чоловік уже мене більше не любить . . .

— З чого це догадуєшся?

— Давніше, як ми були заручені, то просив на вколішках, щоб я дала йому бодай один кучер зі свого волосся, а нині зчиняє страшенну авантуру, як знайде один волосок в зупі!

Забава.

Маленький Степанко бавиться із трілітною сестричкою.

Мати:— Ти чого так плачеш, Олю?

Степанко:— Ми бавимося в індіан. Як я вдарю її палицею по голові, то вона плаче.

Знає її.

— Ви волієте діставати вашу платню що місяця, замість що тижня. Чому?

— Бо тоді я матиму раз на місяць авантуру з жінкою, замість що тижня!

— Мій чоловік, як я переконалася, є люнатик. Серед ночі встає з ліжка і ходить по хаті.

— Чи далеко йде?

— Ні, лише до шафи, де є горівка.

Лист.

— Високоповажаний Пане Директоре! — пише батько до управителя школи, до якої ходить його син. — Колиб мій Михась дальше лінюхував і не учився, то прошу ввічливо його в моїм імені порядно вибити. Радо зриваюся. Ваш, Іван Мотика.

Контроля Молочію

(Джордж Бато, секретар Комісії Буряні в, Департамент Рільництва Манитоби).

Многолітний Молочій (*Sonchus arvensis*) є дуже впертим многолітним буряном, що поширився, більше або менше, по всіх управлених землях Манитоби. Хотяй тепер його ліпше розуміють, і тому менше бояться, ніж п'ятнацять літ тому, то все таки він є одним з найгірших бурянів Манитоби.

Він є типічним буряном збіжєвих піль, росте найкрасше на землі, яку управляється пізно в осени або вчасно на весні, а коріння його є спяче. Він волисть вохку землю.

Опис.

Коріння—Система узловатого на вигляд коріння є дуже поширена і складається не лиш з правдивих корінів але також і з корінчиків. Корінчики, які можуть бути до пів цяля в промірі, є мягкі, хрупкі і повні пупінків. Вони, так як і другі часті рослини, є наповнені молочком. На весні кусники коріння не більші як пів цяля довгі є способні випродувати нові рослини. Велика частина корінів йде поземо в горішних чотирох або п'ятьох цялях землі, але в літі ограничене число прямовисних корінів йде в діл на три або й більше стіп.

Била. — Била ростуть на три а навіть чотири стопи високо й є порожні між сугавами, молочні, мягкі, як салата і розгалужені.

Листя. — Долішне листя буває десять цілів або й більше в довжині; горішне листя є менше. Листки обнимають било; вони є значно повирізувані, і ріжняться формою.

Цвіт. — Цвіт є до $1\frac{1}{4}$ цяля в промірі, жовтавий, і подібний до денделайн. Найвчаснійший цвіт отвирається звичайно около 3-го липня; на збіжєвих полях десять днів пізнійше. Нові пупінки видають дальше цвіти, з дня на день через один і пів місяця. Насіння доходить життєвої сили около сім до вісім днів по першім отворенню цвіту, і летять з вітром від трох до п'ять днів пізнійше. Від часу, ко-

ли перше насіння зачинає розсіватись — около 15-го липня, — рослини, що остають нестяті, розсївають насіння постійно, 300 до 400 денно.

Насіння. — Насіння є около одну-десятину цяля довге, мале, брунатне, з прорізом наздовж, і заосмотрене в „пух”.

Як сей бурян шириться.

Поширення через насіння. — Сей бурян шириться з поля на поле перелетним насінням. Ніхто не знає як далеко то насіння летить. Пробоване щодо кільчення серед найдокладнійших відносин, насіння то видає високий процент рослин. Число молодих рослин, які дійсно можна найти на полях звичайно не є великим, хотяй в деяких роках, коли відносини є надзвичайно сприяючі, можна найти багато молодих рослин. Виглядає, що насіння молочію є радше вибагливим щодо відносин, серед яких скільчиться. Глибина посадки, температура і вохкість землі мусять бути якраз відповідні; в противнім разі насіння гине досить скоро. Коли відносини є добрі, як на полі, що лежало парениною рік передтим, багато молодих рослин може вирости. Рослини зачинають рости на весні і звичайно виглядають як розетки, близько землі, протягом першого літа.

Поширення через коріння. — Малу діяльність, яку сей бурян виказує в поширенню через насіння, винагороджує надзвичайно сильне його поширення через коріння. Одинока рослина, посажена на грядці чистої і доброї землі, розшириться через само коріння в однім році на один ярд або більше в промірі, і ся матка буде поширюватися на чотири до шість стіп дальше в кожному напрямі кожного року. Се є в додатку до пересаджень, які майже завсїгди бувають з відламків коріння розтягнених при скородженню піль. Коли молочій зайде перший раз на поле де його передтим не було, то він завсїгди зачинається малими круглими латками. Сі латки розростаються і ско-

ро лучаться, так що ціле поле стає занечищене. Такі латки в дійсності зачинаються з поодиноких рослин, що виростили з насіння, кожна рослина скоро розширюється через коріння в латку на кілька стіп широкую. Можна безпечно сказати, що коли ніякий спосіб нищення не стане на перешкоді, дві або три рослини на акер можуть в дуже короткім часі покрити ціле поле прямо через поширення коріння.

КОНТРОЛЯ.

Кошення зборів. — Кошення збіжжя, яке містить молочій, не може бути нічим більше, як тимчасовим способом на то, щоб зменшити поширення через насіння. Все таки на полях де сей бурян не є загально поширений, вчасне викошення латок (скажім около 12. липня), на сіно зі збіжжя й бурянів заки насіння доспіє, зменшить у великій мірі поширення через насіння і дасть до того годівлю. А що молочій в тій порі є доброю пашою, фермерам радиться косити всі погані латки на сіно радше ніж марнувати на них шпат і платити за молочення.

Орання в серпні. — Резерви поживи, заховані в коріннях, нагромаджуються по більшій частині в другій половині літа. Тому то рослини молочію перевернені оркою в серпні є значно ослаблені. Дуже корисним, отже, є орати зараз по байнде рі як се можливе, ставлячи штуки снопів на зораній землі. Се є коштвна робота, але її широко практикують на многих найліпших фармах Манитоби.

Паренина (Сомерфал). — Хотяй се є коштвний спосіб „чорна паренина” є загалом найскорійшим і найліпшим практичним способом на викорінення сего буряну з поля і без сумніву сей спосіб буде довго важним чинником в контролі того буряну. Взірцевою системою на многих фармах є два роки зборів а третього року чорна паренина. При добрій управі паренини, се дасть досить чисті збори через два роки з трьох; є се коштвна система, і тому що не звертає полю нічого, помалу висилує його. В мокрих роках вона веде також до сильного росту соломи в слідуючій зборі, і такі збори є чутливі на атаки ржі.

В сомерфалі на знищення сего буряну, одну річ треба діпняти, а то постійно позбавити рослини всего листя аж вона завмре. Воно шкода пробувати виривати

коріння молочію в сомерфалі, так як се можна робити з перієм. Коріння молочію є надто крихкі, щоб з ними так поступати. Тому, хотяй ідея виривання коріннів може бути, й є, доброю при управі городу, то на полях її треба цілком занехати.

Можна уживати різних знарядів, але взірцевими для управи сомерфала на знищення молочію є плуг і культиватор з широкими вістрями. Декотрі фермери не орють зовсім, але всю роботу виконують культиватором. Глибока управа не є потрібною — в дійсності, не є пожаданою — і культиватор зробить далеко ліпшу роботу, коли дотикає в споді до твердої землі, ніж коли земля є глибоко зрушеною. Тверда земля ставить культиваторови досить опору і він добре протинає рослини. Вістря знарядів треба постійно тримати острими.

Два факти треба запам'ятати а то:

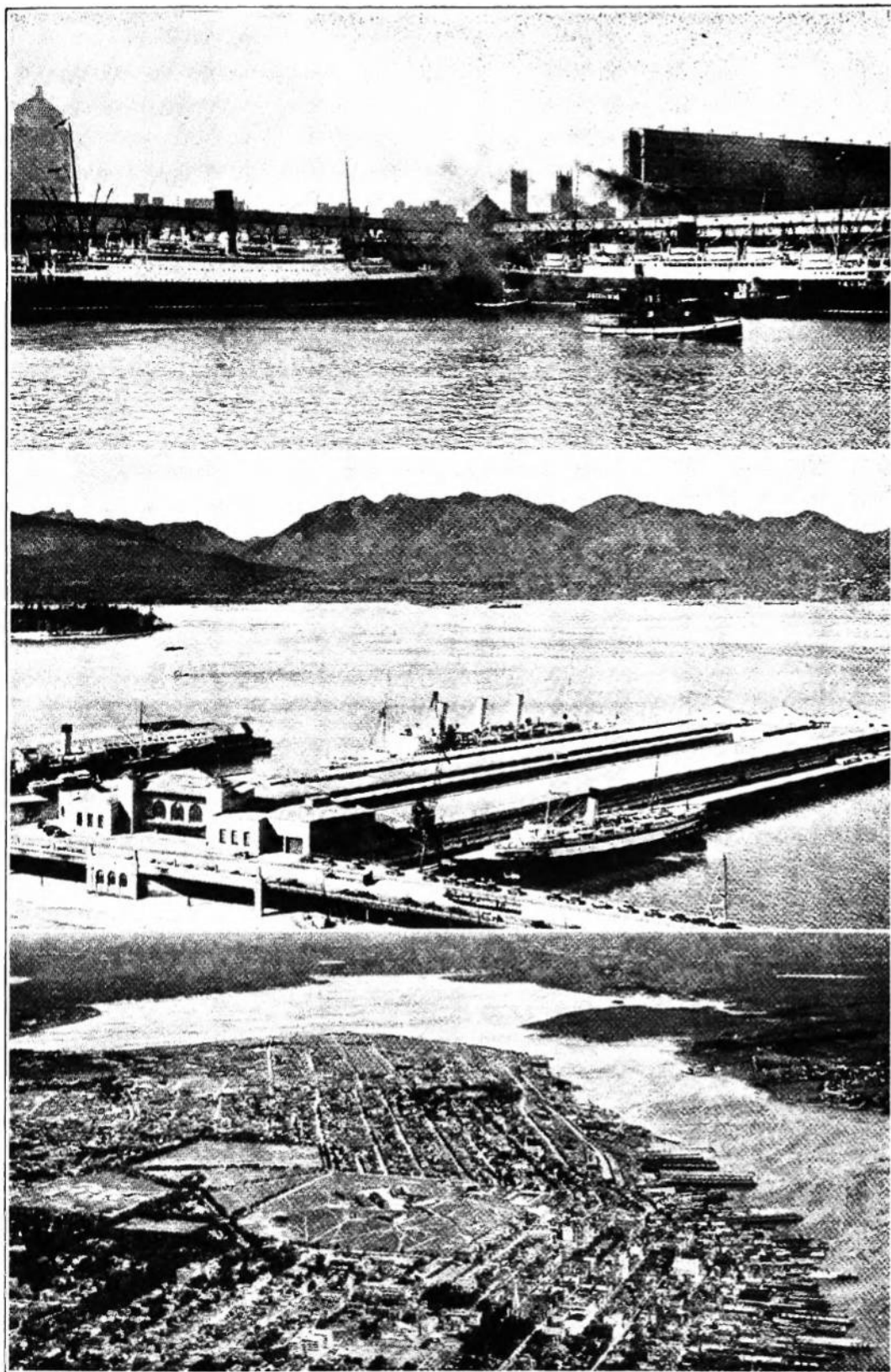
1. Постійне цілковите позбавлення листя вбиває буряни голодом;

2. Молочій найлекше знищити голодом в другій половині літа.

Розберім перше з сих двох тверджень. Молочій має широке, буйне листя. Кожна рослина, що має листя, мусить мати листя, щоби жити; листя не є окрасою; воно сповняє життєву функцію. Лиш тоді, коли рослина має листя, може сонце і воздух причинятися до її життя. Як тільки листя зникне, то захована в корінню пожива уживається на витворення нового листя, і сі підземні склади поживи скоро зникнуть, як що не позволиться листю більше рости. Коли воно зникне, то рослина завмерла.

Дуже важним є, щоби недопущення до росту листя було постійним. Тримати паренину чорною через три тижні, а потім позволити бурянам вирости на чотири або пять цілів заки возьметься знов до неї, подобає на зливання горючої стайні водою так довго доки вогонь майже не погасне і потім лишити і піти собі на перекуску.

Найкращу демонстрацію в Манитобі про успіх постійного недопущення листя Молочію дала епідемія скакунів в Полудневій Манитобі від 1931 до 1934, включно. Скакуни зідали листя молочію щодня. Вони не торкали коріння; вони не дуже ушкоджували біла рослин; але вони зідали найменшу появу листя. Дуже скоро (звинятком міст і місточок де скакунів

В ГОРІ: Пароплав Кунард-Гвайт Стар компанії бере надунки у монреальській пристані. ПО СЕРЕДИНІ: Доки С.П.Р. у Ванкувер звідки відпливає „Емпрес” з товарами до країв Далекого Сходу. НА ДОЛИНІ: Знімає пристані у Галіфакс.

Dr. Thomas' ECLECTRIC OIL

Уживається з успіхом в хаті до здержання кашлів, перестуд, до гонння врзань, попечень, ран і потовчень; до злагодження ревматичних болів, болю горла, напружень м'язів і вивихнень.

Незрівняний в своїм гоючім впливі на курей, що терплять на курячу слабість, перестуди й всі споріднені хвороби, погані рани, рани тіла і т. д.

Добрий в ліченню коней й худоби, які мають кольки, лихе розположення, нечистість, сохнення м'якушів, рани, нарости, запалення частей тіла, поранені дійки і т. д.

ПРОДАЄТЬСЯ В КАНАДІ ПОВЕРХ 60 ЛІТ.

Одинокі власники

NORTHROP & LYMAN COMPANY, LIMITED
TORONTO, CANADA.

KELLOGG'S ASTHMA RELIEF

Се є найуспішніше средство на звільнення астми й літньої горячки. Гоючі випари з горючих зел скоро звільняють чувство душення прочищаючи проводи для воздуха і лагодячи подразнені болонки. Ділає безпечно і певно. Не треба проводити неспокійні безсонні ночі. Спробуйте його і переконайтеся самі.

Є в уживанню більше як сорок років. Дві величини—25ц. і \$1.00
Виріб фірми

NORTHROP & LYMAN COMPANY, LIMITED
Toronto

Canada.

Продає ваш найблищий торговець. Якщо ваш торговець не може достарчити вам, ви можете замовити пишучи в своїй рідній мові до: Ukrainian Booksellers & Publishers, Ltd., 660 Main St., Winnipeg, Man.

перемогли птахи, а також на кількох незвичайно положених полях, куди скакуни не зайшли) Молочій зник на просторі двох або трох тисяч квадратних миль, що передтим був занечищений сим бур'яном. Наука з того є ясна, що просте й постійне недопущення до росту листя дуже скоро вбиває рослину. Се треба пам'ятати при оброблюванні паренини. Недопустити до росту листя стинаючи весь ріст заки він появиться на верху землі. Се значить уживати культиватора кожного тижня або що десять днів.

Вже попередно було згадано, що „молочій найлегше виморити в другій половині літа”. Хотят се є правда, то воно буде великою помилкою відкладати всю роботу над молочієм, як дехто робить, аж до пізна в червні. Такі поля майже завжди містять Вівсюгу а також інші однорічні бур'яни; а щоби їх вбити, роботу треба зачинати добрим подискуванням попередної осені, і вчасно в літі на стільки обробити, щоб заохотити однорічні бур'яни до доброго росту і так їх вбити. Коли лишити поле неруханим, скажім до 30 червня, то молочій можна ще знищити, але нагода знищення однорічних бур'янів буде дуже зменшена, й їх багато може появитися в слідуічій зборі.

Зміна засівів—Ротація—Тому що цілорічна чорна паренина є кошовною, багато фармерів уживають зміни засівів, що включають паші. Се є добре. Солодка конюшина є улюбленою пашею; вона заглушує бур'яни, збирає молочій з сіном заки він витворить насіння (коли сіно скоється на час), і поле можна очистити зі збору в пору, щоб переорати землю перед жнивими. Се також дає засіб для більшого числа худоби і для лучшої управи землі.

Деякі ротації для контролі молочію є слідуічі:

Ротація ч. 1.

Рік

1. — Пшениця.
2. — Ячмінь або овес.
Сійте з солодкою конюшиною.
3. — Сіно або пасовиско. Зорати в липні й обробляти як паренину.

Ротація ч. 2.

Рік

1. — Пшениця. Сійте з солодкою конюшиною і Вестерн Рай Гресс.

2. — Сіно або пасовиско. Зорати й управляти як паренину.
3. — Ячмінь або овес.
4. — Паренина.

Ротація ч. 3.

Рік

1. — Пшениця.
2. — Ячмінь або овес.
3. — Паренина.
4. — Пшениця. Сійте з пашею.
5. — Сіно або пасовиско. Зорати й управляти як паренину.

Ротація ч. 4.

Рік

1. — Пшениця.
2. — Ячмінь або овес.
3. — Паренина.
4. — Пшениця. Сіяти з пашею.
5. — Сіно.
6. — Сіно або пасовиско. Зорати.

Головні точки в контролі молочію.

1. Коли молочій шириться, то конче треба щось зробити.

2. Не сійте збіжжя на погано занечищеним поли; шкода насіння; лишіть на паровину.

3. Коли частина поля занечищена, не чекайте — лишіть ту частину на паренину тепер.

4. Сійте пашу на Мокрих місцях на полях й уживайте її на сіно; коли б їх засіяти збіжжям, то такі місця дуже часто стають занечищені молочієм.

5. Молочій є доброю пашею, і всі незаняті фарми повинно уживатись на пасовиска о скільки се є можливо. Лишіть на пасовиско лихі поля на своїй власній фармі.

6. Рівні простори при дорогах засівайте травою і косіть на сіно.

7. Засівайте кінці збіжжєвих піль і косіть щороку на сіно.

8. Заощадіть шпату і коштів молочення роблячи сіно на лихих латках збіжжєвих піль. Косіть їх як тільки отворить ся перший цвіт молочію.

9. Солодка конюшина в ротації може багато помочи в контролі молочію.

10. Виконайте о скільки можна найбільш своєї осінньої орки в серпні.

11. Не дайте молочієви показуватись на верху землі на своїй паренині в липні, серпні або вересні.

12. Держання більше худоби означає ліпшу і дешевшу контролу бур'янів.

БУДЯКИ

Будяки є одним з найзвичайніших і найбільше шкідливих багаторічних бур'янів в Західній Канаді. В багатьох околицях заневищені ним поля спричиняють велику страту в менших видатках зби́жжя і в невеликім коштах управи для його контролю. Тому що сей бур'ян має два способи для свого поширення, треба щоб наші змагання контролю й винищення його були звернені так до знищення підземних частин рослини, як і до недопущення витвору насіння.

Нищення будяків полягає у вичерпанню резерв поживи, які знаходяться в корінню. На весні се коріння є досить грубе і м'ясисте. Пізніше з поступом сезону де-що з тих резерв поживи уживається до розвитку рослини, і поступенно розмір і вага корінної системи зменшуються аж до відцвіту. Потім аж до замерзнення рослини пожива знов нагромаджується в коріння так, що вони йдуть на зиму в грубім, м'ясистім стані, подібнім до їх вигляду на весні.

Коли верхній ріст скошується як тільки косарка може його досягнути, то видно зріст проміру корінної матерії аж до кінця червня. Більшість пупінків на відногах коріння грубіють і витворюють нові парости. Від кінця червня аж до осені промір корінної матерії зменшується але життєва сила є задержана. Скошувати через один сезон є тому малої вартості як спосіб винищення але недопустить до витвору насіння і заневищення нових піль.

Кілька способів управи дають можливість контролю сего бур'яну. Осіння орка і засіяння зби́жжя слідуєчого року зменшить силу, а в деяких случаях число будяків.

Найбільше успішні способи управи стремлять до недопущення верхнього росту рослини. Коли зачнеться кроки контролю на весні і продовжується їх через цілий сезон, то коріння поступенно замирає, часто буває, що навіть по такій управі рослини, які здавались завмершими, відживають під добрими обставинами росту. Але число й сила корінів є значно зменшені постійною управою і недопущенням до верхнього росту. На ве-

ликих просторах сі результати можна досягнути найлегше чорною парениною.

Землю, яку лишається на паренину в цілі контролі будяків, треба зорати при кінці червня і тримати її чорною через управу аж до осені. Верхня управа культиватором з широкими вістрями є ліпшою від управи дисками.

Управа землі в цілі витягнення корінів будяків на верха може бути лиш в часті успішною, бо більшість системи коріння є глибше від звичайної управи. Тому нема користі орати глибоко.

З різних хемікалій випробованих для контролю будяків лиш хлорати або ті мішанини, що містять хлорати, надаються до того. Але кошт їх є так великий, що для великих просторів уживання їх є неможливим. Соди́єм хлорейт ужитий в кількостях 1½ до 2½ фунтів на 100 квадратних стіп, залежно від стану росту і вохкості землі, є успішним в нищенню будяків. Коли скроплюється ним впрост рослини, то хлорат нищить верхній ріст. Нові досліді вказують, що він також ділає через землю. В таких обставинах воно не є важним чи розпуском поливається чи скроплюється. Коли поливається, то скільки хемікалію ужитого треба розпустити в 3 гальонах води на 100 квадратних стіп; коли скроплюється, 1 до 1½ гальона на 100 кв. стіп є достаточним. Розпуск треба ужити рівно. Коли б деякі бур'яни пережили вступне скроплювання, то за місяць або пізніше треба повторити. Се нищить бур'яни добре в різних порах росту, але з огляду на меншу резерву коріння в часі відцвітання рослини, певна кількість хемікалію дасть найліпші наслідки в тім часі. Небезпеку вогню можна зменшити скошенням й усуненням верхнього росту перед скроплюванням.

На торзі є кілька средств на чищення бур'янів, але лиш ті, що містять хлорати, є успішні. Їх успіх залежить від кількості хлорату, який містять і від кількості хемікалію ужитого на дану поверхню землі. Ті, що задумують купувати сі средства зроблять добре, коли запевнять себе які складники мають сі препарати.

М. ПЕТРІВСЬКИЙ.

Святий Николай і Большевик

Никола Юрків ліквідував святих — святі зліквідували большевика.

Оповідання з канадійського життя на тлі большевизму.

Никола Юрків не був собою лихий чоловік. Однак він все відчував брак гроша, брак роботи, брак сприятливих обставин і те все перемінило його, порядного чоловіка, на такого чоловіка, що на нього він перед роком був би глядів з погордою.

Так... брак гроша й брак нагоди гріш заробити зробить за одну ніч з робітника безробітного, з господаря дому бездомного волокиту — зробить з нього й большевика.

Никола найшовся перед роком в таких обставинах, в такому кітлі, в яким за ніч — дві людини переварюється на непередбачену ним самим і незбагнуту ніким людську істоту... на п'яницю, злодія, свяця, побожного чи безбожника, волокиту, завадіяку, а то й большевика — комуніста. Залежно від впливів.

Наш Никола замешкав у промислового містечку Онтерії, в якому переважали впливи комуністів зпід знаку Турфдому; за рік киснення і ферментації в кітлі життєвих обставин перемінили його до непізнання... Никола по році став червоним большевиком, „товаришом”, комуністом. За той рік товариші з Турфдому відорвали його від церкви, від національних товариств, від національних часописів і літератури. За то Никола почав перейматись мітингами в Турфдомі, комуністичними часописами, а замість Кобзаря і Історії України він читав „Капітал” Маркса, всякі історії еволюцій, матеріалізму й комунізму Леніна, Бухаріна й прочих стовпів нового устрою, який обіцяє робітникові „рай” на землі. Цю „робітничу” літературу доносили Ніколі таки його краєни й односельчане як „товариші” Яцків, Цупа, Хрін, Паньчишин і Ногальський. Щоб Ніколу переконати, „товариші” зужили кілька мільйонів слів на сходах у його хаті, на лавці перед домом, у парках, пікніках і других місцях, де його запрошували, чи він сам заходив. Большевик має таку на-

туру, що не дасть людині на хвилику спокою, а буде як тінь за нею сновидатись, усе переконуючи, аж поки не переконає, і не побачить перед собою її перемальовану на червону краску.

Для большевиків єдина краска в світі це червона... Цілий світ для них червоний, а хто не червоний, того перемальовують. Хто не хоче змінити своєї краски, того дзюбають у вічі, немов чорний крук білого, а ні то попросту „ліквідують”. Ніколу вдалось перемальовувати.

Устроїли велику оказію, на котрій Никола вирішив заявити всім людям, включаючи й свою збентежену жінку Марію, що він від нині стає явним большевиком-комуністом. На ту оказію зійшлись його краєни й односельчане, щоби відповідно відсвяткувати при барилці пива. Українець по своїй природі остається одним і тимсамим, хоч краска його шкіри змінюється. Большевик чи не большевик, „облити” важну оказію треба. На барилку пива, чи на квартиру горівки навіть у безробітного на допомозі найдеться який доляр-два. Як не в мошонці то в сіннику... У Ніколи була більша скількість долярників, хоч він був вже рік на допомозі і все нарікав, що нужда та на малу допомогу. Він мав біля пів тисячі долярів іще з добрих часів, захованих заштучно зацементованою цеглою в пивниці, осьтак „на чорну годину”... на такі оказії. „Хай губернатор годує реліфом, коли роботи не дає... Пощо маю останні центи витратити”, говорив Никола жінці, коли в перше йшов за допомогою.

Це хрещення Николи пивом із „кечка” на большевика відбувалось на празник його власного патрона св. Николая. Але це йому вже було байдуже. Він уже став „клясово свідомий”. Став вірити в „нову релігію” Леніна й Маркса, яку по цілому світі поширив найбільший пророк „червоного бога” та диктатор пролетаріату, Сталін. Він уже не вірить у „пережиту” релігію в Бога, в рай на тім світі. Він

став уважати себе безбожником і протирелігійним, бо Ленін казав, що релігія це вигадки попів, це опій для клясово-несвідомих мас?

„То всьо людська дурнота”, запищав тонким голосом Никола і своє твердження підкріпив двадцятьою шклянкою.

„Рація, товаришу, рація!” загули хором підхмелені товариші.

„А що ти на це, товаришко - жінко?” Никола прошиб жінку своїми кровю набіглими очима. Жінка саме тоді принесла свіжу миску голубців і шинки з кухні. Четверо підростаючих дітей споглянули по собі та оглянулись за найблищим виходом, бо його мова не віщувала їм спокійного вечера.

Мяккої вдачі, невеличкої постави Марія вдала, що питання чоловіка не дочула, як теж і оминула лукавий погляд мужа:

„Чи може чаю напетесь?” звернулась вона до небажаних гостей.

Товариші споглянули по собі та де-хто зареготався. „Як чай з пивом мішати, товаришко Маріє?” відповів товариш Хрін.

Такт Марії до живого торкнув Николу. Кинувши обидженим оком за жінкою, що подалась до кухні, він узявся доливати пива з барилки...

Сівши біля стола, в темноті, бо вже сонце зайшло, Марія поглянула на дітей і залилась терпкими сльозами. Від самого ранку ті ясні очі точили гіркі сльози. Цілу ніч не спала, бо пізно приталався домів її Никола та заявив їй, що вписався в Турдомі у члени... став большевиком і завтра справляє для товаришів празник. Для тої okazji має наварити, напекти всього що тільки може, бо треба прийняти товаришів, як годиться. В пивниці вже стояла барилка пива, про що навіть жінка не знала. Вчувши таке від чоловіка, Марія збагнула відразу нещастя для себе й дітей. Розуміла вона, що то означало в житті її рідні, бо бачила скільки натерпілися жінки і діти нагло збольшевичених, безбожних батьків. Вона знала, що в її родині наступала криза, нещастя — далеко гірше, ніж смерть одного з родини, ніж слабість, ніж убожество. Марія знала, що чоловік, ставши большевиком, захоче, щоб і жінка з ним пішла — пішла до тих, що Бога висмівають, що дітей у поганстві виховують, якогось Леніна, Сталіна більш Хри-

ста поважають і в краю революцію хочуть творити. Многі з жінок йдуть за чоловіками у большевики, в один день змінюються, міняють свої переконання, віру й погляди на світ, в яких виростали з малку. Опльовують усе те, що перед хвилиною було для них святим і ще до того своїх дітей навчають те робити, перекінчують їх. Ні, вона такого робити не може. За чоловіком не може йти. Не може вона зречись своєї віри в Бога, своєї релігії, стати безбожною, а відтак відбирати в дітей віру в Бога, їхню релігію, яких так ревно самі їх навчали та до церкви виховувати водили. І маючи ті річі під увагою, Марія вчора, як завжди, тактовно замітила:

„Завтра ж великий празник... до церкви з дітьми піду. Як мені коло кухні заходитись. Дещо вже нині нарядила”.

Тоді від Николи таке почула:

„Та ба, жінко, ти вже від тепер до церкви перестанеш ходити. І діти більше лазити туди не будуть. Товариші з мене сміялибся, ми до Робітничого Дому будемо ходити”...

Марія на те нічого не відповідала, бо не хотіла в ночі розводити сварки, щоб діти не будились і сусіди не знали. Вона замовчала і цілу нічку плакала. Рано хотіла попробувати знехтувати наказ мужа, немов би те все її снилось, однак все надармо. Коли зібрала дітей до церкви, Никола заступив їм двері... Пережила страшну годину з дітьми. Він поставив на своїм і їх до церкви не пустив. Вона Николу просила, переконувала, благала зі сльозами в очах, але все намарно. При самих дітях Никола, немов той навіжений вилаяв її, висміяв церкву, заперечив існування Бога, викпив релігію і осквернив усі її та дітей почування, і таки післав її „поркчапси” пражити, борщ варити, а сам узяв збаламучених і перестрашених дітей до Турфдому на „лекцію”. Після лекції привів до свого дому своїх поганських товаришів.

В цій хвилині Марія знов заливалась болючими сльозами, бажаючи хвилями, щоб на світ не була народилась. Вона була затрівожена за дітей, за дальший хід життя її з чоловіком, за майбутність дітей. Так, велике нещастя навідало її дім. Спокою в хаті вже більше не буде. Вона не дозволить Николі баламутити своїх дітей, робити їх безвірними, безбожниками. Вона буде боротись, щоб

Її діти далі в Бога вірили, хоч знала що се вже тяжко, бо чоловік зі свого боку буде нищити її науку й впливи. Діти самі не будуть знати, кому вірити. Буде баламуцтво, викривлювання душ невинних, тертя і ненависне змагання між матір'ю і батьком за душі дітей. Нині вже закоштувала смутку тієї боротьби за дітей і свої переконання. Гірше для неї буде життя з Ніколою. З тону його останніх слів вона боялась бурі, ще заки ніч западе.

З фронтової кімнати залунав п'яний спів. Це сам Никола затягнув „Інтернаціонал", а товариші підтягнули. Знехтований жінкою у приязності своїх червоних гостей, Никола забажав виявити перед товаришами свою революційність. Він шукав нагоди доказати їм свій авторитет дома, бо ж свідомий клясово робітник вірить у карність і авторитет дома таксамо як і в пролетарській державі. Без диктатури не було б ні совєтської держави, ні ладу в ній, ні самого комунізму — сказав сьогодні на „лекції" провідник товариш Іцкович... Він ще покаже жінці, хто тут диктатором. Він їй революцію зробить... „Іртернаціонал" розпалив Николу до наступу.

„Знайте, мої товариші — почав Никола розхвильовано — що в моїй власній хаті завелась контрреволюція. А знаєте, товариші, причини тої контрреволюції?" запитався він здивованих большевиків.

Підхмелені товариші обкинулись поглядами та здвигнули раменами. „Та як нам знати, товаришу Юрків, що у вас на умі", сказав Ногальський.

„Ну, то я вам скажу про причини контрреволюції в моїй власній хаті", Юрків повів рукою кругом кімнати, де на стінах звисали образи святих і сказав: „Ось тут є причина... Ці богомази! Через них маю контрреволюцію в хаті, бо жінка вірить їм більше, ніж мені, вірить більше ось тим богомазам ніж Леніну. В сім менті він почув в собі воєнного духа і рвався за якимсь чином. Всі піяки переходять такі емоційні етапи, як перетягнуть мірку. Наш Никола почувався тепер у геройсько-войовничім настрою і йому забагалось пописатися перед своїми товаришами політики й шклянки, щоб доказати їм а зокрема жінці, який з нього ревний комуніст. Він був готовим „революцію" робити, хочби й дома.

Його товариші на світ вже ясно не ди-

вилися і ніхто з них не уявляв собі, що Никола має на гадці. „Та це правда, товаришу, що як на хату свідомого робітника то тут на стінах висить за багато богомазів" відповів Цупа.

„Аж душно від них стало в хаті", докинув Паньчишин.

„Аж якось гидко на них глядіти", додав Хрін.

„Образи повинні виражати політичні переконання і світогляд людини. В хаті свідомого робітника повинні знаходитися образи клясових вождів, як Леніна, Сталіна, Маркса. Колись у мене жінка понавішувала різних богомазів, але я чистку в хаті зробив іще тоді, коли соціял-демократом став. Спершу замінив їх Шевченком, Франком і Драгомановим, а коли перейшов на комунізм, поскидав і їх, як націоналістів, а повісив на їх місце Леніна, Маркса й ідеологів революції", додав від себе Ногальський.

Це була олива до вогню. Ще рано Никола бажав зробити „чистку" в своїй хаті. Ті образи святих дражнили його вже від довшого часу, ще від тоді, коли перестав до церкви ходити та почались рвати надірвані нитки, а радше павутиння його релігійних почувань і вірування. Коли не ввійде до кімнати, так святі за ним стежуть і німими очима йому дорікають. Сумління його пекло. Він чувся мало-що не злочинцем у приязності святих. Се його виводило з рівноваги і він вже не раз хотів ці образи святих „зліквідувати". Та Марія здержувала його від сего діла. Але нині — нині вже й Марія не рішала. Вона його обвинувачувала таксамо, як і ті святі. Не матиме він спокою ума, аж поки не усуне зі своїх очей причину своїх подразнень і духового переслідування.

Виточив Никола пиво з бочілки до самого дна, випили, а тоді він заговорив:

„А тепер, товариші, пора на революцію... роблю чистку в хаті — зліквідую всіх святих із стін, поскидаю їх з престолів, як у Росії царя разом із буржуями поскидали!"

„Браво, товаришу... Як большевик, то большевик!" сказав Цупа. Другі большевики від себе похвалили замір і виявляли охоту взяти участь у хатній революції проти святих і жінки товариша.

„Від небесного царя починай, товаришу Юрків!" сказав Хрін, коли Никола

скочив на крісло, щоб скинути розп'яття Христа.

Николі два рази не потрібно було говорити. Образ Бога злетів на підлогу з гуком і бряскотом розбитого скла, немов би грім у хату вдарив. За ним злетів образ Розп'яття, відтак св. Марії, св. Івана Хрестителя і св. Тройці. Товариші попяному загули з радості.

„Ми вам у презенті принесемо образи пролетарських святих”, сміявся Цупа.

„Так, і на місце зліквідованого Бога релігійної темноти, ви повісите образ Леніна, що створив нам робітниче царство — не в небі а тут на землі”, пропонував Ногальський.

На відгомін гуку й криків до покою вбігла перестрашена Марія. Діти повиставляли головки у дверях кухні, дивуючись, який то новий заколот у домі скоївся.

На вид огидної сцени Марія закаменіла й довго слова не могла вимовити. На вид розбитих образів і такого осквернення символів її віри Марія сама не знає, як кинулась на підлогу, щоб чимшвидше їх захистити, підоймити з долів-

ки, бо це ж для неї були святі річі, бо перед образами вона ціле життя молилась, і дітей так навчала.

„Що ви наробили? Погани... Та ж навіть варіяти святих образів не рухають”, скрикнула Марія в сторону своїх підпитух, червоних гостей, а зокрема до чоловіка. Миттю підняла образ св. Тройці, оглядаючись, де його поставити, як захистити.

Такого руху жінки Никола сподівався. Як дійсно навіжений, він кинувся до неї — образ вибив з її рук, а її саму раптовим рухом випхав назад до кухні. Діти вже скоріш поховались одні під столом, а другі аж у горішніх кімнатах.

„Шуруй там, де тобі місце, ані то... кажу тобі, з тобою не більшу чистку зроблю”, загрозив Никола. „Хочеш знати, що зробив з твоїми богомазами? А ось — дивись, що роблю!” — і сказавши це, він кинувся своїми важкими ногами торощити малюнки.

Товариші ревіли з радості. „Повикидай їх тепер у „гарбидж кени” на стріт, най собі який бідний товариш з пейсами завтра забере свій кобилі вистелити, а-

DR. CHASE'S OINTMENT

є чудовим ліченням для шкіри

Уживайте сеї масти на ніч на звільнення болів, прищів, заражень, екземи, висипки, ітд. Мужчини: прикладайте її до лица перед і по голенню. Ви здивуетесь, о скільки ліпше ви будете чути на лиці.

DR. CHASE'S OINTMENT є добре знаним за лічення гемороїдів. Багато людей терпіли літами заки почули про цю масть.

Напишіть за безплатною пробкою; прямо витніть се оголошення і пішліть його wraz з вашим іменем й адресою до:—
The Dr. A. W. Chase Medicine Co. Ltd., Toronto, Canada.

DR. CHASE'S OINTMENT

бо на онучі відпродасть”, Цупа дораджував. На підлозі валялося побите скло, поломані рамці. Одні тільки кольорові малюнки осталися даліше цілими, і своїми очима на полотні кидали огні обвинувачення на большевиків із усіх сторін підлоги. Один тільки Христос на розп'ятті якось прощаючим поглядом дивився на Николу.

Никола, як і всі його товариші, хотіли якнайскорше усунути з виду образи святих. Хоч підхмелені однак у тайниках серця всі вони відчували неспокій, обвинувачення у своїм злочині.

„Я знаю, що зробити з образами: спалю їх у форнесі, і хоч „гавз” нагріється... А нуте, товариші, допоможіть знести їх до „салеру!” сказав Никола і вхопив перший - ліпший малюнок, щоб виконати свій божевільний намір.

Большевики загуділи з одобрення і кожен узявся помагати своєму червоному побратимові.

„Я свої богомази без такої церемонії спалив”, замітив Хрін, і вхопивши образ Бога, пустився за Николою в напрямку сходів до пивниці.

„Що там за церемонії, товаришу! В час революції в робітничій батьківщині вогонь із образів освічував цілий край, віщуючи кінець релігійної темноти. Все, що було пережите — кидалось в вогонь”, сказав Ногацький, несучи образ св. Марії.

„І голови злітали в той час із карків усіх тих, що станули на перешкоді новому ладу”, додав від себе Паньчишин, підносячи образ Розп'яття.

„Таке й в Канаді прийде”, віщував Цупа, схилившись піднести останній образ із св. Іваном Хрестителем.

„Як ліквідація, то ліквідація, сказав Хрін.

У дверях, що вели до пивниці, станула Марія та заставила собою вхід. „Люципери, поганці паскудні!... Вбийте мене тут на порозі, а не пущу нікого ані на крок із моїми образами”, кричала жінка та поставилась до большевиків так рішучо, що товариш Цупа пустив свій образ долів, і тільки ждав на рух Николи, щоби почати відворот.

Але тут ходило о важливий принцип і Никола не думав уступитись ані на крок у своїй наступі. Жінка вже доволі йому нині напсувала нервів, отже він був рішений поставити на своїм, щоб не осмі-

шити себе перед товаришами. Жалував він на маленьку секунду Марії, бо знав, що їй же від нього, але революція усуває всі перешкоди зі свого шляху, навіть власну жінку... Він дрожав на цілім тілі а його очі дико світились. В цій хвилині його поривала якась біснувата сила не тільки образи попалити, але цілий дім рознести на частинки, відтак підпалити, а при світлі його „Інтернаціонал” з товаришами заспівати. Становище жінки його до решти роздратовало.

„Вступись, жінко, з дороги, ані то...”

„Антихристе поганій! Остав образи, ані то людей, поліцію прикличу”, закричала Марія і видерла образ з його рук.

Сталось... Никола відвинув кулак і немов у сні, у примарі, спершу в житті вдарив свою жінку. Глухий гомін від удару та стону Марії, що покотилась на долівку. Кров закрасила на червоно підлогу, яку вона так чистенько змила вчора.

Підпиті большевики на мент отверзали та з затривоженою мовчанкою дивились на приголомшену жінку. Крики старших дітей, плач менших на вид упавшої матері було забагато для кожного з них.

„Тільки без ексцесів, товаришу Юрків, шкода наражатись на шкандалі і тягання по кортах”, дораджував Ногацький побілілому господареві дому.

„А може ліпше зробимо, як відлиємо товаришку Марію та покладемо у ліжко”, замітив Паньчишин.

„Ні, так її належалося, казав, що в домі моїм контрреволюція завелась. Хай сама спам'ятається, а ми зробимо ліквідацію з тих образів, які даліше будуть кринити мені в хаті”, сказав понуро і кинувся сходами до пивниці з образом, а другі мовчки подались за його прикладом.

Коли Марія прийшла до себе, почувла як у форнесі бухчить вогонь і тріскає, бо оце на жир полум'ям пішли малюнки разом із позолоченими рамами, які ногами поламали осоружні большевики. Никола кричав із радості, реготався зі своїми однодушними на вид палаючих образів святих та зі своєї перемоги. Того гамору вона знести не могла. Піднялась на хитаючись ноги, втерла закріпавлене обличчя і подалась до кухні потішити дітей. В цій хвилі Марії видавалось, що її дім був перемінений на дійсне пекло.

— „Ну, так і кінець святам... чистка... ліквідація скінчена, а тільки шкода, що

не маю другого кечка з вами запити", сказав Никола, аби відігнати пекучі гадки з ума про Марію, яку оставив на горі закрашену кровю.

„А певні, товаришу, що всіх святих ось це зліквідувано?" — запитав нагло Хрін.

Никола був так запоморочений випадками, що забув зовсім за свого патрона, забув за образ св. Николая, якого він сам зі старого краю з собою привіз. Образ висів на стіні в кімнаті, де з жінкою спали. Лихий був на себе Никола, що забув за оставший образ і це виявив словами підосмішкуючимся большевикам. Кинувся він негайно, щоб і той образ знести до печі.

„Чудотворець св. Николай був би спас себе через малий недогляд", засміявся Хрін.

„Прийде і йому кінець", подав Цупа. Всі нетерпеливо вижидали господаря доми, щоб якнайскорше докінчити почате діло та вийти з пивниці. Кождий з них бажав, щоби все то чимскорше кінчилося і бажав теж уже дома бути.

З кімнати Юркових донісся до пивниці крах злітаючого образу на підлогу а відтак непевні, важкі кроки Николи.

„А може б котрому з нас піти та допомогти йому зійти, щоб часом ноги не зломав темними сходами? Товариш Юрків більше вихилив нині, ніж повинен був", звернувся Ногальський до своїх однодумців.

„Та не зломив ногу, коли св. Тройцю ніс, не зломить несучи св. Николая", відповів Хрін.

І заледві Хрін сказав це — Никола вже був у пивниці разом із образом свого патрона. Образ був цілий, але Никола проте не підносився... він зачепив об щось запічком і злетів у пивницю, немов округла барилка з пива.

Онімилі большевики прискочили до Николи й старались піднести його на ноги.. Дарма — ноги Николи були як з гуми й він повис на руках своїх гостей. Большевики настрашилися.

Не минуло десять хвилин, як Никола лежав у своєму ліжку, а біля його стояв покликаний лікар. Кругом окружили ліжко вже витверезені товариші, і ждали на вислід екзамінації лікаря. Їх обличчя були заклопотані, і кожний з них думкою старався вияснити наглий випадок. Марія забула за свою обиду й запухлу,

болячу щоку, стояла над чоловіком тремтяча й затрівожена за його долю.

„Надломаний хребет і параліж ніг. Він мусить бути відставлений до шпиталю", сказав лікар і оглянувся за телефоном.

Марія захлипалась... Большевики поспускали долів понурі й засоромлені обличчя. У глибині душі кожному недобре робилось на думку, що то може таки Божа рука покарала Николу за таке святотатство.

На Різдвяні Свята Николу привезла жінка зі шпиталю домі. Перед тим Марія довідалась від лікарів, що чоловік на ноги вже не встане за свого життя і мусить в постелі або візку доживати своїх днів. Ця вістка її вельми поразила, але вона того не дала по собі пізнати. До нього чула великий жаль, але за те відчувала до нього більше любови як коли. Вона не мала найменшого сумніву, що його сам Бог покарав, одначе їй, релігійній і люблячій жінці годі було відплачуватись за зневаги безрадному мужові. Вона в душі дякувала Всевишньому, що хоч при житті його оставив. Втратив Никола силу своїх ніг, але проте — вона була — його душа була вратована від вічної погібелі. Хоч гірко їй прийдеється працювати, щоб викормити дітей, доглянути каліку - чоловіка, одначе вона радо це зробить, і буде ціле життя ним піклуватись. Їй здавалось, що воліла мати з Николи каліку, ніж навіженого большевика в своїй хаті. Никола матиме час передумати свої виступи проти Бога і його релігії та ще може навернеться. Тоді вона може й всміхнеться щаслива. А може ще й виздоровіє, бо цього лікаря не виключали.

Примістила Марія свого чоловіка у старій своїй кімнаті, де на стіні звисав образ св. Николая — той самий, який він хотів спалити в огні. Висів він якраз напроти лежачого Николи, так що Никола мав добру нагоду день і ніч студіювати симпатичні обличчя свого святого патрона. Никола не противився, як жінка поклала образ св. Николая на старому місці.

Дожила свого.

— Ви сказали, що черепахи живуть по триста літ, а моя черепаха здохла того самого дня, як я її купив у вас!

— Але-ж то пех, прошу пана! То вона певно того дня кінчила триста літ!

ОЛ. ЛУГОВИЙ.

Без Вини Карані

Драма з сучасного канадського життя
в 4-х діях.

Українській канадсько - американській молоді присвячую цей витвір своєї уяви, що зродили біль і туга за наругану правду ества людини.

ДІЄВІ ОСОБИ:

1. Галя — молода дівчина, канадська у-роженка.
2. Остап Непокірний — робітник-емігрант, около 30 років.
3. Маріянна — його наречена.
4. Овдій Носачук } молоді робіт-
5. Ваврин Самохвалюк } ники емігран-
- ти, типи деморалізаторів, большеві-
- зуючі, оба хитрі.
6. Джек — брат Галі, досить здеморалізований.
7. Горпина — мати Галі.
9. Гарі /старші вже, типи канадських
8. Дзян /вуйків-деморалізаторів.
10. Паул — готелевий льокай.
11. Поліцай.
12. Панок.

Події відбуваються в більших містах Канади. Між 1 і 2, 2 і 3 діями минає по пів року, між 3 і 4 рік, між 1 і 2 відслонами дії 4-тої кілька місяців.

Д І Я І.

Дві кімнати (перегороджена сцена). В правобічній вузьке ліжко, малий стіл завалений книжками, на стіні образ Христа в Гетсманії, малі портрети Шевченка і Франка, над ліжком мапа України. Двері до лівобічної кімнати, два вікна. В лівобічній кімнаті двері на коридор, широке ліжко, стіл, кілька крісел. По кутках фляшки від горівки і пива і пачка з пивом. В час відслонення сцени Непокірний читає і робить поправки в правобічній кімнаті. В лівобічній Носачук і Самохвалюк грають в карти (голої). Час від часу випивають.

Я в а 1.

Самохвалюк:— (викрикує, "коли викидає карту) Ас!

Носачук:— Ас! (викрикує також)

Самохвалюк:— Сімка! . . .

Носачук:— Ас! . . .

Самохвалюк:— Сімка! . . .

Носачук:— Сімка . . .

Самохвалюк:— Ас! . . .

Носачук:— (кидає десятку) Твоє!

Самохвалюк:— Гурей! . . Гола-а! (плеще в долоні) А що, я казав, що дам тобі голу!

Носачук:— Забравши всі тузи і сімки. Кожний був би такий мудрий . . .

Непокірний:— Хлопці! Трохи тихійше там забавляйтеся . . .

Носачук:— А вам заздрісно? То ходіть з нами бавитися, а то в двох не добре грати. (тасує карти) Йдете, ні?

Непокірний:— Грайте самі. Я в карти граю дуже рідко . . . Тільки будь ласка не так галасуйте.

Самохвалюк:— Це що за один?

Носачук:— А чорт його знає, здається, якийсь "галіціян". Вічно сидить над книжками, а часом пише щось, або ходить цілими годинами по коридорі.

Самохвалюк:— Якийсь "малахольний".

Носачук:— Угу . . . приголомшений якийсь.

Самохвалюк:— А чи має гроші? Може-б з ним в "покера" заграли?

Носачук:— А лихий його знає . . . Таже без грошей тут не держали-б.

Самохвалюк:— А може на "реліфі" сидить?

Носачук:— Ні . . . У його якісь там книжки купують, чи що . . .

Самохвалюк:— О, то агент якийсь!

Носачук:— Та де агент! Та-ж він навіть "ковта" не має, в обтіраних штанах ходить.

Самохвалюк:— А, до чорта з ним, коли з ним каші не звариш. У нас на секції один такий робив. Петлюрчик, чи я-

кась хвороба . . . То вічно про якусь Україну торочив. А дурні "галіціяни" обступлять його, тай слухають, аж язики повивалують.

Носачук:— Та їх скрізь по Канаді розплодилося. І то така "нендза", що сама жити не має з чого, жие гірше тих, що на "реліфі", але ще, бач, на большевиків нарікає . . . Ото, подумаеш, пани якісь! . . . Я ось маю гроші, два сути, ковт добрий, тай роботу певну маю, але все за робітниками тягну; а воно на вулицю не має в чому вийти, а ще гороїжиться . . ги-ги-ги (сміється).

Непокірний:— Братва! Може-б найшли кого іншого чесати язиками?

Самохвалюк:— А що, ти нам хіба заборониш?! Будемо балакати про кого схочемо. Ти "баняк галіціянський"! "Вкраїнець задрипаний"! . . .

Непокірний:— А ви-ж хто? Хіба-ж і ви не українці?

Самохвалюк:— Ми? . . . Ми руські . .

Непокірний:— Цебто москалі. А чому-ж ви не говорите по російськи?

Носачук:— То наше діло, чому!

Непокірний:— Певно, що ваше . . . та я думаю, що не говорите лише тому, що не вмієте.

Самохвалюк:— "Гват ю дуїнь гир", Гамі навіть і по польськи вміємо . . .

Непокірний:— А диви! . . . То ви освічені люди!

Носачук:— А що-ж ти думав?

Непокірний:— Бачу, бачу . . . Ех, ви . . . Стидалися-б! . . .

Носачук:— Ото мені який найшовся . . В штанах діравих ходить, а також в українці лізе . . . Чи багато хоч маєш грошей в банку, що такий розумний? (входить Галя з мітлою).

Я в а 2.

Носачук:— "Гав ді ю ду" Галочко!

Самохвалюк:— "Гвар ю дуїнь гир", Галочко?

Галя:— От, не каліchte мови . . Вийдіть з кімнати, поприбирати треба. Бач як насмітили?

Носачук:— "Сей! Воцумері", Галочко? Хіба-ж ми будемо тобі перешкаджати? (обнимає Галя, та його відпирає)

Самохвалюк:— "Юбецюлай", що ні . .

Галя:— Ну, ну . . . Вийдіть троха на сві-

же повітря. Чи хочете, щоби вас мітлою попросити?

Самохвалюк:— Та чого? То прибирай, Галюська!

Носачук:— Ні, ходімо "давнстийрс" . . Там з "басом" в "покера" заграємо.

Самохвалюк:— Коли так, то ходімо. (виходять).

Я в а 3.

Галя:— (входить до кімнати Непокірного) У вас бо й прибирати нема що. Навіть ліжко завсігди застелене.

Непокірний:— Звик сам за собою прибирати, Галю.

Галя:— Та все-ж . . . Чому-ж ви мусіли-б самі прибирати? Ви-ж платите так як і другі . . . (підходить до него)

Непокірний:— Дрібниця, Галю.

Галя:— Що ви робите? Я буду вам помагати . . .

Непокірний:— Читаю історичну розвідку про бій під Лоевом.

Галя:— Що це за бій?

Непокірний:— Тому яких 280 літ в часі війни України з Польщею литовці хотіли захопити Київ, столицю України. І не далеко Київ, під Лоевом, був бій між литовцями і козаками. Там полягло 30 тисяч українських козаків, поляг і сам наказний гетьман Михайло Кричевський, та змусили литвинів відступати назад на Литву.

Галя:— (сумно) А мене навіть не навчили по нашому читати. Я і хотіла-б навчитися, хотіла-б знати, що колись було . . . та мої батьки кажуть, що це непотрібне тут в Канаді. Трошечки лише по руськи знаю.

Непокірний:— Аби була лиш охота, Галю! Тобі ще й не пізно навчитися.

Галя:— Коли-ж мати українців не любити і нам заборонила вчитися по українськи. Та зрештою, може воно й справді непотрібне тут. Всіж люди однакові.

Непокірний:— Ні, не однакові, Галю. А не знати своєї мови, своєї історії навіть сором. Та і знання не пошкочить, воно придасться. Ніхто не знає, де нам всім прийдеться доживати віку. А ваша мати може знеохочена деякими українцями, що не любить їх, а може й не знає, хто вона є . . .

Галя:— Та вона каже, що ми всі руські. Тож і ви руські . . .

Непокірний:— Ні, Галю, Ні твої батьки, ні я не є руськими. Коли-б ми були руськими, то й говорили-б по росій-

ськи; а ми, бачиш, говоримо обоє по українськи.

Гая:— Я й сама так думаю. Та що-ж, коли мої батьки . . (по хвилі несміло) Чому то ви не такі, як усі?

Непокірний:— Не такий? А який же я, Гаялю?

Гая:— (змішана) Ну . . . та . . . я не знаю. (засоромившись) Ви вже давно жиєте у нас, а я ще ніколи не бачила вас веселим. Не жартуйте ніколи, не смієтесь . . .

Непокірний:— Ах, ось воно що! (зітхнувши) Нема від чого веселитися, Гаялочко. На світі так багато неправди і біди на кожному кроці, що веселими можуть бути або люди бездушні, або недумаючі.

Гая:— Та воно правда, а всеж . . . хіба вічною журбою можна знищити біду на світі?

Непокірний:— Я й не сумую . . . а так голова вічно чимбудь занята. А зрештою я чутливий і болючійше все приймаю до серця.

Гая:— А . . . чи могли-б ви мене вчити?

Непокірний:— Аби лиш була охота, Гаялю.

Гая:— (помітно зрадівши) То добре, я буду вчитися.

Голос Горпини:— Гаялю-ю! Чи скоро ти там скінчиш прибирати?

Гая:— Ой, мати кличе, а я заговорила з вами. (прибирає в лівобічній кімнаті) Я зараз, мамо, скінчу . . .

Непокірний:— (до себе) Гарна, незіпсу-та у тебе душа, дівчино! . . . Та чи пройдеш ти свій шлях чистою, незаплямленою тутешнім моральним болотом? . . . (в задумі) А шкода було-б . . . (до лівобічної кімнати входять Носачук і Самохвалюк).

Я в а 4.

Гая:— Ви чого так швидко вернулись, навіть поприбирати не дали?

Носачук:— Та нема з ким карти грати. Бас і Джек полізли десь . . . Сідай з нами, заграємо один "гейм", Гаялю.

Гая:— Ще що? Ви і світу не бачите за картами . . . Мене робота чекає. (виходить, виносить сміття).

Я в а 5.

Носачук:— Гарна дівчина, правда?

Самохвалюк:— Гарна . . . І роботяща видно . . .

Носачук:— Еге-ж . . . Знаєш, що я думаю?

Самохвалюк:— А що таке?

Носачук:— (притишено) Женитися з нею буду.

Самохвалюк:— Як? . . . А Манька-ж?

Носачук:— Е, що там Манька! Мало я дівчат перекидав на своєму віку? Здобув від неї то, що хотів, тай копняка дав. В мене багато не буде балакати. Ну, як би вона була богата, то ще-ще . . . Я дістану роботу тут в місті і туди більше не поїду. Чи мені ще про неї думати? Я яку хочеш дівку піддурю. Як розставлю сильце, то нема такої на світі, щоб в него не влізла. А тут сам подумай . . . Я маю трохи грошей і працю, а її батько заможний . . . Ще "бизнесменом" колись стану . . .

Самохвалюк:— А чиж віддадуть її за тебе?

Носачук:— Треба так робити, щоб मु-сили віддати. Хіба то мені першина? Не вчитися . . .

Самохвалюк:— Тихо, бо ще той "малахольний" почує . . .

Носачук:— Не почує. Він мабуть трохи глуховатий . . . Бо як читає чи робить щось, то не відзивається. А якби й чув, то мені ніби що? Він мені не пошкодить. Ця дівчина не втіє з моїх рук . . .

Самохвалюк:— Ти "локі", Овдію. Маєш частя до дівок.

Носачук:— "Шюр". що маю . . . Заведу тоді бизнес, гару куплю . . . А тоді пару дівчат на гару і вїю . . . Мов пан дідиц старокраєвий.

Самохвалюк:— А як цей, думаєш?

Носачук:— А хіба він вміє обходитися з дівками? Дівка любить такого, що обійме, вщипне, а не такого, що боїться на дівчину руку положити. Я вже переконаний . . . Ну, та він же й голий, навіть убрання не має. Ну, а я, що не говори, не рівня йому!

Самохвалюк:— А ну но, ходімо до него, посміємося трохи . . .

Носачук:— Ходімо. (переходять до кімнати Непокірного і розсаджуються на ліжку). Що ти все читаєш та читаєш цілими днями? Чи книжка тобі хліб дасть?

Непокірний:— А що-ж би я мав робити?

ДЛЯ МУЗИКИ І ПРИЄМНОСТІ

грайте на

HONNER

Гармонійках і Гармоніях

Вони дадуть вам повне вдоволення

НА ПРОДАЖ У ВСІХ ШТОРАХ МУЗИЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ І
МЕЙЛ ОРДЕР ДОМАХ.

Самохвалюк:— Що? Щось корисне для себе . . .

Непокірний:— Я якраз і вважаю читання для себе корисним.

Носачук:— Е, що вже з книжки за користь . . . Не про нас книжки писані. Нам шуфля та біга . . .

Непокірний:— А чи-ж книжка шкодить працювати фізично? Та знов, про ко-го книжки не писані, той їх і не читає.

Самохвалюк:— Чим ви займаєтеся?

Непокірний:— Бачите чим . . .

Самохвалюк:— Ні, але з чого живете?

Непокірний:— Це вас не повинно обходити, з чого я живу.

Самохвалюк:— Кидайте це дурне читання, давайте в "покера" заграємо. По одному центови лише . . .

Непокірний:— Коли я не вмію . . .

Носачук:— Е, брехня! Жити в Канаді, і в "покера" не вміти грати?!

Непокірний:— Ну, я випрошую . . . не перешкоджуйте мені.

Самохвалюк:— (зі здержаною злобою) Ох, який мені письменний знайшовся! Хо! Пан, обідраний жупан . . . Я

може трохи ліпше письменний, тай то так над книжками не кисну. Я сім клясів "школи повсехне" скінчив, а ти що?

Непокірний:— Коли скінчили, то тим ліпше для вас.

Самохвалюк:— І малювати добре вмію. Такого вам чоловіка вималюю, що ну! . . .

Непокірний:— (з іронією) Так?!

Носачук:— А що-ж ти думав?! Ти думав, що тільки ти вмієш читати і писати? А яку він пісню, чи як його, "стіхотвореніє", чи віршу, як галиціяни кажуть, написав! . . . І ти такого не потрафиш . . .

Непокірний:— Цікаво . . . Ану-ж, прочитайте той вірш.

Самохвалюк:— (приймає горду поставу, виймає папір і читає з него) То я написав у початку зими, як падав сніг.

Зима . . . Крестьянін торжествуя,
На дровнях обновляет путь.

Его лошадка снег почуя,
Плетьотся рисью, как нібудь . . .

Непокірний:— (продовжує)

Бразди пушистія взривая,
Летіт кибитка удалая,
Ямщик сидіт на облучке,
В тулупе, в красном кушаке . . .

Що? Чи так там написано? (сміється — обоє стоять остовпівши). Ну, хлопці . . . Не мало вже хвальків я бачив на своїм віку, але таких нахабних як ви, признаюся, ще не бачив.

Самохвалюк:— Таже цей вірш я сам писав! Звідки ти його знаєш?

Непокірний:— Кажіть переписав. Я знав цей вірш маючи 7 літ від уродження. А вірш цей написаний коло сто років тому російським поетом Пушкіном. Це уривок з "Евгенія Онегіна".

Носачук:— А звідки ти це знаєш? Ох, все на світі знає, а шкода, що такий обірваний.

Непокірний:— Багато я не знаю, але що знаю, то знаю певно. А тепер "Герраут", та більш нікому не хвалиться, які то ви письменні. Пильнуйте ліпше карт, горілки та дівчат . . .

Самохвалюк:— А нехай його грім побє! Та то якийсь вчений. (виходять).

Я в а 6.

Непокірний:— (сам, гірко сміється) Ха-ха-ха! І от такі хвальки ходять поміж люди та юра крутять. І мають успіх у всіх. Бо тутешні люди мало досвідні. Хто говорить більше дурниць, гладко бреше, тому й вірять. Бідний український нарід. Тай хіба-ж багато його є? Чи багато найдеться таких, які знають, хто вони і що? Ось, слова в інакшій мові не вміють сказати, окрім української, — а дивись, вони росіяне . . . Вчити-б їх, освідомлювати . . . Але навчити можна людину, котра свідомо того, що чогось не знає; але не навчить такого, що думає про себе ніби всі розуми поїв . . . А таких багато . . . Багато непосильної праці треба ще приложити, щоб виховати з них людей . . . (павза) Ось, на невинне дівча зазіхають . . . Сказати-б, попередити . . . Але як? Може вона і не порозуміє мене . . . А ті вибрешуться, перекрутять . . . (павза) Ні, попереджу може тоді, як побачу їхні заходи . . . (задумався - механічно перелистовує книжку. Входить Галя).

Я в а 7.

Галя:— (з усміхом) Чому вони пішли такі насуплені?

Непокірний:— Я засоромив їх трохи, коли ще мають якийсь сором. Розхвалилися тут дуже.

Галя:— Добрі хлопці, правда?

Непокірний:— Не знаю . . . Може тобі котрий з них і подобається.

Галя:— Е, не знаєте ви мене . . . (соромливо) А скажіть, чи я гарна, чи ні?

Непокірний:— Де там гарна! Не напудрована, губи не намазані "липстиком", навіть волосся не підстрижене . . . А руки! Пальці якісь зі зморщинами. (взяв за руку) Що-ж у тобі є гарного? Ти дивися на других . . .

Галя:— Бо я мушу багато робити . . . Та ви так кажете лише . . .

Непокірний:— Гарна, Галю, гарна . . . І чиста, мов дитина мила . . . Бо до гарного тіла, Галю, людина повинна мати і гарну душу.

Галя:— Я гарна! гарна! (по діточому) А чи я подобаюся вам?

Непокірний:— Що за діточе питання, Галю?!

Галя:— (посумнівши) О, ви вже розсердилися! Я на жарт спитала.

Непокірний:— Ех, дитино . . . Я не 17-літній, щоб жартувати з тобою. А на жарт мов батько з дитиною, знов надто ще молодий.

Галя:— (надувшись по діточому) Ото мені старий . . .

Непокірний:— Але ти, Галю, ще гарніша стаєш, коли надуєш губинята . . . (по хвилі поважно) Мене зістарили тюрми та матеріальні злидні. Галочко. В революцію я лишився ще малим від батьків. та так і досі, все сам і сам. Один мов та билина в полі борюся з життям, поки вітри не зломлять, а байдужі люди не затопчуть в болото . . . За свого життя я нікому не зробив ще кривди, та нікого люди так не обкидають грязюкою. не нагровлюють других, як на мене . . .

Галя:— То ви і в тюрмі сиділи? А то за віщо?

Непокірний:— Сидів довго, Галю. у большевиків, а втік до Польщі, то й там більш був під замком, як на волі.

Галя:— Але-ж за віщо?

Непокірний:— За віщо? Наколи-б ти знала тамтєйші обставини, то знала-б і за віщо. За те, що по своїй змозі і

силам старався боронити свій нарід перед ворогами . . . То большевики мучили як контр-революціонера, а поляки вважали за большевика.

Гая:— (співчуваючо, трохи не зі слезами) Бідний . . . і тебе там мучили?

Непокірний:— То вже минуло, нема що згадувати. Галочко . . . (похопившись) Та чого-ж ти стоїш, Галю? Сідай! (Гая сідає коло Непокірного, притулившись до него).

Голос Горпини:— (по хвилі) А що ти там робиш? Іди сюди!

Гая:— (стрепенувшись, по тиху) Мати кличе . . Зимно . . Я тобі принесу щось горячого зїсти, або кави . . .

Непокірний:— Дякую, і алочко, не треба. Я зараз піду, походжу трохи по морозі . . .

Гая:— У тебе бо й убрання нема . . Я тобі дам грошей . . чи то . . позичу . .

Непокірний:— Ні, Галюсю . . . Я ціную твою ширість і вдячний тобі, але того ніколи не зроблю . . Моя честь не дозволяє надуживати твоєї доброти. А по друге, коли я їх тобі віддав би?

Гая:— Хоч через пять літ . . Деж тобі так бути? Дивися, як інші позбирані.

Непокірний:— (відмовно хитає головою). Не міжу, Галочко! . . Дякую тобі за співчуття, що ти відносишся до мене наче сестра рідна, але . . . (Гая посумнівши виходить).

Я в а 8.

Непокірний:— (сумно) Ех, дівчино, дівчино . . які гарні почуття ти будиш в мені . . В тобі я віднайшов рідну мені душу, і люблю тебе мов сестру рідну, як батько дитину . . (по хвилі) Чи тільки так? . . . А чого-ж мене наче жаром обсипав, по жилах наче огне-ва струя пронизує всего? . . Чи це любов? . . Не знаю . . Вперше мені приходитьсь таке переживати. Але-ж вона ще дитина! . . . (з мукою) Що-ж я маю робити? Признатися їй? . . . (гірко) Певно . . . Признатися, та старостів посилати . . . Але . . . Що-ж я маю, куди її поведу? Лаха на собі навіть порядного не маю . . . Та й батьки не віддадуть. Вони заможні, а я обшарпанець, та й старший трохи . . Ні, моя єдина . . Не признаюся я тобі . . . Буду мучитися сам, душигиму в собі почуття любови, та не засмучу твоєї чистої душі . . . Тяжко буде . . (рішуче) Тяжко? Мусиш! А від неї му-

шу держатися здалека, буду звисока обходитися з ними, щоб не догадалися, що я її люблю. Та треба навязати переписку з іншими . . (думає, по хвилі) А може . . . Може признатися? . . . (по хвилі рішучо) Ні . . ні . . (співає півголосом):

Як почуєш в ночі край твого вікна,
Що хтось плаче і хлипає важко . .

Не журися отим, не збавляй собі сна,
Не дивися в той бік, моя пташко . . .

То не є сирота, що без мами блука,

Не голодний жебрак, моя зірко . . .

То розпука моя, невтішима туга.

То любов моя плаче так гірко . . .

З а с л о н а

Д І Я ІІ.

Обстановка та сама, що і в першій дії. Непокірний пише в лівобічній кімнаті. Джек сидить на ліжку, Гая порається, прибирає кімнату.

Я в а 1.

Джек:— Що це ви так багато пишете?

Непокірний:— (невдоволено) Та ось, біда нагодила якихось дівчат. Уже по другому листу пишуть. Не відповіда-ти якось ніяково, а я відповідати не маю великої охоти.

Джек:— То-ж ви палили якісь листи.

Непокірний:— Палив, бо дурниці писали. Та ось одна написала досить розумний лист, то-ж мушу відповісти.

Гая:— (в дверях) Ой . . Навіщо ви переписуєтесь з якимись жінками . . Хіба не знаєте, які тут жінки та дівчата трапляються?

Непокірний:— Не можна, Галю. так судити . . . Нічого про них я не знаю . . Може це й добрі дівчата?

Гая:— Добра дівчина соромилася-б писати до мужчини. Та ще перша . . . (виходить).

Я в а 2.

Джек:— Ну, то переписуйтеся, та женитися може будете . . .

Непокірний:— Де мені женитися! . . Я-ж нічогосінько не маю . . .

Джек:— Якась богата дівчина трапиться.

Непокірний:— Не хочу я багатой . . Коли-б уже міг женитися, то з такою, що нехай би й нічогосінько не мала, та що-б була розумна і совісна. Багатих нехай шукають багаті . . .

Джек:— Вона-б і вам допомогла стати на ноги.

Непокірний:— То сором для мужчини, щоб аж женячка ставила його на ноги. Та що нам балакати про женячку, женитись покищо я не думаю. Можу оженитися лише з одною.

Джек:— За чимже діло стало?

Непокірний:— Думаю, що вона не згодиться, а коли-б і згодилася, то її батьки не віддадуть її за мене.

Джек:— Хіба ви говорили з нею?

Непокірний:— Хотів говорити, та не відважився.

Джек:— (сміється) Ото мені кавалер!.. Любить дівчину і боїться її сказати..

Непокірний:— Наколи-б я був забезпечений матеріально, то й сказав би вже давно.... А так що? Оженилися, та на "реліф" йти, чи що? Зажду ще....

Джек:— Глядіть, щоб хто другий дівчину не перебив....

Непокірний:— Що-ж, як перебе, — значить вона любить його і мені нема чого мішатися.

Джек:— А вона про це нічого не знає?

Непокірний:— Хіба догадується. Я просив поради у деяких старших людей, та....

Джек:— А що-ж вони?

Непокірний:— Та порадили те, що я сам краще них знав. Порадили розбогатіти, та тоді й сватати. Лиш та біда, що чесною працею не розбогатієш.. Та й часи тепер не такі, щоб можна було хоч трошка доробитися....

Джек:— Тож ви робите щось і дістаєте за це гроші....

Непокірний:— Більше даю даром, чим за гроші.... Наших людей треба ще переконати, що можна праця мусить оплачуватися....

Джек:— О, я знаю, яку дівчину ви любите!

Непокірний:— (змішано) Невже?!

Джек:— "Анест", що знаю!.... Ех, сліпий ви, нічого не бачите.... (по хвили) А знаєте? Нині-завтра Носачук приїде.

Непокірний:— (ще більше змішаний) Нехай собі їде. А мені що до того?

Джек:— Глядіть, відібе дівчину.

Непокірний:— Коли вона піде за ним, то мені чого пхатися? Він може і зараз одружитися з нею, а я що? З тої нещасливої праці ледво сам виживаю.

Джек:— (махнув рукою) Е, це все пус-

те. Лише ви не вмієте обходитися з дівчатами, от що.... (виходить).

Я в а 3.

Непокірний:— (сам) Вмів би я обходитися, коли-б не злидні; та що-ж вдію, коли сам на сухому хлібі ледви животию. Найчорнішої роботи не боюся, та де її знайти? Сотки тисяч сидять на допомозі і ніхто не може знайти роботи для них, а я сам собі даю раду, так мені і роботи навіть відмовлено.... Хіба-ж можна мені думати про одруження не маючи засобів на удержання дружини? (павза) Але болить серце.... Ех, причарувала ти мене, Галю.... З кожним днем все чистіше і більше я люблю тебе.... жити без тебе не можу.... Та мабуть не судилося мені.. Галю, Галю.... Невже-ж ти підеш за оцим розпущеним картяром?... А чому-ж би ні?... Гроші!.. Ха-ха-ха! (гірко сміється) Йолуп з мене, йолуп.. Забив собі голову Бог зна чим!.. Чи тобі, нуждареві, думати про щастя, про любов? Здохнеш десь, брате, або "фрейт" переріже.... А тоді вдячна суспільність може славитиме після смерти, може і на пам'ятник збірки збиратиме, коли якась партія занюхає коло цього якийсь дорібок.. Наше суспільство шанує лише мертвих, а не живих. Бо-ж мерлець не заперечить за могили, коли його слова перекручуватимуть по своїй вподобі, на свій лад.... А живий я декому небезпечний.. Ох! (хапається за голову) як голова заболіла.. (павза) А щастя так хочеться! Щастя.... ха-ха-ха! (вибігає. Яку хвилину сцена пуста. По хвилі входить Горпина і Галя з ручною роботою).

Я в а 4.

Горпина:— (продовжує почату за спеною розмову)а я тобі кажу, вибий собі того Непокірного з голови.. Що тобі він? Хіба не бачиш, який він? Руку боїться положити на дівчину.. Та й голий, обшарпанець....

Галя:— (змішано) Але-ж, мамо!....

Горпина:— Що, мамо? Ти йому не пара, от і все.. Ось Носачук приїде, це жених для тебе.. А Непокірного мусиш викинути з голови.. Ти ще дитина, думаєш по діточому. Через рік-два споважнієш і тоді сама сміятимешся з

Сади в Новій Скошії в часі квітів. (Знімка Інформаційного Бюро в Галифакс)

того всього. А він ще гонорний такий, хворіє вічно на сухому, а ніби нам честь робить, коли запросимо зісти горячої страви.. Треба йому виповісти квартиру, тай все.... Нехай іде під чотири вітри.

Гая:— Чи я знаю, може й ваша правда.

Горпина:— Побачиш, доню.. Кажу тобі, що сама ще сміятимешся з нього.

Гая:— (сумна) То нехай буде по вашому.

Горпина:— (ласкаво) Доню моя.... Я знала, що ти послушаеш мене, що ти слухняна.. (голубить Гая) Не бійся.. Це все промине, навіть і згадувати про нього не будеш....

Гая:— (з перекирвленим з болю лицем) А я зла на нього. Чому він не такий, як інші.. Нехай іде і втопиться, коли він такий.. ..

Горпина:— Не можна так казати, доню.. Нехай іде від нас.. Що він нас має обходити? (входить Джек).

Я в а 5.

Джек:— Що ти так напосілася на Гая, мамо?

Горпина:— Та ось, говоримо про того Непокірного.

Джек:— Е, що про него є згадувати! Ліпше буде, коли він вибереться від нас. Тим більше, що Овдій іде. Хто його знає, що в него на думці....

Гая:— Нехай йде собі. Може так і ліпше буде....

Джек:— Я багато разів старався поговорити з ним на розум, та ніяк не відважився.

Горпина:— Тай я хотіла. Але він все ходить десь, ніколи в хаті не застану.

Джек:— То як прийде, скажіть йому, щоби забирався.

Горпина:— Добре, скажу.. Він і несоріший чоловік, зрештою, та що-ж.. годі інакше..

Гая:— Годі інакше.. годі інакше.... (виходить поволи).

Я в а 6.

Джек:— Я йому говорив не раз.. Але, де такому як він. Не вміє обходитися з дівчиною, то нехай хворіє, та нарікає на себе....

Горпина:— А, покинь.. Бог з ним....

Джек:— Воно було-б краще, як би він деінде жив.

Горпина:— То я скажу, щоб він ще нині вибрався від нас.

Джек:— Тільки не сваріться з ним!

Горпина:— Хто-б з ним сварився! . . . Він і так досить має на серці без сварки . . . Хіба не бачите, як почорнів?.. (входить вичепурений Носачук).

Я в а 7.

Носачук:— (говорить чванькувато) Гало!

Горпина:— (зрадівши) О, гало, Овдію! Та коли-ж ти приїхав? (кидається до него).

Носачук:— Нині рано.... Гало мисес! Гало Джек!.... (витаються)

Джек:— Ти навіть не написав, що приїдеш!

Носачук:— Та-ж я писав!.... Хіба-ж ви мого листа не одержали?

Горпина:— Одержали, одержали.. Вже яких дві неділі.... Розкажуй-же, Овдію, як тобі поводилось? Якось так вийшло, що ти несподівано виїхав, тай.... Джек, принеси вина, треба-ж погостувати гостя.... (Джек виходить до другої кімнати і приносить фляшку вина і шклянки). Якже поживав там, Овдію? А ми тут про тебе думали і думали....

Носачук:— Що? Шкода було?

Горпина:— Певно, шкода.... Ми звичаїлися до тебе мов до рідного.. (наливає) Дайже, Боже, в добрий час! (пють) А що, тут думаєш роботу дістати?

Носачук:— Вже все рівно як і достав.. Знаєте, хто маже, той іде.... Тут пороблю літо, а зимою в бізнес іду....

Джек:— Стор відкриєш?

Носачук:— Ну, на штор мене ще не стати. Але я надумав десь у пулдумі відкрити бізнес. В ночі люди грають в карти, то добре купують.. все можна щось торгувати.. ну, тай виграти в карти можна, а часом і горілки чарчину-другу можна продати....

Джек:— Але в карти, то й програти можна.

Носачук:— Не я.... Я на всіляких картярських штуках добре розуміюся..

Горпина:— В карти грати не варта.... То людська кривда....

Носачук:— А чого-ж люде грають? Грають другі, граю й я; не виграю я, то хто другий виграє.... Хіба-ж не все рівно.... Ніякої кривди в тому нема.

Горпина:— Може й правда. Та воно треба якось так думати, щоб можна на світі жити та тяжко не працювати.

Носачук:— Ото-ж воно й є.... (випиває кілька шклянок. Входить Галя).

Я в а 8.

Носачук:— О!.... Гало, Галюська!.... (дивиться на неї) Чого ти така ніби не своя?

Галя:— Здоров, Овдію!.. (витаються) Давно приїхав?

Носачук:— Нині рано.. Ото добре складається.... Нині на вечер збираю "парті". Буде вино, горілка, добра "патнерка" збереться. Трохи погуляємо, в карти побавимось.. А ти прийдеш, Галю,

Галя:— Ні, дякую.... П'яні там будуть лізти....

Горпина:— А п'яний що? Вкусить тебе, чи що? Вона прийде, Овдію....

Галя:— (глянула на матір) А чи-ж буде там хоч більше дівчат?

Носачук:— Не знаю, може "патнери" будуть, то певно з дівчатами....

Галя:— Ні.... Мені чогось не хочеться йти....

Носачук:— Таже прийди, Галочко.... Як би щось до чого, то-ж я там буду..

Горпина:— Певно, сходи, дитино.... Треба-ж і тобі показатися між люди. Що-ж ти будеш завсігди сидіти в дома?

Галя:— (по надумі) То добре.... Прийду....

Носачук:— (до себе) Клює рибка.. Аж тепер ти не втічеш від мене....

Горпина:— (наливає) Випий ще, Овдію. (Носачук пе. Входить Непокірний й проходить в двері).

Я в а 9.

Джек:— Непокірний!.. Побачте, хто в нас....

Непокірний:— (навертає) О, я й не бачив.. Носачук.. Добрий вечір, пане Носачук. (проходить до своєї кімнати, сідає в тяжкій задумі) Вже тут.. Все пропало....

Горпина:— (по тиху) Ви вийдіть, а я з ним поговорю. (Носачук, Джек і Галя виходять. Горпина переходить до кімнати Непокірного).

Я в а 10.

Горпина:— Непокірний! Пошукайте собі іншої квартири.... Це вже давно вам треба було зробити.

Непокірний:— (сумно) Добре.. Я нині виберуся.... (встає і збирає річі та

книжки до валізи або мішка в безладі)

Горпина:— (з докором) На віщо ви наговорили людям Бог знає чого?

Непокірний:— Нічого злого я людям не говорив. Я полюбив вашу Галю, та мені здавалося, що і я їй не противний.... То-ж я прохав поради у чотирох старших людей, яких шаную й вірю їм.... Я певний, що ті люде нікому про це не згадали навіть....

Горпина:— Та-ж ви казали, ніби ми вас ловимо за жениха до своєї доньки!

Непокірний:— Ніколи і в думці не мав такого говорити. Я говорив від чистого серця і з чистими намірами.... Говорив, що був би щасливий, коли-б міг одружитися з Галею.. Прохав поради і вірю, що ті люди не розуміли мене хибно....

Горпина:— А звідки-ж люде знають це і говорять?

Непокірний:— Звідки? Бо бачили попередне відношення до мене вас всіх і її.... До вас ходить багато людей.. Та що звертати увагу на людей. Я говорив і тепер говорю вам, що люблю вашу доньку і бажав би одружитися з нею.... Правда, тепер я бідний, нічого не маю.. та не все-ж так буде.. Чи багато людей женилося вже заможними? Та всі якось живуть і живуть щасливо, щасливіше від не одного богача....

Горпина:— Наша донька не для вас.. Не перестарілася....

Непокірний:— (сумно) Знаю.... Знаю і інші причини.... І тому я ввесь час здержувався з виявами своєї любови. Що-ж.. я переболію це все, буду старатися вибити цю любов собі з голови, хоч і тяжко буде.. Багато чого я ще знаю, та ніхто не почув від мене ні слова.. Я не тутешний "спорт", щоб розпускати брехні про людей.. Але вам, пані, скажу.. Незадовго будете каятись.. я розпізнав добре ту людину, про яку ви думаете.. Та людина негідна вашої доньки.. Колись буде у вас каяття, та не буде вороття.

Горпина:— (невдоволено) Який мені проповідник найшовся!.. Глядіть ліпше за собою.... Забирайтеся скоріше!.... (виходить).

Я в а 11.

Непокірний:— Сталося.... (сів коло стола, схилив на руки голову, плечі

Пані Лібек була 13 років норсою в Німеччині і 4 роки у воєнним лазареті.

LUEBECK MANUFACTURING COMPANY

Minitonas, Manitoba, Canada

Властителька: ПАНІ ДЖУДИТ ЛІБЕК.

„Людству на Здоровля”

„Хочете Бути Здоровими?”

До того можуть вам помочи наші лічничі средства. Уживайте їх з повним дові-
рям. ЦНИ Є ДУЖЕ Н И З Ь К І

Luebeck's Домашні Средства:

“Stimulator”

Патентований! Стимюлейтор є неоці-
неним средством на слабости жолудка
і відходової кишки. Він настрює жо-
лудкові соки так, що травлення відбу-
вається нормально. Він виділює ле-
генько, але є три рази так лічним, як
багато інших подібних средств. 12 ун-
цій \$1.00.

Стимюлейтор треба давати як пер-
ше средство при горячці і коли шкіль-
ні діти не мають апетиту або є розстро-
єні.

“Luebeck's Universal Oil”

Патентований! Лічний Олій для зо-
внішнього і внутрішнього ужитку. Є се
новий виріб і подвійно сильний. 12 ун-
цій \$1.00.

Слідуючі витяги з добровільних ли-
стів подяки показують чудову лічний
силу Universal Oil:

М—— Б—— з Бозежур, Ман., писав в
березні 1934:

“... Цим бажаю посвідчити, що Ваш Олій
зробив чудо на мойй матері, котра має 72
роки.

“Лікар боявся параліжу мозку. Сейчас по
натертю Universal Oil забурення успокоїло
ся і болі лишили слабу.

“Ми дуже тишимося, що запізналися з Ва-
шим чудовим Олієм і будемо його від сер-
ця поручати нашим приятелям”.

Пані Г—— К—— у К——, Онтарію,
писала в березні 1934:

“Дорога пані Лібек! Ваш Universal Oil є
дійсно чудовим... Я відчуваю болі в гру-
дах з лівого боку... Коли я знов спитала

лікаря, то він мені сказав, що можливо тре-
ба буде виняти ліву грудь, якщо стане гірше.
В січні грудь була в дуже лихім стані Я
знов хотіла йти до лікаря. В той критичний
час я довідалася про Universal Oil. Я натира-
ла тим олієм слабу грудь. Мені дуже приємно
поділитися з Вами тим, що грудь стала менше
чутливою... гудзи зникли і болі також, Я
я не чую їх більше. Так Богові, як і Вам, я
дуже вдячна. З радістю буду поручати Ваш
Universal Oil кожному, хто знаходиться в по-
дібнім стані”.

Luebeck's Hienfong Essence

Патентоване! „Гінфонг” є одним в Ні-
меччині дуже часто уживаним жолуд-
ковим средством, яке є також знаним
під іменем „Зелені Кроплі”. Є це ете-
ричне зелове средство на газ в жолуд-
ку, жолудкові корчі, слабе травлення
і ділає побуджуючо на жолудкові нер-
ви. „Гінфонг” повинен знаходитися в
кожнім домі. Також можна його дава-
ти дітям з добрим успіхом. 2 унції \$1.00

Luebeck's “Rejuvenator”, \$1.00.

Його поручається як чай здоровля для
кожного, особливо для старших. Він
приводить нові життєві сили і не ділає
спеціально в напрямі сексуальнім. Йо-
го добре пити замість чорного або зе-
леного чаю.

Rejuvenator — Чай поручається осо-
бливо для хронічних слабостей. Ті що
хорі на цукрову слабість і рака най-
дуть в нім теплого приятеля. Поможіть
собі самі до радості добрим здоров-
лям.

здрігаються від здержуваних ридань) Прощай, люба мріє.. Не судилося.. Галю, Галю.. Як мені хотілося охоронити тебе від цього розпустника.. ха-ха-ха (ніби сміється, ніби плаче) І з дому випросили.. чи вигнали.. (павза) Що-ж, Галю.. (зітхає) Бажаю тобі щастя з ним.... Та передчуття каже мені, що щасливою ти з ним не будеш.... Хіба споганишся, підеш тою стежкою, що й він.... (мовчанка. Схоплюється) Ох.. чого-ж я сиджу тут? Мене-ж вигнали звідсі.... Нога моя більше не переступить цього порога.... Хібаб.. Хібаб вона опинилася в якому нещастю.... (забирає річи й виходить. Хвилю сцена пуста. По хвилі входить Носачук, Джек і Галя).

Я в а 12.

Джек:— О, вже пішов....

Носачук:— Навіть "гуд-бай" не сказав.. Ха-ха-ха! А подивіться, чи не потягнув і ваших річей зі собою.. Від таких задрипаних українців і цього можна сподіватися.... (Галя подивилася з докором на Носачука).

Джек:— Ні, він не такий..

Галя:— (сумно) Не можна так казати.. Можна його ненавидіти, насміхатися над його бідністю, та всеж треба признати, що це людина чесна....

Носачук:— Ого!.. Ти його борониш.. Чи ти часом не закохалася в нього?

Галя:— Ні.. Я лише кажу правду.. Не можна-ж безпідставно відбирати людині честі....

Носачук:— А, чорт його бери! Пішов, то нехай йде на зломану голову.... Ну, збирайся, Галочко, підемо.. Бо там уже "патнери" чекатимуть....

Галя:— Добре, я піду переберуся. (виходить)

Я в а 13.

Носачук:— А може й ти, Джек, підеш з нами?

Джек:— Чи я знаю?

Носачук:— (подумавши) Там будуть самі незнайомі тобі.. Будеш нудитися....

Джек:— Ну, то я не піду. Бо таки ще й трохи роботи маю.

Носачук:— Підеш колись другим разом. Ходім на долину, там заждемо на Галю. (виходять).

З а с л о н а

Д і я III.

Кімната з досить заможною канадською хатною обстановою. Двоє дверей, по середині стіл, крісла. Галя шие діточу сорочку.

Я в а 1.

Галя:— (сумна, трохи змарніла) Ще й рік не минув, як ми пібралися.... А яке тепер моє життя? Мука одна.... Мука!.. Але.. чого-ж мені треба..? Тут-же гарна обстановка, багатство!.. (істерично сміється) Ха-ха-ха! Багатство з людської кривди.. Мені гидко доторкнутися до цієї обстанови.. А він, мій чоловік.... днями й ночами пропадає по різних клябах, наводять п'яних у хату, виробляють різні мерзоти.... (з боєм) Розкрилися мені очі та запізно.... Ох, мамо! мамо!! Нащо ти втопила мене? Тобі хотілося грошей, хотілося добра для доньки! А ось воно, яке добро.... Воно полиє слізми дітей, яким батьки відмовляють може куска хліба, щоб програти в карти й спомогти могого чоловіка.... Полите слізми, а може й кровю.... Караюся я, та не за свої гріхи. Чи-ж я винна, що послухала вмовлювань матері і не пішла за голосом свого серця? Я-ж була недосвідна, наче мала дитина.... (по хвилі) А він.. а той..? Де він тепер? Писав, ждав.. Я знехтувала його.. Виїхав і вістки нема.. І він такий же нещасливий, як і я.... Не по своїй вині я розбила і його життя.. Боже!.. Життя віддала-б, що-б то все вернулося хоч на короткий час.. Не вернеться!.. Пізно жалувати.... (схиляє голову на стіл. По хвилі входить Горпина).

Я в а 2.

Горпина:— (гладить Галю по голові) Чого ти, доню, все плачеш?

Галя:— (сумно) Я не плачу.. Так задумалася, та й на душі тяжко стало.... (відвертає обличчя).

Горпина:— Не плачеш, а лице мокре від сліз....

Галя:— Чи-ж правда? От, пригадала собі свої дівочі літа, та й сплалася..

Горпина:— (сумно) Ех, доню, доню!.. В тебе якась туга на душі. Чого ти ховаєшся від мене, від своєї матері? Я-ж бачу, що тобі щось долягає....

Галя:— Не розпитуйте мене, мамо!

Горпина:— (ласкаво) Чому-ж, доню? Хіба я твій ворог? Я-ж твоя мати. Бачу, що ти вийшовши заміж ще ні разу не була веселою.. Ти-ж молоденька, життя ще не знаєш. Розкажи, порадьмося, то може й раду яку видумаємо....

Галья:— (гнівно) Радую?! Хіба смерть мені порадить! (вибухає) Хочете знати, чого я плачу, хочете?.. Тому, що ви втопили мене.. ви.. ви.. Ви найгірший ворог мені, а не рідна мати.. Я була недосвідна, не знала людей, в усьому слухала вас, а ви заставляли мене забути того, до кого тягнуло мене моє серце, пхнули мене в руки цьому розпустному картярєві.... Вам хотілося грошей, багатства?! Ось воно! Беріть, тіштеся ним! Та за що-ж я маю мучитись ціле життя? (заходиться плачем)

Горпина:— (подає їй воду) На, випий, доню, заспокійся! (Галья похапцем пє) Може воно так зле не є, як ти думаєш. Чейже Овдій любить тебе!....

Галья:— Любить?! Днями й ночами пропадає, вертається з компанією п'яних картярів таких як і сам. Чи то така любов?.. (по хвилі) Мамо! Чи я тобі була доброю донькою?

Горпина:— Ліпша мало де найдеться..

Галья:— На що-ж ви завязали мені світ з оцим поганцем? Чи я у вас на це заслужила? Та ще й причинили багато болю другій людині!....

Горпина:— Як би-ж то знати! Та-ж він вдавав зі себе такого доброго.. А мав гроші й роботу. Думалося.., що-б як найліпше....

Галья:— А чи знаєте, мамо, що як би не сором, то полишила-б усе. Наймичкою десь найнялася-б, найтяжчу роботу робила-б, аби лиш не жити з ним....

Горпина:— Що ти кажеш, доню?

Галья:— Так.. Я довго затаювала своє нещастя — далі не можу.. Я була й зразу йому непотрібна. Він має багато любовниць.... Та поки не завів отой свій поганий бізнес, поки діявав поміч від вас, вдавав доброго.... Гидко згадувати! Він хоче примусити мене обслуговувати своїх п'яних костомерів.... Зістається: або йти тою стежкою, на яку він мене пхає, або покинути його....

Горпина:— То покинь його та йди до

нас.... Ще вистане у мене хліба для своєї дитини.

Галья:— Покинь.... Чи ви думаете, що він дасть мені спокій? Не з таких він.

Горпина:— То податися за розводом..

Галья:— Розвід.. Де-ж ті гроші?! Всі гроші в його руках.. А по друге.. Як на розведених дивляться?! Чомусь всі вважають лише жінку винною, а не чоловіка....

Горпина:— От, дивитися на людей!.. Мало чого люди не говорили-б....

Галья:— Ні, мамо... Я завинила багато перед другою людиною і за кару покутуватиму....

Горпина:— Це ти про Непокірного, доню?

Галья:— Про нього, мамо.

Горпина:— А чому-ж він не сватав тебе? Чи-ж ми мали набиватися йому?

Галья:— Не сватав!... Він був не такий, як інші... Був бідний, та чесний і гордий... Не бажав нічийї помочі і не надужив нічийого довіря. Любив мене щиро... А я послухала вас та відкинула його... (зітхає) Та, що згадувати... Коли мені відкрилися очі, вже було за пізно до Непокірного вертатись... я стала негідною його любови... (задумується) Але.. вже йдіть, мамо!..

Горпина:— (здивовано) Чому?

Галья:— Незадовго мій чоловік прийде. А я не хочу, щоб він бачив вас у мене.

Горпина:— Хіба боїшся його?

Галья:— Не боюся, а все-ж... Ліпше йдіть...

Горпина:— Коли ти мене гониш... (одягається).

Галья:— (гірко) Не гоню... Але не хочу, щоб він вас бачив... Вам не можна тут бути... Порозумійте...

Горпина:— Ех, дитино, дитино... (Галья провожає її).

Я в а 3.

Галья:— (по хвилі вертає) Ех, мамо! Не знаєш ти всієї моєї муки.. А признатися не сила... Розвід!... Коли-б я була сама! Але дитина!.. Що буде з неї, коли вона наслідить прикмети свого батька? Тоді ніяке виховання не допоможе!.. (чути грюкіт і чалання кількох людей) Піяки йдуть! Кріпися тепер!... (сідає до шиття. За кулісами охриплими голосами співають частушки). "Візьму ніжик, візьму вілку, я нарежу сваю мілку"

У-ха-а-а! (і співаючи заходять Носачук, Самохвалюк, Паул, Дзян і Гари).

Я в а 4.

Дзян Гало, Галю!
Пауль "Гуд івнінг, місец!" (Всі
Гари Гало, мисунцю! лізуть
Самохв. Гало, Галюська! витатися)

Галя:— Дайте мені спокій! . . . (до Носачука) Ти знов навів повну хату п'яків?!

Носачук:— Яких п'яків?! Ти . . . То тобі не подобається, що-б я приймав у своїй хаті "френдів"? Ти хочеш "басувати" наді мною, га? . . . Гей, жінко, "вачуйся" . . . бо як я злий, то чортом стаю . . .

Самохвалюк:— "Воцумерія" Овдію? Ти допускаєш, що-б баба над тобою верх брала? Командувала тобою? Що, ти ніби рук не маєш? . . .

Дзян:— Бабу бити треба . . .

Гари:— А бук нащо?

Паул:— Ні, буком не можна . . . То не по джентельменськи . . . І так можна випарити, щоб сама себе не пізнала.

Носачук:— Як би то в краю . . . я-б їй показав! Але тут не можна, бо то Канада!

Дзян:— Ая, ая! до "джейлу" можуть взяти . . .

Галя:— Овдію! Я тобі кажу в останнє: перестань водитися з п'яками . . . Вони не доведуть тебе до добра . . .

Носачук:— Не ображай моїх "френдів", бо як тобі дам! (замахується).

Галя:— (згірдливо) Ну, то роби, що хочеш. Я не буду тобі більше перешкоджувати . . . (виходить).

Я в а 4.

Всі:— (сміються)

Паул:— Ото вже ти й жінку найшов собі, приятелю! . . .

Дзян:— Отакі жіночки в оцій Канаді! Як пічне по людині їздити, то нехай би чоловік і ангелом був, то й то не витримає . . .

Гари:— От, коби я був молодший! Я-б з нею справився! . . .

Носачук:— Але як справитись?

Дзян:— Як? А на що мужчина? Треба її гостро держати, в залізних руках, щоб і писнути не зміла . . . От, що! А коли химери й на далі показує, то добре вибити й прогнати . . . : Найдеш собі ще не таку!.. Красуню!..

Ну, тай з "патнеркою" вмітиме себе заховати . . . Жінок в Канаді не бракує.. Ще можеш й англійку знайти..

Носачук:— То що-ж я маю робити?

Самохвалюк:— Що? Витягай-но там батлю! Випемо, а далі в карти граємо. А твоя жінка гонорується, то лихो з нею! . . .

Носачук:— (дістає фляшку) То випиймо, товариші!

Самохвалюк:— А свою жінку не покличеш? То Канада, нехай привикає! . . .

Носачук:— Треба покликати. То жіноче діло обслуговувати коло стола, Такий закон у Канаді . . .

Дзян:— "Шюр"! Йди поклич! . . (Носачук виходить).

Я в а 5.

Паул:— Але й "джентелмен" цей наш патнер! Ніхто й не сказав би, що він родився у старому краю . . . Я в Канаді родився, школи кінчив, а не витримав би з такою жінкою . . .

Самохвалюк:— А певно! Він освічена людина; школу повсехну скінчив! . . . Що то вам, який будь? Та-ж він кілька місяців у гміні за помічника писаря був . . . Це вам не аби що! . .

Гари:— (здивовано) За помічника писаря?! Ого, го! Не нам рівня! (за сценою шамрєва, чути голоси. Присутні на сцені прислухуються).

Голос Галі:— Я не піду!

Голос Носачука:— А отже підеш! Кажу тобі в останнє: ходи! . . .

Голос Галі:— Не піду! . . . (чути удар).

Голос Носачука:— Підеш? (удар).

Голос Галі:— Ні!

Голос Носачука:— Так на-ж тобі! (удар).

Голос Галі:— Що робиш? Я-ж мати твої дитини! . . .

Голос Носачука:— Пропадай ти з своєю дитиною! . . .

Дзян:— (дорнуvато посміхається) Розуму вчить. (Носачук випихає Галю на сцену). А, "мисунцю"! Показали нам свої очі! . . . Сідайте ось, та наливайте . . . (Галя виривається. Носачук хапає її і садовить силоміць).

Гари:— Як не хоче, то ми й самі наллємо! (розливає у шклянки горілку) Випемо, що-б наші не журилися! . . . (пють).

Носачук:— (підносить Галі) Пий! (Га-

ля не бере) Пий, кажу тобі! Бо волосся обмикаю!

Гая:— Я з роду не пила горілки. Чого хочеш від мене?

Самохвалюк:— Що з нею говорити?! Ось так! (хапає Гая, Паул впливає їй горілку силоміць) От, вже й випила!

Паул:— А друга лекше піде! (сміється. Гая виривається і втікає).

Носачук:— (ловить її) То ти таки за своє? Бизнес мені псуватимеш, розганятимеш костюмерів? Га? Нема, що-б обходитися з ними як Бог приказав? Коли хочеш, я примушу тебе не до такого ще! Ти мусиш виконувати все, що забажає костюмер від тебе! Все! розумієш?!

Гая:— (мовчки плюнула на Носачука, ображена).

Носачук:— А так?! Побачимо!... "Гиравт, з моєї хати!.. Я найду собі десять таких як ти..."

Гая:— Шукай! Від тебе я не бачила нічого крім образ і пониження.. Я піду!.. Наймичкою наймуся і мені кращий буде той тяжко запрацьований кусок хліба, чим життя з тобою....

Паул:— Нехай іде, коли хліб шкіру підів!.. Ще проситиметься....

Я в а 6.

Дзян:— От так жінка! І обходься з нею по доброму!..

Самохвалюк:— Ат, давайте пити....

Всі:— Давайте! Давайте! (пють мовчки).

Паул:— (по хвилі) А може випивши в "покера" заграли-б?

Носачук:— А мені що? Грайте хоч цілу ніч!

Самохвалюк:— Ну, то давайте! У мене є карти (виймає і тасує). А ти, Овдію, постарайся ще батлю. Чи може за жінкою засумував?

Носачук:— (п'яний) Не мав би за ким! Здавай карти! (Самохвалюк здає, присутні підсувають гроші і беруть карти, пізніше відкривають. Всі помітно п'яні).

Паул:— О, все моє! (хоче тягти до себе гроші).

Самохвалюк:— А дзусь! Моє! (відкриває свої карти).

Гари:— (дивиться) А то звідки взялося два однакових королі? Червовий король у мене!

Дзян:— Та й у мене!

Носачук:— Хлопці! Не шахрувати!

Павл:— Хто-ж шахрує? Гроші мої!.. Яж відкрив перший!....

Дзян:— Ні, мої!..

Самохвалюк:— Коли-ж бо мої! Я маю всі тузи!....

Гари:— Та й у мене один туз до "стри-ту!"

Носачук:— Що-ж це знову? Звідки взялося аж п'ять тузів?

Паул:— То ви думаєте, що я шахрую? Ви, манігрули дурні!..

Самохвалюк:— Хто манігрула? Я тобі покажу, ти цютабачнику!

Паул:— Попробуй, "ю дорти богонкс!"

Самохвалюк:— То я тобі дорти богонкс? Я тобі покажу! (кидається на Пауля).

Паул:— "Коман, ю дорти пігс!" (вихоплює ніж. Всі з криками кидаються до нього. В руках Самохвалюка також блищить ніж. Загальна замішанина).

З а с л о н а.

Д І Я І V.

Відслона І.

Парк над рікою. На лавочці Непокірний щось пише часто надумуючись. Вечір.

Я в а 1.

Непокірний:— (читає про себе написане).

..Дівчино любав.. Довгий час,
Як доля розлучила нас..

Чи зеднає? Мабуть ніколи....

І присудові сумної долі

Без сліз, нарікань здався я....

Що-ж.. доля вже така моя....

Тобі молився я колись,

Думав.. Зорею провідною

Мені світитимеш.. Одною

Єдиною мені ти була....

Та голос серця ти не чула

І стежки наші розійшлись....

У твого серця біль мій згине, —

Думав.. Любов тобі віддам,

Мов матері святим грудям,

Сестри і любой дружини....

Не сталося і вже не буде....

Нас розлучили добрі люде....

Тобі зісталися в уділ

Буденщина і злбні кпини..

Мені-ж зістанеться.. мій біль,

Мій нарід, моя Україна....

А ти зістанешся все тою,

Моею любобо сестрою.... (по хвилі) Це є лебедина пісня моєї нещасливої любови. Любови великої,

чистої і так безсердечно знехтованої.. Я пережив все.. Огонь нестримного бажання і розпуку відкиненого.. Дивуюся, як я не збожеволів.. Але переборов в собі звіря. І тепер спокійно дивлюся на людей з всіми їх гріхами і пристрастями, борюся з облудним світом.. Чи довго? Поки сил вистане і снаги.... (здаєка чути крики). І вона, Галя, не винна... Винна її мати, що пхнула її, недосвідну, на злу дорогу. А в неї не вистало рішучости опертисся бажанням матері. (Чути крики: Лови! Держи! Держи злодія! Тупіт ніг. На сцену вбігає бідно убрана Марина з кількома морквами в руках).

Я в а 2.

Маріяна:— (підбігає до Непокірного) Рятуйте мене, добродію! За мною гонять!

Непокірний:— (здивовано) За вами гонять? (побачив моркву) А це що у вас?

Маріяна:— Ніколи говорити.. Потому! Рятуйте! Поможіть мені!

Непокірний:— А вже-ж! Сідайте тут, коло мене. Чи.... (бере з її рук моркву і кидає в куш) Нате вам книжку. Робіть вигляд, що читаете.. (сідають) Так буде певніше. Вже йдуть! Тільки певніше, не бійтеся! (Маріяна з острахом притулюється до Непокірного. Надходять поліцей і панок).

Я в а 3.

Панок:— Чи ви не бачили часом, не втікала тут ніяка жінка?

Непокірний:— Ні, не бачили. Ми вже сидимо тут яких дві години, але ніхто сюдою не біг. А в чому діло, коли вільно спитати?

Панок:— В чому діло? (репетує) Обікрала мене! Ярину в городі порвала! Цеж коштує гроші! Я садив, полов. поливав, старався, що-б було на зиму, а тут чорт нетруджений користає! А ви питаєте в чому справа?!

Непокірний:— Ну, може хтось вирвав кілька штук, то-ж не велика це страта! Може людину нужда й голод заставили красти. Вона-ж не могла всієї ярини порвати..

Панок:— Кілька! А я для неї садив? Нехай насадить, та й матиме. Я купив город, плачу податки.... Розвелося

погані — не хочуть робити, та крадуть!....

Непокірний:— Ну, ну.. Через кілька фунтів ярини не збіднієте! Кілько ви ціните свою шкоду?.. Коли вам так жаль, я заплачу та не репетуйте!

Панок:— (здивовано) Ви? А з якої причини ви платитимете?.. Ех, коби я її зловив! Десятьох відучив би лазити по чужих городах! Але.. Наче крізь землю провалилася!....

Непокірний:— Ну, то маєте два доляри, та й заспокоїтеся! (дає. Поліцей весь час нишпорить по кушах).

Панок:— (невважно) Дякую! (бере гроші й оглядає підозріло Маріяну) А це з вами що за жінка? (Маріяна ховає обличчя на плече Непокірного).

Непокірний:— Не будьте такі цікаві. Ви дістали за свою шкоду, то забирайтеся!.. Чи зрештою.. (обнімає Маріяну) Тепер розумієте, хто?..

Панок:— (зове) Сей! Полісмен! (поліцей підходить. Панок шепче йому щось і він підходить до Маріяни).

Поліцей:— (суворо) “Ту ар ю?” (Маріяна не відводить обличчя) “Ту ар ю, ай еск?” (до Непокірного) “Ту із дис гирл? Юр френд?”

Непокірний:— (невважно) “Вел.. Ай тел ю, иф ю вонт ту нов.. Ші із май бест френд..”

Поліцей:— “Юр вайф?”

Непокірний:— “Єс енд но.. Ші із май фючер вайф, май брайд!..”

Поліцей:— (знякотив) “О, ай сі.. Екскюз мі фор ді тробл!” (відходить).

Панок:— Наречена ваша? А чого-ж вона так бідно вбрана?! Наречені так не ходять на побачення..

Непокірний:— Ви своє дістали і не совайте свій ніс там, де вас не просять.. Вона йшла з роботи.. Не вбиратиметься-ж наче на баль....

Панок:— (невдоволено) Я вас досліджу! Щоби всякий чорт розкрадав моє добро?.. (відходить).

Непокірний:— (наздогін) Підіть до ріки! Може вона долиною втікала?....

Панок:— А й справді! (завертає до ріки).

Я в а 4.

Непокірний:— Ото живодер! Такий і з рідної матері зідрав би останню сорочку.. Ну, але хмара проминула щасливо.. Тепер відкрийте своє облич-

ча — треба-ж приглянутися, кого то я назвав своєю нареченою! (дивиться)
О, гарна дівчина! Як же вас зовуть?

Маріяна:— Маріяною.

Непокірний:— А мене люде Непокірним, цебто бунтарем, прозвали.. Та менше з тим.. Наше знаомство вийшло якесь несамовите.. Тепер можете йти собі, бо й мені час до дому....

Маріяна:— Ви маєте свій дім?! (прохаючи) То візьміть мене, будь ласка з собою....

Непокірний:— (зклопотано) Вас?!.. Гм.... Я, бачите, маю лише одну кімнату.. А ви хіба не з цього міста?

Маріяна:— Ні.. Я бездомна сирота.... Приїхала сюди шукати за роботою.. Але не можу знайти.. Чи думаете, що я, дівчина, пускалася-б двати чиесь добро, як би голод не дошкулював? Другий день я вже нічого не їла.... І не маю де голови приклонити.... Візьміть.. добродію!....

Непокірний:— Чекайте!.. Може я маю дещо грошей, то дам, що-б мали де переночувати, а завтра прийдете до

мене, то може якусь роботу вистаруюсь... (шукає по кишенях).

Маріяна:— Гроші мені непотрібні, не хочу наражувати вас на видатки.. Ви і так вже видали за мене гроші..

Непокірний:— (розчаровано) Нема....

А тут на мою квартиру йти далеко..

Маріяна:— Візьміть мене зі собою, добродію! Я хоч сидючи пересплю....

Непокірний:— Коли-ж не можу.. Ви чей же розумна дівчина.. Подумайте, що люде говоритимуть?....

Маріяна:— (сумно, в задумі) То не знаю вже й сама, що мені діяти.. Спочити в ріку, втопитися, або.. все рівно....

Непокірний:— Що, або....

Маріяна:— (хмурно) Продаватися....

Непокірний:— Ну, що ви!? Чи ви подумали над тим, що кажете?

Маріяна:— Вам легко говорити! А по-пробували-б ви прожити в голоді місяцями.... А тепер ще й ночі проводити у холоді....

Непокірний:— (подумавши) І то правда.. Вибачте.. Дуже мені шкода вас! Та.... Але якось то буде. Я попрошу у господарів для вас кімнату. Буду ма-

Біль є тут!

На біль крижей, жовтачку, запір, біль голови, або бліду краску лица, уживайте

Dr. Chase's Kidney Liver Pills

Нема ліпшого способу, в який ви могли би скоріше поправити цей стан і повернути здоровля цілій системі травлення, як уживання

DR. CHASE'S KIDNEY LIVER PILLS

Ви здивуєтеся, о скільки ліпше ви будете чутися, о скільки більше зможете тішитися життям, коли нирки і печінка будуть сповняти свої функції добре.

Напишіть за безплатною пробкою; прямо витніть це оголошення і пішліть його wraz з вашим іменем й адресою до: The Dr. A. W. Chase Medicine Co. Ltd., Toronto, Canada.

DR. CHASE'S KIDNEY - LIVER PILLS

ти гроші — заплачу їм з подякою..

Маріяна:— (зрадівши) Справді?

Непокірний:— Авже-ж.. Отже.. Голову до гори!..

Маріяна:— Не знаю, як вам дякувати. Я стратила була всяку надію..

Непокірний:— Ну, то ходім... Дорогою говоритимем.. Чи може хочете забрати й оту панську шкоду?

Маріяна:— А певно! Через неї я страху наїлася!.. (Непокірний шукає моркву і приносить. Маріяна жадібно їсть).

Непокірний:— Дивлячись на вас і в мене пробудився апетит на крадене....

Маріяна:— Хочете? Прошу!.. (Непокірний їсть) Як смакує?

Непокірний:— Дуже! А ви як чуєтеся?

Маріяна:— Щасливою! Ви щира й добра людина.. То ходім!

Непокірний:— Ходім! (виходять).

Д І Я ІV.

Відслона II.

Через кілька місяців. Кватира Непокірного, кілька дверей у сумежні кімнати. На сцені стіл з книжками, прибори до писання, крісла. Портрети по стінах.

Я в а 1.

Коли відслонюється сцена, Маріяна співає пісню:

Ой зійди, зійди, Ти зіронько та вечірняя,
Ой вийди, вийди, дівчинонько моя вір-
[ная

Рада-б зірка зійти, чорна хмара засту-
[пає,

Раде-б дівча вийти, батько й мати не
[пускає..

Маріяна:— (просто, але зо смаком убрана порядкує в кімнаті) Наче в казці! Кілька місяців тому я була на краю безодні, голодна й бездомна сирота, думки про самогубство заходили в голову.. А тепер неначе сон.. Я щаслива, така щаслива, що й у сні не могла такого щастя собі уявити. Всі люди заздросять моєму життю.... А ми-ж не багаті.. Не в багатстві щастя. Щастя у сумлінному виконуванні своїх життєвих завдань, наложених Богом і природою.... (входить Непокірний).

Я в а 2.

Непокірний:— Що це ти так філософуєш, Маріяно?

Маріяна:— Чуюся дуже щасливою! З утіхи!....

Непокірний:— Ти щось говорила про життєві завдання людини.. Як-же ти їх собі уявляєш?

Наприклад: для чого ти живеш?

Маріяна:— Це трудно сказати.. (повільно) Я думаю.... щоби творити добро людям, бути любячою і вірною дружиною, працювати разом з тим, кого судить доля і....

Непокірний:— Розумна з тебе дівчина. Щасливим буде той, кого ти вибереш собі за пару.. ..

Маріяна:— Думаєш? (задорно).

Непокірний:— Не думаю, а певний в тому. Перед кількома літами я набув кілька болючих досвідів. І тепер навчився розріжнювати добрих людей від злих. І коли добрих глибоко шаную і рад допомогти їм, то злим не хочу навіть поздоровлення сказати.

Маріяна:— Треба старатися й злих направляти....

Непокірний:— Злого не направиш. Завдання не по силам. Та і є тих лицемірних виховавців забагато. І кожний виховує других по своїй вподобі, а в дійсності деморалізує прикрившись плащиком міщухівської моральки та садистичної благодущности.

Маріяна:— То-ж оті виховавці також не говорять убивати людини, або наприклад красти чи розпущувати.. ..

Непокірний:— Що-ж, правда.. Але чи поступають вони так, як говорять? Їх діла і слова не однакові. Я-ж знов, ріс у такому оточенні, де привикли говорити лише те, що думають, а робити те, що говорять. І тому тепер говорю так. Подумай: чи може сліпий від уродження говорити про сонце чи цвіти — чи може глухий говорити про музику чи спів?

Маріяна:— Ні

Непокірний:— Отже, чи може людина зла вчити других добру? Несовісна людина — совісті й чести, неморальна — моралі?.. Ні і ні.. Кожний вихователь перше повинен виховати самого себе, бути людиною кришталевої чистоти, тоді й учні його будуть такими. А покищо на світі багато неправди й облуди....

Маріяна:— Не треба зневірюватися..

Непокірний:— Я й не зневірююся. Навпаки, стараюся робити так, як підказують мені моя совість і розуміння чести. Може хоч на тисячу знайдеться бодай одна людина, яка старатиметься

ся бути доброю. А тоді і мета моєї праці буде досягнена.. Але.. Я заговорився з тобою, а мені йти необхідно..

Маріяна:— То йди! (Непокірний виходить).

Я в а 3.

Маріяна:— З ним цікаво говорити. Всяку розмову зверне на таку, що людина мусить стати поважною слухаючи. Коли-б то багато людей були подібними до нього! Було-б менше неправди на світі, менше зла й кривди.. Та що-ж, коли часом одна людина натворить стільки зла, що через него сотки й тисячі звевірюються, ріки сліз проливаються.... (входять Горпина і Галя, помарнівші й бідно убрані).

Я в а 4.

Горпина й Галя:— Добрий день вам, панночко!..

Маріяна:— Доброго здоров'я! Ви прийшли може за якою справою?

Горпина:— Нам, добрі люди порадили сюди зайти.. Ми недавно приїхали до цього міста, а тут роботи так швидко не можемо знайти і всі наші засоби вичерпалися.. Біда тай годі....

Маріяна:— То хіба заждіть.. Я сама не можу нічим вам порадити, хіба дала-б дещо грошей..

Галя:— Грошей ми не бажаємо....

Маріяна:— (похопившись) Та чогож ви стоїте? Сідайте. (ті сідають) А ви здалека приїхали?

Галя:— З заходу.

Горпина:— Обіхали пів Канади, а заняття Бог дасть....

Маріяна:— Це ваша дочка, певно?

Горпина:— Еге-ж, дочка.. Завязала собі світ з одним пройдисвітом, а він зруйнував нас.... А попередно ми й добре жили....

Галя:— (з докором) Мамо! Нащо ви розказуєте про наше попереднє життя? Людям це не цікаво....

Маріяна:— (щиро) Можете собі говорити.. І я пережила багато біди від рідні.. Зрозумію вас..

Горпина:— Дай Боже вам здоров'я панночко!..

Маріяна:— Добре.. А де-ж тепер чоловік вашої дочки?

Галя:— В тюрмі....

Горпина:— Еге, в тюрмі.. Поки не оженився, то святого та божого вдавав з

себе.. А оженився, то став піячити, грати в карти, бутлегерський бізнес завів.. А далі прогнав дочку..

Галя:— (з боєм) Нащо ви це все розказуєте, мамо?!

Маріяна:— (співчуваючо) Я розумію вас, пані.. Але нехай ваша мати розказує....

Горпина:— Ну, та одного разу счинилася сварка за картами, стали битися ножами й одного трохи на той світ не відправили.. Всю ту компанію засудили в тюрму. А пізніше ми дізналися, що її чоловік покинув першу жінку з двоїма дітьми, а сам крутив людям голови, що нежонатий.... Та й така біда.. Тепер вона ані жінка ані вдова....

Маріяна:— Сумно.. Таких нікчемних людей багато зустрічається у наші часи.. Але не сумуйте.. Не загинете.. Чесно будете заробляти собі на життя й житимете.. А чи є у вас діти?

Галя:— Була одна дитина, та вмерла.. (входить Непокірний).

Непокірний:— (не завважуючи Галі й Горпини) Ось, я й вернувся.. А що-ж ти тут робиш Маріяно? (Галя і Горпина почувши голос Непокірного — стовпіють).

Маріяна:— А ось, говорю тут з жінками..

Непокірний:— З якими жінками? (швидко обертається й пізнає Галю—скрикує) Галя!!.... Чи-ж це можливо?..

Галя:— (сумно) Так, пане Непокірний, це я!.. Я каралася кілька літ знехтувавши ваші почуття, а тепер ще доля судила перенести й пониження.. бо ми прийшли шукати піддержки..

Горпина:— Ми не знали, що вас тут зустрінемо....

Непокірний:— Не треба так говорити.. (до Маріяни) Це та жінка, про яку я тобі колись розказував..

Маріяна:— Та жінка!.. (до Галі) Бідні ви.... Я знаю все про ту нещасливу любов....

Горпина:— У всьому завинила я.. (опускає голову).

Непокірний:— Так, пані.. Ви завинили. Не так перед мною, як перед своєю дочкою. Зруйнували її життя.. Але жалувати за пізно, тай не допоможе це. Треба старатися направити ті фатальні помилки бодай в частині. Зла проти вас я ніколи не мав і не маю.. Мав жалі, мав біль, та.. час найліпший лі-

кар.. (Маріяна потиху виходить).

Я в а 6.

Непокірний:— (продовжує) Був час, коли я хворів духово й фізично, але, видоровівши, страшними зусиллями волі заглушив у собі ту нещасливу любов. Проминув час, я найшов людину, яка розуміє мене й мої стремління, стала помічницею в моїй праці і чуюся щасливим, коли взагалі може бути якесь щастя на світі.. Пригадуєте мої колишні слова, пані? Прийшло каяття, та не має вороття.. Однак, покинемо про це.. Вас покарало життя і не мені посуджувати вас..

Гая:— Я пізнала давно, що я не гідна вас....

Непокірний:— Нащо так понижувати саму себе?.. Люде не святі — не ангели.. З кожною людиною всяко трапляється на життєвому шляху.. Коли людина і впаде, але щиро покається, то вона гідна пошани. Я помагатиму тобі по можності.... Ось (дає гроші) покищо, та старайтеся найти роботу, а може колись найдеться людина і для тебе, не така, як твій бувший чоловік.... Ти, Галю, багато вистрадала і ті страждання очистили тебе від твоїх прогріхів....

Гая:— А якже ваше життя? Щасливо складається?

Непокірний:— Покищо щасливо.. А що в будучині притрапиться — ніхто не відає.. Ця дівчина, що ви бачили, буде моєю дружиною..

Горпина:— Богу дякувати.. Мене сумління мучило, що я обійшлася була з вами не добре....

Непокірний:— Забудьте про те....

Гая:— Ви й тепер не такий, як інші.. Але.. прощайте!..

Непокірний:— Прощай, Галю, та не соромся.. Звертайся до мене, як до рідного брата..

Горпина:— Гарна душа.. (виходять. Непокірний стоїть задуманий. Входить Маріяна).

Я в а 7.

Маріяна:— (несміло) Ти назвав мене дружиною.... Чи-ж це можливо?..

Непокірний:— (з усміхом) Ну, хіба що ти не хочеш бути моєю дружиною.. На те я нічого не пораджу....

Маріяна:— (жартом) Де-ж би я пішла за тебе?....

Непокірний:— Чому? Хіба я таки вже зовсім ні до чого?.. (оглядає себе) Здається такий як і всі....

Маріяна:— Ні, не такий.. Ти найліпший....

Непокірний:— (обняв її) Ну, то поберемося, будемо разом жити й працювати....

Маріяна:— Й боротися зі злом і неправдою.... (цілує Непокірного).

З а с л о н а

Березень, 1937 року.

Гемилтон

СВЯТА ПРАДІДІВ ЗЕМЛЯ.

То Україна, то моя
Кохана, рідна Україна,
Її широкії поля
Її могили і руїни,
Свята прадідів земля!

Люблю тебе я Україно,
Твої шовкові луги,
Твої зеленії діброви,
Круті Дніпрові береги...
Люблю, люблю вас до загину,
Новою силою любови.

В суді.

Суддя:— Підсудний знав, що не має в кишені ані цента, щоб заплатити рахунок, чому ще в додатку стільки пив?

Підсудний:— З розпуки, пане суддя, що не могом заплатити рахунку.

Рівність.

— Остапе! Чого ти так дуже вивисшуєшся і чванишся?!

— Або що?!

— Як то що?! Ми оба рівні, дурню один!

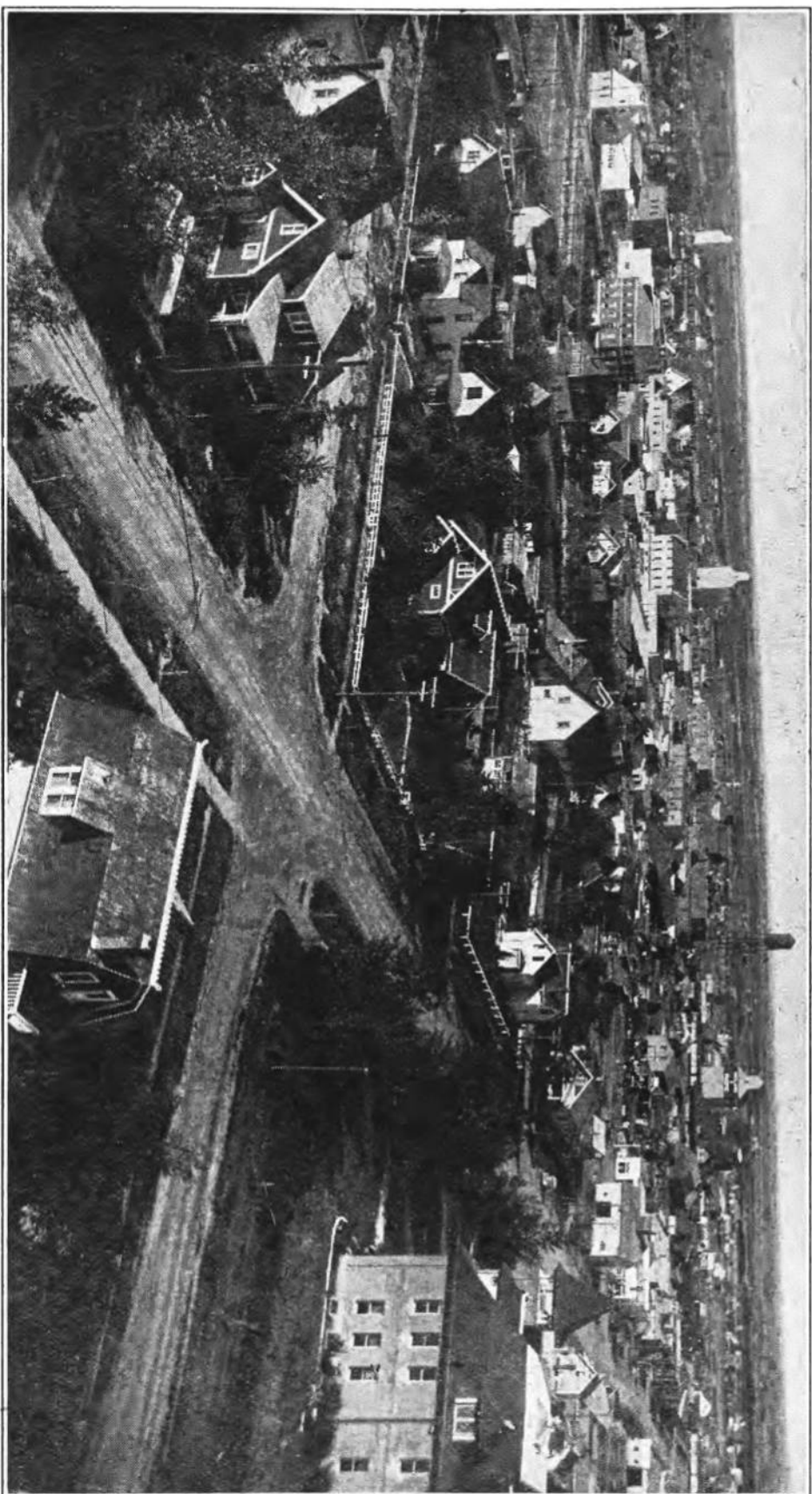
Місточко Вегревил

Яких сімдесять і дві милі на схід від Едмонтону лежить гарне місточко Вегревил. Се місточко було первісно основане не в тім місці, де воно тепер лежить, лиш яких шість миль на західний південь від теперішнього свого положення. Свою назву завдячує воно французькому католицькому місіонареви о. Вегре, що держав маленьку пошту у маленьких сільці, 6 миль на західний південь від теперішнього Вегревил. У 1905 році мешканці цього маленького сільця були дуже розчаровані та невдоволені, коли дізналися, що Канадійська Північна Залізниця рішила побудувати свій залізничий шлях три милі на схід і три милі на північ від їхньої оселі. Злі язика кажуть, що такі самі мешканці сільця, що лежало у дуже гарнім положенню, на високорівні й у сухім місці, через яке перепливав малий потічок, завинили сьому рішенню управи Сіенару, бо поклали солену ціну за землю, яку хотіла від них купити згадана спілка під будову свого залізничного шляху. З другої стороти знова власник землі, де тепер лежить Вегревил, якийсь ірляндець, дав даром сіенарській спілці потрібну їй землю під будову шляху, одначе опісля казав собі солено платити за ті землі, що лежали біля залізничного шляху і вдсятеро винагородив собі свою даровизну сіенареви. Та менша з тим, як там дійсно було, хто говорить правду, а хто пересаджує. Канадійсько - Північна Залізниця вибрала під свій шлях досить невідповідне місце на тодішні часи, яке лежало над річкою Вермиліон у долині і було досить мочаровате. Раді-нераді мешканці старої оселі пригадали собі на слова Магомеда, що коли гора не прийшла до нього то йому треба іти до неї й почали переноситись поволи разом з своїми будівлями туди, де збудовано залізничний шлях і положено рейки. Як вище сказано, діялось се у 1905 році. На щастя мешканців старої оселі, їхні доми були з дерева, тому не так тяжко було їх перевезти на возах, запряжених у кілька

пар коней на місце, де лежить теперішнє Вегревил. Першим, що перенісся, був Вм. Клементс, що побудував склеп у новім містечку там, де лежить Клементс блак, що недавно згорів. Се був т. зв. тоді Загальний склеп, Джeneral Стор. Другим будинком, що перенісся на місце, яке тепер займає, був склад меблів Вільямса. Канадійський Комерційний Банк перенесено було на теперішню парцелю, одначе опісля перенесено сю будівлю на північ міста, де з неї зроблено мешкальний дім. „Да Мерченс Бенк”, який був під управою К. Р. Мортонa, було перенесено теж з старої оселі і з нього зроблено С.Н.Р. пральню, що находиться близько бюро п. Стентона. Сеї самої осени і др. Рош отворив свій лікарський офіс в малій хатинці, у новім місті. П. А. М. Томпсон побудував свій склеп з різними знарядями там, де тепер находиться Джeneral Ко. Стор. Першою кузньою, яку оснувано був будинок, який тепер замешкує п. Д. Бінвеню. Була се кузня коваля Морисона. Евген Поулін перетавив добре збудований будинок на парцелю, що лежить на північ від залізничного шляху. Він теж оснував т. зв. „Загальний Склеп” у місті. Повище згадані люди були першими мешканцями - бизнесменами у новім Вегревил. Крім них поселилися тут кілька нових пришельців.

З українців - поселенців першими мабуть, були браття Петро та Іван Зварич. П. Петро Зварич оповідав пишучому сі стрічки, що він мешкає у місточку Вегревил від 1905 року. У 1906 почали вже курсувати до Вегревил поїзди Сіенару. Оттакі менше - більше були початки гарного тепер виглядаючого містечка Вегревил.

А треба знати, що містечко Вегревил положене серед суто українцями замешкалої околиці. У самім містечку як кажуть мешкає 100 або й трохи більше українських родин. Загальне число населення згідно з оповіданням міського ра-

Загальний вид міста Вегревил, Альбта.

Дістаньте сі 3 Средства щоби Вам Помогли Тепер!

1. Дра. Петра Гомозо

Се довгим часом випробоване родинне лікарство уживане тисячами протягом послідних 150 літ помагає поборювати: нервовість, повільність, запір, нестравність, і забурений жолудок по причині хибного виділювання.

2. Дра. Петра Олейо Лінімент

Сей знаменитий антисептичний лінімент приніс рішучу пільгу многим людям терплячим від ревматичних і невральгічних болів, болів крижей, звичайних болів голови, і штивних і зболілих мязів.

3. Дра. Петра Жолудковий Лік

Помагає стримати неприродні рухи кишок й є позиточним средством на деякі жолудкові забурення травлення. Приніс користь тисячам в случаях вонітів, нудности і газових станів.

(Наші медичини не знаходяться по аптиках, й їх можна дістати лиш від уповажнених місцевих агентів).

Доставка вільна від цла в Канаді

Спеціальна Оферта — Пишіть нині

Dr. Peter Fahrney & Sons Co.,
Dept. DC 0656, 256 Stanley St., Winnipeg, Man.

Прошу прислати мені пробну медицину як слідує, оплаченою поштою.

- ☐ \$1.00 На одну щедру \$1.20 величини (14 унцій) пробну фляшку Дра. Петра Гомозо.
- ☐ \$1.00 На дві регулярні 60ц. фляшки (3½ унцій кожна) Дра. Петра Олейо Лініменту.
- ☐ \$1.00 На дві регулярні 60ц. фляшки (3½ унцій кожна) Дра. Петра Жолудкового Ліку.
- ☐ \$2.00 На одну пробну фляшку Дра. Петра Гомозо і дві фляшки Дра. Петра Олейо Лініменту.

Імя

Адреса

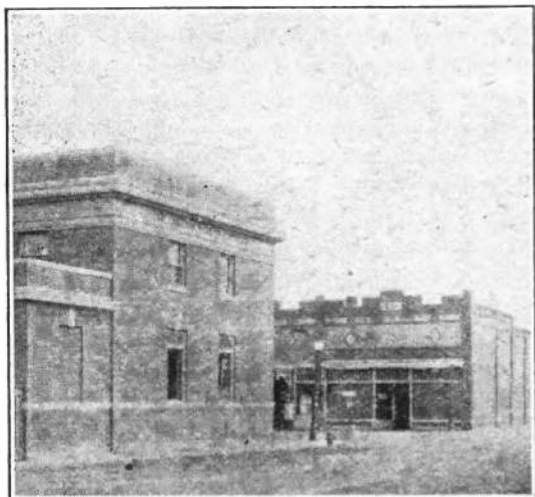
Почта

дного п. П. Зварича, виносить біля 1,800 душ. Мешкають тут крім українців також англійці, французи, німці, жида а може є ще і по кількох представників інших народностей. Вегревил має Мейн улицю як і інші канадійські й американські міста, при якій знаходиться пошта з вежою та годинником, подobaючи більше на ратуш або по тутешньому „Ситі гол”. Коло неї, недалеко, збоку є пожежна станиця, а у ній, здається міститься й тутешній „Ситі гол”. Недалеко лежить гарний двоповерховий будинок англійського ліберального тижневника „Вегревил Обзервер”, що на своїх сторінках згадує багато про українські справи. Шкода, що нема тут і українського тижневика, який міг би друкуватися на тій самій пресі, що й англійський тижневик, лиш треба би було українського лайнотайпу, одного українського лайнотайпщика та редактора. А безперечно, що льокальний український тижневик удержався би тут, маючи оголошення від числених тутешніх sklepів, різних під-

приємств як молочарня, Імперіал Ломбер Ко., гараджів, готелів, ресторанів, промисловців, ремісників, лікарів, дентистів, хіропрактика, адвокатів, тощо. Одначе українці завжди були несприємчиві й завжди давалися випередити іншим, второпнішим від них. Доперва треба було шкодлярців - лібералів, щоб заложили їм у 1903 перший тижневик в українській мові а у Брендоні мусіли аж консервати - англійці оснувати їм першу українську бурсу й двомовну школу вправ для перших учителів, де мали навіть першого вчителя до української мови. Таксамо у Вегревил могли би їм англійці або німці оснувати льокальний тижневик у чисто українським дистрикті. Доперва опісля, якщо б такий тижневик, при добрій управі чужинця станув на ноги й зміг сам удержатися, стали би нарікати, що чужинець видає їм газету та робить гроші і багатіє нею, даючи при газеті удержання кільком українцям. Забули би тоді, що самі мали перші нагоду оснувати такий тижневик. А такий

тижневик не псував би бізнесу більшим українським тижневикам у столичних містах провінцій; противно, він би їм іще допомагав, доставляючи льокальних вісток як се тепер робить „Вегревил Обзервер”.

Кожний, що вступить лиш на вегревилську землю, переконається наглядно, що знаходиться в околиці, де всюди числяться з українцями. Адвокати англійці, як наприклад Примровз мають на своїй вивісці, крім англійського напису баристер також цілком поправний український на-

Будинок банку у Вегревил Альта,

пис „адвокат”. Таксамо і інші фахівці як лікарі і дентисти. Лиш українці бояться на своїй підприємстві помістити на вивісці український напис, щоб, хорони Господи, не втратити бізнесу, клієнтів, чи покупців. А коли переходимо через перехрестя на сіенарським залізничним шляху, то й тут побачимо побіч англійської остороги і „Стап, лук, лисен”, також і українською мовою й українськими буквами написано: „Стій, дивись, слухай”. Чи не зарумянився би якийсь польський, румунський, московський, чи інший займаєць української землі, якщо побачив сей напис у нашій мові, якого у своїй шовіністичній загорілоості відмовляє нам на нашій рідній землі а коли почує нашу мову то кричить: „по хінську не розумем”, хоч добре розуміє, що до нього говориться! На головній улиці, т. зв. „Мейн” є й українські склепи. Є тут де-

партаментальний склеп братів Кирилюків та їхнього спільника п. Щербатюка. Мають вони теж у сусідстві зі склепом і театр рухомих образків кіно або по канадійськи „мувінг пикчюрс театр”. Є тут робітня українських кравців, Зарубія і Павука, що служили колись при українським війську. Крім них є ще й другий кравець, здається, чех. Замовлень на убрання мають досить, бо люде завжди хочуть гарно убратись а хтож українцями вище лучший „сут”, як не український кравець іще й зі старокраєвою практикою! А продають вони теж і деякі готові річи як шапки, капелюхи, краватки та інші т. п. річи. Також є українська білярдова кімната п. Музики. Є й український стрижій і голяр п. Сисак та має лиш, на щастя, одного суперника, мабуть англійця, тому поводитьсь йому не зле. Є українські лікарі Якимішак і Шандро, що будують у містечку свою клініку, яка, дай Боже, може стане початком українського шпиталю. Приїжджає тут раз у тиждень український адвокат з Едмонтону п. Л. Лазапович боронити справу своїх клієнтів, бо є тут і дистриктний суд в гарнім двоповерховім будинку при Мейн улиці, майже на кінці містечка, недалеко обгородженого майдану для гри у теніс. От, як бачимо вже й на самій Мейн є багато українських підприємств. Шкода, що нема українського ресторану з українським борщем, українськими варениками та іншими українськими стравами. Без заперечення, український ресторан у Вегревил конче потрібний і нема сумніву, що він удержався би тут, якщо б був ведений разом з гостинницею чи нічліговим домом, по тутешньому „румунг гавз”. Та українці завжди були „пізними Іванами” й все даються випередити комусь іншому. Одначе не тільки на головній улиці є багато українських підприємств а є вони також й на бічних улицах. Недалеко сіенарської стації є українське фотографічне заведення п. Федорука. Є щось п’ять гараджів а між ними один український. Усіх адвокатів є 4. Панство Бабюки покинули учителювання й одімкнули склеп зі споживчими товарами т. зв. гросеріс і з овочами та цукорками. Кажуть, що поводитьсь їм як на початок не зле й більше вдоволені крамницею як

Над водопадом ріки Сунвапта в Джеспер Нац. Парку, Альта.

учителюванням. Побіч них має свою робітню український швець а другий майстер від взуття, теж українець, має свою робітню в іншій місці. П. Саранчук з Едмонтону має sklep з кімнатними меблями вживаними й новими. Є теж sklep п. Флійчука з grosерією, овочами, цукорками та іншими товарами.

На головній улиці містечка Вегревил, яку зовуть Мейн стр., є теж два англійські банки: „Бенк оф Коммерс” і „Бенк оф Монреал”. Приміщення банків, се дві двоповерхові, гарно виглядаючі камениці, що служать одночасно як приукраса містечка. Є тут теж два готелі, тобто Алберта готель, коло якого стають омнібуси — баси, — що їдуть до Едмонтону і по модерному, великоміському уладжений Принц Едвард готель. Є теж ресторани, що є ведені англійцями, а також китайцем, тільки, як вище сказано, нема українського ресторану. Недалеко від головної улиці, трошки збоку, лежить гарно збудований дворець Кана-

дійських Північних Залізниць, в скороченню Сіенару, а недалеко від нього другий дворець або діпо Канадійської Тихоокеанської Залізниці або вскороченню Сіпіярська діпо, трохи менше від Сіенарського. Є теж і українець залізничий „форман”, що доглядає ладу на сіенарським шляху. Зоветься він п. Федір Унруріян, є мабуть православним українцем з Буковини. При залізничім шляху Канад. Півн. Залізниці є чотири елевейтори або магазини на збіжжя а при Сіпіярському шляху один. Сі численні елевейтори свідчать, що вегревилський дистрикт багатий у пшеницю, ячмінь, овес та жито, які плекають мозольні, працювиті та заппадливі руки українських хліборобів, які не завжди вповні користають з праці своїх рук, бо більшу часть їхнього зарібку, праці їхніх рук, забирають ті, що не сіють, ані орють, але чужою працею свої кишені набивають. Хто вони такі не тяжко відгадати тому, хто знає гаразди наших фермерів у Канаді. Є тут і улиця,

ДЛЯ ЧИСТОЇ БАГАТОЇ КРОВИ І ПОВНОГО ЗДОРОВЛЯ беріть **SASKASAL**

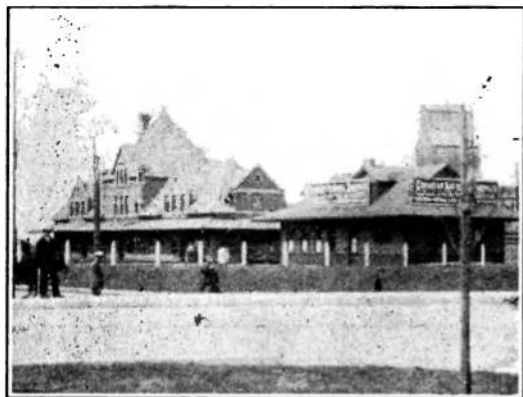
SASKASAL є природною комбінацією Мінеральних Солей, які знаходяться лиш у Лител Маніту Лейк (Карлсбад Північної Америки), приготований хеміками для медичного ужитку.

Тому що SASKASAL є продуктом природи, він ділає лагідно але скоро, виганяючи нечистоти і помагаючи привернути до сили різні органи, щоби могли сповняти свої природні функції. SASKASAL є чистим і безпечним в уживанню для кожного члена вашої родини.

Якщо ви терпите від нестравності, болів голови і запору приведених надмірною кvasністю, коли ревматизм, нюрایتис, клопоти жолудка і печінки спричиняють вам біль і терпіння, або коли чується тупими і пригнобленими, зачніть брати SASKASAL сьогодні. Побачите як скоро ваша бадьорність і сила повернуть і ви будете сповняти свою роботу зі свистом і співом знов.

2 ВЕЛИЧИНІ 69 ЦЕНТІВ І 39 ЦЕНТІВ

подібно як у нашій князівській городі Львові, яку можна назвати українською вулицею. При сій вулиці найбільше домів має п. Петро Зварич і його брат Андрій. Напроти мешкального дому п. Зварича лежить двоповерховий дім з верандою, теж власність п. П. Зварича, що має подекуди історичне значіння. Тут знаходилась у 1917 році перша українська бурса у Канаді, яка звалась „Інститут ім. Т. Шевченка”. Сю бурсу перенесено було небагом до Едмонтону й тут одержала вона назву „Інститут ім. М. Грушевського”, якого вихованками є багато українських інтелі-

Сіенарська залізнична станція у Вегревил, Альта,

гентів в Алберті. Ще перед оснуванням згаданої бурси, założено було у Вегревилі здається у 1910 р. Українську Народню Торговлю, кооперативну крамницю, в якій мали уділи — шери — брати Зваричі, пок. Рудик та інші. Згадана, на кооперативних основах założена українська крамниця, існувала до закінчення Світової Війни, а може рік, два довше по її закінченню. З неї вийшли себто у ній набули купецької практики кілька теперішніх українських крамарів в Алберті. Мешкальний дім п. Петра Зварича, прикрашений зо всіх сторін грядками квітів і кущів, статуями і маленькою теплянєю, на подвір'ю згаданого мешкального дому є уміщений гарний напис запрошуючий подорожного, чи гостя ввійти на подвір'я і пригланутись всьому. Трохи даліше від мешкального дому п. П. Зварича, через дорогу, знаходиться шкілька дерев, квітів та овочевих кущів з альтанкою; при вступі до шкільки посаджена є якась історична півонія князя Валії. У

шкільці є райські яблука, всякі овочеві корчі як порички, агрест і малини, з яких останні мали ще на своїх корчах доспілі, червоні малини у дні 30. вересня, коли пишучий сі стрічки був у згаданій шкільці. На жаль, доспілі вже у більшій частині ягоди зморозив перший осінній приморозок. Як би не він, се прокляття канадської землі, то ще й в жовтні тишився би п. Зварич, його родина та знайомі, червоними, сочистими малинами, якими пишається наша далека а рідня Батьківщина. П. Зварич, заявив пишучому, що радо дозволив би дооколичним українцям користати зі шкільки його овочевих кущів, тобто забрати собі їх на посадження та плекати, однак вони, на жаль, не хочуть і даром їх брати, кажучи, що такі корчіки вимагають забагато заходів і труду, щоб дочекатись з них своїх ягід, які можна за невеликі гроші купити у презервованих стані у крамницях. Як бачимо, то вдача нашого народу перероджується у холодній а почасти непривітній Канаді; зникає поволи замишування до садку вишневого, до квіток пахучих і бавлячих око красою своїх різноманітних колірив та до бджілки, що доставляє людині меду солодкого, здоровля скріплюючого й молодий вигляд надаючого. Є у шкільці п. Зварича й один улей з бджолами, який доставив п. Зваричови 200 фунтів меду. Се вповні вистарчає для п. Зварича, його родини, знайомих і приятелів. Бджіл п. Зварич не передержує через зиму, лиш їх нищить а на весну купує свіжий молодий рій. Вегревельські українці мають теж Український Народний Дім, оснований у 1914 році. Зовється він Інститут ім. Т. Шевченка. У гарнім положенню, обгороджений зо всіх сторін, обсаджений біля обгороджі корчіками і деревцями та з малим квітником з переду. У середині має він сцену, досить гарну як на таке невеличке містечко. У сім Народнім Домі відбуваються представлення, відчити, концерти та ведеться Рідна Школа та наука співу і музики, якщо поведеться знайти відповідного учителя. Дім, як кажуть, є безпартійний, однак найбільше користають з нього „Самостійники”. Є теж гарна, хоч невеличка українська греко-католицька церква, обгороджена й обсаджена деревцями і корчіками карагани. Коло церкви люба чистота. В її сусідстві мешкають переважно українці греко-ка-

толики. Церкву обслугує о. М. Романович, Ч.С.В.В. з Мондер.

Також і православні українці, яких головою є архієпископ Іван Теодорович, мають нову, гарну церкву у виді хреста з банею — куполою по середині. Церква збудована архителем п. Іваном Зваричем, теперішнім управителем школи у Спеден а сином п. П. Зварича. Церква збудована у 1934 р., за свого патрона має українського князя Володимира Великого, що завів християнство на Україні. Церква гарно викінчена як зверху так і з середини і хоч іще не помальована представляється чепурненько, аж око радіє дивитись на такий гарний твір української руки. Притім взірцева чистота у середині церкви і довкола неї. Церква лежить під ліском, на краю міста, гарно обгороджена довкола, обсаджена караганю, корчиками та деревцями, приукрашена грядками квіток. Недалеко церкви стоїть гарна, мурована з цегли касарня — арморі, — досить велика, дорівнююча едмонтонським касарням. Парохою згаданої церкви є о. Д. Ф. Стратійчук, що мешкає в однім з домів п. П. Зварича. Є ще й друга православна церква, мабуть буковинських українців. Обслуговують її православні священики, що є під юрисдикцією російського православного архієпископа з Монреалю. Священики, що доїжджають до згаданої церкви українці, але вірні, хоч буковинські українці є тої гадки, що ближча їм білокаменна Москва як золотоверхий Київ і тому нераз невдоволені зі своїх вітців духовних через те, що забагато згадують про Україну а не „матушку Расею". Та годі їх винити за те, що так хибно думають; радше треба винити тих, що ними десятки літ опікувалися й навчили їх любити чуже а своїм гордити та своє зневажати. Але прийде та радісна й бажана хвиля, коли сонце української правди засвітить, просвітяться їхній ум і вони пізнають „чиї вони діти та ким і за що закуті" — та задурманені. А хвиля ся вже недалеко. Є тут ще англіканська церква, англійська презвитерська церква та німецька лютерська церква. Якої три четверті милі від сіенарського двірця лежить веґревилський Загальний Шпиталь, коло нього конвент та французька римо-католицька церква. Є ще і шпиталь протестантської місії. Як було вже сказано попередно, у середині місточка буде незаба-

ром також український шпиталь, якого потреба вже віддавна дається відчувати у Веґревил та околиці, бо до українського шпиталю Сестер Служебниць у Мондер досить далеко. Крім залізничного получення з Едмонтоном, Веґревил получений є зо столицею провінції омнібусовою обслугою. Ізда з Веґре-

Головна улица (Мейн Ст.) у Веґревил. Альта.

вил до Едмонтону омнібусом треває дві години; переїжджати треба через українське місточко Мондер.

А тепер щодо українців - піонірів у Веґревил, то належать до них браття Зваричі, браття Кирилюки, п. Іван Шовкоплес а може ще й кількох інших, яких неможливо було за короткий час побуту у Веґревил пізнати у розпитати про їхню інтересну минувшину й пережиття.

У Веґревил є публична — всенародня — 8-класова школа; є теж і середня школа до 12 ґрейду, т. зв. з англійська „гай скул" а при ній і комерційальна школа. Є також 8-класова католицька віроісповідна — сепаратна — школа. Хоч околиця у більшости українська а тому як не більшість, то бодай половина студентів і студенток у школах української народности, нема у веґревилських школах нижчих і вищих ані одного учителя або учительки української народности.

Ніхто не заперечить, що українські

вчителі з потрібними кваліфікаціями до учення у таких школах, які є у Вегревил, знайшлися би та не було кому постаратись й припилювати, щоб їх до тих шкіл заангажували.

Лиш один українець є урядовцем у містечку а ним є п. П. Зварич, що є міським радним. Давніше було їх здається двох, бо також і п. Кирилюк був міським радним.

Дасть Бог одначе, що у недалекій будучині буде краще та ліпше. Місцеві українці докажуть, що вони справді козацького, завзятого роду, якими колись були їхні славні предки, що нічого не лякалися а все досягнули, до чого стреміли й постараяться, щоб їх більше було на таких становищах, які їм справедливо належуться, згідно з числом їхнього населення.

В Едмонтоні, 14. жовтня, 1937.

М. С.

Сплетні.

— Я чув, що ви маєте багато довгів.

— Нічого подібного! Це лише зловісні сплетні, що їх поширюють мої численні віртелі.

ГЕКЛЯ ФОРНЕС, ЯКИЙ ЗАОЩАДЖУЄ ОДИН ТОН ВУГЛЯ В СІМОХ

В цім календарі наші читачі найдуть оголошення Гекля Форнесу, в яким стоїть, що між іншими прикметами Гекля заощаджує один тон вугля в сімох. Се є по причині спеціальної патентованої печі зі сталевими ребрами, як це видно на ілюстрації в оголошенню. Здібність якої будь системи огрівання залежить від того, як скоро вона висилає тепло з палива до хати а найважлишою поверхнею радіації тепла форнесу є поверхня його печі. Гекля піч є покрита зверху сталевими ребрами або боками, які є злиті з металем. Се дає далеко більшу поверхню радіації ніж може дати яка інша піч, бо кожне сталеве ребро додає свою пайку у висиланню тепла. Ця спеціальна прикмета дає в дійсності три рази більшу поверхню для тепла від звичайної печі. Вона висилає тепло далеко скоріше і при дійсних пробах виказує заощадження від 13% до 15%. Іншими словами, шість тон вугля в Гекля зробить роботу сімох тон у звичайнім форнесі. Люди, що мешкають в лісистих дистриктах, можуть дістати Гекля Форнес збудований спеціально до дров.

На Стрілецьку Могилу

Я бачив сам, як він упав,
Бо сталось це у нас в саді:
В руках стрілецький кріс держав,
А кров з чола текла тоді.
Се наш стрілець ранений впав
За рідний край у боротьбі
І молоде життя віддав
Йдучи за волю в лютий бій.
Як я надбів — він ще просив,
Щоб скоро я води приніс,
Щоб кров з лица собі обмив...
І все держав свій любий кріс.
А як з водою я прибіг —

Стрільця вже не було в живих...
На білому лиці, як сніг —
Останній усміх вже застиг.
І поховали ми його
На цвинтарі під гук гармат...
І хоч з далека він прийшов —
Та був мені як рідний брат.
На ту могилу рік-у-рік
Іду і я й мої брати,
Щоб тому, що за волю впав
Поклін - пошану віддати.

Степан Пророк.

— Знаєш, той Капустільник знищив
моє родинне щастя!

— Втік певно з твоєю жінкою?!

— Ні, лише купив своїй жінці дорожчий капелюх, ніж я своїй!

Не силкуйся на розмову з жабою із
ставу про океан.

Ліпший пес підчас миру, ніж чоловік
підчас війни.

Спомини про Перших Галицьких Емігрантів до Канади

До першої галицької імміграції у Канаді треба зачислити одного українця родом із Галичини, який помер та є похований на старім цвинтарі недалеко Лакомб, в Алберті.

Про життя цього небіщика мало що знаємо, бо над його могилою нема надгробника ані жадних блищих записок, крім оповідань тих людей, які були свідками його похорону. Догадуються, що той наш земляк правдоподібно прибув до Канади зі Зєдинених Держав і став на роботу у Си-Пі-Ара, при будові нової залізниці між Ред Дір і Страткона, Алта, де його мусіла заскочити смерть, і поховано його на цвинтарі у Лакомб, Алта.

Як дізналися небилівці про Канаду.

Одного разу австро-угорський цісар Франц Йосив проголосив був у честь свого сина Рудольфа одно місячні кайзер маневри. До сих „кайзер - маневрів” покликали тоді із усіх усядів австро - угорської монархії, цісарських трирічних вислуженців, бо, як відомо, трирічні вислуженці мали відбувати що-року одну місячну службу, відслужуючи її при маневрах. Така служба звалася тоді „Вафенібунками”, і кожний бувший цісарський вояк був обов'язаний відслужити ще таких три „Вафенібунки”. Після того вже у старших літах діставав „абшід” себто звільнення.

НАВЧИТЬСЯ, ЯК ТІШИТИСЬ ЖИТТЯМ!

Чому не зробити-б наше життя гарним, чому не виповнити-б його соняшним світлом і радістю? Жодукові zaburennia часто стають між нами і вдоволенням, приємними днями нашого життя. Чи хочете навчитися як тішитися життям й усунути такі клопоти?

Читайте цей лист: "Толідо, Огайо, 8-го червня, 1937. — Я маю приятеля, що був слабкий літати. Його сон був неспокійним, він терпів від запору і жодукових болів, від лихого апетиту і загального ослаблення. Одного дня він прийшов до мене і жалувався. Я сказав йому брати регулярно

ТРІНЕРА ГІРКЕ ВИНО

і сьогодні він є цілком зміненним чоловіком. Його апетит є добрий, він спить як здоровий чоловік, всі жодукові клопоти, запір, болі голови і нервові розстроєння зчезли. Він часто каже: Трінера Гірке Вино робить чудеса. Ваш широкосердечний, А. В."

Трінера Гірке Вино є жодуковим средством, яке витривало тисячі проб побідно і протягом послідних 45 років здобуло собі нових і нових приятелів. Воно ніколи не заводить. Тримавши кишки чистими, воно не дозволяє ніяким отруям загніздитися у відходів каналі. Його приємно брати і воно ділає без колення.

Він чується чистим і в вигоді, спить добре, має повно енергії і тішиться життям.

Його складники належать тільки до рослинного царства. Воно є вироблене з найліпших зел знаних медичній науці і з чистого, старого, червоного вина. Многі лікарі поручають його. Ви можете дістати його у свого аптикаря або напишіть до наших канадських продавців, The Ukrainian Booksellers & Publishers, Ltd., 658 Main St., Winnipeg, Man., Canada. Пішіть \$1.50 а дістанете одну пляшку Трінера Гірко Вина оплаченою поштою.

При тих то „вафенібунках” брали участь всякі народи, були жиди, мадяри, чехи, словаки, поляки, німці і т. д. Від німців у перше небилівці довідалися про Канаду, та що в Канаді дарують землю.

Перших два небилівці на візитації в Канаді.

На вістку, що в Канаді уряд дарує землю у Небилові найшлися два відважні смільчаки, які в році 1891 поїхали на розвідини до тої Канади. Оба вони були ще молоді люде, зо кілька років перед своїм виїздом були подружились.

Перший звався Василь Елиняк, а другий Іван Пилипівський. Оба були низького росту. За то говірливі та відважні:

Василь Елиняк тонкий, худощавий; Іван Пилипівський грубший і троха приساتковатий. Жаден з них у війську не служив.

Василь Елиняк не знав ні читати ні писати, а Іван Пилипівський був трохи грамотний, читав латинську та німецьку азбуку, бо так тоді у Небилові вчили.

До того Іван Пилипівський був ще й трохи енергичний, дотепний, всюди відважний, та непосидючий. Він провадив із перегінськими жидами лісовий та сплавничий гандель, відставляв рікою жидам дерево так далеко, як старий Галич, який є віддалений около 7 старокрайових миль від села Небилова.

Василь Елиняк та Іван Пилипівський у Канаді.

В 1891 р. застали вони Канаду як півдику, та мало ще залюдненою. Оглядали вони землі не тільки біля Виннипегу але їздили за дарованим пасом, так далеко де нині почта Стар та Восток. У нинішнім Востокі, де вони тоді оглядали землю, довелося їм житись тоді два дні дику рослиною, малинами і саскутанами.

Сим двом небилівцям не сходило здава, що Канада є так богатою на ту святу землю, а так мало залюдненою. Вони порівнали Канаду до Галичини, де мусіли душитися села та повіти на клаптику землі; також не могли уявити собі те вільне канадійське життя, що тут не треба було ні перед ким скидати шапки та клонити своєї голови, як то практикувалося у Галичині. Дальше подивлялися ту широку канадійську вільність на фермах, де в Галичині сусід із сусідом сва-

ряться за марну курку, яка скочила через перелаз у його город.

Канада так припала до вподоби обом небилівцям, що такі простори земель лежать пустою, що Василь Елиняк залишився в Канаді, дораджуючи Пилипівському поїхати назад до старого краю і оповісти, як тут є. Елиняк говорив: „Я лишуся тут у Канаді на роботі, може Бог допоможе що заробити а ти візьмеш свою та мою жінку і привезеш до Канади”. Василь Елиняк став на роботу між німцями - менонітами. Робив у них біля Гретни у Манитобі, а Іван Пилипівський, побувши пару місяців у Канаді, вернувся до краю.

На вістку, яку Іван Пилипівський привіз із Канади, що там справді дарують землю, зібралося щось 16 родин у подорож до тої Канади. Сих 16 родин дуже бажали доброї землі, бо земля у Небилові, яку вони мали, була дуже пуста та глинковата. Тому глинковата та пуста, бо село Небилів лежить над рікою Лімноцею, і ця ріка час від часу підчас зливних дощів, які падають у горах Карпатах, наповняється та виступає із своїх берегів і тим робить небилівцям велике спустошення, бо сполікує всякий чорнозем, лишаючи за собою лиш намул.

Тому то небилівці жили в біді, бо на їх землі після доброго погною родив лиш один овес а заробітки були дуже тяжкі, люди мусіли іти у гори та рубати по брулях дерево яке жиди продавали до фабрик. Від того то дерева майже що другий господар у селі носив на обидвох плечах бохонці, які напухали від кіля. Підчас мілкої води, сплави наїздили на мілину, яких треба було кілям стручувати на глибшу воду.

Небилівці дуже були раді тим, що Пилипівський так скоро повернув із тої Канади, закликаючи його до коршми на пиво, при яким Іван розповідав що бачив у тій Канаді. Вони поважали його за щось вишого від себе, бо мовляв Іван вже більше світа провидів від тих, що навіть у війську бували, також тішились дуже тим, що будуть мати свого проводира в подорожі до незнаного їм краю.

Та судьба інакше судилась, як Іван та решта собі думали, бо як то кажуть „що біда не ходить по лісі, але ходить вона по людях”, таке було із Іваном. Хотяй Іван повернув із тої Канади вже не тим Іваном яким він їхав до Канади, то се ма-

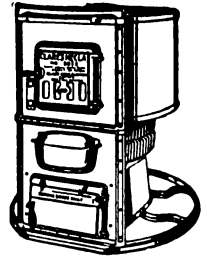
ло що йому помагало, бо на першій місці загородила йому дорогу його жінка, що не хотіла їхати до тої Канади. По другому Іванів тесть також робив всякі заходи, щоби раз на завше вибити той канадійський хміль із Іванової голови. На лихо та біду, Іван ще і третій клопіт мав на своїй голові, бо понабирав на шифкарти завдатків від тих людей, що готовилися їхати до Канади, а тут як на тоє жінка та Іванів тесть ніяк негодилися, щоби Іван на сталі їхав до тої Канади. Іван хотів піяком не був, однак пивом запивав своє горе. Пиво Іван пив з товаришами або й сам, і чим день то частіше заходив до коршми з чого тесть та Іванова жінка були дуже вдоволені, говорили вони собі: „що як Іван пропе усі гроші то бодай то відверне його від тої Канади, що не буде мати з чим до неї дістатися. І чим більше Іван пив, тим більша поговорка по селі йшла про Івана та його піятику. Вже говорили, що Іван всі шифкартські завдатки пропив, ті що вже попродали були хати та ґрунта, почали непокоїтись, бо думали собі, що справді могли їх шифкартові завдатки впинитись у Лейбовій кишені, і так поволи зачали казати Іванови, давай шифкарти, або вертай завдатки. Іван чи не міг чи не хотів, але вже не вернув всім завдатків назад. Тоді про Івана пішов донос до жандармерії, мовби то Іван обдурих людей якоюсь там Америкою. Завдатки не були великі бо лиш по десять ринських від родини, та жандар скував Івана враз з його швагром Юрком Панішаком, бо і сей був вмішаний до тих завдатків, і так обидвох попровадив до Калуша. У Калуші сидів Іван цілий місяць до інквізітунку, потім знова обидвох відпроваджено на додаткових два місяці арешту до станиславської в'язниці. Люди, що мали вже попродані забудівлі і поля, мусіли шукати вже самі без Іванової поради сяк-такого виходу для себе і за посередництвом калушського адвоката подіставали вони шифкарти враз із пашпортами. Другі, які не мали ще попродані ґрунта, осіли тихо з тою їздою до Канади, та чекали на Івана коли його випустять із в'язниці.

Перших шість небилівських родин в дорозі до Канади.

Між сею шість родинною групкою людей були лиш два чоловіки вже в стар-

CLARE'S New HECLA FURNACE

ЗАОЩАДЖУЄ ОДИН
ТОН ВУГЛЯ В СІМОХ

При вставляванні форнесу ви хочете знати не лиш початковий кошт але, що є далеко важнішим, останній кошт.

Останній кошт є початковим коштом з додатком кошту операції. Іншими словами, консумції вугля. І, судячи на підставі сего взірця, Новий Клейр Форнес є найбільше економічним що можете купити.

Якщо ви живете в дистрикті де є багато дерева, то ми можемо доставити вам форнес спеціально збудований до дров.

Ваш найблизший Гекля Аґент дасть вам радо повну інформацію дотично Нового Гекля Форнесу. Або, коли маєте який клопіт, щоб його дістати, пишіть до

CLARE BROTHERS WESTERN LTD,

DISTRIBUTORS

Winnipeg Paint & Glass Co. Ltd.

179 Notre Dame Ave. East, Winnipeg.

ших літах. Найстарший був Никола Гичковський та Антін Пайш, добігала їм сороківка, решта, чотири мали вкритих 30 років життя.

Між сими чотирма найстарший знова був Михайло Елиняк, Дмитро Візнович, Михайло Романюк і Василь Яців, та ще оден самотний, Йосиф Пайш, брат Антона Пайша, наймолодший. Між ними була одна жінка, Явдокія Елиняк, що знала читати книжкові календарі.

До сих небилівців ще прилучився оден австрійський німець, який також із роудиною їхав до тої Канади, називався він Кароль Грушка.

На залізницю всіли ми в Калуші. З Калуша переїхали до Осьвенціма. Тут була скоро візита, іменно дуже допитували військових, не військових пропускали лекше. З Осьвенціма поїхали через Берлін аж до німецького порту Гамбурга. У Гамбургу почекали кілька днів, відтак всіли на малий корабель „Яхт”, яким за півтора доби заїхали до англійського порту у Ліверпул. У Ліверпул мусіли піддатись візиті на віспу та очі.

До великого корабля у Ліверпул мусли іти піхотою чоловіки та жінки близько чотири милі, Чоловіки несли одну дитину на одній руці а другу на другій руці, бо діти так помучились, що не могли дійти до корабля. Пакунки наші везли возами. В порті прийшлося нам чекати від рана до пополудні заки перейшли містком на той корабель. Було вже над вечір як той корабель відплив на широке, отверте море.

Великий корабель, на який ми всіли, звався „Спіра”. Віз він найбільше шведів і італійців. Жіночі ліжка були прості, із дощок, уміщені одно понад другим; чоловічі ліжка містилися під покладом корабля і виглядали вони радше на прості міхи, подібні собою до нинішніх І-тонових коликос для маленьких немовлят, бо звисали вони на чотирох шнурках, які горою були причеплені до одного гака, чоловіки у тих міхах спали. Спали мов би своїм сном у повітрі літали. Днем корабельна управа дозволяла відвідувати свої родини а вечером заганняла чоловіків до тих міхів мов яких струсів до ями. Перший, другий і третій день нашої їзди, було нам незгірш, приглядались, як шведи та італійці виводили танці. Четвертого дня почали вже наші небилівці хорувати на черевну хворобу. Почала боліти голова та вертання на зад їди. Морська вода недорівнювала карпатській. За одно горня карпатської води дали б були небилівці ринського, та її на кораблі годі було дістати. Страви, які давали на кораблі не могли їсти, жилились житним разовим хлібом, якого набрали із села у подорож до тої Канади. За сим ще гірша кара наступила, бо чим далі плив корабель, тим ним душе стало вихитувати. Вже нестало італійських та шведських танців, бо кораблем кидало мов тим пером у повітрі. Заказали пасажирам виходити на поклад корабля, сама лиш служба, за поміччю уставлених шнурів заледви що могла перейти корабель з одного кінця до другого. Кінці корабля занурувались цілком під воду і набирали морської води, яка розливалась по кораблі, мов ріка. Начиння падало зі столів і билосся до підлоги; крізь щільно замкнені вікна вода бризкала на жіночі ліжка. Були хвилі, коли неможливо було слова промовити. Морські хвилі, котрі наближались до корабля, виглядали страшніше від кар-

патських гір. Тим страшніші, що ці морські хвилі накривали собою цілий корабель. Жінки горячо молились, щоби не довелося погитати не заглянувши своїм чоловікам у віче.

Одного разу корабель затримався на цілу добу, а матрози випомповували воду. По бурі нависла густа мрака підчас якої наш корабель раз у раз ричав, мов би те теля за коровою.

Хто чувся здоровший виходив на поклад корабля, щоби пригланутися як то небіщика ховають на воді. Похорон був простий та сумний, бо ліжко в яким небіщик помер послужило йому за деревце. В Небиліві небіщикови вкладали восковий хрест до рук, а сему вложили поконець ніг, тяжкий камінь і враз із тим його ліжком, яке його заколисалось на смерть, поволеньки спустили до морської води. В Небиліві дзвони дзвонили, як небіщика відправляли, а ту корабель ще раз заричав мов би вічну пам'ять йому заспівав, потім рушив в дальшу дорогу.

Вознесення ми святкували на кораблі близько канадійських берегів і так по 11-ти добах плавби кораблем ми доплили до канадійського порту Квебек. З Квебеку їхали ми залізницею до Вінніпегу. На вінніпегським дворці привитав нас Василь Елиняк. За порадою В. Елиняка, А. Пайш, Д. Візнович, М. Елиняк та М. Романюк, поїхали за дарованим пасом на оглядання земель в околиці Едмонтон, тут біля Форт Саскачеван вибрали собі гомстеди, яких повертаючи назад до Вінніпегу в Едмонтоні поплатили. Як М. Романюк, Д. Візнович, Анна Пайш та Н. Романюк подавали по десять доларів від фарми, Йосиф Пайш та Василь Яців не хотіли їхати до Едмонтону, вдоволяючися тим, що різали у Вінніпегу дрова. По повороті з Едмонтону, М. Романюк, М. Елиняк і Д. Візнович стали на роботу у німецьких фермерів біля Плюмкулі, Гретни та Алтони. В 1892 році на фарми в околиці Едмонтону поїхали Антон Пайш та Никола Тичковський. Антон Пайш на своїм гомстеді живився першої зими сіяною бруквою та мясом з диких звірят як заяців, курей, парtridge і т. д. Боявся брати за допомогу, яку тоді уряд давав у формі муки, волів або коров, бо по думці небіщиків було, що таку за допомогу у двоє прийдеться звертати при контракті.

Другий транспорт небилівських імігрантів до Канади.

По відсидженню кари Іван Пилипівський та його швагер Паніщак, зібрали решту, що мали з нами їхати у подорож до Канади. Виїхали вони 1893 р. до Канади. Пилипівський проводив цілим гуртком, який складався з: Михаїла Пулишія, Андрея Пайша, Федора, Николи та Михайла Мельника, Василя Феняка, Петра Мельника, та ще пару інших односельчан.

Юрко Паніщак лишився у Вінніпегу, робив у сіпіарських шапах, решта поїхали до Едмонтону, де вже господарив Антін Пайш та Н. Тичковський. Всі вони осіли недалеко один від другого в околиці Една, крім двох братів, Николи та Михайла Мельника, які осіли яких дві милі від почти Една, на схід, і так утворилась перша українська околиця Николю Тичковським, у Алберті в 1893 р.

Наших три родині, які були на роботі у Манитобі, весною 1898 року, перед Великоднем приїхали до своїх односельчан на Едну, в якій ми пізніше — власти

во молоді — заспівали одну із канадійських пісень, якої уривок подаю понище:

Було колись літо, літо,
А тепер вже й зима.
Був то колись в краю гаразд,
А тепер вже й нема.
Німці степи всі забрали,
Вже й до наших йдуть,
Там де наші батьки грали,
То там тепер нема где.
У Львові на риночку,
Там ляхи шаліють,
Так ту нашу руську землю,
Як пацята риють

Іван Михайлович Романюк.

Щира любов.

Жінка (прощається з чоловіком на залізниці перед відїздом):— Будеш мене любити, хоч я так далеко від тебе відїзджаю?

Чоловік:— Самособою! Чим далі ти від мене, моя дороженька, тим більше я тебе люблю!

Коли лиш уживаєте ШОРТЕНІНГ

Уживайте

ДЖУВЕЛ

Є
Найліпше

ДЖУВЕЛ

Найбільше
Економічне

На всі ціли Печення і Смаження

Коли купуєте шортенінг, питайте свого купця о Джувел і так заощадіть собі грошей.

SWIFT CANADIAN CO. LTD. - WINNIPEG

О. І. БОЧКОВСЬКИЙ

Тома Г. Масарик

В році 1937. Чехословаччина пережила тяжкі дні національної жалоби — дня 14. вересня помер будівничий чехословацької держави, проф. Тома Гарріг Масарик . . .

З його смертю відійшла з цього світу найвидатніша постать чеської історії — великий син чеського народу і водночас — духовий велитень сучасної доби, втілення найчистішої людяности: не тільки виразник сучасної демократії, а й послідовний її здійснювач, дух уселюдської величі, апостол морального відродження народів, пророк нової Європи, непримиренний ворог закріпощення людей, оборонець покривджених й обездолених, лицар правди і справедливости.

У світовій історії не багато таких людей. Не диво, що Масарикова смерть зворушила весь світ. Бо всі зрозуміли, що це втрата не тільки для Чехословаччини, але для всього культурного людства, сумлінням якого був покійний президент-визвольник. Усі зрозуміли, що не стало того, хто непохитно вірив у перемогу творчих сил людства, для кого демократія була не формою політичного життя, але сутнім його змістом, суцільним світоглядом або, кажучи словами самого Масарика: “демократія побудована на любови до ближнього та до всіх ближніх”, демократія, що “є здійсненням Божого ладу на землі”.

Масарик помер, але живе й вічно житиме його творчий дух, його велике діло й передовсім захопливий приклад його життя. В чому-ж він проявляється? Проявляється в гармонійности (узгіднености) його вдачі: в рідкому поєднанні в його особі великого знавця суспільних питань із не менше великим мистцем у політичній практиці: у шасливій здібности бачити наперед через завісу майбутньої історії; в безприкладному вмінні пляново розбудовувати життя нації в напрямі бажаної мети та ще більше в хисті практично вирішу-

вати наперед поставлені національні завдання.

В цьому полягає суть його філософічного світогляду (Масарик був професором філософії на празькому університеті), що домагався найдоцільніше розвивати творчі здатности нації в її боротьбі за повне самовизначення і за здобуття найвищої її мети — державної самостійности, повної незалежности, де нація сама рішала-б про свою долю, сама кермувала своїм життям і укладала собі його, як її того треба.

В наших часах загальної кризи, коли раз-у-раз говорять про справу національного проводу та вождя, Масарик може бути зразковим прикладом національного провідника з божої ласки. З цього погляду його життя й досвід заслуговують на увагу у всіх народів, а передусім у тих, що борються за свою волю.

*

Покійний президент Масарик не належав до тих провідників, що йдуть за масою, підлещуючись до її смаків та примх. Ні! Масарик був батьком свого народу, він програмово виховував його до великого зриву. Здебільшого, доводилося йому ходити не протоптаними вже стежками політичного хитруства, а промощувати нові шляхи для новочасної історії своєї нації. Цю національну історію він свідомо творив, і тепер є, без сумніву, найбільшою її особовістю.

Масарик майже все своє життя йшов — “проти течії”. Бо-ж треба було поневолений народ очистити від намулу різних національних забобонів та фальшивих святощів. Треба було, замість патріотичного красномовства, плекати політику національного чину. Треба було розкріпачити душу приспаного народу. Масарик, вірний давній zasadі борців за волю чеського народу “права перемагає”, мав відвагу знищити не одну чеську патріотичну брехню. Він здемаскував, наприклад, найбільшу чеську святощ — підроблені “стародав-

ні" рукописи, якими чехи свого часу величалися перед світом (був це т. зв. королевдворський рукопис, який дуже зручно підробив чеський поет Вацлав Глинка). Бо Масарик не допускав думки, щоб народ міг національно воскреснути на основинах брехні, навіть, коли б цю брехню хтось пускав із найкращими намірами. Він навчав, що краще з правдою згинуть, як із брехнею вийти переможцем. Масарик виступив проти забобону, що жиди допускають ся ритуальних убивств на християнських дітях. Масарик взагалі та скрізь виступав в обороні правди й невинно переслідуваних. Він був ворогом засади "моя хата з краю". Навпаки, він навчав, що не можна бути байдужим у справах, коли де будь і де кому дієть ся якась кривда. Нераз за це проклинали його діти свого народу. Але цим він придбав вже пошану в цілому культурному світі. Підчас світової війни й чеської визвольної боротьби в 1914—18 рр., Масарик скрізь находив підтримку для чехословацької справи. Саме ця його попередня діяльність, як борця за

право й справедливість, була найкращою пропагандою для цієї справи, а його особа найліпшою її запорукою.

У своїх творах Масарик відбудував історичну традицію чеського народу та визначив програму його розвитку на майбутнє. Цікаво звернути увагу на те, як він ставив сю справу. У своєму визначному творі "Чеське питання" (1894) Масарик на вступі зазначив, що чеська справа є для нього "світовим питанням" яке він трактує під "кутом вічності". А попри те, чеське питання — писав він — є для нього соціальною справою. Сам син візника, Масарик усе своє життя мав глибоку прихильність для працюючого люду. Він добре розумів, що без рухливості, чинної участі в руху суспільних низів, поневолена нація не може скинути чужого ярма. Тут ключ до його невинної праці для культурного й політичного піднесення обездолених мас.

Майже тридцять років Масарик, немов той новочасний Мойсей, вів свій нарід до історичного здвигу, що вибух для нього в 1914 р. Та ця доба його

„Одинока Медицина, яку Мої Діти Коли Мали“

“Від дня, коли я купила першу пачку для моєї першої дитини, аж до тепер, BABY'S OWN TABLETS були **одиноким** медициною, яку четверо моїх дітей коли мали”, пише пані Гаррі Пілмер, Комберленд Бей, Н. Б. “Се доказує без сумніву, що BABY'S OWN TABLETS, поправляючи малі неправильності дуже успішно на початку не допускають до розвитку більше серйозних недуг”.

Давайте СВОЇЙ дитині BABY'S OWN TABLETS на клопоти при зубованні, забуренні жовудок, болі від кольок, звичайні гарячки, перестуди, запір, безсонність. Діти беруть ці соломки малі таблички так радо як цукорки — і вони є абсолютно БЕЗПЕЧНІ. У вашій найближчій аптеці або загальному складі. 25 центів пачка.

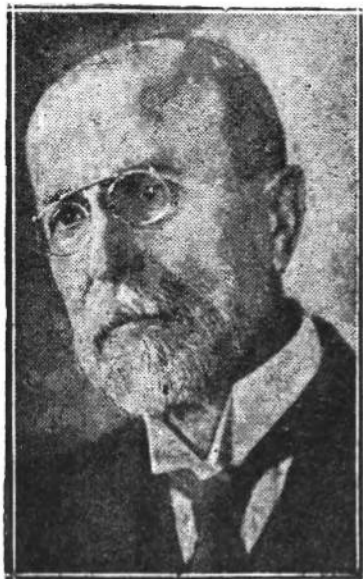
DR. WILLIAMS'

BABY'S OWN TABLETS

Роблять і держать дітей здоровими — як се мами знають.

життя була лише вступом до великого діла, що цілим своїм тягарем упало на нього, коли йому минуло 64 роки.

Цікаво, що в часі святкування 60. роковин народин Масарика, коли робили підсумок його наукового й політичного дорібки, він, відповідаючи на привітання, з жартом сказав, що це, мовляв, щойно прольот (вступ), та що головне його ще чекає, що він житиме до 80 років, щоб закінчити своє діло. Масарик дотримав своєї обіцянки. Він по віщому

Томас Г. Масарик

передбачив те найважливіше у своєму житті, що довелося йому з великим успіхом виконати підчас світової війни. Це був дійсно чин над людські сили. Масарик, який передтим виховав свою націю, повів її тепер певним шляхом до рішучої боротьби за її незалежність.

Зрозуміло, що Масарик став першим президентом чехословацької республіки, яку він заздалегідь підготовляв та будував. Але доба дальшої розбудови цієї молоді держави, в таких неспокійних часах після війни, не була для нього відпочинком. Навпаки, це був час, коли йому довелося виконати, мабуть, найтяжчу працю з цілого його життя. Навкруги лютувала та "світова революція", яку він так гарно змалював у своїх спогадах, перекладених і на українську мову. Що Чехословаччина перейшла цю тяжку добу, це вона завдячує передовсім мудрості свого президента-

визвольника, його рішучості, але й надзвичайному людському тактові в поведінці, а головне — його всенациональному авторитетові, повазі, якою тишився в цілому чеському народі.

Коли відтак високий вік і тяжка недуга не дозволили йому на далі виконувати відповідального уряду президента, він склав свої обов'язки, але, як добрий господар, подбав про те, щоб на його місце прийшла людина певна, людина, якій спокійно можна було-б довірити долю молоді держави. На його думку, такою людиною був дотеперішній міністер закордонних діл Чехословаччини, його учень і співборець у визвольній боротьбі — др. Едвард Бенеш і, на його бажання, його вибрано президентом на місце Масарика. А сам Масарик іще майже два роки придивлявся до того, як ідуть справи створеної ним держави. Вмираючи, він міг, всупереч лихоліттю, яке Європа переживає тепер, за Чехословаччину бути спокійний . . .

*

Тіло великого президента спочиває в його рідній землі. Нелегко чеському народові погодитися з тим, що Масарика немає вже між живими, хоч рух його і далі витає над ним . . .

Але не лише Чехословаччина — весь світ у глибокому зворушенні схилиється перед домовиною Масарика — між усіма народами й українці, які до того мають іще і свої підстави. Згадати-б тільки цю особливу опіку, якою Масарик обгорнув українську еміграцію, що знайшла свій притулок по війні в Чехословаччині. Тут, як відомо, повстали високі українські школи й наукові товариства, тут, під протекторатом-опікою великого президента визвольника, могла вільно розвиватися українська культура в дусі українських національних й історичних традицій.

Своє відношення до української еміграції Масарик виразно зазначив, між іншим, у своїй відповіді на привітання сенату Української Господарської Академії в Подєбрадах, 9. травня 1923 року, коли він відвідав це місто:—

"Я вам, панове, сердечно дякую. Я досить добре поінформований про Вашу школу та Ваші успіхи. Недавно я дістав про це звідомлення. Я радю, що ви в нас нашли коли не батьківщину — а в тім ви її не можете знайти тут, — то бодай-добре сусідство братнього народу. Ви й самі кажете, що ви тут задоволені та щасли-

ві. Я радію з того, що при всьому нещастю, яке впало на Росію та на Україну, ми тепер можемо практично здійснювати наші славянські програми, які мали перед війною. Славянська програма ще не загинула та не загине. Ми хочемо бути сьогодні — я б сказав — практичніші, ніж давніші, щоб тодішні ідеали — більш — менш абстрактні, — а за Австрії воно не могло бути інакше, — тепер ми закріпили чипом. Наскільки залежатиме від мене, я радо підтримуватиму вас і ваших слухачів”.

Померло тіло Масарика. Та живе й житиме вічно безсмертний його дух, щоб нагадувати й нащадкам його народу й усім культурним націям у майбутньому та сучасному засади його заповіту, ідеали людяності, творчу та сильну демократію, соціальну справедливість, національну терпимість, моральне відродження народів, права жінки й “меншого брата”, нове краще життя “під кутом вічності” . . .

Вязничий сторож:— Чому вас ніхто зі знайомих не відвідує?

Вязень:— Як можуть відвідувати, коли вони також всі сидять . . .

Певно вилетить.

— Бачиш синцю, — каже мати до малого Івася — янголики мають крильця і літають високо в небі.

— А чому моя няня не літає?

— Та-ж няня не є янголиком, синцю!

— А чому-ж татко каже до Гані: — “Мій ти янголику!”

— Та-а-ак- Ну то Ганя також полетить напевно!

Співачка.

— Доню, перестань вже співати!

— Що, може мій спів тобі не подобається, тату?

— Але-ж подобається, чому ні, тільки я боюся, щоб люде не гадали, що я тебе бю.

В суді.

— Два роки криміналу! Чи приймаєте?!

— Не можу, прошу ласки суду; мені доктор наказав багато сидіти.

Pertussin

Средство приписуване лікарями поверх 30 років

**На кожний Кашель, Бронхит,
Бронхіальну Астму і Коклюш**

До набуття у всіх аптиках.

Стримайте кашель. Він є небезпекою для здоров'я
вашого сусіди як також вашого власного.

РЕГУЛЯРНА ФЛЯШКА 57ц. РОДИННА ФЛЯШКА \$1.35

Кебот чи Жак Картіє?

КОТРИЙ З НИХ ВІДКРИВ КАНАДУ?

У всіх французьких громадах провінції Квебеку обходили недавно знов день Йоана Хрестителя, що в тій провінції уважається національним днем. Є то свято французьких канадійців і на нім виголошують багато бесід, якими оцінюють головню діла французьких піонерів в Канаді. Французьким канадійцям говорять притім постійно, що Жак Картіє відкрив Канаду, а про Джана Кебота, що перший тут висів, заледве словом згадують. Доказом того безперечно є факт, що Картіє приїхав до Канади при допомозі французького уряду, міжтим коли Джон Кебот вирушив свою експедицію з англійського порту Бристол і в імені англійського уряду вивісив англійську фану. Англійська меншість в Монреалі старалася перед кількома літами поставити в тім місті пам'ятник для Джона Кебота, але французька більшість була сильно проти того і зразу відмовила позволення на такий пам'ятник. Вкінці дано дозвіл, але пам'ятник мусіли поставити на таким місці, де мало хто може його бачити, за виїмком тих, що бажають його найти.

В широких кругах Домінії не знають, що існує офіційальне признання відкриття Канади Кеботом. Буде інтересним тому піднести то, що на 24. червня 1897, в 400-літню річницю, відкрито в провінціо-нальнім будинку в Галіфаксі пам'ятну таблицю, яка у виразній мові признає ті заслуги. Там стоїть так:

Ся Пам'ятна Таблиця є в честь
славного мореплавця
Джон Кебот,

який під авторитетом і з письмом повнова-
ласти від Генрика VII. мав припору-
чення здобувати, обсаджувати і брати в по-
дання „для Англії” всі землі, які зможе
найти в якійнебудь частині світа”. Він
відїхав на однім брістольським кораблі,
„Ди Метю”, і вперше вивісив фани Англії
і Венеції 24. червня 1497 р. на північно-
східнім побережжю Північної Америки і че-
рез його відкриття в тім і слідо-
вчим ро-
ці Англія мала до того континенту пре-

тенсію, яку кольонізаційний дух її синів
використав в пізніших літах”.

Пам'ятна таблиця зазначає дальше, що
Королівське Товариство Канади вивісило
її в той час, коли британська Імперія об-
ходила 60-літню річницю вступлення на
престол королеви Вікторії. За її то прав-
ління Домінія Канади поширилася від
побережжя, яке вперше побачив Кебот й
англійські моряки перед роками, аж до
далекого побережжя Пасифіку.

Тодішній генеральний губернатор, Ерл
оф Абердін, відкрив пам'ятну таблицю в
Галіфаксі а рівночасно горожане міста
Бристол положили угольний камінь під
пам'ятну вежу Кебота у Брендон Гилл.

Бристол був у 16-тім столітті портом
відпливу риболовчих і торговельних ко-
раблів, які їхали на північ, на південь і на
схід. Тут стрічалися великі моряки, щоби
мріяти про нові здобуття на морі і на су-
ші й укладати до них нові пляни.

Кристоф Колюмб був там в році 1477,
де він довідався про подорожі північних
людей, які переконали його, що на захо-
ді існує земля. Коли він вернув з Венеції,
післав свого брата Вартоломея просити
англійського короля Генрика VII. о фі-
нансування експедиції. Але Вартоломея
вхопили пірати і держали в полоні через
два місяці. Коли він вкінці прибув до
Лондону, вислухав його Генрик з заці-
кавленням; але заки він прийшов до рі-
шення, розійшлась поголоска, що Кри-
стофа Колюмба фінансує Ізабелля іс-
панська. Його вважають за першого, що
відкрив Америку, але головної суші він
ніколи не бачив.

Джон Кебот й його сини зайшли до мі-
ста Бристол деь в 1486 р. і там вони здо-
були велике поважання, бо коли Ген-
рик розчарувався по утраченню Колюм-
ба, то дивився, щоби заступити його
кимсь іншим. Його вибір впав на Кебота
і він видав перший Королівський Патент
Відкриття на 5. березня 1496, який зву-
чить: „Чужі землі вишукати і заняті їх
в посідання в імені короля”.

Король Генрик поставив однак на пи-

сьмі клявзулю, що ті п'ять кораблі мають бути виряджені коштом властителів. Кебот був бідним чоловіком й йому забрало цілий рік, щоби найти досить грошей на один одиніський корабель. В першій тижні мая 1497 р. він відплив зі своєю залогою з 18 осіб на кораблі „Метю”, що мав 80 тонів поємности.

52 дні пізніше, „о п'ятій годині вранці”, на 24. червня побачив капітан Джон Кебот в мряці скалисту гору, Кейп Норт, 1,200 стіп над уровнем моря, яку він у своїх мапах називає як „Пріма Терра Віста”, перша побачена земля. Скоро потім появився залив, корабель заплив і по висказанню подяки Богові за здоровля, ціла залогова вийшла на горбок де Джон Кебот й його у Брістолі уроджений син Себастьян вивісили англійський прапор і поставили хрест. Так перший раз християнство ступило на американську землю. Кебот отже був першим королівським комісарем з повною властю, що станув на американській землі, щоби проголосити на ній суверенність і взяти її в посідання в імені короля. В публичних архівах Галіфаксу знаходиться дуплікат брітійського стандарту (особистий дарунок Генрика VII.), який вивішено в Кейп Бретон в 1497 р., першого національного прапору, який повівав на суші зах. півкулі. На ній є льви Англії і лілії Франції, бо в тодішніх часах англійські королі робили претенсії до французького трону і вважали себе королями Франції. Цей прапор стався пророчим в певнім смислі для будуччини Канади.

Перебувши два дні на суші, Кебот по-

їхав на схід а потім на південь 300 ліг здовж побережжя а потім знов на схід до дому. В неділю, 6. серпня, приїхали до Брістолю. Населення того міста було першим, яке могло донести Європі, що на північ від островів, які п'ять літ перед тим відкрив Колумб, є суша. Король зарядив публичне свято, але Джон Кебот дістав лиш 10 фунтів штерлінгів нагороди і мусів приречи підприняти нову експедицію слідуячого року. В тій другій експедиції мав він п'ять кораблів і 300 осіб залого. Переїхав поперх 1,800 миль на північ аж до підбігунових ледів і на південь аж до місця, де нині є Флорида. Але його приняття по повороті було холодне. Він не привіз ані дорожніх каменів ані шовку, а географічні діла не дадуться обернути в гроші. Але існування краю було певно означене, і він пізніше стався коліскою брітійської колонізації і місцем уродин двох націй, що говорять англійською мовою.

В цих стрічках ми слідували головню за добре знаним журналістом Фредом Вілліамс, який заступає англійський погляд. Коли мешканці провінції Квебеку святкують честь Жака Картіє, як того що відкрив Канаду, то вони мають право до того, бо в їх мові під канадійцем розуміється французький канадієць, а канадійців, що говорять англійською мовою, вони вважають англійцями. Не Кебот, але Жак Картіє відкрив і переплив „Ла Нувель Франс”, що пізніше стала нижчою Канадою а потім провінцією Квебек. Кебот був лиш на побережжю Нової Шкоції.

Для Економії купуйте —

**KEEN'S
MUSTARD**

„Се є Цілком Чиста Муштарда“

Москвини Зимують по Медвежому

Не без причини москвини є відомі світові під символом медведя . . .

Комісія совітських учених донесла своєму урядові в Москві цікавий доклад про селян у псковській губернії, що з давен-давня прийняли звичай від медведів, лисів та десятків подібних сотворінь. Нам всім відомий той звичай футрових звірят. З приходом зими медвідь, лис та другі того рода звірята шукають собі нори в землі або гніздяться в дуслі виверненого дуба, щоби переспати довгу зиму без руху та їди. Вже в давних віках учені студіювали горячкоровних звірят, що поринали зимою в летаргічний сон, аби перебути довгий час морозів на засобі сата й тепла, що їх придбали за літа. Тепер совітські учені устійнили факт, що й людські істоти по прикладу звірят можуть перебути зиму без найменшої шкоди для свого здоров'я і призначеного віку життя.

Псковські селяни доказують уже від непамятних часів, що це можливе. Псковська губернія належить до найбільшійших частин Росії. Врожай селян такий мізерний, що вони не є в стані пережити довгу московську зиму. Так отже з приходом осені селяни разом з ме-

двema й лисами подаються "на лейку" — цебто на ложе, щоби не дались своєму ворогові-голодові.

Зібравши до купи напечені паляниці, бараболі й воду москвин із псковщини разом з цілою родиною кладеться на під чи постіль, обгортається коцями й шкірами та дрімає у темній і понурій хатині день і ніч — цілу зиму . . . Коли зачне вже докучати голод до тої міри, що загрожує смертю, жінка селянина встане та рознесе дітям по кришці паляниці, який всі замочують у воді і так їдять, щоби перервати голод. Батько докине звичайно тоді дерева до груби. Відтак усі знов засипляють медвежим сном. Ходить о то, аби як найменше рухатись. Це тому, що кожний рух поживиє кількість снаги, а снага вимагає поживи. Звичайно будяться раз на добу, а якщо можна обійтись, то й дві доби будуть ось так лежати без куска паляниці й руху. Малі порції поживи придушують голод.

Цікавим є також і те, що многі з тих північних московських селян доживають довгого віку. Учені пояснюють це тим, що довгий відпочинок зимою виходить їм на здоров'я.

ПОЛОТНО З ЛЮДСЬКОГО ВОЛОССЯ

Ріжні є полотна у світі. Ткають його з лену й конопель, з вовни й бавовни, а в нинішнім модернім віці роблять його зі штучних хемікаліїв, як також з дерева і рослин. Ніхто одначе з нас не догадавсяб, що полотна виробляють навіть з . . . людського волосся.

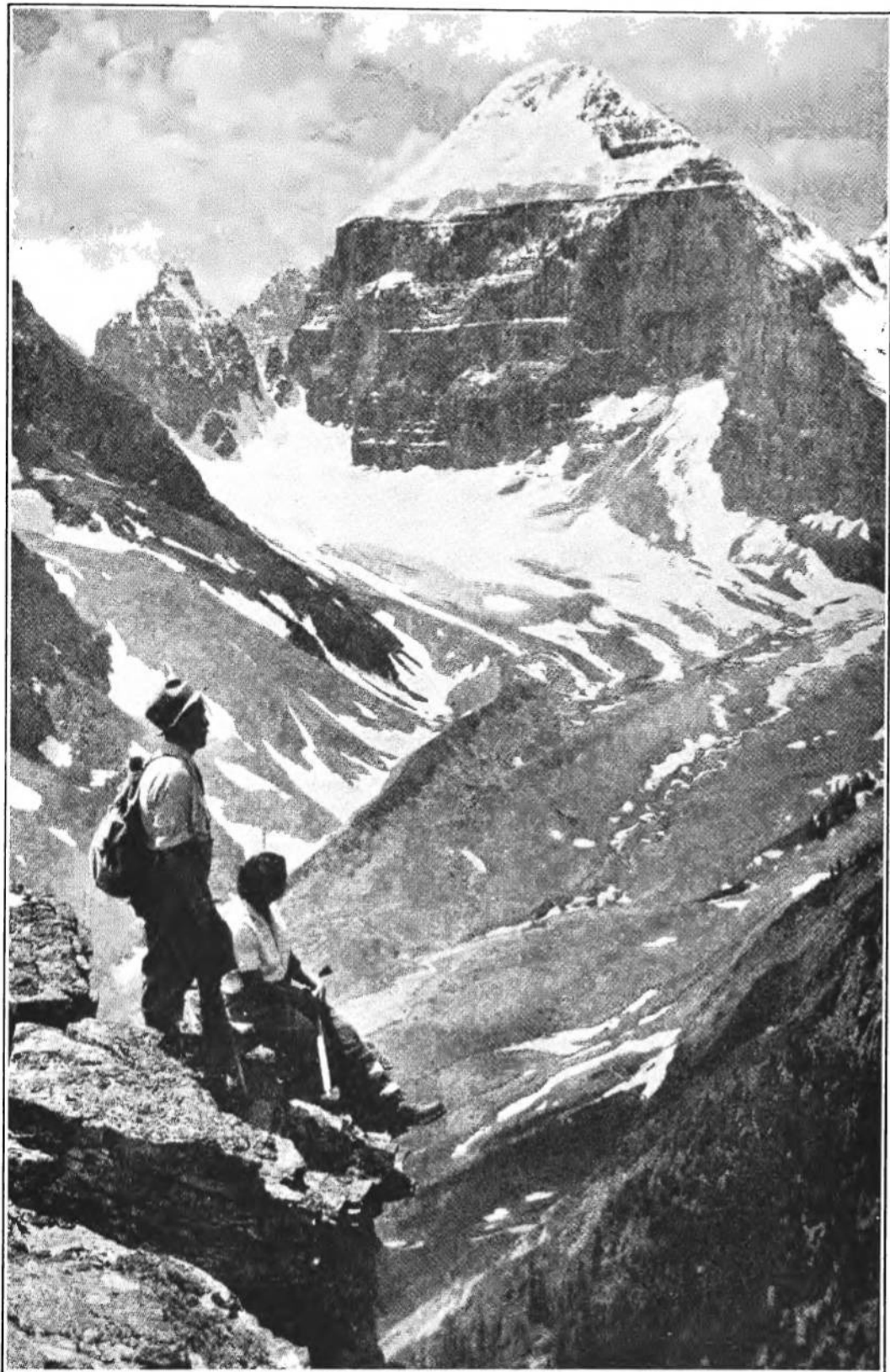
У Зєдинених Державах знаходяться дві фабрики, що спеціалізують виробом такої тканини. Полотно з людського волосся являється найміцнішим зі всіх тканин. Один цаль такого полотна видержує вагу шість тонів (12,000 фунтів!) тиснення. У виробі його фабрика не вживає стриженого волосся з голярень, але такого, що довжиною вагається від 6 до 14 цалів. Того полотна не вживають на шиття одежі, бо ніхто її не докупився-б, а має воно тільки один ужиток: переціджування олію з бавовняного зерна. Щоби виткати таке полотно,

потрібно на це спеціальних ткацьких варстатів і машин.

Таке полотно з людського волосся виробляли ще в давнині у Китаю. Спершу вживали до того волосся з лями, відтак хвостів з коров і коней, а в кінці таки чуприни з людей.

По падку династії Манчу в Китаї волосний ринок збогатився дешевим матеріалом із соток тисячів кіс, які носили старомодні китайці. По заведенню республіки в Китаю, "сини сонця" почали приймати європейські звичаї не тільки формою правління але й ноші. Відтинаючи коси ошадні китайці не хотіли кидати їх до печі, а продавали торговцям на матеріал на полотно.

З жадного іншого матеріалу не вдається уткати такого полотна, як з людського волосся.

Мавнт Лефрой і ледівник Лефрой недалеко озера Люїз, Бенф, Національний Парк, Алберта.

В. БУДЗИНОВСЬКИЙ.

Син і Корова

Оповідання з українсько-польської війни

Світова війна зіграла до головного військового шпиталю в Перемишлі таку силу недужих і калік, що дня першого листопада року 1918 був би там, як то кажуть, і шпильки не докинув. Ті недужі що годні були балакати, балакали всіми мовами цілого світа. В просторах саях шпиталю молилися всі віри цілого світа, кождий своєму Богови. Вже з самої австрійської армії приходили до того шпиталю люди різної породи, бо Австро Угорщина мала велику силу найрізніших народів. Але до того самого шпиталю давали також полонених, отже до представника австрійських народів, приходили ще представники народів інших держав. З поза австро-угорських народів, найчисленніші були представники народів царської Росії.

Ось в такім товаристві австрійський офіцер, українець, Галчук лежав тої днини, коли на одній частині румовища по старій Австрії проголошено Західно - Українську державу і заповіджено її злуку з Україною Східною. Вість про се, котру до Перемишля приніс телеграф зі Львова, зіграла з ліжок і поставила на ноги всіх тих недужих і калік, що годні були підвестися і стати на ноги. Всі кричали, щоби їм дати одяг.

Поки йшла війна, поти кождий силкувався дістатися до шпиталю. Коли вже був там, силкувався як найдовше не виходити. Поки лежав у шпиталі поти був безпечний, що не візьме його кулька, ні яка інша біда. Богато було таких, що самі покалічили себе, щоби тільки з фронту відійти до шпиталю. Прострілені руки або ноги, які опинилися в шпиталі, були майже без виімку асекурацією від ворожої кульки в голову або від якого іншого воєнного нещастя, гіршого як прострілена рука.

Тепер, коли вже не було небезпеки, що вишлють на фронт, кождому шпиталь став непотрібним. Кждий волів бути до-

ма. Отже шпиталь став випорожнюватися. Чехи втікали в Чехію, мадяри в Угорщину, німці до Відня і поза Відень. Кждий силкувався як найскорше бути дома. І українці, кождий, котрий міг тільки встати, покидав шпиталь. По двох днях шпиталь був майже порожний. Лишилися тільки ті, котрих недуга, чи каліцтво прикували до ліжка і котрих лікарі силою задержали.

Між тими, що лишилися задержані силоміць, був також оберлейтнант Галчук. Рвався до служби, бо чув, що українці мають мало офіцерів, але лікарі не пустили його. Все потішали його, що за місяць буде міг вийти. Так потішали, бо ні на хвилю не сумнівалися, що до місяця туберкули одоліють його і він, хоч про ніяку парцеляцію не думав, дістане, як вже не один товариш дістав, парцелю... два метри глибоку.

В Журавиці під Перемишлем стояв, полишений Австрією, девятий полк піхоти. Мужва була майже виключно українська, офіцери з усіх народів Австро - Угорщини. Між офіцерами найбільше поляків, найменше українців. Німці, чехи, мадяри відіхали, лишилися ляхи і жміночка українців. З сего скористала мужва і цілий полк дезертирував. Всі розбіглися, щоби бути дома, коли реформатори зачнуть панські лани парцелювати між хлопів. Чейже ті, що звали себе соціялістами, хоч ними не були, голосили, що першим ділом українського уряду буде аграрна реформа.

Коли жмінка українських офіцерів лишилися без війська, поляки заволоділи Перемишлем. В польськім комунікаті стояло, що при тій нагоді поляки взяли 578 полонених, в тім 32-ох офіцерів. Саме тільки українських недужих і калік лежало в перемиських військових шпиталях, яких поляки відіслали до табору полонених в Вадовицях. Таким способом і

Галчук опинився у Вадовицях між воєнними полоненими Польщі.

Вісти з українського фронту і горяче бажання стати в рядах борців, неначе підтяли силу його внутрішнього ворога. Бактеріям неначе повилітали зуби, його організм став кріпшати. Коли засвітало весняне сонце, Галчук почув у собі свою давню силу, з якою вступив був, хоч поне вільно, в ряди австрійської армії. Невеликі гроші, і в тім таборі Галчука вже ніхто більше не бачив. Пройшов гори на Угорщину, з Угорщини ще раз горами зайшов в Галичину і опинився в Станиславові. Лікарі не прийняли його до війська, але він вперся.

Не видержиш, хлопе! — казали йому. — не видержиш більшого маршу. Про життя в окопах, то й бесіди не може бути.

Галчук не вступався. Команда, бачучи його добру волю, взяла його до служби, але на фронт не вислала, потрібні були здорові. Вислано його на чехословацьку границю до Лавочного, де став сотником граничної військової сторожі.

— І се потрібна служба, — Галчук подумав. — І тут потрібний старшина. Здоровіший від мене, замість сидіти тут, піде на фронт.

В сотні Галчука різні були люди. Були старші і молодші. Були хлопці господарі, були хлопці парубки. Були також ремісничі челядники, міські пролетарі.

Хоч се не була фронтова позиція, Галчук мав роботи чимало. Роботу давали йому різні дипломатичні місії, що приїздили до нас, або виїздили за наш кордон. До нас приїздили місії французькі, англійські, швейцарські й інші. Найбільше було місій французьких. Вони приїздили з превеликої цікавості. За кордон виїздили головню місії з Великої України. Кождий поїзд був переповнений ріжними дипломатичними місіями Великої України. Членами тих місій були старші муштини і хлопці, старші жінки і дівчата. Велика їх сила робила вражіння, що кожде село України вислало за кордон якусь дипломатичну місію, зложену з кільканацяти мужів і жінок, синів і доньок.

Таку місію не легко було обслужити, бо кождий член місії їхав з великим багажом. Окрім того кождий член місії мав ручний куфер, з яким ніколи не розставався, якого ні на хвилю не випускав з

руки. Очевидно, бо той куфер повний був дипломатичних актів, себ-то банкнотів, золота й срібла. Інакше не могло бути, бо ті члени місії або втікали перед большевиками, або дезертирували від державної служби. Очевидно, не забули взяти з собою ріжних цінностей, своїх, або... чужих...

Ще більшу мороку, як з місіями, сотник Галчук мав зі своєю мужвою. Як в кождім війську і в його сотні були різні люди. Не лиш різні віком і різні з професії, але й різні інтелігенцією, різні характером, різні силою своїх національних почувань. Були там такі, що доброхоть зголосилися до української армії, але були й витровані в лісових нетрах і приставлені полевою жандармерією. Приставлені жандармом, приходили босі і майже голі. Як дістали одяг і чоботи, треба було дуже пильнувати, бо при першій ліпшій нагоді щезли. Але й не одного, що сам зголосився, можна було підозрівати, що він прийшов тільки по чоботи. Як дістав їх, то щез. Цілком покладатися можна було тільки на таких охотників, котрі зголосилися добре одягнені, взуті, ще з крісом і муніцією. В сотні було таких, Богу дякувати дві третини. Непевна була трета третина.

Годі сказати, що дезертири, чи кандидати на дезертирів були трусами. Не страх перед ворожою кулькою, чи страх перед ворожими газами були причинами дезерцій. Сотня чейже не стояла на фронті, і небезпеки втрати життя чи каліцтва не було. Не було також голоду й інших воєнних невідгід. Служба мужви була тут дуже легка.

Також не можна сказати, що в сотні були національно несвідомі, котрим доля України булаби байдужа. До дезерції змушувала, видко, тільки деяких, одна велика, майже непоборима сила. Сею силою була... господарка на власнім ґрунті. З хвилиною, коли прийшов час сінокосів, або час копання картофелі, тільки польовий жандарм годен був господаря здержати від дезерції... бодай на час тих сінокосів і копання картофелі. Потому треба було ті картоплі, може й троха зерна срятати так, щоби людська праця не впала жертвою реквізіції.

Реквізіція, то в ухах сільського господаря страшне слово! Нічим повинь, нічим огонь, нічим повітря. Хлоп так завзявся проти реквізіції, що хоч би мав свою пра-

Dial
96 361

ДАЙТЕ СВОЄ НАЙБЛИЖЧЕ ЗАМОВЛЕННЯ НА ПИВО ПАННІ ДАВИБІДА

Всі роди пива, означені в отсім оголошенні, можна набути в котрімнебудь складі Манитобської Лікерної Комісії по цілій Провінції, але якщо ви живете у Винніпеґу або в сусідстві — телефонуйте

96 361

і питайте за п-ною Давибіда а вона буде говорити до вас в вашій рідній мові.

цю на продаж і хочби реквізіція давала йому подвійну горгову ціну, він як може сховати, не дасть. Волів би, щоби злодій вкрав, бо реквізіція на його думку, то ще гірше, як розбій на гладкій дорозі. Не диво, що хто тільки мав роботу на своїй власній ниві, або мав що „декувати” (вкривати) перед реквізіцією, дезертирував. Втікав, не забуваючи взяти „комісських” чобіт, своїх і по змозі свого „кампата”, себто товариша.

Українська армія найбільше терпіла через велику недостачу чобіт. І-ша сотня Галчука не світло була взута. Каменисті дороги і плаї в горах скоро доруйновували вже наднищені чоботи. В сотні були три шевські челядники і вони від сходу сонця до заходу тільки латали й латали. Нарешті прийшов тужно вижиданий запас нових чобіт. Галчук проголосив, що завтра буде торжественна роздача. Ціла сотня дістане нові чоботи!

Смерком зголосився до квартири Галчука якийсь його жовнір, кажучи, що має сказати сотникові щось дуже важного. Галчук позвав його до себе.

— Що скажеш? — спитав.

Погано! — пане сотнику. — Чоботи прийшли. Ліпше було б, як би прийшли троха пізніше, або як би цілком не прийшли.

— Покажи твої підосви!

Жовнір відвернувся, показав одну стопу, потому другу.

— Тобі чоботи прийшли за скоро? — Галчук спитав здивований. — Ти вже підосев не маєш. Вилізай голі стопи.

— Коли ж бо через ті чоботи буде дезерція. Вже деякі, коли вчули, що прийшли чоботи, шушукають. На добавок, саме тепер сінокоси. Як би пан сотник не вгнівалися, то я щось порадив би.

— За добру волю ніколи не гніваюся. Як рада буде добра послухаю.

— Я радив би, всім тим, що дома мають сіножати, нові чоботи дати аж по сінокосах.

— Ті чоботи, які тепер на їх ногах, за пару днів до решти порозлітаються. Жовнір не може ходити босо, як в магазині є нові чоботи. Твою раду використаю так, що прикажу пильнувати їх. Котрі то?

Жовнір назвав по імені чотирох своїх товаришів, котрі мали сіножатки. На другий день ціла сотня дістала нові чоботи. Третої днини показалося, що дезертирували тільки два. Четвертої дни-

ни нараховано, що сотня зменшилася ще о чотирох. Окрім тих, про котрих була бесіда в розмові жовніра зі сотником, дезертирували ще два, котрі мали женитися і на котрих переходили господарства їх батьків. Ще днину пізніше щез один, котрий почув, що в його селі, в Перегінську, громада вже парцелює лани української митрополії. Ось причина, чому в українській армії Перегінців не було.

Коли так Галчук сидів у своїй квартирі стурбований, що то буде, як духом дезерції заразиться ціла сотня, сказали йому, що якась жінка привела до війська свого сина, та хоче балакати з паном сотником. Він вийшов перед хату і справді побачив жінку з парубком, більш-менш 22-літнім. Сотник скривився, бо парубок був тільки в подертих полотняних штанах, в сорочці ще більше подертій, простоволосий і босий.

— Сей прийшов тільки по чоботи! — Галчук, подумав. — Як дістане чоботи, ще й цілий одяг, щезне.

Що— ви скажете? — спитав.

Жінка прискочила до него і вхопила за руку, щоби поцілувати. Він сховав руки за спину і каже:

— Не цілуйте, бо я не ваші мама. Скажіть, чого ви прийшли?

— Та я, прошу пана капітана, привела мого сина до українського війська,— жінка відповіла.

— Ти в австрійському війську не був? — Галчук спитав парубка.

— Та був, прошу пана капітана. Я був на італійському фронті. Як Австрія розлетілася, я вертав до краю. В Кракові заарештували мене поляки, бо я українець. Арештували всіх українців, що вертали до краю. В купі з іншими дали мене до табору полонених у Вадовицях. Я відтам втік. Тепер зголошуюся до українського війська.

Галчукові очі заіскрилися з утіхи, що дістав такого патріота. Тепер вже знав, чому той парубок босий, майже голий. В такому полоні рядовик не міг мати чобіт, ані доброго одягу. Беручи в полон, стягали з него все, окрім сорочки і другої штуки біля, тої дискретної. Але й сорочку, як була добра, стягали і давали здерту.

Галчук ще й тому втішився, бо дістав світлий примір, котрим чейже здужає — гадав — образумити тих своїх вояків, ко-

трі ще може думають про дезерцію. Позвав перед себе цілу сотню і промовив до неї з одушевленням:

— Ось дивіть на сего парубка і слухайте, як він любить Україну! Був на страшнім італійським фронті. На тім фронті, з котрого майже ніхто живий, або цілий не вертав. Попав у польський полон. Він втік відтам, щоби своїми грудьми заслонити Україну!

Свою промову Галчук хотів доповнити оповіданням самого парубка, отже став виступувати:

— І я втік з вадовицького полону, та зголосився до української армії. Ти просто відтам?

— Вже буде чотири місяці, як він вернув до хати, — жінка відповіла за сина, котрий задовго думав, що й як відповісти.

Галчука неначе в серце кольнуло. По-

думав, що тут щось смердить. Щоби дальшими відповідями не ослабити вражіння, яке на сотні зробив появою парубка і своєю короткою промовою, приказав сотні відійти. Коли вже лишився тільки з жінкою і з парубком спитав:

— Ти може хорував, що так пізно зголосився до війська? Українські жандарми не були в твоїм селі, не чіпали тебе?

Парубок мовчав. За него знов відповіла мама.

— Прошу пана капітана, він не винен, бо то я його не пускала.

— Як то не пускала? — Галчук спитав.

— Ви держали його на припоні? Може на ланцуху, як пса?

— На припоні не держала. Він втік в ліси і ховався. Я йому носила їсти. Бо прошу пана капітана, він мій син, я його мама. Скажіть самі, чи є на світі така мама,

НОВИЙ ТЕРМОС СЛОЇК ДО ВАРЕННЯ

Винахід, який надає поживам нового доброго смаку — аменшує роботу приготування їди — й усуває запахи з варення.

Варить риж білим як сніг.

Пудинг з рижку для 3 або 4 осіб: 2 горняк молока — 2 столові ложки рижку — кілька родаників.

Висипте весь до баняка і приведіть майже до кипіння — нехай вариться 5 до 6 минут потім вложіть до Термоса слоїка до варення. Доавольте 8 годин на докінчення варення.

№ 901 МОДЕЛЬ. Цілком алюмінієвий кейс — 32 унцій величина .. \$4.50
№ 903—24 унц. вел. \$4.15

THERMOS

REG. TRADE MARK

STRONGLAS

(REG. TRADE MARK)

Поридж вариться, коли ви спите.

До варення пориджу — півсники або іншої зернової їди — відмірте перше скільки води (3 до 4 горняк) відповідно до скільки потрібної поживи і нехай вона закипить в малім баняку (не в подвійнім бойлері). Коли вода кипить, додайте соли до смаку, потім мішайте і синте поридж в воду, як тільки добре розмішається — яких дві або три минуть мішання повинно вистарчити — і коли весь кипить вложіть до Термоса слоїка і міцно закоркуйте. Тримайте в Термосе слоїку п'ять годин або й довше заки будете подавати. (Найліпші результати дістанете тоді, коли вложіть середню слоїку перше теплою водою, потім киплячою водою, і вложіть її. Це помагає тримати поживу довше горячою). — Вівсянки по трібній на кварт. слоїк (32 унц.) 1½ горняк.

Якщо не можете дістати у місцевій аптці, зеліанім шторі або в „Мейл Ордер Гаві“, то ми вишлемо котрий-небудь модель сплаченою почтою по одержанню заповнення з грішми.

Легко чистити. Повні вказівки з кожним слоїком.

Тримається Горячим — Тримається Зимним

Новий Термос Слоїк до варення із сильного скла є вироблений на тім самім принципі, що й слава Термос фляшка. Вложіть поживу до слоїка киплячою, закоркуйте міцно і слоїк вложіть решту. Варить, коли ви спите, спочиваєте, або займаєтеся своїм бізнесом. Його уживання є безчисленні. Його кошт є малим. Раз уживете — ніколи не будете без него.

Пражене м'ясо є знамените

Відберіть м'ясо з костей — покрийте на кусники, додайте припи — моркву, цибулю і бираболі, також покрийте на кусники. Налийте води, щоб закрила весь — додайте соли і перцю і нехай закипить. Дайте кипіти 3 або 4 минуть потім вложіть в ГОРЯЧИЙ ТЕРМОС Слоїк до варення, закоркуйте і нехай стоїть 6 годин або довше. — Ваше м'ясо буде знамените — ніжне. Сю праженину можн аробити густішою, якщо бажаєте. Вложіть з Термоса слоїка до пательні і додайте де-що на згущення.

№ 801 МОДЕЛЬ як на ілюстрації 32 унцій величина \$3.75

№ 803 — Той самий Модель 24 унц. вел. \$3.25

THERMOS BOTTLE CO. Ltd. Toronto 3. Ont.

така сука, що доброхить дала б свого сина до війська? Ще й тоді, коли війна!

Галчук звернувся до парубка:

— Як ти не був на припоні, то чому ти сам не зголосився? Ти не знав, що за тобою питають жандарми?

Парубок далі мовчав, за него знов відповіла мама.

— Та що з того, пане капітане, що знав? Він знав, що шандарі розшибаються за ним. Але він також знав, що йому вже пора женитися і газдувати на своїм. Там в селі жде на него дівчина, ще й богачка. Як він піде до війська, то її зараз віддадуть за іншого.

Галчук стояв перед загадкою. Не знав, що жінку спонукало тепер сина не лиш пустити до війська, але й приставити його. Неначе б боялася, що сам не зголоситься.

— Чи ви нараз прозріли? — спитав. — Чи рушила вас совість? Ви таки додумалися до того, що ваш син повинен боронити Україну?

— Де там прозріла! Я не була сліпа, щоб аж тепер, на старости літ прозріти. Совість мене не рушила, бо моя совість чиста. Я нічого лихого не вдіяла, а з тих гріхів, що мала раніше, я вже висповідалася. І відпокутувала. Совість хіба тепер зачне мене гризти. За те, що я власну дитину приставила до війська.

Замість розв'язати загадку, відповідь жінки вбила ще більшого клина в голову Галчука. Він став тратити рівновагу.

— То що, до дідька, присилувало вас приставити сина сюди?

— Корова, пане капітане, корова!

— Щооо? — Галчук спитав, витріщивши з дива очі. — Корова? Та яким чудом?

— Ніяким чудом, тільки тим, що її забрали шандарі. Командант нашої жандарської станиці, лютий пес. Серця в груди не має й тільки, що за нігтем. І хитрий він. Від всіх батьків, котрих сини поховалися в лісах і до українського війська не пішли, шандарі позабирали корови. За кожного парубка одну корову. Віддадуть аж тоді, коли парубок зголоситься до війська. Отже я пішла до ліса по сина і привела його вам. Дайте мені посвідку з печаткою, що я сина вже приставила вам.

— То ви сина до війська не пускали, бо то ваша дитина?

— Так, так, прошу пана капітана. Я ж

його м'яма. Я його носила, я його в болях родила, я його кормила власними грудьми...

— Тепер ви його приставили за корову?

— Та я вже казала, що так пане капітане.

— Або ви корову носили, в болях родили, кормили власними грудьми? Ви мама тої корови?

— Десь також, пан капітан кажуть таке!

— Я тільки кажу, що син ваша дитина, отже він вам миліший, як Україна.

— Та таки так.

— Але вам корова миліша, як дитина?

— Та бо... Та бо, прошу пана капітана, за корову треба дати гроші. До роботи є в мене ще два сини. А без корови, яке б то було господарство!

Галчук відвернувся і пішов писати посвідку, що дезертир ставився, та що його мамі можна віддати корову. Вийшов назад, дав жінці посвідку і сказав:

— Ідіть з Богом!

— Нехай Бог має тебе в своїй опіці! — жінка заголосила, обіймаючи сина за шию.

До уха шепнула йому:

— Не втікай, аж прийду сюди і скажу тобі, що корову вже віддали і я її вже сховала в лісі. Також не кивайся відси, поки не дістанеш нового мундура і нових чобіт.

По шкільнім свідоцтві.

До аптики вбігає блідий хлопець з переляканими очима і каже до аптикаря:—

— Чи маєте яке лікарство, що втишує біль?

Аптикарь:— А де-ж тебе болить, хлопець?

Хлопець:— На разі ще не болить. Але мій тато якраз оглядає моє шкільне свідоцтво . . .

У лікаря.

Лікар:— Ви мусите хорувати! Я-ж вам дозволив пити лише одну "бомбу" пива, а ви пете аж три.

Хорій:— Я, пане доктор, лікуюся ще в двох лікарів, а кожний з них дозволив мені пити по одній.

ДМ. МИКИТЮК.
б. У. С. С.

Культурне і Економічне Положення Українців під Польщею

Український нарід переніс на собі за останніх 20 літ таке пекло, якого не знав ніюдин нарід на світі в останньому столітті. Західна Україна, а зокрема Галичина, була тереном жорстокої руйнуючої світової війни через майже чотири роки. По розпаді Австрії в листопаді 1918 р. прийшла не менше кровава українсько-польська піврічна війна. Поляки простою перевагою техніки і числом зорганізованої армії перемогли Українську Галицьку Армію а з її переходом 15. липня 1919 р. на Велику Україну, поляки опанували цілу галицьку область.

Але ця програна війна все одно не означала повної капітуляції українських народніх мас перед противником. Не зважаючи на перевагу польського займанця, українські маси вперто оставали в боротьбі при ідеї національної, релігійної та соціальної волі. Ця боротьба прибрала форми впертої, плянкової, організаційної розбудови життя, щоб в той спосіб витиснути противника поза скобки свого національного життя.

Треба признати, що на Землях Західної України у цім напрямі за останніх 18 літ, від коли Польща оружною силою і дипломатичними хитрощами о-

панувала ці землі, виконав український нарід величезну організаційну працю. Щоби оцінити цю працю і її розміри, треба собі пригадати той стан, який панував на українських землях в 1920 р. Передівсім весь край був знищений кількарразовою воєнною хуртовиною, що раз ішла вперед, то знову верталася назад, але завсігди лишала за собою руїну, попелища і знищену людську працю. Отже матеріальна руїна була тоді цілковита. Але життяздатний і енергійний наш нарід не тільки відбудував на руїнах старі передвоєнні культурні надбання і здобутки але творить і здобуває все нові, в небувалій дотепер мірі.

Згідно зі статистикою українського вченого, проф. д-ра Кубійовича, всіх українців під Польщею є около шість мільонів. В Галичині творять українці 60 відсотків населення, поляки 30 відс., а жида 10 відсотків. На Волині українці 71 відс., поляки 16 відс., жида 10 відс. На Поліссю українці 75 відс., поляки 11 відс., жида 13 відс. На Холмщині (6 повітів) творять українці 25 відс., поляки 59 відс., жида 13 відс. Приплив поляків в рр. 1921—1931 на українські корінні

Чи Ви Вичистили Шварцом

"NUGGET"

Свої Черевики Нині Рано?

землі проф. Кубійович обчислює на чверть мільона.

Культурно-освітні установи.

Всю культурну, господарську і суспільну працю з великим успіхом виконують наші центральні установи у Львові, як: "Просвіта", "Рідна Школа", "Сільський Господар", українська кооперація, незалежна українська преса, різні видавництва і др.

"ПРОСВІТА".

Одною з найстарших наших культурних установ, що дала початок всім другим, є Товариство "Просвіта". Матірне Т-во "Просвіта" — це наше начальне і головне просвітне Т-во, założене ще в 1868 році. Це величезна, культурно-освітня установа з великою організаційною сітею культурних станиць по цілій галицькій землі. Майже в кожному селі існує Читальня "Просвіти", в кожному повітовім місті існує філія "Просвіти", а централю, себто матірне Т-во існує у Львові.

Сільських читалень "Просвіти" є в Галичині 3,100. Польська окупаційна влада розв'язала за кілька посліdnих літ 150 читалень. В сих сільських читальнях улаштовано в 1935 році 19,000 аматорських вистав, 40,000 відчитів, 700 "свят просвіти", 750 концертів в честь Т. Шевченка, 200 концертів в честь Ів. Франка, 200 "свят книжки", 200 курсів для неграмотних і 30 мистецьких змагань.

При читальнях "Просвіти" існують: 2,100 аматорських гуртків, 1100 хорів, 130 дутих а 4 смичкових оркестр, 800 самоосвітних гуртків. Змістом праці сих гуртків є від спільного читання книжки аж до самостійного здобування загального і професійного знання. Далше існують при читальнях "Просвіти" 840 гуртків любителів книжки з 10,000 членами, 800 гуртків "Молодої Просвіти" з 20,000 членами, 580 забавових і 180 шахових гуртків, 250 жіночих гуртків і 140 діточих садків.

Власні бібліотеки мають 3,000 читалень, в яких є разом 600,000 книжок і 6,500 різних часописів і журналів. 1250 читалень мають свої власні Народні Дому, 50 читалень докінчують будови своїх домів, 360 читалень мають площі під будови, а 300 читалень мають приготований матеріал до будови.

Впродовж 1935 року відбулося 113,000 голосних читань, з яких користало около 700,000 членів. В тім році улаштовано 185 повітових і окружних просвітних нарад. Майно всіх сільських читалень "Просвіти" представляється понад шість мільонів золотих. Членів є 275,000. Це число обіймає лише тих членів, що виконують членські обов'язки і беруть живу участь в освітній роботі.

Всіх філій має "Просвіта" 82. В посліdnих трох роках польська влада розв'язала 5 філій. При 78 філіях існують власні бібліотеки (випожичальні книжки) і бібліотеки з позашкільної освіти. При філіях існує 190 вандрівних бібліотек, завданням яких є обслужити ті наші села, де нема читалень. 30 філій мають свої власні домів у містах, а 10 філій мають гарні площі під будови домів. Загальна вартість майна сих 82 філій представляється понад пів мільона золотих. При філіях відбуваються курси для вишколу: бібліотекарів, секретарів, скарбників, режисерів і диригентів. Філії устроюють що року т. зв. мистецькі змагання з хорами і аматорськими гуртками.

Головний виділ матірнього Т-ва "Просвіти" у Львові складається з 15 членів і 6 заступників. Головою є тепер проф. др. Іван Брик. За цілою освітньою працею в краю пильно слідкує Головний Виділ при допомозі своїх інспекторів і люстраторів, які впродовж 1935 р. зілюстрували всі філії і 2,000 читалень, зорганізували і перевели 160 повітових нарад і 250 окружних люстрацій і нарад з представниками читалень. До централі приходить денно около 150 листів а урядовці полагоджують особисто зі сторонами денно до 30 справ.

На майно централі складається величава 3-поверхова бльокова камениця, 240 моргове господарство у Милованю, де провадиться що року піврічна господарська школа, 130-моргове господарство в селі Грабівці, повіт Рудки. Централю веде власну переплетню, книгарню і сільсько-господарську школу. Бібліотека централі числить 17,000 томів книжок, а мандрівних бібліотек є при централі 50 з 2,500 книжками.

Централю улаштовує що року т. зв. зїзди освітників, які на своїх анкетах радять над способами, як поправити, поширити і закріпити освітню працю по селах. Кожного року в місяці грудні всі

БЕЗПЛАТНА ПРОБКА для терплячих від

РЕВМАТИЗМУ

Ломбего (Ломання Крижей), Нюрайтис, Невральгії,
Сайетеки . . . (Колючих Болів в Бедрях і Стегнах)

АЛЕК ПІЧУК, Едмунд, Алта прінс. — Через послід-
них шість літ мене дуже клопотали ревматичні бо-
лі в суглобах моїх ніг й особливо в моїх бедрах.
Майже половину часу я чувся пущдено а туним
болем в моїх бедрах, колінах і кістках. Я не знаю,
що спричинило мій біль. а на деякий випадок він
не походив а занору ані забурення нірок бо так
мої кінки як і нірки є в добрім стані.

Недавно я був цілком шпитний від дуже болю-
ного нападу, і на шість я спробував T-R-C's. Ко-
ли я взяв лиш чотири T-R-C's капсульки, біль ли-
шив мої бедра цілком. Я дальше брав ті капсуль-
ки і найшов, що T-R-C's пропіннять так біль як і
шпитність з мої системою. Я можу анов працювати
цілий день і спати цілу ніч без найменшого болю.
Мені приємно дати це писемо з посвідченням, і
сподіюсь, що воно буде ужито для повідомлення
других терплячих на ревматизм, як добрим в
T-R-C's.

P.S. Коли я зів T-R-C's пробку, яку ви мені ви-
дали, я купив \$1 пуделко T-R-C's. Коли я зів їх,
я чувся далеко ліпше, і я є тепер здоровий, а ви-
никлом того, що вчерми мав болі крижей, але то
не є ревматизм, то походить а довгої денної праці.

Коли маєте ревматизм, ломбего, сїятику, нюрайтис, або які інші подібні болі, що дій-
сно болять, то вам треба капсульок T-R-C's, які дадуть вам таку саму поміч, як тим дру-
гим терплячим. Глибоко засиджені, вперті случаї ревматизму потребують терпеливого
й доброго уживання капсульок T-R-C's через довгий против часу; але ви можете мати
й наше довіря, коли випростаете. Біль і шпитність зникають, коли уживаєте T-R-C's. Вони
входять до струї крові через жодуток, і нищать ревматичні отруї, які спричиняють нам
біль. Вони не шкодять жадній часті тіла. Капсульки легко ликути. Дістаньте пуделко за
50 центів або \$1.00 нині від свого аптикаря або від HOME REMEDIES SALES.

ОФЕРТА БЕЗПЛАТНОЇ ПРОБКИ — лиш одна
безплатна Пробка для одної родини. — Коли
терпите дієсні болі від ревматизму або яких
подібних недуг, і як ви ніколи ще не пробували
T-R-C's TEMPLETON'S RHEUMATIC CAPSULES, то щоби дістати щедрю Безплатну Проб-
ку напишіть T-R-C's і своє ім'я й адресу на поштової картці і ааніть до:

HOME REMEDIES SALES, 660 Main Street, Winnipeg, Man., 10168—101st St., Edmonton, Alta.;

ЮЛІЙ СТЕРНИК, 695 Аделейд Ст., В' Торонто. —
Кілька літ тому я мав атак ревматизму. Я пробував
медицини всякого роду і ніщо не помогло мені, аж
хтось сказав мені уживати T-R-C's, TEMPLETON'S
RHEUMATIC CAPSULES. Я був цілий тиждень в
ліжку брав електричне лічення і натурал ліпмен-
ти без жадної користі. Тоді я довідався про
T-R-C's і скоро вилдоровив.

Цей весни я мав тяжкі болі голови, заворот і си-
льні болі по цілій тілі, також мої руки постійно
трисалися. Хтось сказав мені, що мені треба поси-
ти окуляри, то я видав \$7.50 на пару, але не чув-
ся ліпше. Я брав медицини одного сорту й другого,
але не чувся ліпше. Вкінці і рішив анов уживати
T-R-C's і я ними я брав REN-SAN KIDNEY HEALTH
TABLETS і TEMPLETON'S TONIC LAXATIVE
PILLS. В тім часі я терпів цілий місяць, і відчу-
вав, що можу одуріти, бо я не міг спати а болю.
Коли я скінчив три \$1 пуделка T-R-C's іа REN-SAN і
ревізуючими пігулками, мої болі зникли, мої
руки не тремтіли більше, заворот скінчився. Я міг
спати і працювати в вигоді й тишитися моєю їдою.
Мені приємно подати цей лист а посвідченням.

T-R-C's TEMPLETON'S
RHEUMATIC
CAPSULES

БЕЗПЛАТНА ПРОБКА для терплячих на

Літну Горячку, Хронічний Бронхит, Бронхіальний Кашель

АСТМУ

ДЖИМ ПОСОВСЬКИЙ, Гленелла, Ман. — Через
последні три роки я терпів від астми і вона пос-
тепенно ставалася гіршою. Мій кашель був так по-
ганим, що часами я прямо майже душився і мусів бо-
роться о віддих. Напади кашлю тривали довго і бу-
ли дуже сильні. Я пробував багато средств і хо-
тяй я отримав деяку рільгу від них, то вона не три-
вала довго. Я читав про результати, які давало у-
живання RAZ-MAN і рішив спробувати його. Від-
коли уживав RAZ-MAN моя астма стала значно
текшою і я можу спати в ночі ліпше ніж я спав лі-
тами. Я не можу вихвалити RAZ-MAN надто ви-
соко. Я посилаю вам це свідство і вірю, що ви зро-
бите а него ужиток, так що другі терплячі так як
і я можуть тепер найти средство.

Багато таких листів прийшло від людей, які бажають, щоби другі терплячі на аст-
му знали, яку користь вони мали а RAZ-MAN. Ви також будете могли добре спати й ви-
гідно працювати, коли аачнете брати Темплетон'с RAZ-MAN. Не треба більше боротьби
о віддих, нема більше ані снесту ані душення. Не є то шкідливі ліки і нема поганой реакції
опісля. Капсульки—чисті—легко їх ликути. Возьміть одну дозу а їдою й горячий нап-
сок на першу ознаку надходячого атак—Атак тоді не буде вас клопотати, коли так зро-
бите. Дістаньте пуделко за 50 центів або \$1.00 нині від вашого аптикаря або від HOME
REMEDIES SALES під одною а понище поданих адрес.

**ОФЕРТА БЕЗПЛАТНОЇ ПРОБ-
КИ**—Лиш одна Пробка Безплат-
на для одної родини. Коли тер-
пите від астми, літної горяч-
ки, хронічного бронхиту, коли боретесь о віддих або коли сильний бронхіальний кашель ніколи вас не
лишає, а ви ніколи не пробували ще Темплетон'с RAZ-MAN капсульок, то можете дістати щедрю Без-
платну Пробку, коли напишете RAZ-MAN і своє ім'я й адресу на поштової картці і вишлете до:

HOME REMEDIES SALES, 660 Main Street, Winnipeg, Man., 10168—101st St., Edmonton, Alta.;

ВАСИЛЬ ПЕСТУН, 347 Інкстер Влэд., Вінніпег,
Ман. — Три роки тому я був дуже перестудився і
а того дістав бронхит а вкінці хронічну астму. Ме-
ні було дуже погано й я постійно терпів а браку
воздуху. Я душився і тому не міг спати Я пробу-
вав багато средств, але чим більше я пробував тим
гірше мені ставало аж прийшло до того, що я тра-
тив надію на поміч Случайно я зайшов до штору
„HOME REMEDIES SALES CO.“ Мейн Стріт, Він-
ніпег, і агадав їм про свій клоніт. Управитель по-
ручив мені RAZ-MAN. Я купив малу скількість й
з малою вірою в успіх, але через три або чотири
тижні я брав дозу щодня і скоро авиваєти вели-
ке поліпшення. В двох місяцях я анові позбувся
астми і других недуг.

RAZ-MAN Templeton's
RAZ-MAN
Капсульки.

читальні і філії святкують "Свято Просвіти", а весь дохід з того свята віддають на потреби матірнього Т-ва "Просвіта" у Львові. Від 1934 року введено т. зв. "Свято Книжки", що його улаштовують читальні впродовж жовтня кожного року.

В 50 перших роках своєї діяльності централія видала 348 популярних книжочок у 3,400,000 примірників. З кінцем 1935 р. числила централія понад 31,000 членів. Головний Виділ матірньому Т-ва видав цього року клич до читалень, щоби в 1938 р. в часі святкування 70-літнього ювілею "Просвіти" здобути один мільйон членів. Головами читалень є: 2,305 селян, 572 священників і 194 інших. Органом централії є місячний журнал "Життя і Знання".

В головну основу своєї праці поклала "Просвіта" піднесення культури широких народних мас і виповнення культурних огнищ, читалень, виховним і освітнім змістом при допомозі всіх можливих засобів і метод позашкільної освіти.

Як бачимо, то "Просвіта" виконала за 70 літ існування великанську освітню працю. Та на тім ще не кінець. Перед "Просвітою" стоять ще далі великанські завдання та праця, які вона зможе тільки тоді з успіхом виповнити, коли все українське громадянство по обох боках океану поспішить їй в цім ювілейнім році з моральною й матеріальною поміччю, коли всі стануть під прапор розбудови "Просвіти".

РІДНА ШКОЛА.

Цілею й завданням "Рідної Школи" є учити і виховувати українську молодь в українським національним дусі. До цієї мети ведуть приватні школи Р. Ш., які удержує сам український нарід.

Стан українського шкільництва під окупацією Польщі прямо жахливий. Зі загального числа 3,662 українських народних шкіл, які існували за Австрії, лишилось сьогодні, згідно з міністеріальним шематизмом за 1930-31 шк. рік, тільки 134 українських народних шкіл, а всі інші українські школи перемінили поляки на польські.

Масовий плебісцит (загальне голосування) за українською мовою навчання не увінчався успіхом навіть всупереч вирокам Найвищого Адміністраційного Трибуналу, до якого українці, як до

найвищого законодавчого тіла, вносили свої скарги. Дальше польська влада в 1930 р. закрила одну на ціле Поділля українську гімназію в Тернополі і до нині не хоче назад відчинити, а Лемківщині та Гуцульщині стараються поляки накинати силою шкільні букварі з лемківським чи гуцульським макаронізмом, якого самі лемки та гуцули не розуміють. Отже ясно, які величезні завдання мусить сповняти "Рідна Школа", щоби бодай частинно зрівноважити той добре zorganizований поляками похід на полонення душ українського молодого покоління.

Основою рідношкільної організації є кружки "Рідної Школи", яких разом є 2,000. Сих кружків булоб напевно більше, але в багатьох місцевостях польська окупаційна влада не дає дозволу їх основувати. В кожному повітовім місті є філія "Рідної Школи", і таких філій по краю є 23. В кружках "Рідної Школи" відбулося за 1935 р. 5,200 театральних вистав, концертів, рефератів і відчитів, а 14,500 всякого роду народних сходин. Звичайних членів "Рідної Школи" було при кінці 1935 р. 45,000. Членська вкладка виносить 50 сотиків річно для молоді, один золотий для селян і робітників, а два золотих для інтелігенції.

Централія "Рідної Школи", яка є ніби українським міністерством освіти і національного виховання, знаходиться у Львові і працює з великим успіхом вже понад 50 літ. Для ясности слід пригадати, що "Рідна Школа" це не школа, але виховна інституція чи організація, а метою цієї інституції чи організації є українська молодь.

Ця інституція удержує 60 народних шкіл (з того у самім Львові 8), 12 українських гімназій, 2 учительські семінарії, 1 захоронярську семінарію і 650 діточих садків (кіндергартен). Число садків було би більше, але поляки-старости не тільки не дозволяють основувати нові, але й існуючі часто закривають. В сих діточих садках знаходять опіку і дошкільне виховання 25,000 дітей. В народних школах "Рідної Школи" побирають науку в українським дусі понад 5,500 дітей, а в гімназіях понад 2,100 учеників.

Крім цих шкіл централія провадить та удержує 10 фахових шкіл (торговельні, ремісничі і господарські), в таких містах як Львів, Тернопіль, Яворів і др. В цих

фахових школах кінчать річно 500 учеників, яких учить 50 учителів. Трилітню торговельну школу у Львові кінчать що року понад 100 учеників, з яких виходять будучі українські солідні купці, завданням яких є відвоювати від жидів і поляків українську торгівлю і промисл по містах Західної України.

Централа "Рідної Школи" утримує в 5 містах бурси для української бідної молоді, як рівнож захоронки й світлиці, в яких виховуються понад 400 дітей, що ними опікуються 20 учительок.

Крім того централа "Рідної Школи" була зорганізувала по-шкільну молодь у віці 14—18 літ у так званий "Доріст "Рідної Школи", для якого уложила була правильник корисних занять, щоб молодь не підлягала шкідливим впливам і підшештам. Таких гуртків "Дорісту" Р. Ш., було по кінець 1936 р. 870, а в них понад 6,000 юнаків. Але в грудні 1936 р. польська окупаційна влада розв'язала ці всі гуртки і централі заборонила організувати на будуче такі по-шкільні гуртки.

При централі "Рідної Школи" існує т. зв. "Порадник для вибору звання", яка дала по містах і селах низку викладів, 320 устних і понад 500 писемних порад батькам, куди звертати їм дітей.

Разом "Рідна Школа" утримує понад 400 виховних заведень і провадить різномордні курси усяких практичних занять, як прим. курси для неграмотних, курси українознавства, шкільного виховання, санітарні, гігієнічні, шиття і крою, трикотарства, кошикарства, куховарства і національних танків. Взагалі "Рідна Школа" має під своїм благородним впливом понад 30,000 української молоді, яку учить і виховує 800 учителів.

На вдержання дотеперішнього стану цих приватних шкіл "Рідній Школі" треба 1,100,000 золотих річно. Постійні впливи до каси за науку дають 600,000 золотих річно. Решту грошей, значить пів мільона золотих мусить добровільно складати що року українське громадянство по обох боках океану.

Двадцять літ тому в буревійній атмосфері світової війни, в усіх народів, що від висліду війни залежала їх доля, лунало гасло: "все для фронту!" Від великої національної катастрофи, що нам її принесла війна і революція, зродилося і змогутніло у нас гасло: "Все для Рідної Школи!", бо ця наша установа ста-

Направа Спружин до Грамофона

Повідомляю всіх Українців в Канаді, що я маю у Вінніпегу під ч. 796½ Мейн Стр., свою робітню, в якій вже від 19 літ наставляю різного рода музичні інструменти, як гармонії, скрипки, гітари, грамофони, мандоліни ітд. Крім того продаю уживані грамофони, які колись коштували \$170 до \$300 по дуже низьких цінах від \$12 до \$20. Продаю також прекрасні кружки до грамофонів. Пишіть просто на мою адресу: 796½ МЕРІН СТР., ВІННІПЕГ, МАН., і пересилайте зіпсовані пружини від грамофонів і другі річ а я їх наставляю так, що певно будете задоволені. За свою роботу гарантую.

George Fesenko

796½ MAIN ST., WINNIPEG, MAN.

Res. 638 Flora Avenue.

нула на сторожі душі грядучих поколінь нації і тому серед загально-громадської жертвенности займала "Рідна Школа", займає і займатиме все перше місце.

НАУКОВЕ Т-ВО ІМ. ШЕВЧЕНКА.

Наукове Товариство ім. Шевченка, яке стоїть на чолі української культури, повстало в 1873 р. Ця культурна установа є нині Українською Академією Наук, хоч формально вона академією не зветься. Гуртує у себе самі наукові сили а його членами є українські учені, професори університетів і інші заслужені в науці люди.

Наукове Т-во ім. Шевченка видає українські наукові твори зі всіх царин людського знання і свій орган-тримісячник "Записки Наукового Т-ва ім. Шевченка". Члени цієї установи творять різні наукові секції й комісії.

Товариство посідає величаву триповерхову каменицю, де міститься багатий і неоціненої вартости музей та сві-

тової слави бібліотека, яка числить до 150,000 томів книжок. Має також власну друкарню, переплетню і книгарню. Теперішнім головою є проф. Др. Іван Равковський.

Крім цієї нашої Академії Наук існують ще у Львові другі культурно-наукові станиці, як прим. Богословська Академія, заснована в 1929 р. метрополитом Шептицьким і Товариство Наукових Викладів ім. Петра Могили.

На провінції знова існують Бібліотека і Архів греко-католицької дієцезії в Перемишлі і Станиславові, Бібліотека ім. Франка в Дрогобичі, Бібліотека і Архів ОО. Василян в Жовкві і Крехові, а у Львові величава бібліотека Народного Дому, Бібліотека Ставропігійського Інституту, Бібліотека і Архів ОО. Василян і греко-католицької митрополичої консисторії.

МУЗЕЇ.

Для зосередження і збереження усіх здобутків матеріально-духової культури кожної нації існують музеї. І ми маємо такі музеї, в яких переховуються культурні здобутки нашого народу від найдавніших часів.

Перше місце між галицькими музеями займає Національний Музей у Львові, який заложив в 1905 році і до нині підтримує своїми княжими жертвами митрополит граф Андрей Шептицький. Цей музей світової слави переховує у себе скарби української культури неоціненої вартости. Є в нім, наприклад, 12,000 рукописей на пергаміні. Міститься у величавім будинку при вулиці Мохнацького. Друге місце з музеїв у Львові займає музей Наукового Т-ва ім. Шевченка а опісля музей Богословської Академії і музей Народного Дому. В домі Інвалідів Українського Війська міститься музей історично-воєнних пам'яток.

Крім цих центральних музеїв у Львові існують на провінції т. зв. обласні музеї. Одним з перших таких музеїв є музей "Гуцульщина" в Коломиї, оснований в 1927 р. В нім знаходиться около 5,000 предметів, між якими є два чумацькі вози. В Самборі існує "Бойківщина", який має найбагатшу збірку писанок. В Сяноку є музей "Лемківщина", оснований в 1931 р., що має 6,500 предметів. В Перемишлі існує "Стривігор", а в Стрию "Верховина", оснований в 1932 р. і має понад 2,000 предметів. Музей в Яворові

"Яворівщина" має 3,000 предметів, а музей ім. А. Чайківського у Бережанах, оснований в 1935 році має около 2,000 предметів. Крім цих музеїв існують ще подібні музеї по других галицьких містах, як приміром у Тернополі "Поділля", у Сокалі "Сокальщина", в Станиславові, Рогатині, Раві Руській і Теребовлі. Ці всі обласні музеї є організовані в комітеті Українських Обласних Музеїв.

ВИДАВНИЦТВА.

У Львові існує багато різних видавництв, які рік-річно випускають на книжковий ринок много українських книжок різного змісту. Для ширення традиції наших визвольних змагань бувші Українські Січові Стрільці заклали в 1922 р. видавництво "Червона Калина", яка випустила до нині понад 50 книжок, а крім того видає що року календар. Видавництво "Українська Преса" видає що місяця одну популярну книжочку. Крім них видала Історію України, Історію Українського Війська, Історію Української Культури, а календарі "Золотий Колос" розходяться в 85,000 примірниках. Для діточої літератури існує від 16 літ видавництво "Світ Дитини", яке крім діточих книжочок видає місячник "Світ Дитини". Для театральної літератури існує видавництво "Русалка". ОО. Василяни мають своє видавництво у Жовкві, де крім книжок релігійного змісту і молитвенників видають місячник "Місіонар" у 35,000 примірниках. Ставропігійський Інститут у Львові видає церковні книги а головно євангелія. Для видання популярних видань існують у Львові видавництва "Самоосвіта", "Добра книжка", "Сад", "Бібльос", "Хортиця" "Дешева книжка", "Всесвіт", "Ізмарагд" і видавництво "Просвіти", "Рідної Школи", "Діла", "Батьківщини" і "Український Видавничий Інститут", що видав цього року Великий Атлас України.

На провінції існує видавництво "Бистриця" у Станиславові, "Гарт" в Яворові, а "Рекорд" і "Загальна Книгозбірня" в Коломиї, "Журавлі" в Рогатині а у Варшаві "Науковий Інститут", який видає в сучасну хвилю всі твори Шевченка в 16 томах. Військово-Історичне Т-во у Варшаві видає журнал, присвячений історії визвольних змагань Великої України п. з. "За Державність".

УКРАЇНСЬКА НЕЗАЛЕЖНА ПРЕСА.

Тоді, коли рівень літератури, науки і мистецтва є питанням культурного престижу нації, за се рівень преси, тобто її якість і поширення є мірилом життєздатності народу. Наука сягає в глибину, література й мистецтво підіймає націю на вишини духа, преса зв'язує сучасне з минулим, велике з малим, теорію з практикою, вчорашнє з майбутнім.

Преса — се найбільший учитель для виховання і для поширення свідомості серед людства. Преса — се регулятор життя. Преса — се провідник народу, бо преса вчить нарід і вказує нам шлях до кращого життя. Преса — се сівач культури, бо серед найглибшої темноти засіває свідомість в найдавнім закутку. Преса — прозвана шостою частиною світа, це вже випробуваний засіб праці, боротьби і оборони. Вона більше продуктивна ніж величезні фабрики але й жадливіша ніж найбільші удосконалені скоростріли, далеконосії гармати, боеві літаки і трійливі гази.

У всіх культурних народів преса стоїть на дуже високім рівні і дуже широко поширена. Хох українці під Польщею стоять під оглядом скількості і якості преси по заді других народів, але і на сій ділянці іде до кращого.

Усіх українських незалежних пресових органів під Польщею є 130. Їх можна поділити на політичні, наукові і культурно освітні, фахові і спортові, релігійні і діточі. Є щоденники, двічі-тижневики, тижневики, двотижневики, місичники і кварталники. Українці, що живуть під Польщею в числі около шість мільонів, мають лише три щоденники. Найстаршим щоденником є "Діло", яке виходить вже 58 літ, дальше щоденник "Новий Час", що виходить 15 літ, а найновішим щоденником є "Українські Вісті", які виходять три роки.

Найбільше часописів різного напрямку і змісту як рівнож і журналів виходить у Львові, бо аж 80, а решта на провінції. В Коломиї виходить 8 часописів, між ними є широко знана "Жіноча До-

ЩО Є ТАЙНОЮ ЇЇ ЗДОРОВОЇ ФІГУРИ?

ВОНА має рід постави, яка совершенно показує модні сувороти — без закривання тих гарних ліній. Одна приятелька поручила її БАЙЛ БІНС, які помагють держати її поставу так адовоною і милою, якою вона коли була. БАЙЛ БІНС є чисто рослинними: добрі для цілої родини: вони настрочують енергію, чистять кров і щедно віддають всі позитивні відпадки. БАЙЛ БІНС помагють держати нас молоді і вони заповнюють внутрішні адовонок. Беріть БАЙЛ БІНС РЕГУЛЯРНО КОЖНОЇ НОЧІ.

Посвідчення з Бритиш Коломбії

"Відколи я мала операції, я терпіла від страшних боїв голови і запору. Я пробувала так багато средств, що були надто сильні, що я стала так ослабленою, що мусіла йти до ліжка на кілька днів. Я читала про БАЙЛ БІНС, спробувала їх, і відтоді не мав боїв голови. БАЙЛ БІНС є так легкі, що я можу брати їх і сповнити свою роботу. Я радла б кожній особі, що терпить на жовчені абування і запір, спробувати БАЙЛ БІНС. Я є певна, що вони згодяться з тим, що то є знамените средство".

(Підпис) Пані Дж. Е. Торнер, Келовна, В. К.

Чоловік з Квебеку пише:

"Ви не маєте поняття, як я терпіла від нестерпності і боїв в моїм животі. Я пробувала різні лічення, але не міг дістати адоволення аж по ужиттю БАЙЛ БІНС. Вони є одноким вігудками, що дали мені пільгу і адоволення. Я чуюся тепер добре, можу йти щонебудь і не мав лихих наслідків. Я ніколи не є без одного пудка Байл Бінс в моїй домі й я є дуже вдячний за те, що Байл Бінс зробили для мене".

(Підпис) Мг. R. H. Swinn, via Kippewa, P. O., Dozois, Que.

На продаж у всіх апіках і загальних шторах. Також в
The Ukrainian Booksellers — 660 Main St., Winnipeg, Man.

BILE BEANS

Велике Бритійське Средство — Зали 6,000,000 флашок продано
последного року.

О

"У віці тридцять років я журилася своєю фігурою. Але беручи Байл Бінс що ночі я адержала свій молодечий вигляд, і можу носити вагітні колти і сувороти. Я чуюся адовоно в дуже добрім адовоно, також".

Панна М. Фирт.

ля". В Перемишлі виходить "Український Бескид", в Станиславові "Українське Життя", в Стрию "Стрийська Думка", у Дрогобичі "Голос Басейну", в Городенці "Городенські Вісти", в Золочеві "Золочівське Слово", в Зборові "Зборівське Слово", в Сокалі "Голос знад Буга", в Бродах "Брідські Вісти", в Яворові "Яворівське Слово", в Раві Руській "Післанець Правди", а в Жовкві "Місіонар".

На цілім світі пресових органів (крім комуністичних) є понад 170. Комуністичної преси не беру під увагу, бо вона, хоча друкється українськими черенками, але своїм змістом і духом та своєю ідеологією не є зовсім українською.

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО.

В цілі плекання української музики повстав в 1903 р. Вищий Музичний Інститут ім. Лисенка у Львові, який за 34 літ своєї діяльності став немов би Українською Музичною Консерваторією. Посідає свій власний величавий театральний будинок у Львові і 10 філій в різних галицьких містах, як прим. у Тернополі, в Станиславові, Стрию ітд.

Всі українські музичні товариства і їх інститути творять нині широко розгалужену краєву організацію, що займає чільне місце в організації музичного шкільництва в Польщі. В тих інститутах згуртовані всі українські найкращі музичні сили як композиторів і педагогів, переважно з довголітніми заграничними студіями.

Як централі так і філії сих музичних інститутів улаштовують рік-річно двомісячні курси для міських і сільських диригентів і курси для вишколення церковних та просвітянських хорів, з якими час до часу устроюють мистецькі змагання.

ТЕАТРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО.

На землях Західної України розвивають театральну діяльність добре організовані і артистично вишколені народні театри, як: 1. Молодий театр "Заграва", 2. Народний театр ім. Тобилевича, 3. Львівський театр "Богема", 4. Народний театр ім. Садовського, 5. Народний театр "Промінь" і 6. Український театр Б. Сарамаги.

Крім добре вишколених сільських та міських хорів, як: "Боян", "Бандурист", "Сурма" і другі існує ще мандрівний славний хор під артистичним проводом Дм. Котка, який ширить з великим успіхом славу української пісні не лише між українцями під Польщею, але також між другими народами по європейських державах.

НАРОДНЯ КУЛЬТУРА.

Крім музичної і театральної культури українці можуть гордитися ще і такими культурними цінностями, якими являються українські народні вишивки, писанки, народні танки і гуцульські вироби. Ці наші культурні надбання здобули собі славу у цілім світі.

Зрозуміли.

Прелегент говорить довгих 2 години про шкідливість алкоголю. Після реферату приступають до него селяни і кажуть:

— Дякуємо вам, паночку, щосьте нам так гарно всьо вияснили; але ми, Богу дякувати, не вживаємо того алкоголю; ми, як пемо, то лише горівку або пиво.

Коли до чоловікової родини входить гарна жінка, всі погані жінки проти неї.

Добрий чоловік на землі ліпший ніж архангел в небі.

В суді.

Кілько вже часу минуло, як ви були останній раз у суді?

Двадцять літ, світлий суде.

А де ви були за той час, де мешкали? В арешті.

В аптиці.

Пане аптикар, прошу мені дати порошок на хробаки.

Для дорослих?

А як я можу знати, чи вони вже дорослі, чи ще маленькі?

Золото пробують вогнем, людей золотом.

ФУТРОВА ІНДУСТРІЯ МАНІТОБИ

Дост. Дж. С. МкДіярмид

Міністер Природних Багатств.

Огляд історії футрової торгівлі є оглядом історії Манитоби. Це є найстарша діяльність, що займала увагу чоловіка на сім континенті, а осередок найвчаснішої торгівлі був положений недалеко від нашого міста Вінніпегу.

Можливо се є історична слава, що сприяє людей до думання і говорення про футрову торгівлю в минувшій часі — як щось романтичного, повного пригод, що вяжеться в їх уявах з вояжерами в червоних поясах, з Канадійською Піснею Човна і з футровими бригадами вчаснішого дня — мила й мальовнича згадка.

Обов'язком купців футрових шкірок — нашим обов'язком — є переконатися, що особливо досить наших власних людей, що футрова індустрія не є частиною нашої славної минувшини. Є це жива індустрія — дуже тепер поширена й дуже оживлена. Є це індустрія, що можливо є так великої ваги, як вона була для наших предків сто літ тому. Є це індустрія, яка в останніх двадцяти роках прибрала нові вигляди й якій віддано можливо більше думки й уваги, більше напруженню ніж якій іншій з великих головних жерел багатства в сій новій нашій провінції.

Я ніколи не міг дослідити автентичних чисел щодо річного об'єму ловів футрових звірят в тих стародавніх часах, коли "бобр" служив замість "доллара" як одиниця вартості. Ще більшу трудність стічаємо, коли пробуємо відокремити манитобські футра від великої західно-канадійської збірки, яка що року йшла через футрові пункти при Годсон Бей або пізніше через східні й американські футрові торги. Колиб були такі числа — а може вони й є — то вони булиб великої ваги в обрахуванні річної продукції, коли Манитоба була незіпсутою пустинею, і великої вартості в опрокиненню старого аргументу, що футрова торгівля минулась — пропала для нас в своїх давніших розмірах.

Точні числа в статистичній формі є під рукою лиш за яких десять літ, а для практичних цілей ми мусимо зачати з футровою торгівлею, якою вона була за нашої пам'яті. Жалувати за нашою минувшою величиною не приведе назад футрових звірят з попередніх років навіть коли їх числа значно перевищали теперішню кількість, про що багато добре поінформованих людей серйозно сумніваються.

Ми знаємо певно, що за останніх десять років пересічна річна продукція футер виносилала лиш трошки менше від одного мільона доларів. В останніх трох роках пересічна продукція є значно вища. В 1935, вона була якраз поверх мільон. В 1936, \$1,300,000, а в 1937 з кішцем футрового року на 30-го вересня, вона досягла загальної суми \$1,634,691.94. Лешо з того зросту походить з ліпших цін, але 1937 показує зріст "об'єму" поверх 11% і зріст "вар-

тості" около 22%. Навіть ліпші ціни залежали не в малій мірі від ліпшої якості продукту, що вказує на торгівлю, яка дбає за свої власні інтереси.

Ми вже давно знаємо, що циклі добрих і лихих футрових років завсідги наступали по собі. Колись ми вдовольнялися прийняти то за природний стан — за діло Боже, над яким ми не могли мати успішної контролю. Коли зайців було багато, то лисам, рисям (лінкс) і вовкам поводилося добре. Коли були роки з високою водою, то москрати і бобри збільшались, і ми приймали багаті роки з бідними, і були ними вдоволені.

Нині се змінилося. Ми не вдовольняємося більше залишенням природі достарчання нам футрових шкірок після її вподоби. Наші предки в сій індустрії відкрили, більше менше приладково, що декотрі футрові звірята можуть жити й рости в заперті. Переконалися, що ті звірята дадуть футра — при відповідних обставинах й оточенню — так само добрі або й ліпші від футер випродукованих звірятами в дикім стані. Сей розвій завдячує свій початок великій популярності, якою тішився кілька літ тому Чорний Лис. Його число було обмежене, і ціни за його шкірку були казочними. За ним дуже полювали в часі сезону і поза сезоном. Зловлений поза сезоном, його тримали живим в якийсь простий спосіб аж доки його футро не стало добрим. Це був короткий крок тоді до викопування й плекання молодих звірят в заперті, і вкінці до розплоду їх в заперті, і так народилась футрова фермерка. Способи поліпшилися. Срібні лиси наступили по чорних і здобули велике улюблення на полі моди. Розплід для бажаного кольору — науковий розплід — наступив потім так, що нині футрова фермерка є сильною галуззю індустрії. Минк, фич, ракун, і другі дикі звірята, які з досвіду надавалися до частинного освоєння, були додані, і нині маємо 647 футрових ферм в Манитобі. Вони є сильно оперті на торговельній підставі і представляють вложення капіталу в провінції около два мільони доларів.

Футрові ферми є признані важним додатком до торгівлі. В останніх двох роках заведено під наглядом уряду одну Футрову Експериментальну Станцію, яку провадить дуже вишкolenний патологіст, знаний в цілій Канаді — Др. Дж. А. Аллен. Його обов'язком, який він виконує з надзвичайним одушевленням, є давати поради і вказівки початкуючому, і співілати і помагати досвідченому фермерові з технічної сторони сеї нової індустрії. Футрове фармування заповнить прогалину — як би така була — у футровій продукції диких звірят. Багато завдячується великій енергії, ініціативі і далекосяглому поглядові тих, що займаються сею торгівлею, за той великий поступ, який зроблено за снх кілька коротких років, від-

коли ідея плекання футрових звірят в заперті вперше закорінилася в Манитобі. Футрові фарми збільшалися по сто в році в останніх двох роках, і ця галузь індустрії є спосібна майже до безконежного розширення.

І не лишень в продукції dokonано поступу тої торгівлі. Ми здобули назад наш торг футрових шкірок. Кілька літ тому більшість футрових шкірок Західної Канади йшли на світові торги через ринки шкірок в Ст. Луїс, Мінзурі. Сьогодні торг той здобуло наше власне місто Вінніпег. Останнього року наша власна манитобська продукція виносила трошки більше як півтора мільона, але футрові торги Вінніпегу виносили близько п'яти мільонів. Купці футер зі Сходу, так канадійські як і американські, подорожують тисячі миль, щоби вибрати найліпші шкірки на місці доставки — на Футрових Торгах Вінніпегу. Вінніпегські купці футрових шкірок розуміють добре свою нагоду. Вони дбають за свій торг і не жалують труду розвивати і задержати його своїми змаганнями справедливого торгівництва і на підставі свого кличу "Якість перша".

Міжтим як ця торгівля процвітає, її будучність є оточена небезпеками особливо у відношенні до диких футрових шкірок. Дикі футрові звірята посуваються даліше і даліше взад в лісисті околиці перед напором проспектора і майнера, лісничого і фермера, туриста і прогульковця, і різних торговельних підприємств всякого роду, яких заманюють в наші даліші околиці великі й різнородні природні багатства. Човен, літак і навіть залізниця роблять людський доступ в околиці футрових звірят легким.

Не дуже етичні і марнотравні практики полювання загрожують їм, і треба великого старання для їх охорони. Отруйні принади є вже давно незаконними, але треба постійної боротьби, щоби змусити до шанування закону. Дротяні силця є заборонені, але на нещастя їх уживання існує даліше. Так уживача як і продавця силців і дроту на них треба взяти під контроль. Уживається свобідно власті проголошення замкнених сезонів на роди звірят, яких числа здесятьковано. Всякими способами йдуть змагання не допускати до воєнів, які нищать лісову охорону — і се не значить торговельний матеріал — без якої футрові звірята не можуть існувати. Ми мусимо дати їм відотхнути. Кожен охоронний крок треба використати і найти нові способи для збереження сего найбільшого жерела для футрової торгівлі.

Патологічно багато є до виконання. Якщо заяці означають добробут для найбільше вартісних наших футрових звірят, то покличеться вчених, щоби перестудіювали причину періодичного браку заяців, і приписали на то средство. В Зед. Державах видають тисячі долярів на розсліди в цілі збереження заяців. Нам треба буде також зайнятися таким розслідом. Хороби, які спричиняють зменшення засобів москритів, є знані, і без сумніву можна найти способи до недопущення їх.

З відповідною кооперацією, з більшою увагою для охорони і збереження, футрову індустрію можна задержати в Манитобі і тим дати ліпше життя для десяти тисяч людей, які тепер роблять життя з неї.

О. ОЛЕСЬ.

З поезій, яким загрожує знищення

(Збірка „Чужемного”. З настроїв 1919 р.).
І знов страшні чутки . . . і знов не міг я
спати . . .

Душа літала цілу ніч,
І чула як ревли гармати,
І як молилась моя мати
І як хтось плакав цілу ніч.

Нема надії . . . Ворог лютий
Усе вперед невпинно йде,
Не може мій народ збагнути,
Що хоче він його закути,
Що знов його в ярмо веде.

Я бачив, як хати валились,
Як люде бігли по полях,

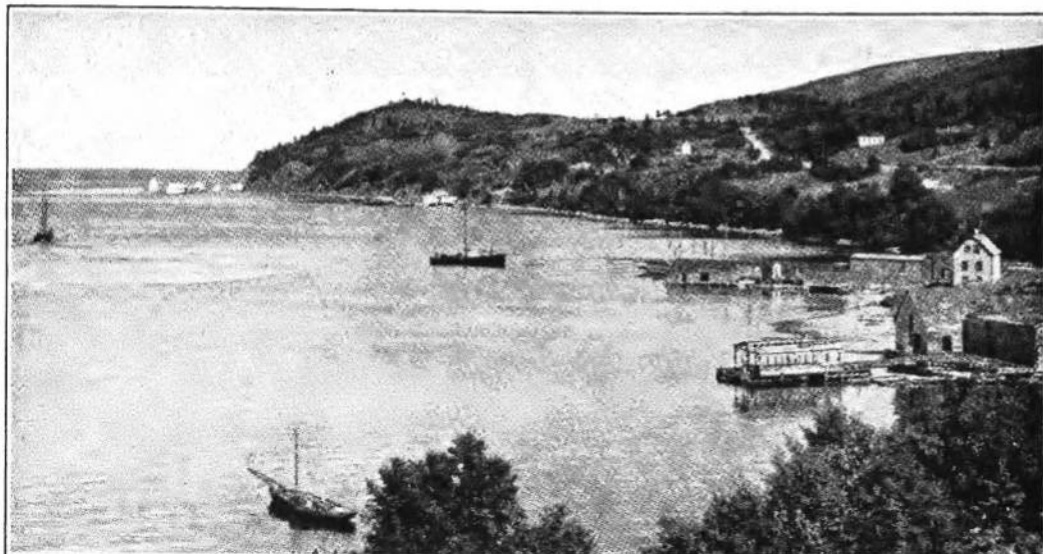
Як гайдаки наші бились,
І проклинали і молились
І знов рубались на шаблях.

Я бачив, як голодні діти
Палали гнівом вогняним,
І вчили ждати і терпіти
І памятати заповіти,
Наліті гнівом вогняним.

Не спав . . . не міг до ранку спати,
Душа літала цілу ніч,
І чула, як ревли гармати
І як молилась моя мати
І як хтось плакав цілу ніч.

Лихий кулак не терпить усміненого
лица.

Жінка пристосується лекше до нещастя,
ніж до багатства.

В ГОРІ: Пристань Свѣт Ігнѣцѣ, острѣв Кейп Бретѣн, Нѣва Сѣшѣя. ПО СЕРЕДИНІ: Рибѣлови при працѣ на побережѣ Нѣвої Сѣшѣї. НА ДОЛИНІ: Нашѣвак Доляна, Нѣу Бронсѣвик.
[Photo Canadian Motion Picture Bureau]

Такий Приказ

З заду тягнулися поодинокі жовніри, як підбиті птахи.

- Куди ви йдете?! — спитав одного.

Вперед! відказав і махнув на схід рукою. — Ми з Лянцкороні, але там була вже нині польська стежа. Незадовго й тут будуть!

І пішов далі...

Та вістка вдарила обухом по голові Івана...

Що робити?! Що робити?!? допитувалася думка. Але він не знав на це відповіді.

За годину - дві прийдуть у Камянець поляки. Сотня пішла... Сили ні в нього ні в Миколи нема. Прийдуть і заберуть їх у полон! У той полон, за який він стільки наслухався, стільки начитався.

Жаль тягнув за серце кліщами. Він — Січковий Стрілець, що тільки боїв перебував, мав би йти тепер у соромний полон. Від 16. року життя служив Україні. Два рази ранений, раз за Австрії, другий раз у Львові, на вулиці Бека. Думав, що ще послужить рідній справі, а тут хвороба звалила його з ніг і каже йому дати шию на ярмо.

Ні того не було й не буде! Мусить знайти якийсь вихід з положення. Піде тільки та порадиться з Миколою.

З такою думкою завернув назад на замок. Підперався крісом, як палицею і простував через подвіря до кімнати „під баштою”.

- А що Іване?! — стрінув його на вступі Микола.

Іван кинув рукою.

- Нічого! Наші пішли. Я не дійшов і до моста. Впав! Ледви вернув назад! —

Виговорив усе одним духом і змовк. Мов би стидався за себе. Микола теж не обзивався. Його очі безцільно блукали по стіні.

- Пропало! — вибігло йому вкінці з уст.

І прогомоніло те „пропало” якось зловищо, мов би хто видав засуд смерті на них.

— пропало... — бездушно повторив Іван і скидав зі себе виряд.

Знову тиша лягла в кімнаті як камінь.

Іван положився на сіннику. Втулив голову в плащ, що був рівночасно й подушкою і завмер.

— Іване! — озвався Микола.

Тиша...

— Іване, чуєш?!

— Що?!

— Ну, що ж ми будемо робити?!

— Або я знаю! — байдужно відповів Іван.

Микола горячився.

— Та ж не будемо чекати, щоб нас забрали, як баранів!

— Ти, як хочеш. Я не буду! — сказав, немов до себе Іван.

— Що ж порадиш?!

— Аво! — Показав головою на кріс. — То мене виратую! — І в очах його блиснула сильна постанова.

— Як то?! — не розумів Микола.

— Пущу собі кульку!

— А я?!

— Ти, як хочеш. Можеш чекати на них. Але я волю сам собі смерть зробити. Не буду бодай мучитися.

Микола нічо на це не відповів. Замкнув очі і тяжко дихав. Як би не віддих, то його запале лице більше подобало на трупа, як на живого.

Іван тимчасом оглядав кріса. Відсунув замок, витиснув набої, відтак замок засунув назад і потягнув за язичок. Зайчик дрюгнув і стрілка цокнула.

— Випалить — подумав. Зарядив назад набої, замкнув безпечник, положив кріс коло себе і ліг горілиць на сінник.

Миколу мучили видко якісь прикрі гадки, бо зірвався і сів на своїй постелі.

— Іване! Чи нема вже іншого виходу?! — запитав з розпукою в голові.

— Нема! — була рівнодушна відповідь.

— А чого ж они нас покинули отут, як собак? Хіба ж ми не служили гідно України?!

— Самі не покидали. Такий приказ був. Поручник тут нічого не винен!

— Я поручника не виную, але чого такий приказ бригада видала?!

— Бригада також дістає прикази від казав Іван і ще додав від себе:

— Мені вже все одно. Не взяли — то ні, але я живий в полон не дамся!

— Ти думаєш таки наложити на себе руку? — спитав недовіжливо Микола.

— Або то що?!... Чи мені вже не заглядала смерть в очі. Памятаєш вулицю Бека у Львові?! Як поляки підпалили каменицю!! Або під Бережанами на тім горбі коло ставу?!

Не згинув там з рук ворога, то згину тут від власної кулі!

Микола й не давався Іванови. Знав його відвагу і рішучість не від нині. Дарма хоч Іванови було щойно 18 років. Але звичайно найбільші герої трапилися між „гусятами”. Сам він, не знав, що робить. Чув, що смерть сяк чи так прийде по нього. Нині, завтра стратить притомність. Хто йому води подасть, хто його догляне?! Прийдуть поляки й возьмуть його без труду в полон. І буде він переходити, чи переїздити через рідне село. І повиходять люди дивитися тай скажуть: „Дивіть, а он Микола Березина злапаний!”... Встид буде йому та їм. А Настя навіть не гляне в той бік.

Мучать думки Миколу. Не може знайти собі поради. Чує, як щось тяжке звалося на груди і підступає до горла.

Не здержав. Впав лицем до сінника і тяжко заплакав.

І тремтів той плач по понурій кімнаті, як жалібний бренькіт, замотаної у павутиння, мухи.

Іван лежав непорушно і, здавалося, не звертав уваги на Миколу. Хвилі за хвилями тягнулися поволі, як ліниві собаки.

Сонце вже скочувалося поза замок. Протилежна стіна кімнати всміхалася ще крізь вікно до останніх променів.

Тихо, тихенько було довкруги.

Нечайно Іван зірвався з постелі. Здавалося йому, що чув скрипіт брами.

Нагострив слух...

Справді брама закрипіла і в подвіря вкотився тупіт соток ніг.

Микола схопився теж.

— Поляки! — крикнув роздражнено.

Іван ще слухав...

На подвір'ї хтось дивно крикнув.

— Так! Поляки! — сказав упевнено і кинувся до кріса.

Микола трясся, як у пропасниці.

— Івасю! Чекай! Згинем оба!

І горячково почав ладувати свій кріс.

Іван подивився на нього з недовірям.

— Ти хочеш зі мною гинути?!...

— Так! Хочу! — відповів Микола і його очі блиснули таким огнем, що Іван більше не сумнівався. Присунувся до Миколи і обняв його.

— Миколо!... — Друже!... Разом і погинемо... Бодай за нас ніхто злого слова не скаже! Говорив довго спокійним голосом.

Сіли оба на проти себе та взяли до рук кріси. Миколин кріс хитався в дрозжачих руках.

— Положи на моє ліве коліно. Я тобі так само положу! — видавав ще Іван останній приказ.

Положили собі на колінах дула крісів. Один другому міряв серце.

— Візьми трошки нище Іване!... Так! Добре! Тепер числи! — додав Микола. Іван почав числити...

— Раз!... Два!... Трр...

Гукнули два стріли і злялися в один. Стрільці, як пень розколений громом повалилися в противні сторони.

Довго гомоніли порожні кімнати турецького замку. Дивувалися старенькі, бо давно не бачили в своїх мурах чогось подібного.

Та за гомоном лягла ще більша тишина на них.

* * *

На замковому подвір'ї стояла сотня в лаві під муром.

— Розхід! — грянула команда і все розкошилося.

Відмарш був відложений до завтра. Вернули назад на замок.

Молоденький хорунжий перший побіг у кімнату під баштою. За ним поспішив справник.

Оба станули в дверях, як укопані...

Перед ними на соломі лежали в калюжах крові Березина й Одоляник. В затишних руках тримали кріси звернені проти себе...

В кімнату товпилися стрільці. Кожний з них на місці завмирав. Здавалося, що й ніхто й не дихне...

— Води!! — Крикнув справник і кількох кинулося виповняти приказ.

Сам клякнув коло постріляних, оглянувши безнадійно махнув рукою.

У дверях показався поручник...

Глянув і застиг...

Його бистрі, блискучі очі покутіли. Всі опали вниз а по лиці пройшов судорог болю.

— Хлопці мої, хлопці!... шептав ледви чутно.

Ніколи на війні не плакав, а тепер сльози напливали до очей. Здавалося, не витримає...

Нараз його зір стрівся зі синілими очима хорунжого. В них вичитав немов докір для себе.

В одній хвилині перемиг себе. Випрямувався і рішучо сказав.

— Такий був приказ!...

Скорий Дорібок

Було це перед кількома роками. Кризи ще не було. Грошей в людей було подостатком. А що многим тих грошей було за мало, хотіли дороблятися вони ставленням ставок на перегонів коні, або як у нас в Канаді говорять грати в „рейси“.

Між граючими в однім місті в Канаді було двох наших склепарів, які стало їздили на перегони, як ці відбувалися в їх місті. Що програвали, більше як певно, та жінкам все говорили, що вигравали.

Мешкали наші склепарі в двох сусідніх домах, галерії яких стикались. Жінок їх можна було бачити часто на галеріях, як обговорювали перегонів коні, та кілька їх мужі повигравали грошей.

Одного вечера, Олена, жена одного склепара, вернула з міста і каже до своєї сусідки Насті, що стояла на галерії: Ото, кумо Насте, була я сьогодні в місті і виділа гарні зимові дамські футра. От, щоб мала гроші, зараз купила б це футро за \$225.00 „Тай я, кумо, Олено була в місті і я бачила ці футра і дуже мені подобалось то чорне за \$175.00. Але що тут говорити, мому навіть не згадує, бо грошей не дасть“, сказала кума Настя. „Тай мій не дасть“, казала кума Олена, „нема що і згадувати, шей і вилає. А я так хотіла б мати це футро, та показати крайнкам, як вміє вбиратись склепарка“.

Кілька днів балакали вони про ці футра і розбирали як би на них дістати грошей. Нарешті придумали. Кума Олена мала зложених \$75.00, а кума Настя \$60.

МИЛІ ОДАЛЕКИ АЛЕ НІ ОДНОЇ ХВИЛИ ОСІБНО

Для бизнесового будовання
Для товариської розмови
Для наглих закликів
у випадку або слабости

ВІРНИЙ

Телефон

є так конечним для соціального й бизнесового життя, як конечним є воздух, яким дихає громада й бизнес.

КОЖНИЙ ДІМ ПОТРЕБУЄ ТЕЛЕФОНА

Manitoba Telephone System

Постановили отже поїхати на перегони і пробувати щастя в ставках на коні.

Одного, гарного дня поїхали на перегони. Сусідки знали про охоту склепарок купити футра і вони знали також, чому поїхали на перегони, тому то з цікавості визирали їх повороту.

З перегонів склепарки не приїхали разом. Одна приїхала скорше, друга пів години пізнійше. Чи виграла, чи програвала, ніхто не знав. На галерії ані одна ані друга не показувались.

За кілька днів довідались люде, як склепарки здибались на галерії, як вони вийшли на перегонах.

„А ти, сяка така, кричала кума Олена до куми Насті. Я через тебе своїх 75 доларів прогнала“. „Ти через мене прогнала, чи я через тебе, кричала кума Настя. Я казала тобі ставити на ту гніду кобилу з білими копитами, а ти вперлася і через тебе я поставила на ту сорокату. Сороката прогнала, а моя гніда з білими копитами виграла. І від тоді не могла я виграти ані цента“. І як завели відтак, то такої і за Канаду і за капусту, бураки і огірки в старім краю, досить того, що було що слухати. Та справа на цім не скінчилась,

скінчилась вона в суді і коштувала ще тільки, що програли на перегонах.

А ось другий примір, як легким коштом дороблюються деякі наші люде в Канаді. Чоловік з женою робили. Він робив тільки літом, вона літом і зимою. Літом програвали обоє гроші на хінській льотерії, зимою тільки жена. Чоловік не робив, грошей не мав, не було звідки грати.

Одного вечера в зимі каже жена до чоловіка: „Тут маєш 10ц. і картку з номером. Піди до хінця і постав на льотерію. Але вважай, щоб хінець тебе не обдурив і не дав якої другої картки. На ці номери я маю виграти. Я розповіла свій сон кумі Тороні і вона дивилась в великий сонник. З сонника ми вибрали номери і має вийти як не вісімка то сімка”.

Взяв чоловік 10ц., а що не мав що курити, купив за них пачку тютюну. Жені сказав, що номери поставив. Був певний, що номери не вийдуть, спав тому спокійно.

На другий день пішов до склепу хінця. Хотів впевнитись, що номери не вийшли. Дивиться на стіну і на номери на картці і аж остовпів. Вийшла сімка. Як би був

поставив 10ц., булаб жена виграла 18 доларів.

Ну, а що тепер буде, подумав собі чоловік і пішов до дому, здавшись на Божу волю.

Прийшла вечером жена з роботи. А що був у хінця? питає. Та був, але твої номери не вийшли. Не вірила жена чоловікові, пішла сама до склепу хінця. Подивилася на стіну, вийшла сімка. Чоловік забрав її 18 доларів, шей обдурює.

Злосна прийшла до дому. Я його зараз навчу, як має красти мої гроші, сказала собі.

Чоловік знав, що його чекає, той не спішив домів. Доперва по 12-тій в ночі тихцем входить в двері. Як тільки чоловік в двері, жена давай латати його гачком по голові, плечах, де попало. Нічого не казав їй чоловік, щож провинив. Через кілька днів не говорили до себе, а відтак чоловік каже до жени: чому до мене не говориш, яж твій слюбний чоловік, не випадає довго гніватись і перепросились. Від того часу жена вже ніколи не передавала грошей на хінську льотерію через чоловіка.

М. і К.

Прічер за Пятку

У Виннипегу ще жиє славетний наш „Архимандрит” Макарій — недобиток релігійної анархії серед українців в Канаді, т. зв. „Серафимщини”, що перебувала на початках нашої іміграції. Бувало „Архимандрит” за 25ц. висвячував кого попаде на духовника, а за долляра навіть в єпископи викропив.

Люди Макарія серіозно не беруть а з його висвячень роблять собі кпини. І якщо він кого й викропить у „попи”, так на тім цілий жарт і кінчиться.

Інакше мається у гарному соняшному стейті Каліфорнії. Там не на жарти ані на кпини висвячують у прічерів сотки осібняків за оплатою пять доларів, і ті духовники в очах закону є легальними та мають право виконувати священничі обовязки: вінчати, хрестити, хоронити і т. д. Від них — тих пять-доларових духовників — наноситься людям дійсна шкода, а дійсним пасторам сором і обида. Щоб усунути цю аномалію в стейті

Каліфорнії, стоваришення пасторів всіх деномінацій вислали петицію до законодатних властей, аби ці закони усунути.

У тій петиції описано як за кілька доларів висвячується прічерів.

Висвячено вже тисячі таких прічерів. По містах Каліфорнії оперують т. зв. кореспонденційні „семинарії”, які поштою вишлють позолочений сертифікат ординації за пересланням кількох доларів кожному, хто до них напише аплікацію. За освітою, за свідцтвом моральности чи вишколом у церковному праві, богословію — не питають. Ходить, аби чоловік умів підписатись. Поза тим він може бути останнім шубравцем, злодієм, дураком, чорним, білим, червоним або жовтим осібняком, аби за „висвячення” пятку прислав.

Ті кореспонденційні бюра, що містяться часто в одній глухій кімнаті, під управою одного маніпулянта, висвячують не тільки на пасторів або пропо-

відників, але й на “докторів богословія” і “єпископів”. Чим вища ранга — більша оплата. Титул “доктора богословія” коштує десятку, а єпископа 20 доларів. Аплікант навіть не потребує особисто явитись за своїм сертифікатом. Бо на щож почта?

А ті “духовники” в Америці трохи інакше беруть свій священничий стан, ніж ті, що то їх Макарій “викропить” у Виннипеґу. Сотки з них займають місії, церкви чи лазять по Каліфорнії проповідуючи та виконуючи свої функції — шукають собі “легкого хліба”.

А сертифікат ординації тих п'ять-доларових прічерів вичислює право на багато функцій, між якими є:

Приватні інформації на теми університетських наук чи богословія, включно з психологією, астрологією, спиритуалістичні психічні науки, толкування св. Письма, чи на “якийбудь предмет науки силою ума й знання, якими наділив людину божий дух”.

Діставши свій документ ті релігійні шарлятани, обертають ковнірці, якщо вважають це потрібним, причеплюють собі до назвиска титул “Реверенд” або “доктор богословія” та розлазяться по цілій півкулі Америки “ширити Слово Боже” чи “знання Біблії”. Будучи в очах закону легальними, вони тішаються многими привілеями дійсних духовних осіб, що між іншим включає опуст на залізницях. Такий прічер перенесеться до іншого міста і годі його відрізнити від прічера, що скінчив семінар і був висвячений чи ординований синодом або єпископом. Пізнати його можна хіба з його фантастичного духа і пристрасних реформаторських промов під шатром чи у винаймленій салі за п'ятку чиншу за неділю. В Америці й Канаді, в кожному місті й містечку знаходяться десятками такі місії й “церкви”, що газетними оголошеннями притягають цікавих прихижан, безпутних баранів, яких умовий ступінь малоощо різниться від п'ять-доларового прічера, “доктора чи єпископа”. Коли такий прічер не може здобутись на церкву або хоч салю, то проповідує на углах улиць з пачки на мило. Ми їх що вечера маємо нагоду бачити й чути по наших містах. Багато з них є самозванчі і навіть за п'ятку сертифікату ординації своїм слухачам показати не мають.

Серед українців мало є таких, що се-

ОДИНОКЕ ШИФКАРТОВЕ УКРАЇНСЬКЕ БЮРО НА СХІДНУ КАНАДУ

Спродаеть корабельні карти з Канади до Краю.

Спроваджуємо Родини зі старого Краю до Канади.

Гроші висилаємо до всіх частей світа в Американських долярах.

По інформації пишть на понишу адресу:

Григорій Мех, Упр. Мировий судія.

Ocean Travellers Ass'n of Canada
367 Craig Street, West, MONTREAL, QUE.

ріозно будуть слухати такого прічера. До вінчання до нього не підуть, хочби й свідоцтво “єпископа” їм під ніс пхав. Наш “Архимандрит” Макарій і митрополитом і папою себе зве, і має повну торбу документів, і колись був навіть рукоположений, одначе не найдегься такий, щоб дозволив йому себе звінчати чи дитину свою дав охрестити. Але американці не такі — вони дозволяють тим п'ятковим прічерам себе вінчати, діти їхні хрестити, хоронити і в очах закону це все легальне.

Аж новий закон покладе тому кінець.

В суді.

Суддя:— Отже ваш сусід Дмитро помагав вам бити вашого віта?

Селянин:— А я! Та помагав, дай йому Боже здоровля!

Батькова наука.

Батько:— Уважай собі, сину, що щоб роздобути собі маєток, треба в житті багато напрацюватися, а передівсім багато вчитися.

Син:— То хіба ви, тату, в житті нічого не вчилися! . . .

Учитель пояснює ученикам, що це таке традиція, а саме, що традиція це те, що переходить із батька на сина.

На другий день спізнівся до школи ученик. Учитель питає його:

— Волощук, ти чому спізнівся до школи?

— Бо мама мусіла залатати мені традицію — відповів ученик.

БОГДАН ЛЕГКИЙ.

Честь

— Тобі все ще, Олю здається, що Степан не на війні.

— Чому, мамо?

— Бо ти на вісім осіб накрила, а нас лише семеро в хаті.

Оля хотіла осьме накриття забрати.

— Лиши! Може хто голодний прибеться.

Пані Стецишинова стала наливати борщ до тарілок, важко зітхаючи, що Бог не дає так як люди собі бажають. От хочаб у них. Ще пере трома роками збиралися Олю віддати за Степана, аж пішов на війну і уже третій раз сідають без нього до святої вечері.

— Иди! — сказала Олі — та проси тата і хлопців до вечері.

Та хлопці й без прошення прибігли.

— А це для кого осьма тарілка? — спитав наймолодший.

— Для тебе два, — відповіла зітхаючи мати.

Отець Стецишин взяв тарілку з просфорою:

— Вам хіба пильности побажати б — сказав до своїх чотирох синів гімназистів. — Нічого більше вам Бог не тошадив. А тобі, — звернувся до Олі — я навіть не знаю, чого тобі бажати.

— Щоб Степан скоро вернувся — відповіла йому жінка.

— Щось також кажеш! Знаєш, що то неможливе.

— В Бога все можливе, — підповіла їм, забираючись до борщу.

Розмова не клеїлася. Рибу їли мовчки, бо риба німа. По рибі прийшли голубці та пироги троякі. Наготовили дванацять страв, бо отець Стецишин зберігав старі звичаї: — Дерево росте не тільки в гору, а також у глиб, — говорив. — Галуззя та листки, це наше знання і досвід, а народні звичаї, це коріння. Чим корінь глибший тим дерево сильніше.

Оля про Степана думала. Ми тут смачні страви їмо, а він у стрілецьких роврах мерзне. Може кулі над ним літають...

— Що тобі, Олю? — спитала її мати.

— Нічого. Мені здавалося...

— Що хтось приїхав?

— Мені також.

— І мені.

Хлопці вибігли на ганок. Задудоніли підкови, загавкав пес, скрипнули двері, — він, Степан!

Алежбо змарнів! І прибід, став такий, як снасть. І ніби виріс. Це робить однострій.

— Оля мабуть не дуже то втішилася мною, — жартував витаючися Степан.

— З радощів оніміла, — відповіла за неї мати.

— Сідай, Степане. Оля і для тебе накрила. Бачиш? Тарілки, ложка, вилки, все, як треба. Знала, що ти прийдеш.

— А я не знав. Це лише припадок, що я нині в вас. Мав доручене одне діло в запіллі. Я впорався з ним скорше, лишилися два вільні дні, гадаю собі, скочу до вас. І скочив.

— Велику ти нам приємність зробив. Та їдж, їдж, Степане!

— Спасибі... Не можу... Дивно так... За малу хвилину, був би вас не побачив... По дорозі стрінувся я з ворожою стежею.

— І що, і що?! — допитувалися хлопці. — І вона лишилася там, а я, як бачите, тут.

Та хлопцям було того замало. Не давали Степанови спокою, щоб розповів усе.

Степан розповідав, як то він, минаючи Вовчий Яр, побачив під лісом ворожу стежу, як повернув на бік, сховався в ліску, вискочив з нього та повернув попри цвинтар. Гадав, що змилить слід. Та де там! Як я минув цвинтар і озирнувся, то побачив може яких триста кроків за собою одного, а там другого й — третього ворожого їздця. І не хотів стріляти, бо на Святий Вечір їхав.

Степан похитав головою.

— А я стріляв би, — озвався один із хлопців. — Як війна, то війна.

— Наскучило. Як стріляєш із ровів і бачиш перед собою, десь далеко, не людий, а ніби ляльки, якими суває невидна рука, то ще-ще, але стрінутися з ворогом

LUEBECK MANUFACTURING COMPANY

Minitonas, Manitoba, Canada

Властителька: ПАНІ ДЖУДИТ ЛІБЕК

Наш Клич: „ЛЮДСТВУ НА ЗДОРОВЛЯ!”

„ХОЧЕТЕ БУТИ ЗДОРОВИМИ?”

До того можуть вам допомогти наші лічнічі средства. Уживайте їх з повним довірям. ЦІНИ Є ДУЖЕ НИЗЬКІ.

Luebeck's Домашні Средства;

Звільнювач Болю

є паном і прожене ваші невральгічні болі. 4 унції \$1.00.

Еліксір Життя

приносить життя кожному тілу. Чуєтеся слабкі? Тут є сила. 2 унції \$1.00.

Luebeck's Чай на Ревматизм

змінює стан скоро і забирає ревматичні отруї з тіла. Одна пачка \$1.00

Henkel's Усувач Молів

Усуває родинні знаки, молі, на лиці або на інших місцях тіла. Усуває також бородавки на лиці, носі або деінде. Ми бачили, як в кількох днях родимі знаки зникали і поручаємо уживання цього як найгорячіше. Ціна \$5.00.

Luebeck's Средство на Страту Товщу.

Є це гомеопатичне лічніче средство, просте в уживанню, не спричиняє ніяких клопотів або нападів і приносить скоро повний успіх. Ціна \$2.00.

Luebeck's Hair Restorer

Він не лишень стримує випадання волосся. Він не лишень чистить шкіру на голові з луски і товщу, але приводить повний ріст волосся, навіть в застарілих случаях.

Ми даємо повну гарантію і звертаємо гроші, як воно не зробить цього, що ми пишемо. Чи се достаточне забезпечення? \$10.00.

Luebeck's Freckle Remover

є средством на веснівки. Є то властиво два средства, одно для зовнішнього а друге для внутрішнього ужитку. Коштує лиш \$5.00 і за то дістанете ніжне лице, руки, рамена або де цього бажаєте. Жадайте нашого обіжника, він є даром.

Luebeck's Средство на Усунення

Волосся (Depilator)

Коштує лиш \$2.00 і робить свою роботу знаменито.

Масť на Сверблячку, Лишай —

дає певну поміч. — \$1.00.

Skin-ton-Pimple Lotion, \$1.00.

Тяжко сказати, що це средство означає для тих, які є опоганені прищами і мають нечисту краску. Се средство змінює справу і приводить ніжне лице.

Масť на Попечення, 2 унції 45ц.

Є це масť, яка ділає чудово. Один трилітний хлопець впав у великий баняк, де варилися черниці. Матір поставила баняк на підлогу. Хлопець страшно попівся. В 12 днях він вигоївся і грався знов на дворі з іншими дітьми.

Гоюча Масť — 45ц.

Ми поручаємо її на всі свіжі рани і здавлення, гоїть лекші рани через ніч.

Екзема Масť — 2 унції 45ц.

Можна її уживати на лишай і всі роди викидів.

віч-на-віч і посилати йому кулю, знаючи що вона не хибить, це менше приємно, а на Святий Вечір тим більше.

— І ти не стріляв? — спитало кілька голосів нараз.

— Ні. Аж вони перші стали стріляти. Тоді я також уже боронився.

— І попав?

— Не знаю. Мабуть так. Бо не гнали за мною. Щось чорне лежало на землі та стогнало . . . Не питайте . . . Добре, що я між вами. Тепло, гарно, так мені добре тут. Так . . .

Степан захитався. Припали до нього, підтримали та як неживого занесли до сусідньої кімнати на канапу.

* * *

Аж тут побачили, що з правого чобота через холяву переливалася кров, наче червоне вино через чарку налиту вщерть.

Розрізали холяву та як уміли затамували кров. За годинку приїхав лікар із сусіднього місточка.

— Куля не нарушила кости, крізь м'язи пройшла. Добре, що холява тісно прилягала до ноги, все-таки вплив крові спинила. Білля, чисте, тіло здорове, дасть Бог на тім скінчиться.

Степана хотіли переносити на ліжко до гостинної кімнати. Не згодився. Казав, що йому й на канапі добре.

— У Крегульці весною цирулик дячкам більше крові пускав, — жартував. Вдавав веселого та бадьорого, щоби їх свят не псувати.

— Чому ж ви не світите ялинки? Хочете, щоби я встав і засвітив?

Хлопці засвітили.

— Гарно! Куди краще як у стрілецьких ровах.

Пригадав собі Карпати. Там також горіли, не ялинки, а ялиці тай не так. Ой ні!

— Кажуть, що ялинка не наш, а німецький звичай. Або я знаю! В німців вона також мабуть не так то давно відома. Там колись укладали піраміди з полін. Та якби й не було, ялинка гарний звичай. Лише мені ті свічки нагадують наші одвірки в церкві. Навіть в ескімосів є щось подібного.

— В ескімосів? — здивувався отець Стецишин.

— Так. Як літом погибне на ловах е-

скімос, то зимою якраз коло нашого Різдва, втикають у тому місці, в лід свічечки та запалюють їх. Гадаю, чи й ціле Різдво не було колись святом померших. Кутя, останки страв для духів, тощо.

— Може то тільки в нас такі звичаї?

— Ні. В Англії також лишають страви для духів біля ватрана, та там є ще й омела.

— Омела? Що вона спільного із Святим Вечером може мати! — дивувалася Оля.

— Чіпають її до стелі, там де висить лампа. А як дівчина забудеться та стане під омелею, то її вільно поцілувати. З того, само собою, хлопці радо користаються.

Все ще весело вдавав, хоч як тяжко було.

Оля глянула на нього та замовкла. Обое дивилися мовчки на ялинку. Пригадалася Андерсонова казка. Хто з нас, дивлючися на ялинку, не пригадує собі тої гарної казки?

Приберуть, причепурять, радіють нею, а по святах обдеруть із прикрас і викинуть на сміття, або сплять.

— Може й нас таке чекає, — погадав собі Степан, вдивляючися в горіючі свічечки.

— Оця, — показував Олі — це за Остапа Липу горить. Над Липою поляг. Тихий був. Тільки й висувався вперед, що в бою. Тільки його й чути було, як на охотника голосився. І так тихо сконав, як тая свічка згасне за хвилину.

Вітер снігом обліплював віконні шибки наче вишневий цвіт із дерев стрясав.

— А ця червона, що так гордо на гілячці чіпить, це за душу мого доброго друга, Павла Стрілецького. Чуда із своїми гарматами творив. В останнім бою всі подалися взад, він один здержував ворогів. Останній поляг . . . Честь тобі Павле, ще не вмерла . . . честь.

Хотів випростуватися, встати, руку до шапки прикласти, — та тільки кинув собою — і повалився горілиць.

— Я не знав, котру з Кропивчуківних взяти за жінку, вкінці рішився на ту меншу . . .

— Ти дуже мудро зробив, бо з двох лих усе треба вибрати менше . . .

Чи Міжзоряний Простір є Порожний?

Відомий учений, проф. Еддінгтон з Лондону заявив на цю тему таке: Звичайно вважалося, що світовий — космічний — простір є порожній. Правда, вже 40 років тому була між астрономами мова про те, що той простір заповнений тонкою матерією. У першім десятилітті цього віку шведський професор Сванте Арреніус, спираючись на доведене експериментально московським фізиком Лебедовим тиснення проміння, збудував теорію, що кожне сонце мусить своїм промінням постійно відпихати від себе та від своїх планет у простір тонкий порох. Але безпосередньо сконстатувати цієї матерії інструментами не вдалось аж до 1923 р., коли астроном др. Пляскет в Бритійській Колюмбії, розглядаючи через 72-цалевий телескоп спектри найбільш віддалених від нас зір, запермітив цікаве явище. Як відомо, з пересунення спектральних ліній у спектрі астрономи можуть розрахувати, з якою швидкістю

відповідна зоря від нас віддаляється, чи до нас зближується. Пляскет не задовольнявся розрахуванням руху для якоїсь одної виразної лінії в спектрі, але розраховував його для кожної лінії зокрема і знайшов між ними такі лінії кальція та калія, що не годилися зі всіма іншими. Тоді, як всі лінії якоїсь зорі давали одні числа — швидкість — руху, ці лінії давали числа зовсім інші. Немов, — як це явище відразу було спробували з'ясувати — зоря залишала б за собою вапновий „видих“, як, скажемо, паровик, біжучи з великою швидкістю, залишає за собою клуби пари й диму. Але пара залишається позаду паровища тільки тому, що вона через тертя у повітрі тратить свою швидкість, „живу силу“, а щоб не це тертя, то вона летіла б і далі з тією самою швидкістю, втім напрямі що й паровик, доки він рухається по простій лінії. Отже в порожнечі вапновий „видих“ зір не мав би від зорі відставати, а мав би летіти разом з нею,

Жовнір є Вдячний Масти “МЕССА” Мав Висипку на Нозі Пробував 17 Ріжних Мастей

П. Джозеф Міллер з ————— Альберта, який був жовніром в Боєрській Війні, пише: “В минулих роках я мав майже невилічиму ВИСИПКУ на обох ногах. Я пробував 17 ріжних мастей і зайшов при тім в неограничені видатки. Припадково я спробував Мекка, і се я знаю, — що моя висипка уступила завдяки масти Мекка”.

“Мекка” масть принесла пільгу і вигоїння терплячим від шкірних недуг всякого рода. Тримайте пуделко “Мекка” під рукою в своїм домі.

Продають всі апікарі — 25ц., 35ц. (трубка), 50ц. і \$1.00.

Вдячна Матір Хвалить Мекка Ointment

Роза Доячек, 258 Алфред Аве., Вінніпег.

Я можу кожному широко поручити Мекка Ointment. Наша маленька дівчинка дуже попеклася коло редіейтора. Ми мали деяких славних лікарів але помімо їх зусилля вони не могли допомогти. Сире мясо появилось. Один апікар порадив мені взяти масть Мекка. Я уживала її через один тиждень і велика рана загоїлася. Дитина стала зовсім здоровою. Поручаю кожному Мекка масть як дуже поживочне домашнє средство на рани і врізанья.

окружуючи її чимраз більшою хмарию.

З того професор Еддінгтон висновує, що темні лінії кальція та калія, що дають такі різниці чисел руху, походять не від відповідної зоряної системи, але від тих томів кальція й калія, що розсіяні в міжзорянім просторі. Проміння світла, що його висилає зоря, — воно пробігає за секунду 30,000 км., але подорожує до нас від деяких зір понад тисячу років, — на своїй довгій дорозі стрічає ці атоми й вони дають у спектрі ті дивовижні лінії.

На думку Еддінгтона особливо той факт підтверджує, що коли числа руху для різних зір дуже між собою різняться, числа руху для цих ліній у різних зір все остаються ті самі, дуже близькі до пересічної скорости зір від нашої сонячної системи, отже близькі до, так сказати б, абсолютного зера. Можна сказати, що кальцієво - калієва атомово хмара в міжзорянім просторі залишається в абсолютнім спокою, а зорі з планетами через неї рухаються.

Але чому ми знаходимо в ній тільки кальцій і калій? Не тільки тому — каже Еддінгтон — що цих елементів найбільш на поверхні небесних тіл, так само, як і на поверхні нашої землі, але й тому, що спектральних ліній, що походять від інших елементів міжзоряної хмари, не пропускають, зверхні шари нашої атмосфери. Ці шари, багаті на озон, порівнює Еддінгтон з голосником радіа, що пропускав би тільки басові тони. Лінії кальція та калія були б саме цими „басовими” лініями, що їх озоновий розклад в горішній атмосфері пропускає, затримуючи інші лінії, які лежать у „вищій” частині спектра. Теорія Айнштайна дає підстави, щоб розчислити й густоту цього міжзоряного моря, бодай її верхні границі. Бо після Айнштайна скупчення матерії не може бути безмежно велике. Уявім собі водяну кулю з проміром 400,000,000 географічних миль — майже 3 міліярди кілометрів; земля наша має тільки 6,800 км. проміру. Така куля замкнулася б сама в собі словими лініями, чи як Айнштайн висловлюється, „викривленням простору”, так, що ніяка конечна — обмежена — сила не могла б до неї ні крихти матерії додати, ані від неї відняти; ніякий рух не міг би поза неї вийти назовні, ніякий промінь світла не міг би її покинути. Це був би „всесвіт” для себе, „хоч безконечний, але об-

межений”. Отже такого великого простору, як наша зоряна система водою виповнити не можна. А коли міжзоряна хмара його виповняє, то вона мусить бути багато тонша, лекша, ніж вода. Густота матерії в нашім всесвіті по розчисленням Еддінгтона не може перевищати 10—18 густоти води. Це така приблизно густота, коли б атоми з одної краплі води розділити на 60 кубових кілометрів простору. В загальній масі матерії грає міжзоряна хмара велику роль, бо вона по розчисленням Еддінгтона дає майже третину цілої маси. Отже дві третини цілої матерії нашого всесвіту припадали б на зорі та планети, а одна третина на міжзоряну атомову хмару.

З тієї теорії виходили б висновки дуже далекосяглого значіння для загального світогляду. Коли простір не є порожнечою, як передтим гадали фізики, але заповнений матерією, то ця матерія, хоч би й яка вона була тонка, мусіла б поводити спиняти рухи всіх небесних тіл. Отже всі рухи всесвіту мусіли б після перебігу якогось певного, не до уяви довгого часу спинитися. Значить, наш всесвіт теж мусить колись вмерти, повернутися в хаос, — а в тім той самий висновок, що до тепер виходив лише з термодинаміки, саме з теорії ентропії. А коли має бути кінець, то значить мусів бути й початок...

Безпосередньо стоїть людський розум перед тією Силою, що наш Всесвіт з Хаосу вивела...

Цікавий погляд Айнштайна на теорію Еддінгтона. Адже Айнштайна привело до його теорії бажання виключити з фізики поняття абсолютного спокою, носієм якого мав бути по уяві попередніх фізиків, гіпотетичний етер. Тому й етерові проголосив Айнштайн війну, а тепер його теорія ніби довела до емпіричного викриття матеріального чинника, що хоч не має якостей того етеру, але заповняє всесвіт і є для нашого всесвіту таки в стані абсолютного спокою.

К. Ч.

В школі.

— Купирніс! Приходиш до школи без течки на книжки. Як ти назвав би жовніра, що на війну вибирається без напличника?

— Генералом, прошу пана професора.

ОРЕСТ.

Великі Вожді і Їхні Невдачі

В історії воєн вдаряє не раз в очі одне незрозуміле в нинішніх поняттях явище. Буває саме, що не раз малі народи, лихो узброєні а то й без вікового воєнного досвіду під проводом своїх вождів відносили блискучі перемоги над чисельним і засібним у боєві припаси ворогом.

В таких випадках на чолі переможних військ стояли люди, яких слава перетривала віки, якими й сьогодні захоплюємося. Їхнє життя і вчинки вивчають найкращі стратеги — полководці, що укладають військові плани.

Бо це були люди, що силою свого генія захоплювали мільйони. На сам звук їхнього імені тисячні ворожі армії кидали зброю і без бою уступали слабшим.

Це люди, яких вчинки наслідують найбільші нинішні вожді, та не всілі їх не раз виконати, мимо величезного поступу в воєнній техніці. Це Ганібаль, Александр Великий, Хмельницький, Карло XII., Наполеон.

Та ці, здавалося б непоборні вожді, мали свої невдачі. Звичайно з хвилиною одного лише розгрому, вождь тратив усе своє значіння, ввесь талан і воєнне „щастя”.

Різні бували причини невдачі славних вождів, як різні були їх способи ведення боїв. Щоб ясно очертити причини невдач, треба розглянути їх удачні і невдачні бої, їх організаційну, політичну й воєнну діяльність.

Починаючи із старинних часів, найбільше характеристичний є бій горстки греків з переважаючою силою Персів, під Маратоном в 490 році.

Перський вождь Дарій, опанувавши величезні простори світу, заміряв підбити теж Грецію. Богато міст згодилось піддатися персам. Лише Аteni й Спарта відмовили. Коли перські послы прийшли до них з жаданням Дарія, вони вкинули їх до криниці, відповідаючи: „Хочете землі й води? — Маєте ж її” — грека - перекладчика з перської мови — вбили за те, що смів ганьбити грецьку мову, перекладаючи її на перську.

Дарій пішов війною, та вислав військо кораблями під проводом вождя Датиса. Аteni й Спарта готовилися до війни, хоч ціла акція не мала ніяких виглядів на успіх. Всежтаки головний вождь греків Мілтіяд, довідавшись, що перси виладовають своє військо на беріг, рішився не чекати їх в мурах Атен. Він рушив поспішним маршем до Маратону, де станув збройним обозом.

Перси побачили греків саме тоді, як виладоували з кораблів піхоту узброєну в луки. Кіннота була ще на кораблі. Датис рішив заладувати піхоту, назад на кораблі й відступити. Та Мілтіяд змусив персів до бою.

Оба грецькі крила рушили до бою, відперли персів та змусили до відвороту. В центрі за те, де стояло найкраще перське військо побідили перси й греки відступили. Та в цьому моменті Мілтіяд рішився не здобувати відступаючих обох крил персів тільки оточити перський центр. В цей спосіб розбили вони найкраще перське військо, а решту піхоти й ціле військо змусили до відвороту. Датис, що виставив кількасоттисячне військо, уступив перед 10,000 греків Мілтіяда.

Яка причина невдачі персів?

Перси добувши багато чужих країв, утворили військо з чужинців, самі займаючи лише вигідні становища. Через те затратили войовничого духа й відповідно до цього зорганізували військо. Їх головна зброя — луки. Рукопашня боротьба була для них неможлива. Самим персам бракло відваги, а чужинці не радо наражувалися для своїх гнобителів. Коли отже ворог видержав опір персів стрілами з луків, міг бути певний перемоги.

Греки цілком інакше гляділи на воєнний вишкіл. Для них на війні засадничим була відвага й справність. До бою ішли з мечами й щитами, якими засланялися від стрілів. Виховані від малечку в військовій штуці, вважали фізичну справність і спортове вироблення за найважливішу прикмету воїна. Те отже герой-

ство греків побидило високу техніку озброєння персів. Грецький вожд впоє в військо відвагу і виходить з ним проти персів; перський вожд, хоч має численніше військо зразу уступає. Приклад вождя ділає на військового духа персів. Врешті нестача розвідки в персів допроваджує до несподіваної появи греків, що були добре поінформовані в акції ворога. Так отже за велика самопевність і легковаження ворога — причина невдачі великого вождя. Пішли в забуття науки великого перського вождя, Кира, який говорив своїм воїнам: „Ви мусяте навчитися так використовувати ніч, як інші день. Праця має бути для вас приємністю, голод заправою, ложа ваші такі численні, як широка земля, килимом для вас не ягнячі шкіри, а пільні зела”.

Та цього не знали вже перси під Маратоном.

Карло XII. шведський король, завоював Європу, вздовж і впоперек і, маючи такий великий воєнний досвід, організував своїм засадам армію і провадив війни за смостійною виробленою стратегією. Тому то горстка шведів нищила Європу й ніхто не міг їм протиставитися.

Минали роки побідних шведських боїв, Карло ввійшов в московські землі та вступив у союз з Мазепою.

Карло продовжав свою тактику. Він ніколи не йшов до отвертого бою з переважаючими силами ворога. Він умів обійти ворожі сили, ударити з боку, ззаду, дразнити загонами і помалу нищити противника. Рішаючий удар задавав Карло тоді, як уважав це за відповідне.

В цей спосіб добув частину московських земель. Та незвичайно сильна зима змусила його йти в Україну й це було для нього згубою. Генерал Карла XII., Левенгаупт, не дуже то достосовуючись до приказів короля, спізнився на зустріч з відділами, що їх провадив сам король. Тому московські війська погромили військо Левенгаупта. Маючи досвід кількох десятилітніх воєн Карла, московський цар Петро I., зрозумів в чому успіх шведських військ і почав уживати цієї самої тактики, що й Карло. Не давався спокусити до фронтального бою, чекаючи знесилення шведів. При цьому ужив старої московської методи: — палив усе за собою так, що військо Карла XII. — примирало голодом і холодом.

Хоч полтавська битва знищила і так уже маленьку шведську армію, але не ма-

ла вона так великого стратегічного значіння, як це розтрубили по світу москалі.

Карло XII. мусів утікати. Побили його несподівані обставини — зима, голод, — невиконання приказів Левенгауптом, а врешті важна рана, яка не дозволила Карлові особисто проводити бою під Полтавою. Сам Карло не вважав Полтаву за велику втрату, програна була для нього незначним фактом — тут не помилявся. Та найгірше вийшла на цьому Україна.

Як усі вожди, Наполеон рівнож побирав світ своїми засадами війни. Він завжди основно приготував бій, а головне вважав на достаточне закріплення звязку — довіз харчів, паші, стрілен. Наполеонівські дороги довозу завсіди були короткі. Коли пересувався далеко в глиб ворожого краю, пересував свої бази у великій віддалі разом з армією.

В бою, маневрує так, щоб зайти ворога ззаду, або розділює його сили на дві частини і бє кожну зокрема, одну по другій. Військо збирає далеко від поля бою, щоб ворог не міг заскочити його неприготованого.

Ці засади добули Наполеонові славу й цісарську корону.

Та в поході на Москву не задержав своїх засад. Не подбав про доставу потрібних припасів для війська, не підготував акції в далеких морозних краях. Міг же знати, і знав про московські методи палення за собою всего що давало б якунебудь користь ворогам.

Наполеона як і Карла не розбила московська військова сила, ні воєнний розум московських вождів. Їх знищили мороз, голод і хвороба, а не підготування кампаній було безпосередню причиною їхніх невдач.

На цьому тлі виступає — один вожд, який не мав „лихої години”. Вожд непоборний, що ніколи не програв бою, в якому особисто провадив військо.

Це гетьман Богдан Хмельницький. Стратегічні засоби Хмельницького незвичайно цікаві. Добра розвідка, заскочення ворога, операції загонами, й знаменита організація доставки всіх потрібних припасів — оце характеристичні ціх стратегії нашого великого гетьмана.

Йдучи зпід Збаража під Зборів, робив велику дорогу, щоб лише несподівано заскочити польського короля. Дійсно стрічає його, коли польське військо було в фатальному положенні: переходило вузьку греблю оточену багном.

HORLICK'S

THE ORIGINAL

MALTED MILK

**ПРИЄМНИЙ ПОЖИВНИЙ НАПИТОК...
ЛІПШИЙ ВІД ЗВИЧАЙНИХ СТОЛОВИХ НАПИТКІВ...**

Для цілої родини

Horlick's Солодове Молоко є Молоком зі всюю сметаною, збагаченим і зміцненим поживним екстрактом вибраного солодового зерна, злученого і сконцентрованого у вакуум до форми порошку.

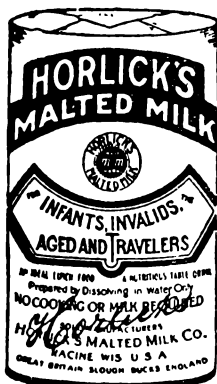
Як приготувати (для дорослих)

Вкиньте 5 або 6 повних чайних ложечок в горнятко або склянку, змішайте з трошки гарячої або зимної води, щоб зробилася паста, і додавайте поступово води. Коли уживається молоко замість води, уживайте 2 до 4 повні чайні ложечки. Можна додати бажаної заправки для особистого смаку.

Як готувати Horlick's Солодове Молоко для дітей

Позаяк годовання дитини відповідною кількістю Horlick's Солодового Молока у регулярних часах має великий вплив на її успособлення і здоров'я, ми віримо, що слідуєчий припис буде помічним до осягнення сеї так дуже важної цілі.

Не розпускайте більше як потрібно на одну їду, ані не уживайте того, що лишилося, ані не загрівайте другий раз.

Беріть 2½ рівних чайних ложечок Horlick's Солодового Молока розпушеного у 3 унціях води, збільшуйте поступово до десятого місяця до 5 рівних великих ложок у 7 плинних унціях води. Треба вважати на початку й уживати слабший розпуск ніж приписано, коли зачинається годувати дитину Horlick's Солодовим Молоком.

Horlick's Солодове Молоко є дуже популярним й його подають у всіх готелях, кавярнях, ресторанах, содових фонтанах, вагонових їдальнях й аптиках. Продається також у вашого grosерника у слоїках величини 7 унцій, 1 фунт, 5 фунтів.

HORLICK'S MALTED MILK CORPORATION OF CANADA, LIMITED
MONTREAL

Гетьман приступив до акції тоді, коли одна частина польського війська вже переправилася, а друга чекала переправи. А рівночасно король нічого і ніколи не знав про те, що Хмельницький так близько. Розвідчі загони пропадали як камінь у воду і не верталися: зловлені „язики” говорили здумані речі.

А проте Хмельницький дбав про свої військові бази на Україні: Коли поляки мали намір відтяти Хмельницького від України, висилаючи туди литовське військо, Хмельницький здержує його в битві під Лоеном, висилаючи на цей геніально переведений маневр полковника Кричевського.

Одинока програна — Берестечко — це програна козацьких військ — але не Хмельницького. Сталося це в його не-присутності, коли не міг доводити особисто боєм.

Причиною була зрада платних наємників — татар.

Берестечко — програна. Проте вкортці Хмельницький мав змогу зорганізувати багатотисячну армію, готову до дальших боїв.

На полі бою не побідив Хмельницького ніхто. Побідила його смерть, що не дала закінчити йому цієї величезної праці, яку поставив собі за ціль і обов'язок.

Вік Землі

Система планет, що кружляють довкола сонця — це виїмкове явище в астрономії. Досі невідомо, чи інші зорі-сонця мають подібну систему планет. Хоч би й так було дійсно, то сучасні телескопи не дають нам змоги побачити їх. Хто дивився б на сонце з найближчої від землі зорі — бачив би не сонце, тільки ясну зірку, а планети Юпітера не побачив би зовсім найбільшими сучасними телескопами. Юпітер — найбільша планета сонячної системи.

Чому соняшна система займає виїмкове становище у всесвіті? Вчені ріжно про це думають. Вчений Сі думає, що сонце „ловить” ті небесні тіла, що наближаються до нього, приволокує їх змінити дотеперішню дорогу й вони мусять кружляти довкола сонця. Так комета, що мандрувала в просторі всесвіту, стає по неволі планетою сонячної системи. Така ж доля зустрінула колись може й нашу землю та інші планети.

Молошна Дорога.

Інша теорія визначного астронома Джанса. Велитенська кількість зір, що їх бачимо на небі, це тільки невеличка частинка із сто мільйонів молодших доріг всесвіту. Кожна молодша дорога нараховує кругло сто тисяч мільйонів зір. Віддалі між зорями такі велитенські, що у відношенні до їх величини, можемо вважати всесвіт — порожнечою. Навіть у просторах густіше залюднених зорями,

також є „найближча” до нас молодша дорога, зорі розсіяні дуже рідко. Для порівняння величини зір і віддалі між ними уявіть собі, що хтось понашпилював шпильок у віддалі 100 км. одна від одної. Головки шпильок зорі, означена віддаль між шпильками — відповідає велитенській віддалі між зорями молодшої дороги. Дуже мало імовірності, щоб так віддалені зорі зблизились до себе на стільки, щоб зудар одної з другою викликав катастрофу.

„Бородавка”.

Однак таке зближення зір може трапитися раз на 10 мільярдів літ, або й рідше. Джанс вияснює, що саме тоді, коли одна зоря наблизилася до сонця, повстала соняшна система. В наслідок міцно збільшеного притягання, повстав на поверхні сонця величезний наплив розжареної газової маси. Ця „бородавка” виділювалася щораз більше, відірвалася від сонця в виді довгої палички й з часом розпалася на кілька дрібних тіл. Із середньої грубшої частини повстали більші планети: Юпітер, Сатурн, Уран і Нептун, із тоншої повстали менші: Меркур, Венера та Земля, рій планетоїдів і найменший щойно недавно відкритий, Плутон.

Коли це сталося? Віддавна силкувалися принайменше приблизно означити вік землі. В 1715 р. славний англійський астроном Галей взяв за основу рахунку

кількість соли в морі. З хвилиною, коли остигла кора землі — суходіл, — скропилася на ній водна пара, що окружала землю. Вся вода була тоді солодка. Пізніше ріки наносили в моря розпушену сіль, що її виполокала вода з землі по дорозі в море. Обчислюють, що ріки наносять у море річно 50 мільонів тон соли. Всі моря містять тепер у собі приблизно 15 мільонів мільярдів тон соли. Така кількість могла зібратись в морях за 300 мільонів років, а дійсно це тривало значно довше, бо цей обрахунок не узгляднює соли з копалень. Та сіль зібралася в тих морях, що давно перестали існувати.

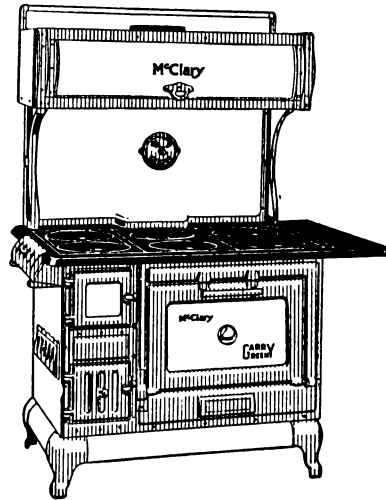
Коралеві рафи.

Поверхня землі постійно змінюється під впливом дощів, снігів, вітрів, рік, морів і живих організмів. У наслідок їх діяння повстають т. зв. осадові скелі, наверствування. Озера й стави заростають торфом, на морському дні збирається намул, береги гарячих морей вкриваються коралевими рафами. Приймають, що швидкість повстання осадових скель не дуже змінилися досі за всі епохи історії землі. На тій основі обраховують, що для наверствування 1 м. треба приблизно 15,000 років, а для 1 м. вапна 40,000 років. На тих осадових скелях, що можна зміряти їхню грубість, оцінюють їхній вік на 600 мільонів років. Та з різних оглядів треба прийняти, трохи збільшити — до 1 мільярда років.

Найпевніша метода для оцінки віку землі спирається на радіоактивних тілах. Уран, що підлягає постійним перемінам і промінне різного роду промінням, трать при тому частину своєї маси. Вкінці змінюється Уран на оливу. Обчислюють, що з одного грама Урану після 5 мільярдів років залишається тільки пів грама Урану та 43/100 олива, решта припадає на різні продукти посередніх перемін. На основі відношення кількості до олива можна означити його вік. Для найстарших провірених скель обчислюють, такою ж методою, їхній вік на 1—2 мільярдів років.

Ніюдин із поданих способів визначити вік землі не веде вповні до певних вислідів, всі вони дають нам тільки приблизні означення. Та невелика різниця між вислідами обчислень після різних метод дозволяє припускати, що підрахунки досить правдоподібні: земля має за со-

Український Зелізний Склеп Нових і Уживаних Річей СПЕЦІАЛЬНА ВИПРОДАЖ КУХОНЬ

McClary's Кухні як на ілюстрації темно-жовті, порцелянове викінчення.

Маємо і другі вироби різних фірм, кухні до вибору, як також кухонне начиння всякого рода. Продаємо по дуже уміркованих цінах.

Маємо також штор нових і уживаних меблів під числом 610 Селкірк Аве., зараз коло МкГрегора ул., де дістанете все, чого вам лише потрібно для вашого дому. Нові або майже нові річі, які були уживані. Грамофони, П'яна, Редія, Органи і всякі річі, які є потрібні. Продаємо по дуже таній ціні. Зайдіть а переконаєтеся.

THE MANITOBA FURNITURE & EXCHANGE CO.

542-610 Selkirk Ave. Winnipeg, Man.

А. Мирлович, Властитель. Телефон 52 602.

бою 2—3 мільярдів років існування. Це велитенський період часу проти тих 6,000 років, що ділять нас від згублених у темряві початків історії; та й вік землі невідомий і дрібний супроти безконечно довшого віку сонця та інших зір!

Короткі Практичні Поради

Щоби літом мати довго студену воду треба змочити платок, обв'язати збанок або пляшку з водою та поставити в тіні. Вода з платка буде парувати і відбере посудині тільки тепла, що вода буде в ній студена як з льоду. В полі можна також збанок, обгорнути свіжо розкопаною землею, або таки закопати його у вогку землю. На загал вода держана в кам'яній посудині не огрівається так скоро як в скляній.

Свіже печиво дається легше крвати, коли ніж перед ужиттям трохи огріємо.

Щоб яйця в часі варення не тріскали, треба передтим заки вкладати їх до гарячої, ополокати в зимній воді. Однак вода не може бути за зимна. Яйця від молодих курей з тонкою лушпиною легко тріскають. Яйця теж не тріскають при варенню, коли перед варенням переколоті лушпину яйця тоненькою іглою.

Коли яйце в горшку стає „на шторц”, то це доказ, що або трісне на нім лушпина, або що яйце не цілком свіже.

Яйця до тіста беться кожне з окрема над осібним горнятком, щоб переконатися чи воно добре. Одно зіпсує яйце збите до тіста псує все тісто.

Тісто на дріжджах, треба все мішати в одну сторону. Коли тісто тягнеться, значиться в ньому замало муки й треба її додати. При кінці треба тісто так довго бити, аж з нього зачнуть виходити баньки повітря.

Тісто на дріжджах поставлене щоб рости, не може бути овiane протягом, бо опадає. Тому прикривається звичайно тісто, що росте, полотном.

Начиння в яким росте тісто мусить бути так глибоке, щоби тісто мало досить місця рости. Тісто, що росте не повинно доторкати полотна, яке уміщене над начинням. Тісто не повинно за довго і за високо рости. Воно повинно ще дещо рости в печі, бо інакше печиво не вдасться.

Ярину приготовану до варення, найліпше полукати в теплій посолений воді. Коли ярину дамо до посоленої води, то маленькі комашки, які в ній може знаходитися, виходять з ярини й опадають на дно начиння.

Коли ярину наставити в киплячій воді без соли, то вона скорше змякне і буде ніжніша в смаку.

Ярину не можна ніколи варити в надто вузкому високому начинню. Належить її варити в можливо широкім начинню, а це тому, щоб спідна верства не розпадалася вже, заки горішня ще не зварена.

Картоплі треба по відцідженню ще раз наставити на короткий час на кухню, щоб відпарували. Розуміється не можуть вони тоді бути прикриті. В цей спосіб виходить через випарування з картопель вода і вони стають сипкі і смачні.

Сушені стручкові рослини треба перед варенням намочити в зимній воді, щоб їх в цей спосіб розм'якчити. Найкраще дати їх до зимної води в вечір попереднього дня, в яким їх маємо варити. Стручкові рослини мусять дуже довго варитись.

Риби можна найкраще очистити з луски, коли подержимо їх хвилину в гарячій воді, а потім чистимо. Найліпше чистити риби з луск в більшому начинню під водою, а це тому, щоб луска не розліталася на всі боки.

Посвоячення.

Жінка постановила настрашити чоловіка тому, що що ночі вертається до дому паний. Вийшла до сіней, загорнена в простирано. Вертається чоловік, заточується.

— Що ти за одна? — питається чоловік.

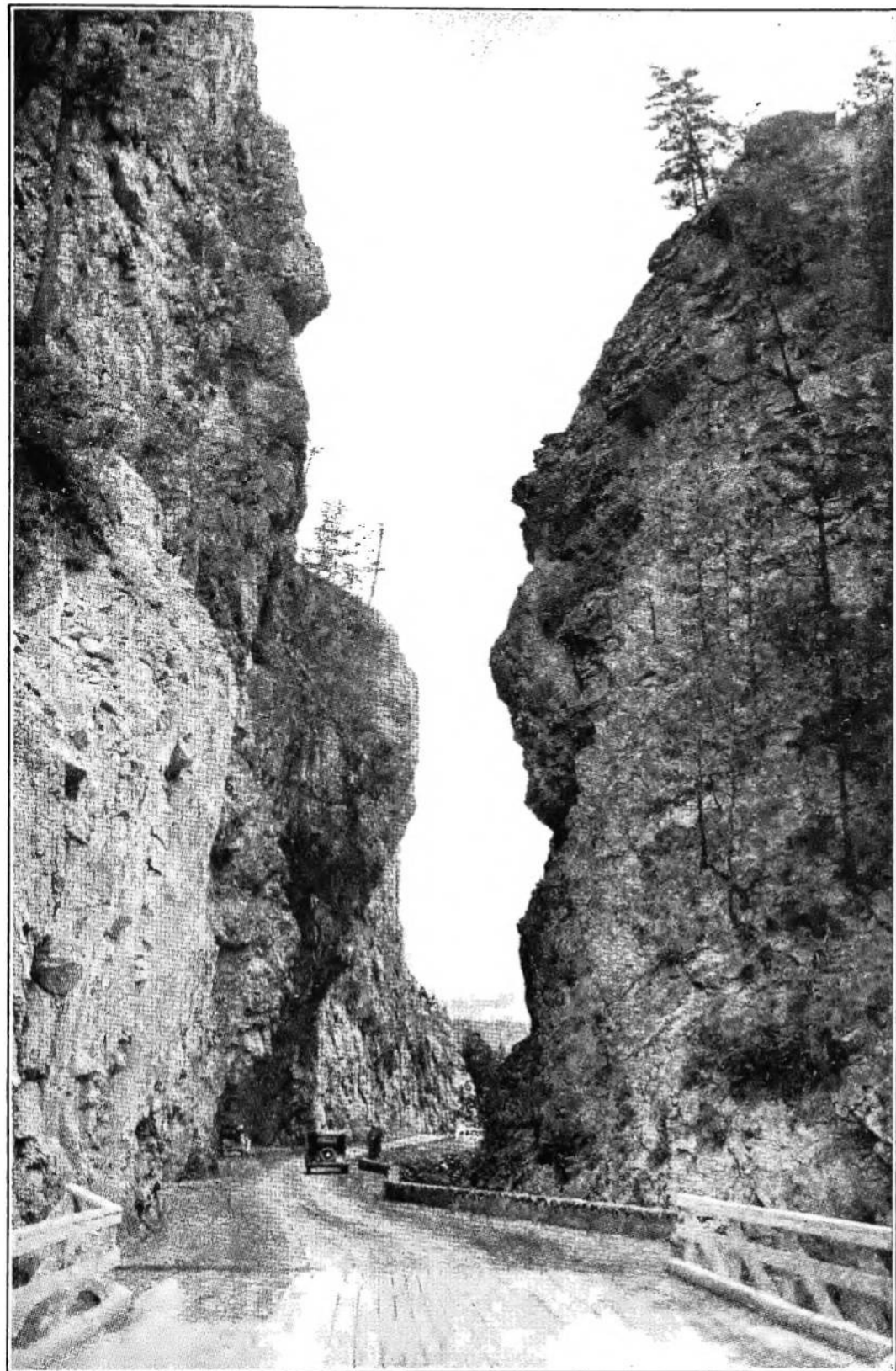
— Я чорт! — каже жінка — Прийшла тебе забрати!

На те чоловік:— О, то ходи, хай тебе обійму! То-ж ти мій свояк, бо я маю твою сестру за жінку!

Причина лисини.

— Тату, що за причина, що так багато чоловіків мають лисину? Чи це може через капелюхи?

— Так, хлопче, через капелюхи . . . їхніх жінок.

Дорога через провал Синклер, утворений через ділання води у Скалистих Горах,
у Бритійській Коломбії.

СТЕПАН ВОЛИНЕЦЬ.

Розкинені Кости

ДЕ ПОХОРОНЕНІ ВЕЛИКІ УКРАЇНЦІ?

Чорна рілля ізорана
І трупами засіяна
Білим тілом зволочена
І кров'ю сполочена
Гей! Гей!

Коли людина угинається під тягарем долі, коли душу її пригнічує сум, коли стає вона на життєвому роздоріжжі й вагається, в котру сторону їй податись, тоді спомини про дорогих їй небіжчиків, коротка молитва на їхній могилі, згадка про те, що їй воли перед нами верстали свій твердий життєвий шлях дає нам рівновагу духа, привертає спокій та у-

тверджує витривалість до дальшої життєвої борні.

Коли нарід переживає лихоліття, коли здавалося б він безнадійно борсається у ворожих тенетах, не стає снаги до дальшої боротьби, тоді звертає він зір на могили своїх великих людей. Тоді спішить він до тих могил і в душевнім скупченню, короткою задумою над їхніми славними ділами, черпає снагу до боротьби з хвилями протипівствами. Там черпає він сили, щоб видержати на тих негодітих позиціях, що на них хвилю поставила його історична доля.

ЛІПША ФЛЯШКА

Вироблена з дуже товстого
шкляного скла в новий спосіб,
що робить фляшку дуже зручною
та міцною.

THERMOS

STRONGLAS

(REG'D TRADE MARK)

"Не зібється, хіба при дуже поганім обходженні".

Стронглас є товстим, лінійну фляшку з товстою шийкою для тислого держання горла. Новий модель на ілюстрації на ліно має велике горничко й є викінчений багаторо борничкою. Якщо ви уживаєте Кит або фляшку до роботи або до школи, в місті, містечку або на фарах, то найліпше купити до сего фляшку Стронглас.

Комп'ютерний каталог
вишлемо на
бажання.

№ 37 СТРОНГЛАС ФЛЯШКА
КА держить п'ятнадцять
унцій \$1.38

ВЕЛИКА ВЕЛИЧИННА тридцять
унцій з 3 горничками
на польовання або для
спортівців \$2.75

Парчмент папір
для корків держить
корок чистим і санітарним.—100 в пачці.
№ 913 — Для корків
Стронглас фляш-
ки 15¢.

Якщо ви не можете, за допомогою "Мейд Ордера Гва" не можете вам доставити, то ми вишлемо катрун-будь річ оплаченою поштою по одержанню вашого ордеру.

THERMOS BOTTLE CO. LTD.

TORONTO 3. ONT.

ТРИМАЄ ГОРЯЧІ НАПИТКИ ГОРЯЧИМИ Через 24 Годин.

Тримає, зимні напитки зимними
через 24 години.

Великий отвір у Стронглас
Фляшці робить можливим ужи-
вання фляшки на грубій пожи-
ви також.

№ 337 — КИТ комп'ютерно зі Стронглас
№ 37 Фляшкою з великим горнич-
ком і рем'ям для пошення на пле-
чах. \$2.50

№ 337 — КИТ без рем'я \$2.25

Так робили і роблять усі культурні й історичні нації, що мають зрозуміння для свого минулого, що почують з отим своїм минулим нерозривний зв'язок.

І бережуть ті нації могил своїх славних предків і підносять ці могили до висот національних святощів, а в важких хвилях життя нації, віддають їм свій глибокий поклін. І чим більше тих святощів, чим краще вони збережені, як видимі знаки минулого, так тісніший, тим живіший зв'язок нації з отим минулим.

Наша незавидима історична доля не пощадила нас нічого. Заставила нас пережити дві великі руїни в минулому, а саме упадок нашої княжої і козацької держави. А оце втретє заставляє наш нарід переживати чи не найболючішу руїну.

Воєнні лихоліття, страшні „времена люті“, що їх переживав наш нарід, часом не оставляли каменів на камені з того, що будували цілі покоління. Дуже часто лютій ворог руйнував цілі наші святині а в них наші святощі і пам'ятники. Цей ворог розкопував могили наших великих людей і їх кости розкидав по чистому полі. Гей! Скільки ж то розритих і невідомих могил розкинутих по наших ріднім краях! Скільки то кісток наших славних і заслужених порозкидані по далекій, непривітній чужині, де ними ніхто не піклується, де спочивають вони від всіх і всьа забуті!...

Оце на заранні нашої історії гине в бою з печенігами, на далеких дніпрових порогах — що тоді лежали ще поза межами нашої держави, — найбільший наш лицар, князь Святослав Завойовник. З голови його кровожадний побідник казав зробити чашу на вино, а кости його спочили в якійсь невідомій могилі з тими, що враз з ним лягли на полі бою.

А оце кости великого будівничого Української Держави — Володимира Великого, що спочили були зразу в підземеллях Десятинної церкви, викинуті звідтіля підчас руйнування Києва татарами, порозкидані тепер по різних церквах, а голова, як реліквія, спочиває в Печерській Лаврі.

Ярослав Мудрий похоронений мабуть в Софійському Соборі, але цілковитої певності про це не маємо. Так само не маємо певности, що до могил майже усіх наших київських князів, як теж і князів інших дільниць старої Української Держави.

Родоначальник галицького княжого роду Ростислав, згинув на далекій чужині, утровоєний на бенкеті візантійського посадника в Херсонезі. Не знаємо, де поховані сини Ростислава Володар перемиський і Василько теребовельський. Володимирко галицький, що переніс столицю галицької Держави до Галича, помер в Галичі і там десь спочивають його кости. Там же спочив і один з найбільших галицьких князів, Ярослав Осмомисл, але де знаходиться його могила, не знаємо.

Роман Великий, що злучив Волинь з Галичиною, згинув у бою з поляками під Завихостом над Вислою і там десь знаходиться його невідома могила. Данило перший український король спочив у Холмі. Син Данила Лев, що його іменем названо місто Львів, помер як чернець або у Львові і похоронений десть на святоруській горі, або у спаському монастирі за Старим Самбором і похоронений мабуть у Лаврові. Син Льва король Юрій, похоронений мабуть у Володимирі Волинському.

Подібна доля стрінула представників і діячів нашої козацької доби. Один із перших козацьких гетьманів Байда Вишневецький згинув на турецькому гаку у Царгороді і кости його спочили мабуть на дні морського проливу біля Царгороду — Босфорі. Криштоф Косинський визначний організатор Запорізької Січі згинув у бою з поляками під Черкасами і там десть спочиває у незнаній могилі. Козацькому гетьманові Іванові Підкові зрубали голову на львівському ринку, а тіло його спочило в підземеллях волозької церкви. Наливайко теж козацькій гетьман з доби, що попереджає Велико-го Богдана згинув у страшних муках спалений живцем в мідяному биці у Варшаві.

Петро Конашевич Сагайдачний щасливіший за своїх попередників помер на вершині козацької слави у Києві. Похоронений у Брацькій церкві у Києві на Подолі. Над його могилою греміли почесні стріли козацьких гармат і лунали похвальні вірші на честь героя з під Хотина і Москви.

Михайло Дорошенко, дід славного Петра Дорошенка згинув у бою з татарвою на Кримі під муроми татарської столиці Бахчисерай і там спочиває у якійсь братській могилі.

Найбільший наш національний герой

MINARD'S LINIMENT

є одним з тих домашніх средств, які ми завдячуємо тій особі, що має найбільше довіря в громаді — родинному лікарю. Він то по довгих роках практики, з докладної обсервації, і доброго знання людської системи й його потреб, перший виробив і приписував Мінард'с Лінімент.

Так, рік за роком, слава і становище сего родинного средства зростали сильніше і сильніше аж сьогодні його популярність є на найвищій ступені, і всьо вказує на то, що кожний рік принесе додаткове оцінення.

Загальні вказівки для родинного уживання

НА ПЕРЕСТУДИ, ГРИПУ, ітд. Загрийте лінімент і змивайте свобідно, натираючи груди і крижі, повторяйте що кілька годин аж стане легко.

НА БРОНХИТ И АСТМУ. Намастіть лініментом грубий кусник брунатного паперу і прикладайте до горла так часто як се пацієнт може витримати, змиваючи завжди свіжого кусника паперу.

НА ПЕРЕСТУДИ ГОЛОВИ. Загрийте лінімент і вдихуйте часто. Або, змішайте пів чайної ложечки Мінард'с Лініменту в пайнті горячої води в отвірній посудині і вдихуйте випари.

НА РЕВМАТИЗМ, НЕВРАЛГІЮ. Як можливо загрийте болючі часті тіла і прикладайте лінімент свобідно втираючи його добре, потім розсмаруйте лінімент на брунатнім папері і приложіть до тіла.

НА СПАЗМИ ЖОЛУДКА, КАШЛІ, АСТМУ, ітд. Беріть від пиять крапель до пів чайної ложечки, відповідно до віку, з медом, сиропом або молясами.

НА ПОПЕЧЕННЯ. Уживайте рівні часті Мінард'с Лініменту і солодкого, оливного, або кестор олію або крему, розсмаруйте на брунатнім папері і прикладайте до попечень.

НА НАГНІТКИ І БОНЮПС. Усуňte всю тверду шкіру і прикладайте лінімент свобідно.

НА БОРОДАВКИ. Прикладайте свобідно і часто.

НА УКУШЕННЯ КОМАРІВ И ОТРУЙНИХ НАСІК ОМІХ. Прикладайте свобідно.

ЗНАМЕНИТИЙ ПРЕПАРАТ ДО ВОЛОСЬ. Прикладайте чотири рази на тиждень, натирайте добре. Се вибере ЛУСКУ і порпці з голови, очистить ВОЛОСІ і припинить до його росту і поможе недопустити до його випадання, зробить його м'яким і блискучим.

Знамените на...

Біль Шиї і Перестуди Грудей

Загриті Мінардс і натирати ним болючі місця. Нова металічна накривка флашки замкає силу Лініменту герметично. Не допускає до розлиття пліну та легко її зняти.

Натирати свобідно Мінардом, щоб усунути всякі мушкуллярні болі, штильність, біль в погах, ревматичні болі ітд.

Sales Agents:
Harold F. Ritchie &
Company, Ltd.
Toronto 65

LARGE SIZE
65 CENTS
REGULAR SIZE
35 CENTS

НА БІЛЬ В ГРУДЯХ, В ВОЩІ АБО КРИЖАХ, НА ВИВИХНЕННЯ, ПОТОВЧЕННЯ, НАПРУЖЕННЯ, СТЯГНЕННЯ М'ЯЗІВ, ЗДЕРЖІВННЯ ЧЛЕНІВ, НА ПЕРФІЗІВЛЕННЯ, ПИТИВНІСТЬ СУСТАВІВ, ЛОМБЕГО, САЙЕТИКУ. Перше обмийте аболілі часті тіла добре теплою водою, потім прикладайте Лінімент свобідно, натираючи добре рукою. Прикладайте часто.

НА ПОТРИСКАНИ АБО ПОСІДАНИ РУКИ, НА БОЛЮЧІ ЦИЦЬКИ, НА ПРИЩІ, ПЛЯМИ, ЛИШАЙ, НА БОЛЮЧЕ ЛИЦЕ ВІД ГОЛЕННЯ. Розпустіть Лінімент на половину зі солодким або оливним олієм або кремом і прикладайте два на день.

НА СТАРІ РАНІ, ЧІПРАКІ. Вмийте добре, приложіть Лінімент свобідно і накрійте полотном два рази на день.

НА ГЕМОРОДИ. Розпустіть на половину солодким або оливним олієм або кремом, і прикладайте добре кожної ночі.

НА РАНИ ТІЛА І ЗОВНІШНІ ОТРУІ. Прикладайте Лінімент свобідно; буде боліти яку мінуту, але це припинить до гоїння рани, і поможе усунути отруї.

НА ФАЛЬШИВИЙ АБО СПАЗМОДИЧНИЙ КРУП, ХРИПКУ І ЗВИЧАЙНИЙ БІЛЬ ГОРЛА. Змішайте чайну ложечку Лініменту з одною столовою ложкою меду, сиропу або молясів і беріть чайну ложечку мішанини що години аж стане легко; також змивайте горло і груди Лініментом.

БІЛЬ ГОЛОВИ. Змивайте голову і добре вдихуйте.

НА БІЛЬ ЗУБІВ. Змивайте лице, і коли є діра в зубі, вложіть кусник вати намоченої Лініментом.

НА БІЛЬ ВУХА. Змішайте чотири краплі лініменту і чотири краплі солодкого або оливного олію, трошки загрийте і вложіть дві або три краплі в ухо.

МІНАРДС ЛІНІМЕНТ НЕ ЛІШАЄ МАСТІ, НЕ МАЄ НЕПРИЄМНОГО ЗАПАХУ, ВИСИХАЄ СКОРО.

Мінард'с Лінімент є конечним в стайні

НА ВИВИХНЕННЯ, НАПРУЖЕННЯ, ПОТОВЧЕННЯ, ВРІЗАННЯ, ЗДЕРТІ, НАПУХНЕННЯ, НАТИСКІ ВІД ХОМУТА АБО СІЛА, ПРИКЛАДАЙТЕ ЛІНІМЕНТ СВОБІДНО.

НА КОЛІККИ. Беріть пів пайнті молясів, одну пайнту горячої води, чотири столові ложки Мінард'с Лінімент. Вложіть всю у флашку і потрясіть добре потім випийте впряті в рот.

ПРОТИ БОЛІВ АБО КАШЛЮ. Вмийте одну столову ложку Мінард'с Лініменту до пів пайнті молясів і випийте до злеченого грису або віна. Змивайте добре шия.

MINARD'S LINIMENT CO., LIMITED
YARMOUTH, NOVA SCOTIA

Великий гетьман Богдан Хмельницький, не зазнав від противників спокою і по смерті. Його кости, що спочивали були на вічний сон у церкві в Суботові, сказав викинути з гробу польський полководець, Стефан Чарнецькі, так що не маємо тепер тої найдорожчої для нас могили.

Розстріляний поляками гетьман Іван Виговський спочив у Скиті Манявській біля Богородчан в Галичині. Могилою його ніхто ніколи не піклувався й вона дуже занедбана.

Петро Дорошенко, званий „Сонцем Руїни” зрікшись гетьманства, помер далеко на Московщині, аж у вятській губернії й там похований в монастирі в селі Ярополчі.

Гетьман Данило Многогрішний, недоцінюваний нами, гарячий оборонець прав України супроти Москви, засланий москалями на Сибір — там помер і там похований. Така сама доля стрінула гетьмана Івана Самойловича.

Тлінні останки Івана Мазепи спочили в монастирі св. Юрія в Галаці в сьогоднішній Румунії а тодішній Волощині. Павло Полуботок згинув в московській тюрмі в далекому Петербурзі де й похований.

Останній кошовий Запорізької Січі Петро Кальнишевський, запроторений москвинами на Соловки, започаткував мабуть перші українські жертви сьогоднішнього соловецького пекла.

А з найсвіжіших могил згадати б хоча могилу трагічно погібшого Начального Вождя Української Галицької Армії, полк. Дмитра Вітовського, що чорніє в далекому Берліні, і могилу підступно замордованого жидом Шварцбартом головного отамана Придніпрянської Армії Симона Петлюри — неменш далекому Парижі.

І скільки їх ще отих незнаних і забутих, розкиданих по широких просторах Рідного Краю і на чужині могил наших дорогих небіжчиків. Усіх їх й неперечислив би. Вистарчить названих.

Щасливіші вже були діячі нашого національного, культурного і політичного відродження минулого і сучасного століття. Їхні могили збереглись по сьогоднішній день.

Згадати б хоча могили батьків відродженої української літератури Івана Котляревського в Полтаві і Маркіяна Шашкевича у Львові. Згадати б хоча дорогу усім українцям могилу найбільшого у-

країнського національного генія Тараса Шевченка в Каневі над Дніпром. Ця могила довгі літа була місцем всеукраїнського паломництва, та напевно стане ним далі, коли Україна визволиться від московсько - болшевицького ярма. Згадати б хоча могили Лесі Українки на Байковій кладовищі у Києві та могилу Івана Франка на Личаківській кладовищі у Львові. Врешті цілий ряд могил заслужених культурних і політичних діячів, розкинутих по цілому краю.

В недавню - минулому часі наших визвольних змагань вкрилася наша земля цілим лісом могил наших героїв.

Отих усіх могил вже нам ніхто не в силі відібрати. Їх мусимо ми берегти як найдорожчі скарби, постійно ними піклуватися і шанувати їх. Вони повинні нам постійно пригадувати про наші обов'язки на майбутнє, про ті заповіді, які нам оставили ті, що в тих могилах спочили.

Вже не далекий той час, коли наш нарід позбирає розкинуті по широких просторах нашої землі кости своїх великих людей, збудує для них велику святиню і зложить їх тлінні останки в її підземеллях, що нерухані вже ніким спочинуть там, як спомин нашого минулого.

До тієї святині ходитимемо і ми, і наші нащадки, щоб віддати їм наш доземний поклін і черпати там в часах зневіри снагу і силу до праці для добра нашого народу.

А покищо мусимо в наших серцях збудувати нерукотвірний пам'ятник для наших незабутніх, постійними споминами про них і їх діла, та наслідуванням тих великих діл мусимо засвідчувати, „чиї сини, яких батьків ми діти”. Тим способом під цю пору найкраще вшануємо їхню пам'ять серед нас.

Дурний.

— Що ви скажете на те? Мій сусід збив нам вікно у хвилині, коли моя жінка грала на фортеп'яні.

— А то дурний! Та-ж тепер буде чути ще голосніше!

Розгрішення.

— Що треба зробити, щоби дістати розгрішення? — питає катехит у школі.

— Треба наперед згрішити — відповідає ученик з останньої лавки.

ДНЯ... РОКУ БОЖОГО

Дещо про Календар.

„Все, що діється, діється в просторі й часі” кажуть філософи. Вже первісна людина пробувала орієнтуватися в цих вічних елементах буття; свідчать про це знахідки ще з кам'яної доби. Простір і час самі по собі незмінні; та для людини час пливе. Крок чи миля — вічно ті самі, як поняття; та не ті самі ранок і вечір, весна й зима, молодість і старість.

„Людський” час пливе, або як казав Шевченко — „все йде, все минає”. Людина, як лише навчилася думати, мусіла зацікавитися, як себе означити у вічнопливчій течії часу. Сама природа дала своїй, найбільш удатній дитині основні вказівки: що день, що місяць, що пора року. Людській думці залишилося збудувати

на цих основах свою, більш або менш недосконалу рахубу.

„Отсюду пошли єсть” календарі.

Найстарші досі відомі календарі повстали в Єгипті й Китаю, приблизно на 3,000 років перед християнською ерою. Опрацювали їх жерці, що займались астрономією й математикою. Єгипетський календар дуже подібний до сучасного: його рахуба була оперта на обсерваціях руху сонця. Рік мав 365 днів, ділився на 12 місяців по 30 днів: кінцевих п'ять днів називалося „епагоменою”, що становила межу між двома роками. Але цей старо-єгипетський календар був „рухомий”, допасований до пор року. Жерці вдосконалили його на періодичний, зближений до юліанського. Рік ді-

ZIG-ZAG

Сигареткові Папірки

Зручна Кишенкова Книжочка

№ 214

ЧОРНА ОКЛАДКА
Автоматична

5c

100
Папірків

№ 223

СИНЯ ОКЛАДКА
Автоматична

Оригінальні тоненькі папірки — водні значки. Більшість курців, що роблять собі самі сигаретки, люблять їх ліпше від других.

Чисто білі — без попелу — без смаку — легко горять — роблять сигаретки так гарно, як би були готові.

Досвідчені курці завжди уживають ZIG-ZAG Папірки бо є певні, що вони роблять совершенні сигаретки — не лишають по собі неприємного смаку.

Clark, Fruitier & Co. Limited

1016 Beaver Hall Hill
MONTREAL

лився на $365\frac{1}{4}$ днів, починався від сходу зорі „Шотіса” — Сирія. Отже початок року пересувався й припадав на різні пори року і лиш раз що 1461 років припадав на той самий день, бо Сирія що 1461 років сходиться тої самої днини. Цей період називали „періодом Шотіса”.

Китайський календар був оснований на руху сонця й місяця. Рік починався на нові місяця, коли сонце знаходилося в констеляції Володія, цебто між 20-тим січня і 18-го лютого. Цього календаря держаться китайські жерці — бонзи — й нарід ще до нині. Модерні китайці та державна влада перейшли на григоріянський календар.

Дуже стародавний також жидівський календар. Завів його Мойсей, приблизно 3,500 літ тому. Цей календар опертий на т. зв. „соняшному році” — місяці числять ся за фазами місяця. Таким чином жидівський рік має лише 354 дні — 12 місяців по 29 днів. Що 19 років є „переступний” рік, що має 385 днів. Цим способом вирівнюється різниця між соняшним і місячним роком. В кожному переступному році початок покривається з початком соняшного року. Як відомо, жиди числять роки від „сотворення світу”, тепер у них рік 5698-мий.

Греки числили час також за фазами місяця. Їх календар створив атенець Метон у 432 р. перед Христом. Це був календар дуже подібний до жидівського. 354 дні в році, 12 місяців, з них 6 по 29 і 6 по 30 днів. Що 10 років дочислювали до року ще 30 днів, щоб вирівнати різницю між роком сонця і роком місяця.

Подібної рахуби часу держалися й Римляни до Цезаря. Спершу рік починався від перших днів весни, в травні. В 450 р. перед Христом влада устійнила початок року на 1. березня, від 155 р. перед Христом на 1. січня того дня нові консули переймали владу.

Великий Юлій Цезар перевів у 46 р. перед Христом реформу календаря і встановив календар, названий пізніше йому в пошану „юліанським”. Цього календаря аж донедавна держалася Росія й балканські країни.

Мусулманський календар опертий та-

кож на фазах місяця. Має 355 днів і 12 місяців по 29 і 30 днів на перемену. Різницю між роком сонця й роком місяця вирівнював цей календар вставкою додаткових днів у переступних роках (пересічно що третій). Рахубу часу — еру — ведуть мусулмани від „Геджіри” — утечі Магомета, дня 15. 8, 622 р. по Христі.

В цілій Європі обов’язував аж до 1582 року юліянський календар. Того року папа Григорій XII., за проектом вченого Люїджі Ліліо, перевів реформу календаря. Цього т. зв. григоріянського календаря держиться нині цілий культурний світ.

Але й григоріянський календар, із усіх дотеперішніх найдокладніший, недогідний з різних причин. Тому Ліга Націй від кільканацяти років обмірковує різні проекти нового календаря, абсолютно докладного й догідного. Найбільш замітний проект з 1924 р., що ділить рік на 13 місяців по 26 днів кожний. Отже рік мав би 364 дні; до них додається ще один або два „пусті” дні, без числа й назви. Перший „пустий” день був би що року, останній перед 1. січня; другий був би лише в переступних роках і стояв би перед першого липня. За цим „календарем Ліги Націй” припадали би всі свята й неділі точно в одні й ті самі дні, н. пр. неділі завжди 1, 8, 15, і 22 кожного місяця.

Недавні календарні спори серед західно-українського громадянства мимохіть заставляють пригадати, як воно було з уведенням григоріянського календаря в Європі. В 1582 році прийняли його лише Італія, Франція, князівства Брабант і Фляндрія — нинішня Бельгія й південна Голляндія. Рік пізніше прийняла його південна Німеччина, ще рік пізніше католицькі кантони Швайцарії. Англія прийняла 1752 р., Швеція 1753 р., німецькі протестантські краї 1775 р. Найпізніше, бо аж в 1927 р. прийняли григоріянський календар: СССР, Туреччина, Болгарія й Румунія.

Звичай числити роки від народження Христа запанував в Європі аж в 16-тім столітті.

Дещо про Виховання Дітей

Виховання дітей — проблема важлива, педагогами й лікарями наświetлена з можливо всіх боків. Адже з цієї маленької людини має вийти колись громадянин чи громадянка, а які вони — така й уся суспільність. Вдачі й характери формуються найкраще в дитячих роках і при доброму наслідстві по батьках — вміло покероване виховання, дасть людину повновартісну, духово самостійну, сильного характеру й підприємливу. Виховці повинні здати собі справу із свого важливого завдання. Вони мають не тільки допомогти фізично розвинути дитину й напоїти її своїми поглядами на життя, але й старатися зазирнути в душу манюсінського громадянина, докладно розслідувати її та відповідно до того керувати її розвитком. Виховець повинен бути мистцем у приготуванні до життя

нової суспільності, тонким знавцем дитячої душі. Треба собі перед очі представити свій дитячий вік, всі тодішні свої думки й мрії, реагування. Щойно так можна зрозуміти дитину.

Велике значіння для формування психічної структури дитини має її черговість народження та кількість братів і сестер. Що первородні діти мають іншу психіку ніж наймолодші — ясна річ, це дається дуже легко заобсервувати майже на кожному кроці. Найстарші діти виявляють бажання до влади й вивищення над рештою рідні, є досить зарозумілі, зате в житті найбільше самостійні й підприємливі. А наймолодші навіть уже дорослими — хотіли би бути пешеними, хотіли б, щоб їх усі вважали за щось делікатне й потребує піклування; вони пізніше стають звичайно нещасливими, бо

Коли Ваша Печінка є Забурена — беріть BEECHAM'S

Коли ваша печінка є забурена, і ваш жолудок квасний — то правдоподібно ціле ваше розположення є квасне. Багато людей носять багато отруї в своїх системах, замість позбутися її. Беріть Бічем'с Пігулки. Ці славні регулятори вичищать отруї — настроять печінку і жолудок — і привернуть ваше нормальне розположення. Бічемс є чисто рослинні і зовсім нешкідні і можна їх сміло давати дітям.

Beecham's
PILLS
THE GREAT REGULATOR

25 і 50 центів
за Пуделко

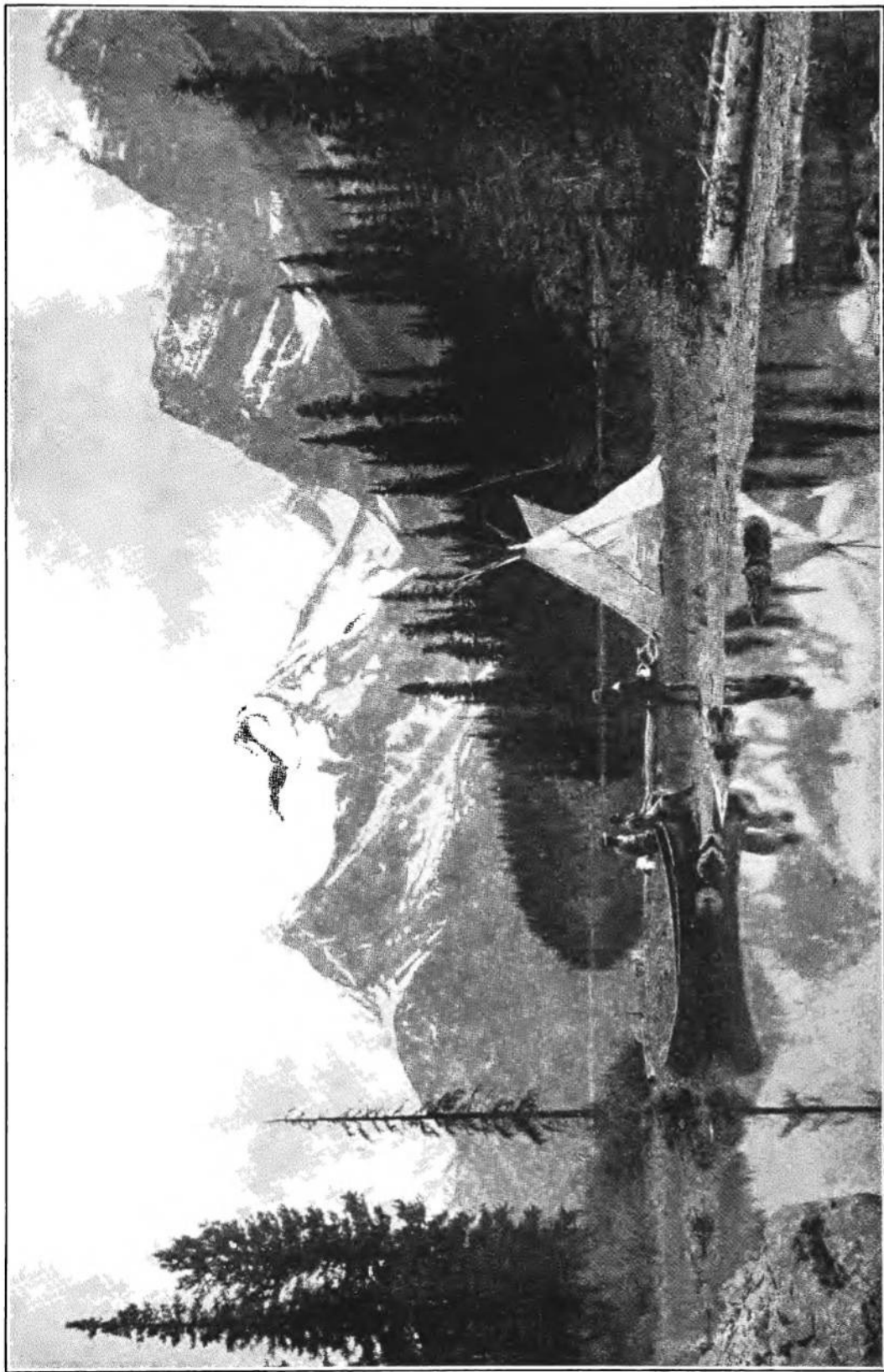
окруження не займається ними так, як це робила колись матуся, не старається відчувати кожної їхньої думки. Вони є меланхоліками, або щонайменше розмірними, але й огірченими людьми. Кожна доросла людина хай подумає, як на неї впливала вищість старшого брата чи сестри та як болюче відчувала, що наймолодший мізинок має в матері й батька найбільше любови. Кожна шоколядка, тісточко, нерівно поділені, — о скільки вони справляють болю; старші пішли до театру, кіна, на прохід, а менші мусіли зостатися дома, хоча так їх туди тягне, а дома так безнадійно нудно. Неодна сльозонька потекла з діточих очей через таке неоднакове трактування. Так виховувати не можна. В родині не можна одних більше любити, других менше; дітей треба любити всіх однаково й кожна дитина має право, щоб її батьки вважали її однаково з іншою. Їй треба родинного тепла, а кожна дізнана кривда, хоча б і найдрібніша, залишає в її душі на довго незасклеплену рану.

Дуже велику помилку роблять батьки, коли виховують дітей, послуговуючись м. ін. — страшенням. Ця педагогічна метода приносить фатальні наслідки. „Не йди на вулицю там тебе циган візьме”, або „як не послухаєш, то закличу чорного діда й тебе продам йому”. „Замкну тебе до пивниці!” Як дитину відповідно настрашити, вона зараз же послухає. Але, чи задав собі хто питання: як дитина на це реагує, як вона собі представляє ці страховища в своїй молоденькій фантазії? Матері звичайно вистарчає, що дитина послухає. Щойно, коли дитина будиться з криком і плачем серед ночі, коли під впливом страху стається примхувата, нечемна, щойно тоді зажурена мати йде до лікаря, який по докладному розгляненні пацієнта, скаже, що дитині нічого не бракує, вона тільки трохи нервова. Лікар запише кілька порошків на заспокоєння й апетит — і на цьому кінчиться. А дитяча уява далі працює... Не звертається уваги й на те, що з такої перестрашеної дитини виросте боязка людина, нездібна до самостійного ділання, заєдно перелякана, що все бачить перед собою вифантазовані перешкоди, а найменша переїона видається їй непоборимим страхіттям. Хіба батьки не зацікавлені в такій долі своєї дитини, — вони нераз і дивуються: що сталося? Така

послушна дитина була, кожного батьківського слова слухалася, така чемна... А нам не потрібно боягузів, але відважних і ініціативних одиниць. Виховувати сьогодні боязливу лялечку — це люксус з національного боку. Дітей не треба страшити; навпаки — змалку при звичаювати до очей, темних пивниць, рогищ і борода тих дідів. Тоді батьки можуть бути спокійні про майбутнє своєї дитини.

Теж треба перестати вживати частої заборони щодо дітей. Ніщо так не мучить і не звязує дитячої свободи, як ці сталі заборони й упіснення: „не довбай у носі, не гризи пазурів, не смаруй штани, не бігай, не скач, сиди в хаті” й т. д. Що сказала б доросла людина, коли б дісталася під таку гостру курателю? Це було би для неї тюрмою. І метода заборон — це тюрма для дитини. Дитині треба на багато „нетактів” дозволити, а викорінювати їх треба зовсім іншими методами, — не заборонами. Зрештою, з дітей, що змалечку сидять собі тихенько й чемненько на крислі, непитані не балакають, — напевно великих людей не буде. Вони й крізь життя проходилимуть чемно, уступаючись набік, а їхнє місце займатимуть другі, правда — не такі чемні й культурні, але зате підприємчиві, що з життя роблять собі веселу гру. Т. зв. добре виховання це ще не все, треба й гарту й характеру й меткості й життєвої інтелігенції. А що до заборон, так, їх конечно стосувати, але в дуже рідких випадках, зате дуже важливих, можна сказати: фундаментальних. Тільки такі заборони повинні дитину обов'язувати вже не пів години; вони повинні кермувати її ціле життя. Тому й розкидати їх на всякі нешкідливі дрібнички — значить: позбавляти себе виховних засобів у важливих, критичних нераз моменти, а дитини не навчити життєвих, непорушних засад.

Дуже важливе не обріхувати дитини, не говорити дитині: не можна!, а самому ламати заборону. Дитину треба вчити правдомовності і то не тільки на те, щоб батьки легенько могли довідатися про її кожну псоту. Краще навіть не послуговуватися цим способом і не питати дитини, щоб — буває часом — не навчити її говорити неправди. Правдомовність питома завжди чесній і характерній людині. І тому цього треба вчити дитину словом і ділом, щоб дитина ніколи не могла собі подумати: правдомовність

Вид на озеро Маліґн у Джеспер Парку, Альґа. Се озеро повстає з ледівців у Скалистих Горах.

для малих, старші й неправду можуть говорити. Ніколи маленької людини не оббріхувати! Адже така розбіжність між навчанням - вихованням і практичним життям дасть дитині право стосувати відповідно й інші батьківські науки, а крім цього — батьки тратять в очах дітей належну їм пошану й любов; деколи діти, замість звертатися до батьків з питанням, звертаються до посторонніх, незавжди відповідних людей.

Коли б виховники зверталися до дітей як до собі рівних; коли б у відношенні до них заховувалися так гідно як у відношенні до інших своїх ближніх, — тоді інакші люде виростили б з дітей, не можна було б говорити про брак дужих характерів, інакше діялося б у дитячих серденьках, а в їхніх кімнатах було б багато більше сонця.

На поchtі.

Почтар:— Ви забагато наліпили стемплів (почтових значків) на лист.

Селянка:— Господи! Чи не піде тєпер мій лист за далеко?!

Значінно Рушника

Рушник — дуже потрібна річ у кожній сім'ї. Та хоч це чудно здається на перший погляд, а через рушник іноді передається багато важких хворіб. Якщо декілька людей витирається тим самим рушником, то заразлива хвороба від одного може перейти й на інших. Тому рушник треба часто прати.

Наука про здоров'я — гігієна — радить, щоб кожна людина мала свій окремий рушник, повішений на окремій кілочку. І цього правила пильно дотримують в освічених краях. Та й в нас у містах, у домах, де дотримують засад гігієни, ви побачите у всіх членів сім'ї окремі рушники. Окремий рушник мусить мати кожний жовнір у касарні, кожний хворий в шпиталі іт. д.

На жаль зовсім не те ми бачимо на селі. Там висить спільний рушник і ним витираються і дорослі, і діти, і слабкі, і здорові, і свої, і чужі, що прийшли в гості. А дуже часто й зовсім нема рушника і всі витираються в яку - будь стирку і т. п.

Звісно поки в сім'ї всі здорові, все ве-

CANADIAN PACIFIC

Корабельна Обслуга

до і з

ЕВРОПИ

Найбільші кораблі курсують між Канадою і Європою. Знамените приміщення. Всі модерні вигоди. Низькі ціни.

Ми удержуємо наші власні бюро в європейських краях для обслуги наших пасажирів в кожний можливий спосіб.

Безплатна поміч у виробленню

Пашпортів і Візів

для пасажирів, що їдуть до Старого Краю, як також

Дозволів Вступу

для жінок і малолітніх дітей, та наречених, що їдуть до Канади.

За блицими подробицями влавайтеся до місцевого агента на стації або пишть по українськи до:

W. C. CASEY

Steamship General Passenger Agent
372 MAIN STREET — WINNIPEG, MAN.

*Canadian Pacific
Steamships*

деться гарно. Заслабне однак хто в сім'ї на заразливую хворобу, і від нього через рушник зараза завжди може перейти й на здорових. Звичай мати для кожного члена родини окремий рушник ще не завівся у нас по селах, а теж і в великій мірі по містах. Із сотні людей у нашій селі лише в двох - трьох ви можете потрапити на окремий рушник. У всіх інших хатах висить спільний для всіх, звичайно, мокрий та брудний рушник.

Чого ж це воно так? Може на селі нема рушників? Але ж ні! У першій-ліпшій хаті ви побачите понад образами, а то й просто на стінах порозвішувані для прикраси дуже гарні довгі рушники, вишивані квітками та всякими іншими зображеннями.

А погляньте лишень у селянську скри-

ню. Там ви знайдете багато зайвих рушників. Атже не в цім річ. Селяни люблять рушники, як прикрасу, та не доцінюють їхнього величезного значіння для здоровля.

А які ж треба зробити видатки, щоб кожний член сім'ї мав окремий рушник? Ніяких, зглядно дуже малі.

Замість п'ятих довгих рушників можна мати десять або п'ятнадцять. Короткі рушники для кожного можна зробити з селянського полотна, а тільки там де його нема, доведеться купити готові бавовняні фабричні рушники. І тому там де селяни не роблять свого полотна, треба подбати, щоб в кооперативних і приватних сільських крамницях були на продаж зручні та дешеві фабричні рушники.

Мило — Найкращий Друг Здоровля

Без охайности тіла не можна бути здоровим. Але на жаль багато людей в нас цього не знає і тому про охайність тіла, особливо на селі, буває, мало дбають, та не стараються про те, щоб шкіра була чиста.

Що ж робити, щоб як слід доглядати шкіру? Дуже проста річ — держати **чисте тіло та як найчастіше його мити**. Треба декілька разів на день, особливо вранці та перед їдою, мити свої руки. Треба щодня мити лице. Треба принаймні раз на тиждень мити голову й ноги. І нарешті, треба раз на два, а найбільше на чотири тижні мити все тіло.

Легко однак зрозуміти, і кожний з досвіду знає, що самою холодною водою, ба навіть і теплою — не вмиєш добре тіла й не змиєш зі шкіри бруду. З такого миття користі мало. З нашої масної шкіри вода спливає як з тієї гуски, коли вона виходить з річки або ставу. Верству товщу на шкірі дуже добре розчинює мило та своєю піною зчищує геть зі шкіри бруд та мікроби, очищує та змякшує її.

Є велика сила корисних для людей річей, от як: скло, сірники, цукор, тощо. Але важко навіть назвати кориснішу для здоровля людини річ, як мило.

Мило — се ворог всякого бруду та не-

хайности. Ним ми миємо своє тіло, в ньому перемо брудну білизну, та ним миємо різні хатні річі.

Якби ми знали, яка велика від мила користь та частіш його вживали, то ми увільнилися б, часто без ліків та шпиталів, від дуже багато хвороб.

Ось перелік тих хворіб, що в нас їх не було б, якби ми широко і часто вживали мила, короста, трахома, висипний тиф, поворотний тиф, а значно менше було б сухіт, черевного тифу, різачки, очних, вушних та наскірних хворіб.

Вчені дослідили, що чим більш освічені люди мешкають в якійсь місцевості, то тим більш та місцевість спотребовує мила і тому, знаючи скільки мила спотребовує якась місцевість, можна непомильно визначити, на якім рівні освіти та культури вона стоїть.

У нас на селі до тепер справа спотребування мила стоїть ще дуже погано. Лікарі дослідили, що серед нашого селянства умивається щодня милом менш як одна десята частина селянства; вмивається іноді милом менш як одна четверта часть — 24 людей на сто; вмивається зовсім без мила не менш, як дві треті селянства — 65 людей на сто. Це дуже сумна картина. Цілі дві третини сільського люду не миють милом ні лица ні рук.

НОВІ ПРИПИСИ 3

"Magic Baking Powder Cook Book"

ЗОЛОТАВІ БІСКИ

2 горнят муки
4 чайні ложечки МЕ-ДЖИК БЕЙКІНГ ПАВДЕР
1 столова ложка мілко-го цукру

$\frac{1}{2}$ чайної ложечки соли
2 столові ложки шортенінг
1 горня і 1 столова ложка молока

Пересійте муку, бейкінг павдер і сіль. По-крайте до того остуджений шортенінг. Тепер додайте остуджений плин, щоби зробилось м'яке тісто. Влийте одну або дві столові ложки помаранчевого сиропу в малі мофини бляшанки і наповніть тістом на біски. Печіть в горячій печі, 450°F., 12 до 15 минут. Коли готові полийте кожний одною столовою ложкою помаранчевого сиропу.

ЧОКОЛЯДОВІ КАП КЕЙКИ

$\frac{1}{2}$ горняти шортенінг
1 горня цукру
2 яєць
2 горнят муки
2 чайні ложечки МЕ-ДЖИК БЕЙКІНГ ПАВДЕР

$\frac{1}{4}$ чайної ложечки соли
 $\frac{1}{4}$ чайної ложечки соди
 $\frac{3}{4}$ горняти молока
1 чайна ложечка ваніла екстракту
 $2\frac{1}{2}$ квадратів несолодженної чокони

Розбийте шортенінг; додайте помалу цукор; додайте добре вибиті жовтки з яєць. Пересійте сухі складники разом і додавайте, на чергу, з молоком. Додайте ванілу і розтоплену чоконю; завініть білки з яєць вибиті на твердо. Печіть в помашених мофин бляшках в умікованій печі при 375°F. около 25 минут.

ЧОКОЛЯДОВИЙ АЙСІНГ

Загрійте $\frac{1}{2}$ столової ложки масла, 3 столові ложки молока і 3 унції несолодженної чокони в подвійнім бойлері; додайте помалу $3\frac{1}{2}$ горнят мілкового цукру, вибиваючи постійно; додайте одну чайну ложечку ваніли; бийте аж стане сметанкою; як треба, додайте більше молока і розложіть грубо на верху і боках кейка.

ЧІЗ КЕЙКИ

4 столові ложки масла
4 столові ложки мілко-го цукру
1 яйце
1 цитрина (потерта лупина)

1 чайна ложечка цитрино-вого соку
 $\frac{1}{4}$ горняти муки
1 чайна ложечка МЕ-ДЖИК БЕЙКІНГ ПАВДЕР
 $\frac{1}{2}$ чайної ложечки соли

Розбийте масло на м'яку сметану, по-степенно додавайте цукор, вбийте яйце — додайте цитринну лупину і чайну ложечку соку. Бийте добре і додайте муку пересіяну з солем і бейкінг павдер. Вилжіть малі бляшки тістом. На кожне положіть трохи априкот джему. Накрийте се доброю ложкою повнишої мішанини кейка. Розкачайте дуже тонко трохи тіста, покчайте на довгі паски як шнурки, звиніть трохи на верху мішанини кейка. Печіть в печі около 400°.

МЕДЖИК ГРИДЕЛ КЕЙКИ

2 горнят муки
 $\frac{1}{2}$ чайної ложечки соли
4 чайні ложечки МЕ-ДЖИК БЕЙКІНГ ПАВДЕР

2 яєць
 $1\frac{1}{2}$ горняти молока
2 столові ложки розто-пленого шортенінг

Пересійте сухі складники в глибоку миску; додайте вибиті яйця, молоко, і розтоплений шортенінг. Перемішайте добре і кидайте повними ложками на легко посмазовану ринку. Коли появляться бульки, переверніть кейки і припечіть з другої сторони. Не перевертайте другий раз. Подавайте сейчас на горячій тарілці з маслом і мейпел сиропом.

ЛЕМОН КЕЙК

4 яйця (розділені)
1 горня мілкового цукру
2 столові ложки цитри-нового соку
1 столова ложка цитри-нової лупини

$5\frac{1}{6}$ горняти муки
 $1\frac{1}{2}$ чайних ложечок МЕДЖИК БЕЙКІНГ ПАВДЕР
 $\frac{1}{2}$ чайної ложечки соли

Вибийте жовтки яєць аж стануть густі і кольору цитрини додаючи по-степенно цукор, бийте добре по кожнім доданню — додайте цитринового соку й лупини, бийте знов. Потім додайте муки, яку пересією чотири рази з бейкінг павдер і солем, бийте всьо разом чотири минути. Завиніть твердо вибиті білки.

Виверніть на 2 великі округлі або 2 квадратів бляхи і печіть в печі 350°F., аж коли буде підноситись при дотикі.

По охолодженню наповніть слідуючим і пересійте цукру на верх:—

1 яйце
1 горня цукру
1 горня води

1 цитрина (сік і потер-та лупина)
2 дезертові ложки Корнестарч

Влийте воду, потерту лупину і сік з цитрини до пательні і нехай загріється; замішайте в глибокій мисці цукор, корнестарч і жовтки яєць; змішайте з $\frac{1}{4}$ горняти води, додайте до мішанини в пательні і мішайте аж стане густе.

МІШАНА МАРИНАТА

Приготовіть і покчайте на малі кусники 2 кварта зелених томатів, 12 малих огірків, 3 червоні перці, 1 каліфлавер, 2 вязки селери, 1 пайнт малої цибулі, 2 кварта стручкової фасолі. Накрийте ропю на ніч. Відцідіть і старанно обмийте. Загрійте 1 гал. ошту, 2 горняти цукру, $\frac{1}{4}$ фунта насіння муштарди, $\frac{1}{2}$ унції аллспайс, $\frac{1}{2}$ унції перцю, $\frac{1}{2}$ унції гвоздиків, приведіть до точки кипіння, додайте ярину і варіть аж стане м'яке. Запечайте (Цукор, перець, гвоздики можна опустити).

МАРИНОВАНА ЦИБУЛЯ

Оберіть, обмийте і вложіть цибулю в ропу, уживаючи 2 горняти соли на 2 квартаи. Нехай постоїть два дні, злийте ропу, налейте свіжої ропи і нехай стоїть два дні довше. Виберіть з ропи, обмийте, і пакуйте в слоїки; наліть горячого ошту, до якого було додано цілі гвоздики (кловес), цинамон і аллспайс.

А без порівняння гірше стоїть справа з життям голови.

Які причини, що так у нас діється, що ми так мало спотребовуємо мила?

Причин цього лиха є дві: перша — наша біда, нужда, друга — наша несвідомість. Що робити з першою причиною — бідую? Мимо всеї біди треба доконче старатися найти кілька золотих річно на мило, бо це вийде далеко дешевше, як ізза цього хворіти, лікуватися та гаяти

робочий час. А хіба менше витрачає на рік яка-будь селянська сім'я на горілку, тютюн тощо, що з них не тільки нема пожитку, але ще й буває шкода. Отже коли хто скаже, що в нього не має грошей на мило, а сам не горілку або купує тютюнець, то таке твердження, це порожні теревелі. Щодо другої причини — нашої несвідомости, то її повинні старатися у-сунути в першій мірі школа, а даліше видавництва наших часописів і книжок, та свідомі місцеві люди.

Д Е Р Ж А В И

Населення і простір частин світа (Округлі цифри).

	Мешканців	Міліонів Квад. кілометр.
Європа	500,000,000	10
Азія	1,000,000,000	44
Африка	150,000,000	30
Америка	260,000,000	39
Австралія	10,000,000	9
Землі бігунові		15
Простір цілої землі		509
З того моря займають		362
Суша		147

Простір і населення держав Європи

	Квад. кілометрів	Мешканців
Австрія	84,000	7,000,000
Альбанія	27,000	825,000
Андора	450	5,000
Англія	244,000	46,000,000
Бельгія	30,000	8,000,000
Болгарія	103,000	5,500,000
Греція	123,000	6,500,000
Голяндія	3,400	7,700,000
Данія	44,000	3,500,000
Данціг	1,950	400,000
Естонія	45,000	1,120,000
Ірландія	69,000	3,000,000
Іспанія	103,000	102,000
Італія	428,000	22,000,000
Італія	310,000	40,500,000
Латвія	66,000	2,000,000
Литва	56,000	2,300,000
Ліхтенштайн	160	12,000
Люксембург	2,560	271,000
Монако	2	24,000
Німеччина	470,000	64,000,000
Норвегія	387,000	3,000,000
Польща	388,000	32,000,000

Португалія	89,000	6,000,000
Росія	4,111,000	81,000,000
Україна (Рад.)	451,584	30,000,000
Білорусь (Рад.)	111,000	5,000,000
Румунія	295,000	17,500,000
Сан Маріно	60	13,000
Туреччина европ.	24,000	1,200,000
Угорщина	93,000	8,500,000
Франція	551,000	41,250,000
Фінляндія	389,000	3,500,000
Чехословаччина	140,000	14,500,000
Швейцарія	40,000	4,000,000
Швеція	449,000	6,000,000
Югославія	249,000	13,000,000

Головні держави Азії

	Квад. кілометрів	Мешканців
Китай	11,000,000	440,000,000
Індія	4,676,000	320,000,000
Японія	700,000	85,000,000
Тибет	2,000,000	2,000,000
Персія	1,650,000	9,000,000
Монголія	1,500,000	800,000
Афганістан	600,000	6,500,000
Росія	17,000,000	32,000,000

Головні держави Америки

	Квад. кілометрів	Мешканців
Болівія	1,300,000	3,400,000
Зед. Держави	9,400,000	106,000,000
Бразилія	8,500,000	31,000,000
Аргентина	3,000,000	11,000,000
Канада	10,000,000	11,000,000
Перу	1,400,000	6,000,000
Мексико	2,000,000	1,500,000

Головні держави Африки

	Квад. кілометрів	Мешканців
Єгипет	995,000	14,000,000
Абіссинія	910,000	12,000,000

Найбільша держава світа.

Найбільшою державою світа є Велика Британія, що разом з колоніями й домініями в Європі, Азії — Індія, Америці — Канада, ціла Австралія й на островах займає простір кругло 57 мільйонів квадратних кілометрів, де живе 875 мільйонів людей, — отже має в своїх руках більше, як третину цілої землі і майже половину всіх людей.

Скільки українців на світі.

Землі заселені українцями, поділені сьогодні між такі держави:

Росія	38,783,000
Польща	7,000,000
Чехословаччина	850,000
Румунія	1,000,000
Інші краї Європи	300,000
Азія	500,000
Зєдинені Держави	850,000
Канада	300,000
Південна Америка	100,000
Інші части землі	10,000

Вся територія заселена українцями, займає біля 1,000,000 квад. кілометрів. Українців на всьому світі є близько 50,000,000. В Європі є українців понад 48,

000,000 і український нарід займає там третє місце по німцях, 81,000,000 і москалях 74,000,000, а перевищає числом французів, 40,000,000, англійців 38,000,000, іспанців 23,000,000, поляків, в Європі 22,000,000, а всіх у світі около 30,000,000, і всі інші народи в Європі.

Книжка.

— Добродію, Вам треба книжки про гарне товариське поведіння!

— А Ви маєте?

— Маю і можу Вам позичити.

— Дякую, то погана книжка.

— Відки Ви знаєте, як Ви її не читали?

— Так, але Ви її читали . . .

Добрі учні!

Одно муринське плем'я в Африці звернулося до англійських властей з домаганням прислати їм негайно вчителя. Коли англійці післали муринам вчителя, по якимсь часі дістали друге письмо:—

— Пришліть другого вчителя, бо тамтого учні зїли.

Беріть VENO'S

Щоби Стримати той Кашель

Ви можете стримати найбільше впертий кашель або перестуду скоро уживаючи Veno's Cough Syrup

VENO'S дуже скоро звільнить ту болючу болізню — стримає погану флегму — і злагодить подразнене горло і болонки легенів. Велика величина, 40ц.. Родинна величина 75ц.

Порівняння Мір і Ваг

Міри довжини

- 1 стопа (фут) — 12 цалів
- 1 ярд — 3 стопи
- 1 род — $5\frac{1}{2}$ ярдів — $16\frac{1}{2}$ стіп
- 1 миля — 320 родів — 1760 ярдів — 5280 стіп
- 1 форлонг — $\frac{1}{4}$ милі — 660 стіп — 220 ярдів
- 1 фетом — 2 ярди — 6 стіп
- 1 чейн — 100 лінксів — 22 ярди
- 1 лінк — 7.92 цалів

Міри квадрату

- 1 квадратово стопа (фут) — 144 квадратних цалів
- 1 кв. ярд — 9 кв. стіп
- 1 акер — 160 кв. родів — 43560 кв. стіп
- 1 кв. миля — 640 кв. акрів — 102400 кв. родів
- 1 кв. род — 625 кв. лінксів
- 1 кв. чейн — 16 кв. родів
- 1 акер — 10 кв. чейнів

Міри кубічні

- 1 кубічна стопа — 1728 кубічних цалів
- 1 куб. ярд — 27 куб. стіп
- 1 корт — 128 куб. фітів

Метричні міри

- 1 цаль — 2.54 сантиметри
- 39.37 цалів — 1 метр
- 1 миля — 1609 метрів
- 2.47 акрів — 1 гектар

Міри об'єму

- 1 кварта — 2 пайнти
- 1 гальон — 4 кварта — 8 пайнгів
- 1 пек — 2 гальони
- 1 бушель — 4 пеки — 8 гальонів
- 1 чалдрен — 36 бушлів
- 1 бочка — 36 гальонів

Міри тягару

- 1 унція — 16 дремсів
- 1 фунт — 16 унцій
- 1 гандредвейт — 100 фунтів (112 англійських фунтів)

- 1 тон — 20 гандредвейт — 200 фунтів (2240 англ. фунтів)

Аптикарські міри

- 1 скрупель — 20 грейнів
- 1 дрем — 3 скрупли
- 1 унція — 8 драхмів
- 1 фунт — 12 унцій

Порівнююча таблиця

- 1 метр — 39.37 цалів
- 1 метр — 3.28 стіп (футів)
- 1 метр — 1.09 ярда
- 1 кілометр — 0.62 милі
- 1 гектар — 2.47 акрів
- 1 літра — 33.81 плинних унцій
- 1 літра — 1.06 кварт
- 1 літра — 0.264 гальона
- 1 гектолітер — 2.84 бушлів
- 1 гектолітер — 26.42 гальонів
- 1 гектолітер — 61.02 кубічних цалів
- 1 гектолітер — 3.53 кубічних стіп
- 1 кілограм — 35.3 унцій
- 1 кілограм — 2.2 фунти
- 1 ярд — 0.91 метра
- 1 миля — 1609 метрів
- 1 кварта — 0.95 літри
- 1 гальон — 3.79 літрів
- 1 суха унція — 0.28 кілограма
- 1 фунт — 0.45 кілограма
- 1 десятина — 2.7 акрів
- 1 гарнець — 0.88 гальона
- 1 морг — 1.42 акра
- 1 корець — 3.1 бушля
- 1 пуд — 36.11 фунтів
- 1 сяжень — 7 стіп

Міри температури

Зміну температури міримо термометром. Є три роди термометрів: Фаренгайта, Цельзія і Реоміра.

В термометрі Фаренгайта віддалення від точки мерзнення води до точки кипіння поділене на 180 степенів. Точка мерзнення є зазначена 32 ст., а точка кипіння 212 ст.

В термометрі Цельзія точка мерзнення води зазначена 0 ст., а точка кипіння 100 ст.

Термометер Реоміра подає на точку мерзнення води 0 ст., а на кипіння 80 ст.

"Ви можете бути певні на **FRUIT-A-TIVES**

Вони усувають запір, болі голови, нестравність, лихе розположення, умучене чувство, чистять ваші нирки, звільняють ревматизм і кінчать в більшості другі звичайні слабости.

Фрут-а-тивс не є звичайною патентованою медициною, але науковою рецептою одного славного канадійського лікаря. Є то виріб з овочевих соків, зел, і тоніків—йє тепер найбільшим в продажі средством свого роду в Канаді.

Оригінально випродукований для ужитку лікарів лишень, його зложено кілька літ тому у формі таблички, і виставлено на продаж для загального ужитку публики.

Фрутативс кілає на печінку, чистить, побуджує і зміцняє її, і також ділає на жолудок, кишки, нирки і шкіру. Він має такий вплив на систему, що приводить всі ті органи до спільної праці так, що кожний сповняє свою частину роботи в травленню вашої їди, витягаючи поживність, виділяючи зужиту матерію природно і цілковито. Ми віримо, що нема нічого ліпшого для вас. Напевно се є средство, яке ви можете брати з повним довірям, що через то ви дістанете певну користь.

Се йє лиш тому, що Фрутативс має таку вищу заслугу, що так багато людей говорить, що він приніс їм пільгу, вигоду і постійне добре здоровля потім, як многі другі медицини не помогли.

Спробуйте Фрутативс, і зауважте яку ріжницю вони зроблять в вашім здоровлю і в вашім вигляді на життя.

В Аптиках і Загальних Шторах скрізь — 25ц. і 50ц. пуделко.

Вироблені лиш тайною формулою фірми

FRUITATIVES LIMITED — OTTAWA, ONT.

Держіть свою Печінку Активною

**А будете чути ся чудово — Не
буде болів голови, умучення,
слабости, запору.**

Ваша печінка є найбільшим органом у вашім тілі і зараз по серцю найважнішим. Вона робить чотири річи. Вона достарчає тілу природного розвільнення, дає відповідну поживу вашій крові, помагає ниркам і жолудку, достарчає м'язам, болонкам і железам енергії. Ви не можете чути ся добре, як що ваша печінка не є здоровою. Система стає затроєна і ви чуєте ся "погано". "Fruit-a-tives" скоро роблять вашу печінку здоровою. Ви скоро чуєте ся неначе новою особою. Славна формула одного лікаря — овочі і зела — дала здоровля тисячам.

"Fruit-a-tives"
"FRUIT LIVER TABLETS" COMPOUND

Постійний Календар

Що означає день у тижні для кожної дати на роки 1801—1980.

А — Роки				Б — Місяці														В. — Назви днів								
1801 — — 1900				1901 — — 1980				Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень	Неділя	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	Пятниця	Субота
01	29	57	85		25	53	4	0	0	3	5	1	3	6	2	4	0	2	2	1	2	3	4	5	6	7
02	30	58	86		26	54	5	1	1	4	6	2	4	0	3	5	1	3	3	8	9	10	11	12	13	14
03	31	59	87		27	55	6	2	2	5	0	3	5	1	4	6	2	4	4	15	16	17	18	19	20	21
04	32	60	88		28	56	0	3	4	0	2	5	0	3	6	1	4	6	6	22	23	24	25	26	27	28
05	33	61	89	01	29	57	2	5	5	1	3	6	1	4	0	2	5	0	0	29	30	31	32	33	34	35
06	34	62	90	02	30	58	3	6	6	2	4	0	2	5	1	3	6	1	1	36	37					
07	35	63	91	03	31	59	4	0	0	3	5	1	3	6	2	4	0	2	2							
08	36	64	92	04	32	60	5	1	2	5	0	3	5	1	4	6	2	4	4							
09	37	65	93	05	33	61	0	3	3	6	1	4	6	2	5	0	3	5	5							
10	38	66	94	06	34	62	1	4	4	0	2	5	3	3	6	1	4	6	6							
11	39	67	95	07	35	63	2	5	5	1	3	6	1	4	0	2	5	0	0							
12	40	68	96	08	36	64	3	6	0	3	5	1	3	6	2	4	0	2	2							
13	41	69	97	09	37	65	5	1	1	4	6	2	4	0	3	5	1	3	3							
14	42	70	98	10	38	66	6	2	2	5	0	3	5	1	4	6	2	4	4							
15	43	71	99	11	39	67	0	3	3	6	1	4	6	2	5	0	3	5	5							
16	44	72		12	40	68	1	4	5	1	3	6	1	4	0	2	5	0	0							
17	45	73		13	41	69	3	6	6	2	4	0	2	5	1	3	6	1	1							
18	46	74		14	42	70	4	0	0	3	5	1	3	6	2	4	0	2	2							
19	47	75		15	43	71	5	1	1	4	6	2	4	0	3	5	1	3	3							
20	48	76		16	44	72	6	2	3	6	1	4	6	2	5	0	3	5	5							
21	49	77		17	45	73	1	4	4	0	2	5	0	3	6	1	4	6	6							
22	50	78		18	46	74	2	5	5	1	3	6	1	4	0	2	5	0	0							
23	51	79		19	47	75	3	6	6	2	4	0	2	5	1	3	6	1	1							
24	52	80		20	48	76	4	0	1	4	6	2	4	0	3	5	1	3	3							
25	53	81		21	49	77	6	2	2	5	0	3	5	1	4	6	2	4	4							
26	54	82		22	50	78	0	3	3	6	1	4	6	2	5	0	3	5	5							
27	55	83		23	51	79	1	4	4	0	2	5	0	3	6	1	4	6	6							
28	56	84		24	52	80	2	5	6	2	4	0	2	5	1	3	6	1	1							

Вишукуємо в таблиці А рік, якого нам треба і в цій самій лінії в таблиці Б вишукуємо число, що лежить у тій самій лінії під відповідним місцем. До цього числа додаємо дату місяця. Одержане таким робом число вишукуємо в таблиці В. День про який нам іде буде над тим числом.

Приклад: Котрого дня в тижні помер Іван Франко? 28. травня 1916 року.

Відповідь: В таблиці А вишукуємо рік 1916. В тому самому рядку в таблиці Б під місяцем травнем маємо число 1. До цього додаємо дату названого дня 28 і одержимо число 29. Шукаємо того числа в таблиці В, де є назви днів, і находимо його під неділею. Отже Франко помер у неділю.

Найгарнійші ВІКТОР ФОНОГРАФИ

Ручні Валізкові Апарати, дуже гарного вигляду, легкі,
з відділкою на практичне переховання рекордів.

Віктор Фонографи є славні на цілий світ за ясний голос і красу тону з особливою інтонацією після найновішої Ортофонік Системи. Кожний наведений тут Фонограф продається з повною гарантією і кожний **Хто Любить Українські Народні Пісні й Українську Музику**, нехай постарается о **Віктор Фонограф**. — Пишіть по каталог Віктор Рекордів, українських й англійських.

Ручна Віктроля 87— \$19.95

Є це RCA Віктор, знаменитий своєю якістю і грою. Валізка гарного дизайну покрита чорним фабричним і ремінна ручка. Автоматичне спинення. Регулятор швидкості. Місце на вложення вісім десятицалевих рекордів.

Ручна Віктроля 97— \$29.50

Модель 97 вповні відповідає високій якості RCA Віктор віршечностей у знаменитім передаванні тону, сильній конструкції і механічній досконалості. Уліпшена звукова скринка, автоматичне спинення, легке накручування. Важить лиш 14½ фунтів.

НОВІ 1938 RCA ВІКТОР РЕДІЯ

Чи Ви є зацікавлені в добрім електричній або Бетері Редіо (на короткі і довгі хвили)? Напишіть до нас за особливим цінником Віктор Редій. Ми є заступниками фірми і ви можете дістати Віктор Редія від \$36.75 до \$695.00. **Нема нічого ліпшого від RCA Віктор Редій.**

WINNIPEG MUSICAL SUPPLY | NATIONAL MUSIC COMPANY
660 Main Street, Winnipeg, Man. | 10168—101st Street, Edmonton, Alta.

ПОВЕРХ ПЯТЬДЕСЯТЬ ЛІТ ВЗІРЦЕВІСТЬ ЯКОСТІ

ПРОДУКТИ, НА ЯКІ
МОЖЕТЕ БУТИ ПЕВНІ

Воно коштує менше як 1 цент за MAGIC BAKING POWDER, щоб спечи Кейк . . . сей один цент є варта сорок разів більше від своєї власної вартості, коли заощадите кошт кейка — Меджик Бейкінг Повдер НІКОЛИ не заводить.

Уживайте GILLETT'S LYE до чищення і роблення мила. Буде коштувати менше як 1 цент за кусник мила, коли будете його робити з Джіллет'с Лайом.

ROYAL YEAST CAKES роблять знаменитий хліб . . . ідеальне дріжджя до печення хліба в дома, кожний кусник є совершенним.

Можна дістати у вашого найблизнього grosерника або в загальнім шторі. Глядіть на сторону 171.

STANDARD BRANDS LIMITED

MONTREAL

TORONTO

WINNIPEG

VANCOUVER